

Bundel van de Algemeen Bestuur webversie van 23 maart 2016

Agenda documenten

[agenda vergadering algemeen bestuur 23 maart 2016.docx](#)

[technische vragen en antwoorden algemeen bestuur 23 maart 2016.pdf](#)

[bijlage bij technische vragen 'Participatie a la Brabantse Delta'.pdf](#)

1 Opening

1.a Spreekrecht

1.b Bepaling primus bij hoofdelijke stemming

2 Notulen en besluitenlijst

[notulen vergadering algemeen bestuur 17 februari 2016](#)

[actie- en toezeggingenlijst vergadering algemeen bestuur 17 februari 2016](#)

[besluitenlijst vergadering algemeen bestuur 17 februari 2016](#)

3 Nota's ter besluitvorming

3.a Handvat Besluitvormend Vergaderen over de nota actualisatie en evaluatie communicatievisie

3.a.1 Handvat Besluitvormend Vergaderen Actualisatie Communicatievisie

[handvat besluitvormend vergaderen actualisatie en evaluatie communicatievisie](#)

3.a.2 Actualisatie communicatievisie

[adviesnota bijstelling actualisatie communicatievisie](#)

[actualisatie communicatievisie](#)

3.b Benoeming externe leden rekenkamercommissie/wijziging Verordening Rekenkamercommissie

[adviesnota benoeming externe leden rekenkamercommissie wijziging verordening rekenkamercommissie](#)

[benoemingsbesluit](#)

[wijzigingsbesluit Verordening rekenkamercommissie](#)

[brief Aa en Maas \(achtergronddocument\)](#)

[brief De Dommel \(achtergronddocument\)](#)

[overzicht wijziging artikel 3 verordening rekenkamercommissie waterschap Brabantse Delta \(achtergronddocument\)](#)

3.c Vaststelling projectplan en peilwijziging natte natuurparel Lage Vuchtpolder

[adviesnota vaststelling projectplan en peilwijziging natte natuurparel lage Vuchtpolder](#)

[nota van zienswijzen projectplan en peilwijziging natte natuurparel lage Vuchtpolder](#)

[projectplan en peilwijziging natte natuurparel lage Vuchtpolder](#)

[plankaart projectplan en peilwijziging natte natuurparel lage Vuchtpolder](#)

[besluit projectplan en peilwijziging natte natuurparel lage Vuchtpolder](#)

[besluit partiele herziening peilbesluit](#)

[beheer en onderhoudsplan bij vaststelling projectplan en peilwijziging natte natuurparel lage Vuchtpolder](#)

[\(achtergronddocument\)](#)

3.d Uitvoeringskrediet voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2

[adviesnota uitvoeringskrediet voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2](#)

[investeringsbesluit uitvoeringskrediet voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2](#)

[figuur 1 SOK gebiedsaanduiding integrale gebiedsontwikkeling Cruislandse Kreken en Smalle Beek](#)

4 Mededelingen

4.a Omgevingswet

mededeling Omgevingswet

4.b Voortgang uitwerking voorkeursalternatief regionale keringen 'Deeltraject Midden'

4b mededeling voortgang uitwerking voorkeursalternatief regionale keringen 'Deeltraject Midden'.pdf

4.c Nadere onderbouwing aanvullend uitvoeringskrediet Project Noordpolder Ossendrecht (deelplannen 3+4)

mededeling nadere onderbouwing aanvullend uitvoeringskrediet project Noordpolder Ossendrecht (deelplannen 3 + 4)

4.d Pilot nieuwe sanitatie Zundert

mededeling pilot nieuwe sanitatie Zundert

4.e Informeren van het AB aangaande handhaven eigen organisatie, overstort rioolgemeal tijdens droogweerstandigheid

mededeling handhaven eigen organisatie overstort rioolgemeal tijdens droogweerstandigheid

5 Ingekomen stukken

6 Rondvraag

7 Sluiting

Agenda algemeen bestuur 2015–2019

Datum: 23-03-2016
Tijd: 19:30 - 22:00
Locatie: Kapel
Voorzitter: Coppens, C.
Toelichting:

Punt	Omschrijving
1	Opening
1.a	Spreekrecht Er hebben zich nog geen sprekers aangemeld.
1.b	Bepaling primus bij hoofdelijke stemming
2	Notulen en besluitenlijst <i>Besluit: Het algemeen bestuur stelt de notulen (inclusief actie- en toezeggingenlijst) en de besluitenlijst van 17 februari 2016 vast.</i> De vertrouwelijke notulen van het besloten gedeelte van de vergadering van 17 februari 2016 ligt ter inzage bij de afdeling bestuur en communicatie.
3	Nota's ter besluitvorming
3.a	Handvat Besluitvormend Vergaderen over de nota actualisatie en evaluatie communicatievisie
3.a.1	Handvat Besluitvormend Vergaderen Actualisatie Communicatievisie Handvat om voorbereid de besluitvormende sessie in te gaan. Dit handvat is bedoeld om houvast te geven bij de besluitvormende bespreking die een onderdeel is van het BOB-proces.
3.a.2	Actualisatie communicatievisie Portefeuillehouder: C. Coppens In de bespreking van het algemeen bestuur zijn de voorgestelde keuzes in de geactualiseerde communicatiestrategie van het waterschap uitgediept en aangescherpt. Uit de discussie kwam naar voren dat de beschreven prioriteiten de gewenste focus in de communicatiestrategie aanbrengen. Daarbij zijn er aanbevelingen voor bijstellingen gedaan die zijn overgenomen. <i>Besluit: Het algemeen bestuur stemt in met:</i> <i>1. de actualisatie van de communicatievisie waarbij de focus voor 2016 en 2017 ligt op taak- en naamsbekendheid, samenwerking en waterbewustzijn;</i> <i>2. de evaluatie van de communicatievisie eind 2017.</i>
3.b	Benoeming externe leden rekenkamercommissie/wijziging Verordening Rekenkamercommissie Portefeuillehouder: Th. Schots Waterschap Brabantse Delta heeft een rekenkamercommissie die uit vijf leden bestaat: drie externe leden (waaronder de voorzitter) en twee AB-leden. De benoemingstermijn van de drie externe leden loopt af op 25 maart 2016. Aan de orde is besluitvorming over de invoering van een roulatiesysteem voor de externe leden en de benoeming van drie huidige externe leden van de rekenkamercommissie waaronder de voorzitter van deze commissie. De rekenkamercommissie stemt hiermee in.

Besluit: Het algemeen bestuur stemt in met de wijziging van de Verordening rekenkamercommissie en stemt in met de benoeming van de huidige externe leden van de rekenkamercommissie overeenkomstig bijgevoegd besluit.

3.c Vaststelling projectplan en peilwijziging natte natuurparel Lage Vuchtpolder

Portefeuillehouder: J. van der Aa

In 2009 is gestart met het project natte natuurparel Lage Vuchtpolder. Door veranderd rijksbeleid is het project in 2010 stilgezet. Via een extra financiële impuls (lenteakkoord) is het project herstart.

Het waterpeil is nu gericht op landbouwkundig gebruik, maar door de inrichting van de natte natuurparel zullen percelen vernatten en een natuurfunctie (kunnen) krijgen. Om dit mogelijk te maken is een aanpassing van de waterpeilen en waterstromen nodig.

Dit projectplan is opgesteld ter onderbouwing voor:

- a. de wijziging van waterstaatkundige werken;
- b. de partiële herziening van het peilbesluit.

Het ontwerp projectplan heeft van 24 december 2015 tot 4 februari 2016 gedurende een periode van 6 weken ter visie gelegen. Op 14 januari 2016 heeft het waterschap een informatieavond georganiseerd. Er zijn in totaal 12 zienswijzen ingediend. Deze zijn opgenomen en van een reactie voorzien in de bijgevoegde nota van zienswijzen en hebben in sommige gevallen geresulteerd in aanpassing van het plan.

Besluit: Het algemeen bestuur neemt kennis van de nota van zienswijzen en stelt vast het projectplan Lage Vuchtpolder te Breda en de partiële herziening peilbesluit Etten Leur-Breda.

3.d Uitvoeringskrediet voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2

Portefeuillehouder: H. Hieltjes

Agrarisch ondernemers rond de Cruislandse Kreken ervaren wateroverlast, het waterschap heeft in de streek een opgave voor de realisatie van EVZ en kreekherstel. De agrarisch ondernemers stellen voor om zowel de doelen van de ondernemers als van het waterschap integraal en gezamenlijk op te pakken om zo tot het beste resultaat te komen.

Dit initiatief en de samenwerking zijn samen met de gemeente Steenberg en uitgewerkt in een

samenwerkingsovereenkomst, waarvan de ondertekening voorzien is op 1 april 2016.

Hierbij zijn ook nog andere partijen aangehaakt die binnen de samenwerking hun eigen doelen een stap dichterbij willen brengen.

In de samenwerkingsovereenkomst wordt afgesproken dat, op voorwaarde van instemming van het algemeen bestuur, het waterschap de maatregelen tegen wateroverlast gaat voorbereiden.

Besluit: Het algemeen bestuur stemt in met het beschikbaar stellen van een krediet van € 430.000,- voor de voorbereiding van de maatregelen tegen wateroverlast binnen project Cruislandse Kreken fase 2.

4 Mededelingen

4.a Omgevingswet

Portefeuillehouder: C. Coppens

Besluit: Het algemeen bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.b Voortgang uitwerking voorkeursalternatief regionale keringen 'Deeltraject Midden'

Portefeuillehouder: H. Hieltjes

Besluit: Het algemeen bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.c Nadere onderbouwing aanvullend uitvoeringskrediet Project Noordpolder Ossendrecht (deelplannen 3+4)

Portefeuillehouder: H. Hieltjes

Besluit: Het algemeen bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.d Pilot nieuwe sanitatie Zundert

Portefeuillehouder: Th. Schots

Besluit: Het algemeen bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.e Informeren van het AB aangaande handhaven eigen organisatie, overstort rioolgemeal tijdens droogweerstandigheid

Portefeuillehouder: C. Coppens

Besluit: Het algemeen bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

5 Ingekomen stukken

Bespreking ingekomen stukken:

In het fractievoorzittersoverleg is afgesproken om het agendapunt Ingekomen stukken efficiënter te behandelen. De ingekomen stukken treft u voortaan op uw i-Pad aan bij 'Persoonlijke Documenten; algemeen bestuur; ingekomen stukken'.

Alleen de brieven die expliciet door AB-leden zijn aangemeld, worden tijdens de vergadering besproken.

Tot woensdagmiddag 17.00 uur voorafgaand aan de vergadering kunt u met een e-mail naar de secretaris-directeur en/of de bestuursmedewerkers aangeven welke brieven u tijdens de vergadering wenst te bespreken.

6 Rondvraag

7 Sluiting

Technische vragen algemeen bestuur 23 maart 2016

NB Het CDA heeft een mail gestuurd zonder de vragen bij te voegen. Dit is maandagochtend meteen gemeld aan de CDA fractie maar er is geen nieuwe mail ontvangen.

2. Notulen:

(Water Natuurlijk)

Opmerkingen: Pag. 7: bij de heer Verroen staat: 'ik wil het punt van Mieke ondersteunen'
Dit moet 'Wieke' zijn.

Pag 7 ook: direct na heer Verroen komt mevr Raedts;
moet mevrouw Bonthuis zijn. Wieke heeft die opmerking over belastingformulier en over de Watercoalitie gemaakt.

Reactie: Dit zal in de notulen aangepast worden.

2. Actie- en toezeggingenlijst:

Vraag: Oktober 2015: GOB. Waar blijft de notitie?

Antwoord: Deze zal in het AB van mei op de agenda staan.

(PvdA)

Opmerking : Pagina 3, 4 en 5 staat Konings i.p.v. de Koning, graag aanpassen.

Reactie: Dit zal in de notulen aangepast worden.

3.a.2 Actualisatie communicatievisie

(PvdA)

vraag: Worden de sociale mediastrategie en educatiebeleid medegedeeld of heeft het AB middels de BOB-fases ook invloed?

Antwoord: Het algemeen bestuur stelt de communicatievisie vast (kaderstellende rol). Op basis daarvan werkt het dagelijks bestuur de social mediastrategie uit en het plan voor waterbewustzijn waarvan educatie deel uit maakt (uitvoerende rol).

Vraag: Wilt u overwegen om vanuit het AB een werkgroep in te stellen die de verder uitwerking van de communicatievisie ondersteunt?

Antwoord: Een dergelijk besluit is aan het algemeen bestuur zelf. De aanbeveling is om dit niet te doen. Na vaststelling van de geactualiseerde communicatievisie zal de uitwerking en uitvoering door de organisatie ter hand worden genomen. Het dagelijks bestuur ziet daar op toe.

3.b. benoeming externe leden rkc/wijziging Vo rkc

(Natuurterreinen)

Vraag: In de bijlage 'overzicht wijziging artikel 3....etc' staat dat in artikel over samenstelling en benoeming, punt 6 dat leden van de commissie ten hoogste eenmaal kunnen worden herbenoemd. Is dit voor de herbenoembare leden op dit moment aan de orde?

Antwoord: Ja.

(PvdA)

Vraag: Wie heeft de selectie van kandidaten gedaan?

Antwoord: In 2010 heeft er een openbare sollicitatieprocedure plaatsgevonden. De selectiecommissie bestond destijds uit de voormalige dijkgraaf en vier leden van het algemeen bestuur. Bij de tussentijdse benoeming, naar aanleiding van het vertrek van een extern lid, is dezelfde procedure gevolgd.

Vraag: Was/is daar voor een profiel opgesteld?

Antwoord: Ja.

Vraag: Heeft in de rekenkameractie een evaluatie op persoonlijk functioneren plaats gevonden?

Antwoord: Nee, bij weten van de ambtelijke organisatie niet. Wel heeft de rekenkamercommissie eind 2014 een (zelf) evaluatie van de rekenkamercommissie uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn aangeboden aan het algemeen bestuur in de vergadering van 25 februari 2015.

(Ons Water-Waterbreed)

Vraag: De Dommel en Aa en Maas geven aan beide de voorkeur te geven aan een eigen rekenkameractie zonder daarbij de reden(en) te vermelden. Dat er geen argumentatie voor het ingenomen standpunt wordt vermeld, bevreemdt onze fractie enigszins. Is bij de ambtelijke organisatie van WBD meer bekend over de achtergrond van het standpunt van beide andere Brabantse Waterschappen? Zo ja, dan wil onze fractie hierover graag nadere informatie ontvangen

Antwoord: Uit ambtelijke informatie is alleen bekend dat beide waterschappen respectievelijk hun AB's de voorkeur geven aan een waterschapsgebonden commissie. Dit omdat het commissies uit en voor het algemeen bestuur zijn.

3.c projectplan en peilwijziging NNP Lage Vuchtpolder

(Water Natuurlijk)

Vraag: Nota van zienswijzen: Kunt u aangeven hoeveel belanghebbende agrariërs er in dit gebied wonen? Het lijkt nl. alsof alle belanghebbende agrariërs een zienswijze hebben ingediend. Kunt u aangeven of er keukentafelgesprekken zijn gevoerd, of op welke wijze de gesprekken/onderhandelingen met agrariërs zijn aangepakt? Welke overlegmomenten, welke stappen, individueel of met alle belanghebbenden tegelijk?

Antwoord: Er wonen 9 belanghebbenden in het gebied en deze hebben gronden in of direct grenzend aan het natuurgebied. Soms ligt er een sloot of weg tussen. Alle overleggen zijn destijds gevoerd door de Dienst Landelijk Gebied of Bureau Beheer Landbouwgronden in opdracht van de provincie Noord-Brabant. Dit is in de loop van de jaren meermaals gebeurd, tot op heden toe. Dit is afzonderlijk, aan de keukentafel, gebeurd (meerdere malen). Tevens is er op 14 januari 2016 een voorlichtingsbijeenkomst geweest. De projectmanager van Staatsbosbeheer heeft voortdurend intensief contact met direct betrokkenen, waaronder ook de indieners van een zienswijze.

(PvdA)

Vraag: Hoe is de selectie van de huidige beheerder (m.b.t. het beheer van het onderdeel natuur) tot stand gekomen?

Antwoord: De provincie heeft tijdens de uitvoering van het lenteakkoord (extra geld voor rijks EHS) besloten in zee te gaan met een beheerder uit het gebied. Op dat moment was er één persoon die aangaf voor de natuurontwikkeling te willen gaan en zijn bedrijf hiervoor te willen omvormen. Met deze persoon is een overeenkomst afgesloten.

Vraag: Hebben agrariërs van omliggend bedrijven de mogelijkheid gehad om ook in te schrijven? Zo ja, zijn zij hier actief voor benaderd? Zo nee, waarom niet? Lag het niet voor de hand om beheer van het natuurgebied en beheer van het agrarische deel zo veel mogelijk in samenhang te gaan doen?

Antwoord: Destijds is, in overleg met Staatsbosbeheer, een besluit genomen dat niet alle percelen automatisch zouden worden door geleverd aan de beoogd terreinbeheerder (Staatsbosbeheer) maar dat ook particulieren in aanmerking konden komen. De huidige beheerder had destijds al een gedeelte van de polder gekocht om natuur te realiseren. Met hem is de overeenkomst afgesloten. De andere belanghebbenden zijn benaderd en hebben destijds aangegeven geen interesse te hebben in natuurbeheer.

Vraag: Welke rol heeft het Waterschap gespeeld in de aanbesteding?

Antwoord: Geen. De aanbesteding wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer. Het project volgt de aanbestedingsregels van Staatsbosbeheer.

Vraag: Welke positie heeft het waterschap in relatie tot de landinrichtingscie Teteringen?

Antwoord: Het waterschap heeft vanaf de oprichting tot aan het opheffen van de commissie in 2009, zitting gehad in de landinrichtingscommissie.

Vraag: Welke inspanningen zijn door het waterschap gedaan om grondruil mogelijk te maken waardoor al bij aanvang de NNP beter ter hand genomen had kunnen worden?

Antwoord: Grondruilen en grondaankopen zijn door Bureau Beheer landbouwgronden (BBL) in opdracht van de provincie Noord-Brabant uitgevoerd.

Vraag: Wat doen we met waterbewustzijn en educatie in dit project?

Antwoord: Staatsbosbeheer is trekker van het project en verantwoordelijk voor de projectcommunicatie. De communicatie wordt in het overleg van de samenwerkingspartners uitgewerkt.

(Natuurterreinen)

Vraag: Hoeveel grondeigenaren grenzen aan het gebied dat nu vernat wordt?

Antwoord: Er wonen 9 belanghebbenden in het gebied. Zij hebben gronden in (4) of direct grenzend aan het natuurgebied (5).

Vraag: projectplan Blz 4: er is € 2.149.000,- beschikbaar en de kosten voor de inrichting bedragen € 904.900,-. Hoe moet ik dit lezen? Is er een groot verschil tussen te maken kosten en beschikbare middelen? Wat wordt met het bedrag, zijnde het verschil tussen beschikbaarheid en kosten, gedaan? Of moet er geld terug?

Antwoord:

Het totale beschikbare bedrag is een subsidie vanuit het lenteakkoord. Voor de inrichting en het hydrologisch herstel was € 649.000 (€ 324.000 hydrologisch herstel en € 325.000 inrichting) toegekend. De € 1.500.000 is voor de afwaardering van de gronden. De kosten voor de uitvoering zijn het lopende jaar gestegen van de verwachte € 649.000 tot een bedrag van € 904.900,-. Staatsbosbeheer krijgt dit verschil alsnog gefinancierd uit het lenteakkoord. Dit is ambtelijk zo afgesproken en is nu in de routing bij de Provincie. De provincie Noord-Brabant subsidieert het project 100% vanuit het lenteakkoord. Het waterschap loopt geen risico's.

Vraag: Blz. 5: EHS-realisatie van 70 ha Rijks-EHS, hydrologische herstel van 50 ha en op termijn 105 ha. Is omvang EHS niet gelijk aan omvang Natte NatuurParel, nl. 105 ha?

Antwoord: De omvang van de Natte natuurparel is gelijk aan die van de EHS. Die betreft 105 hectare. De werkzaamheden beslaan maatregelen voor het hydrologisch herstel van de totale 105 hectare. Omdat er nog agrariërs in het gebied liggen die geen wateroverlast mogen krijgen, kan nu 50 hectare worden hydrologisch ingericht worden. Op termijn moet de totale Natte natuurparel hydrologisch zijn ingericht.

Vraag: Blz. 8: wat wordt verstaan onder de termen Natuur hoog en Natuur laag (in tabel 2).

Antwoord:

Natuur hoog slaat op natuur met een hoog waterpeil

Natuur laag op natuur met een laagwaterpeil

Vraag: Blz 8 net onder tabel 2: Door extreme regenbuien kan het waterpeil stijgen tot NAP+0.25. Komt er hierdoor water op het maaiveld te staan? En betekent het dat bij extreme regenbuien het water uit de Waterakkers ongezuiverd doorstroomt naar de Lage Vuchtpolder, i.p.v. gezuiverd?

Antwoord: Bij extreme regenbuien zal er water op het land staan. Door de peilverhoging zal soms het water in het natuurgebied boven het maaiveld uitkomen. Echter niet op de delen van de nog in

het gebied liggende agrariërs. Indien blijkt dat de kwaliteit van het waterakker-water onvoldoende is, kan dit en eventueel overtollig water aan de zuidkant van de Zwarte Dijk worden afgelaten. Dit kan zonder wateroverlast te veroorzaken.

Vraag: Algemeen: Bestaat er een risico op verdroging (op sommige plekken?) van de natuur in tijden van extreme droogte? Is de aanvoer van water uit de Waterakkers dan ten alle tijden voldoende t.b.v. natte natuurparel, of is aanvoer van minder schoon water van elders dan nodig?

Antwoord: Er is door de aanleg van de waterakkers en de realisatie van de verbinding tussen het natuurgebied en de waterakkers in dit project geen risico voor verdroging meer. Er is te allen tijden voldoende water aanwezig voor het natuurgebied vanuit de waterakkers.

3d Cruislandse Kreken

(Ons Water Waterbreed)

Vraag: Financiën. Er is in het IP een uitvoeringskrediet geraamd van € 3 mln. Op grond van de vastgestelde normbedragen, blijkt dit te laag te zijn. De ervaring van overlappende doelstellingen leert dat de kosten in de praktijk lager uitvallen.

Op grond hiervan wordt echter een krediet aangevraagd van € 6 mln.

De formulering die hier is gehanteerd roept bij onze fractie vragen op. Om deze reden wil onze fractie graag een gedetailleerde onderbouwing van de bijgestelde prognose van € 6 mln.

Antwoord: In onderstaande tabel 'doelrealisatie en prognose' is de onderbouwing van de prognose van € 6.000.000,- **voor de totale restopgave** (Cruislandse Kreken fase 2 en ook de toekomstige fase 3) opgenomen. Uitgangspunt zijn de normbedragen en ervaringscijfers van fase 1 van het project Cruislandse Kreken. De prognose betreft een bruto bedrag, er is niet gecorrigeerd voor bijdragen van gemeente en de subsidieverstrekker.

	EVZ		Kreekherstel		Totaal aantal strekkende km dat is/wordt aangepakt
Doelrealisatie	km	ha	km	ha	
Gerealiseerd in projectfase 1	6	15	4,5	22,5	5,4
Huidige restopgave	10	25	12,5	62,5	15
Te realiseren in fase 2	3,8	9,5	3,1	15,5	6,5
Nog later te realiseren in fase 3	6,2	15,5	9,4	47	
Bruto kosten huidige restopgave conform normbedragen	evz		Kreekherstel		
Normbedrag EVA € 100.000 per ha, 25 m breed	€ 2.500.000				
Kosten grond € 7 per m2	€ 1.750.000				
Normbedrag beek en kreekherstel € 250.000 per km, 50 m breed			€ 3.125.000		
Subtotaal	€ 4.250.000		€ 3.125.000		€ 7.375.000
Overige kosten					
Renovatiekosten gemaal Zegge					€ 510.000
Bouwrente 2,7%					€ 159.671
Subtotaal					€ 8.044.671
Correctie prognose voor overlappende doelstellingen					
In project fase 1 is 25% minder uitgegeven dan het normbedrag. Deze lijn wordt hier doorgetrokken.					-€ 2.011.168
Totale prognose					€ 6.033.503
				afgerond	€ 6.000.000

Vraag : Doelrealisatie. Er vindt een ruil plaats van doelen. WBD bereidt maatregelen voor om de waterlast van de boeren tegen te gaan en de agrarische ondernemers realiseren onze opgave t.a.v. de realisatie EVZ en Kreekherstel.

Gelieve inzichtelijk te maken dat er geen "cadeautjes" aan de agrarische ondernemers worden gegeven.

Antwoord : Op basis van de huidige raming voor de wateroverlastmaatregel benadert de nu geplande doelrealisatie van 6,5 km EVZ/kreekherstel voor Cruislandse Kreeken fase 2 het break-even point waarop de kosten voor beide partijen gelijk zijn. Dit sluit aan bij het uitgangspunt van dit project: samenwerking mag niet tot meerkosten leiden. Dit uitgangspunt is tevens in de verdere uitwerking van de maatregel leidend.

Om het bovengenoemde uitgangspunt ook naar de toekomst toe te borgen, is door middel van de samenwerkingsovereenkomst afgesproken dat partijen hun kosten nauwkeuriger in kaart gaan brengen door het nader onderzoeken en ontwerpen van de maatregelen. De ontwerpen met bijbehorende kostenramingen en financieringsparagraaf, worden gebundeld in een integraal uitvoeringsplan dat medio 2017 samen met een voorstel voor uitvoeringskrediet voor de realisatie van het uitvoeringsplan aan het algemeen bestuur van het waterschap zal worden voorgelegd.

Vraag : Wat kost de realisatie van EVZ en Kreekherstel uitgaande van normbedragen en wat kost het treffen van maatregelen die het WBD in ruil hiervoor doet?

Antwoord : Op basis van de huidige ramingen en LCC analyse zijn de **netto kosten voor het waterschap voor Cruislandse Kreeken fase 2** als volgt:

(bijdragen van gemeente en subsidieverstrekker zijn reeds verwerkt in de tabel)

	Kosten in project cruislandse kreeken fase 2	Kosten in autonome situatie
Kosten voorbereiding en uitvoering maatregel vermindering wateroverlast	€ 1.900.000,-	
Besparing energiekosten (gekapitaliseerd)	€ -25.000,-	
Kosten voorbereiding en uitvoering 6,5 km EVZ/kreekherstel		€ 1.200.000,-
Extra exploitatie/renovatiekosten gemaal Zegge		€ 510.000,-
Onderhoudskosten 6,5 km EVZ/kreekherstel (gekapitaliseerd)		€ 150.000,-
Totaal	€ 1.875.000,-	€1.860.000,-
Overige nader te kwantificeren baten/opbrengsten		
- Verminderen kosten schade uitkering na wateroverlast	€ PM	€ 0,-
- Minder beheerkosten door oplossen inefficiënties in het watersysteem	€ PM	€ 0,-
- Vispasseerbaarheid gemaal	€ PM	€ PM

Vraag : Kan het DB garanderen dat het treffen van maatregelen om wateroverlast voor de boeren tegen te gaan, per saldo niet duurder zal uitpakken dan het uitvoeren van onze "eigen" taakstelling?

Antwoord : De ambtelijke reactie is: Dit is een randvoorwaarde die door het dagelijks bestuur is meegegeven. Het algemeen bestuur zal in 2017 een besluit nemen over het uitvoeringskrediet voor de realisatie van het integrale uitvoeringsplan.

Vraag : Hoe waarborgt WBD dat de afspraken met de agrarische ondernemers toekomstbestendig zijn?

Antwoord : Dit wordt op twee manieren geborgd:

- Door een zakelijk recht/notarieel beding
- Door de randvoorwaarden van de subsidieverstrekker. De ondernemers ontvangen subsidie voor de realisatie van de EVZ/kreekherstel. Als niet voldaan wordt aan de eisen van de subsidieverstrekker ten aanzien van instandhouding, wordt de subsidie terug gevorderd

(PvdA)

Vraag: Er worden op nogal wat plaatsen in het voorstel wat aantallen km's EVZ en kreekherstel. Deels door elkaar genoemd en deels omdat e.e.a. "overlappend" zou zijn.

Graag in een tabel aangeven:

1e totaal opgave Km EVZ en Km kreekherstel

2e gerealiseerde delen van de opgave

3e wat door dit plan wordt gerealiseerd

4e welke opgave overblijft

Antwoord: zie de tabel bij het antwoord aan Ons Water/Waterbreed

Vraag: Het is een samenwerkingsovereenkomst.

Hoeveel partijen gaan die overeenkomst ondertekenen?

Hoeveel individuele ondernemers? Wat is het aantal km's beoogd kreekherstel / EVZ hebben zij in eigendom of beheer?

Antwoord: 7 partijen: de ondernemers (tezamen 3 handtekeningen), waterschap, gemeente Steenbergen, gemeente Roosendaal, Provincie, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap

Vraag: Hoeveel ondernemers staan "aan de lat" voor de realisatie van km's kreekherstel /EVZ.?

Antwoord: Drie. Deze mensen zijn door de streek als 'woordvoerder' naar voren geschoven, niet omdat ze veel grond in eigendom hebben, maar omdat ze geschikt zijn voor de taak als woordvoerder (vooruitgeschoven post naar de andere ondernemers) en willen bijdragen aan het algemeen belang voor de ondernemers.

Er zijn op dit moment in totaal zes eigenaren (waarvan één mede ondertekent) die gronden in bezit hebben die nu in beeld zijn voor fase 2 en informeel hebben toegezegd mee te doen. Met deze eigenaren worden na de kredietverstrekking formele afspraken (ondertekenen intentieverklaringen) gemaakt.

Vraag: Kan e.e.a. los van elkaar worden gerealiseerd? Maw wat gebeurt er wel/niet als een of enkele ondernemers lopende de rit "afhaken". Zijn de ondernemers collectief partij of individueel?

Antwoord: In dit stadium (tot aan de formele afspraken, zie vorig punt) is het nog mogelijk dat een of meer van de zes bovengenoemde eigenaren afhaken. Het is de opgave van de ondertekenende ondernemers om daarvoor nieuwe eigenaren te benaderen zodat toch tenminste 6.5 km EVZ/kreekherstel kan worden gerealiseerd. De samenwerkende partijen ondersteunen dit proces door de aanstelling van een gebiedsmakelaar, die het maken van de formele afspraken samen met de ondernemers gaat oppakken.

De ondernemers hebben zich niet in een collectief georganiseerd. De ondertekenende ondernemers committeren zich nu door middel van de samenwerkingsovereenkomst, de grondeigenaren committeren zich de komende fase door een intentieverklaring en later door een realisatieovereenkomst.

Vraag: Is in de overeenkomst iets vastgelegd over toekomstig beheer van de te ontwikkelen EVZ?

Antwoord: Ja. Het onderhoud van de EVZ/kreekherstel wordt uitgevoerd door de ondernemers.

Vraag: Uit uw tabel onder de eerste vraag zal blijken dat een substantieel deel van de EVZ nog niet zal worden gerealiseerd. Zijn over die opgave in de toekomst afspraken vastgelegd over samenwerking dan wel medewerking

Antwoord: Er dient na deze fase nog een significant deel te worden gerealiseerd, zie de tabel bij de antwoorden voor Ons Water/Waterbreed. Binnen deze fase 2 wordt ingezet op zo groot mogelijke deelname (*minimaal* 6.5 km). In de toekomst zal bekeken moeten worden of mensen die nu niet

willen meewerken mogelijk van gedachten zijn veranderd of dat eigendommen in andere handen zijn gekomen, en of de nieuwe eigenaren dan wel willen meewerken.

Vraag: Kunt u ons het beleidsstuk "participatie a la Brabantse Delta" ter beschikking stellen?

Antwoord: zie bijlage bij de technische vragen.

4.b mededeling Voortgang uitwerking voorkeursalternatief regionale keringen "Deeltraject Midden"

(PvdA)

Vraag: In de commissie watersystemen is aangegeven dat een behandeling van dit document is voorzien in de vergadering van 24 mei. Tevens is afgesproken dat er vooraf aan die AB vergadering een discussie ter (voorbereiding op de AB vergadering) zou plaats vinden in een nog te plannen extra vergadering van de cie Watersystemen.

Zijn door deze mededeling beide afspraken achterhaald of hebben zaken elkaar gekruist?

Antwoord:

In de commissie watersystemen is in december 2015 een voornemen geuit om de nota voorkeursalternatief regionale keringen in mei 2016 te behandelen in het AB. Door de commissie is de wens geuit om vooraf het stuk nog inhoudelijk te bespreken in de commissie. Met die wens is nu in de planning rekening gehouden.

- Behandeling in het DB in mei 2016;
- Bespreking in de commissie watersystemen eind mei 2016
- Behandeling in het AB op 15 juni 2016

Deze mededeling is bedoeld om het algemeen bestuur tussentijds op de hoogte te houden van de vorderingen van het proces en is dus aanvullend op de aangekondigde nota.

4c Uitvoeringskrediet Noordpolder

(Water Natuurlijk)

Vraag: Is het mogelijk een meer uitgebreid financieel overzicht te geven? Met het geboden overzicht kunnen we als AB-leden niet uit de voeten.

Antwoord:

Deze informatie stond in de nota van 17 februari 2016. De mededeling gaat slechts over een kleine verschuiving tussen subsidies. De eindbedragen blijven gelijk.

4d Pilot sanitatie Zundert

(Water Natuurlijk)

Vraag: Eerder stelde de fractie Water Natuurlijk kritische vragen over het functioneren van de IBA's; van de bekende IBA's was het functioneren hoogstens als 'matig' te kwalificeren. Van een groter deel - in beheer bij anderen - is het functioneren onbekend.

Is de pilot Zundert bedoeld als opmaat naar sanitatie c.q. het functioneren van IBA's in het gebied van Brabantse Delta in het algemeen? Of is dit een opmaat naar een pro-actief beleid vanuit BD?

Antwoord: Nee. Het initiatief van de pilot komt van de gemeente en het waterschap is partner. Het waterschap gaat de komende maanden aan de slag om nieuw beleid afvalwater buitengebied te maken. Dit zal eind 2016 gereed zijn.

(PvdA)

Vraag: Bij de behandeling van het jaarverslag IBA's in de vergadering van 27 mei 2015 maar ook bij de behandeling van het Waterbeheerplan is sprake geweest van het komen tot een beleidsnotitie over het fenomeen IBA's. Daaraan is toen geen prioriteit gegeven. Hoe verhoudt zich dit tot onderhavige pilot? Wanneer is de beleidsnotitie m.b.t. het fenomeen IBA's inmiddels voorzien?

Antwoord: Zie het antwoord op de vorige vraag .

Participatieladder en -wiel: samenwerking in beweging

Afwegingskader à la Brabantse Delta in 1 minuut (15IT034852)

VISIE

Uitgangspunten:

- Open houding en luisteren;
- Aangaan en onderhouden van relaties;
- Maatwerk (denken in kansen en durven loslaten);
- Tijdsinvestering.

Succesfactoren:

1. Minimaal 2 partijen willen samenwerken;
2. Het levert voor minimaal 1 partij iets op (op korte of langer termijn);
3. Partijen gunnen elkaar over en weer iets.

WAT DOEN WE NIET

Oude manier van werken:

We kunnen niet langer initiatieven eenzijdig beoordelen, als een bureaustudie met een afwegingskader of alleen de ambitie op de participatieladder bepalen.

WAT DOEN WE WEL

Nieuwe manier van werken:

In dialoog met de omgeving, waarbij de bedrijfswaarden een belangrijk toetsingskader vormen, brengen we de **potentiële waarde** van een initiatief of plan (**kansen en risico's**) in beeld.

RESULTAAT: GEZAMENLIJK BEELD

Onvoldoende draagkracht

Het initiatief stopt of we gaan op zoek naar mogelijkheden voor versterking of aanvullende (bedrijfs-)waarden (als assen van het participatiewiel)

Voldoende draagkracht

Kleinere ideeën hebben minder assen nodig voor draagkracht, dan grotere initiatieven. De assen worden bepaald door de gezamenlijk in beeld gebrachte waarden en kunnen per initiatief of plan verschillen.

Noten vooraf:

- De instrumenten zijn uitgewerkt op basis van theoretische inzichten, praktijkervaringen binnen en buiten het beheergebied (onder andere van de Provincie Overijssel), oefensessies met medewerkers van het project Verbetering regionale dijkverbetering en ideeën van waterschapsmedewerkers.
- Idee is dat deze instrumenten (en andere) worden uitgetoetst bij initiatieven van zowel het waterschap als van anderen. Op basis van de leerervaringen kan het instrumentarium worden aangepast.

1. **Welke bedrijfswaarden spelen een belangrijke rol in de te maken afwegingen in een participatief proces of bij het beoordelen van een eigen initiatief of dat van anderen? Welke waarden zijn voor de partners (burgers, ondernemers en organisaties) van belang?**

Tabel 1: Bedrijfswaarden (+1) van waterschap Brabantse Delta

Bedrijfswaarde	Doel	Gedefinieerd als	Afwegingscriteria:
Kosten	Economie	Realisatie overeenkomstig met de plannen vanuit de meerjarenbegroting en waarbij geen verrassingen mogen optreden t.a.v. de financiële restricties.	Waterschap:
			Partners:
Compliance	Verplichtingen	Voldoen aan de gemaakte afspraken per taak binnen de kaders van wet- en regelgeving en de bestuurlijke afspraken.	Waterschap:
			Partners:
Waterkwantiteit/veiligheid	Droge voeten en voldoende water	Voldoen aan de omgevingsveiligheid alsook het voldoen aan een evenwichtige waterbehoefte.	Waterschap:
			Partners:
Water- en omgevingskwaliteit/milieu	Schoon water	Leveren van een positieve bijdrage aan de volksgezondheid, natuur en het milieu (bodem, water en lucht).	Waterschap:
			Partners:
Imago	Reputatie	De mate waarin het waterschap wordt gezien als professioneel, duurzaam en betrouwbaar.	Waterschap:
			Partners:
Continuïteit	Bestaansrecht	Het doelmatig inzetten van de juiste kennis en capaciteit om in te kunnen spelen op de maatschappelijke belangen en ontwikkelingen.	Waterschap:
			Partners:
Meerwaarde voor burgers, ondernemers en/of organisaties	Maatschappelijke betrokkenheid	De mate waarin het waterschap erin slaagt aan te sluiten op de kernwaarden en initiatieven in de maatschappij.	Waterschap:
			Partners:

Toelichting: In de voorbereiding van een gebiedsproces of project is het van belang de ambitie van het waterschap te bepalen. Het relatief waarderen van de bedrijfswaarden per specifieke situatie is een hulpmiddel om duidelijk te maken waar de organisatie in beginsel het zwaartepunt wil leggen. Het stimuleert het gesprek/de dialoog met partners over de ambities en de argumenten hiervoor. Op deze manier kan een bewuste keuze worden gemaakt over de ambitie i.r.t. de wensen, waarden en verwachtingen van het gebied.

2. Wat is het beoogde niveau van participatie? Aan de hand van de participatieladder kan je aan de voorkant van een proces bespreken welke ambitieniveau je minimaal en maximaal zou willen bereken als waterschap. Daarbij is het van belang ook je omgeving en de doelgroepen/typen deelnemers in beeld te brengen: wat verwachten zijn van een proces en hun mogelijke deelname/rol.

Participatieladder model waterschap Brabantse Delta		
Intensiteit van betrokkenheid (van hoog naar laag)	Rol van de maatschappij (particulieren en organisaties)	Rol van het waterschap (bestuursstijl)
Zelforganisatie	Particulieren of andere partijen organiseren initiatieven die de taken/activiteiten van het waterschap raken. De beslissingsbevoegdheid/verantwoordelijkheid ligt bij de particulieren of andere partijen.	Het bestuur heeft de volgende opties: niets doen (1), erop aanhaken met eigen activiteiten (2) of stimuleren (3). (faciliterende stijl)
Delegeren (*in de literatuur vaak een vorm van coproductie genoemd)	Medebeslisser/uitvoerder binnen randvoorwaarden van het waterschap.	Het bestuur stelt randvoorwaarden vast voor het uitvoeren van waterbeheeractiviteiten door particulieren en organisaties. (delegerende stijl)
Samenwerken (*in de literatuur vaak een vorm van coproductie genoemd)	Samenwerkingspartner op basis van gelijkwaardigheid. Vanuit een gezamenlijk overeengekomen agenda wordt gewerkt aan oplossingsrichtingen. Er zijn verschillende samenwerkingsvormen mogelijk waarbij situatieafhankelijk afspraken worden gemaakt over de spelregels voor het plan- en besluitvormingsproces. Samenwerkingspartners kunnen uiteenlopende bijdragen leveren (inzet van mensen, expertise, materieel en/of financiële middelen).	Het bestuur werkt en besluit op basis van gelijkwaardigheid met de participant samen aan plannen voor bijvoorbeeld ontwikkeling/inrichting, monitoring, analyse, evaluatie, beheer en/of onderhoud.(samenwerkende stijl)
Adviseren	Particulieren en/of organisaties mogen problemen, kansen en oplossingsrichtingen aandragen.	Het bestuur bepaalt beleid en de gesprekagenda, maar staat open voor andere ideeën en oplossingen. Het bestuur neemt de adviezen vanuit de maatschappij over of wijkt hiervan beargumenteerd af. (adviserende stijl)
Raadplegen	Particulieren en/of organisaties zijn geconsulteerde gesprekspartners.	Het bestuur stelt zelf een plan op en legt dit ter consultatie (formeel en/of informeel) voor aan de maatschappij. Het bestuur bepaalt in hoeverre de inspraakresultaten worden verwerkt in het plan. (consulterende stijl)
Informereren	Particulieren en/of organisaties worden op de hoogte gehouden. Men is doelgroep van onderzoek/voorlichting maar geeft zelf geen input.	Het bestuur voert zelfstandig beleid en verschaft hierover (gevraagd en ongevraagd) informatie. (open autoritaire stijl)

Zaaknr. : 16.zk03263

Kenmerk : 16IT009941

Barcode :

Vergadering algemeen bestuur

Verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 17 februari 2016 om 19.30 uur te Breda, kapel, Bouvigne.

Aanwezig:

De vicevoorzitter: C.A.A. Coppens

De leden: J.J.M. van der Aa, M.J.C.M. Arts, K. van den Berg, W.J.H. de Boer, W. Bonthuis, C.B.M.E. Franssen, J.J.M. van der Heijden, H.B. Hieltjes, C.A.M. de Jong, L.H. van der Kallen, J.J. Kocx, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, C.C.F. Mureau, G.G. de Neve, F.C.J. van Noord, P.H.T. Raedts, Th. Schots, H.C.A.M. Schouwenaars, C.A.G. Sneep, W. Spierings, J.P.W.A.A.M. Taks, M.C. Velthoen, H.P. Verroen, J.J.M. Voets, A.A.F.M. Wijnen

Afwezig met kennisgeving: C. Moonen, H.T.C. van Stokkom, J. van Dam, J.A.M. Slenders, J.A.P.G. Verhulst

De plv. secretaris-directeur: A. Meuleman

Notulist: H. Mutsaerts van Het Notuleercentrum

1. Opening

De voorzitter: Dames en heren, van harte welkom op deze Algemeen Bestuursvergadering, toch weer een vergadering met een ander karakter, een ander tintje, ten minste het eerste gedeelte. Daarna gaan wij met de reguliere vergadering verder.

1.a Oordeelsvormend vergaderen 'Actualisatie Communicatievisie 2016'

1.a.1 Handvat Oordeelsvormend Vergaderen Actualisatie en evaluatie Communicatievisie

1.a.2 Actualisatie Communicatievisie

De voorzitter: Dan heb ik het over het oordeelsvormend vergaderen, Actualisatie Communicatievisie 2016. U heeft daar allemaal een handvat bij gekregen. Ik denk niet dat het nodig is dat nog een keer te gaan vertellen. Ik vind het heel spannend en ik denk jullie ook. Ik stel voor hiermee te gaan starten. Ik heb voor deze vergadering nog even contact gehad met de portefeuillehouder en die heeft aangegeven vanavond een luisterend oor te hebben. Wat hier besproken wordt, zal hij meenemen om te kijken of een aanpassing van het voorstel al dan niet nodig is. Dat betekent dat de portefeuillehouder van mening is dat hij geen actieve rol heeft in het debat. Dat maakt dat ik vind dat ik wel technisch voorzitter kan zijn, ook tijdens het oordeelsvormend gedeelte. Dat technisch voorzitterschap houdt volgens mij in dat ik direct iemand het woord ga geven die er als eerste om vraagt. Daarna gaat het los en wordt het wat mij betreft een debat tussen de fracties. Als iedereen ervoor zorgt dat alle fracties aan het woord kunnen komen, dan heeft de voorzitter geen enkele rol. Als ik daar enige twijfel bij heb, dan zal ik dat aangeven. Verder heb ik de opdracht meegekregen om het oordeelsvormend gedeelte niet langer dan een half uur te laten duren, maar gezien de rest van de agenda, denk ik dat wij het wel een kwartiertje extra kunnen gunnen, ook omdat het de eerste keer is. Ik ben wel van plan om om kwart over acht die streep te trekken. Dus een paar boodschappen, houd het kernachtig en kort en geef elkaar de ruimte. Aan wie mag ik het woord geven?

De heer Verroen: Voorzitter. In navolging van wat u opmerkte over het handvat dat wij gekregen hebben, wil ik het proces memoreren en dat ik bijzonder tevreden ben dat wij als werkgroep Bestuurlijke vernieuwing zo'n goede ondersteuning hebben gekregen van de staf, met name de staf die dit handvat eerst in de werkgroep besproken heeft en ook goed uitgewerkt heeft, zodat het ons gaat helpen om in een nieuwe trend te raken, waar wij nu een eerste vergadering van hebben volgens het BOB-model. Dat is iets wat wij allemaal als Algemeen Bestuur in de bestuurlijke vernieuwing vorm proberen te geven en dat is best wel het memoreren waard dat dat nu een aanvang genomen heeft. Daar ben ik heel blij mee. Nogmaals, ik wil de ondersteuning expliciet van de staf noemen en mijn waardering daarvoor uitspreken. Inhoudelijk hebben wij in het handvat gekeken naar wat wij op zo'n vergadering te berde zouden kunnen brengen. Goed aan dit stuk en wat past in de visie en het oordeel van onze fractie, is dat er nu rekening gehouden is met KPI's, met

SMART meetbare zaken, waarmee je kunt kijken of er inderdaad meetbare resultaten worden geboekt. Daar is een aantal voorbeelden van terug te vinden en dat vinden wij heel plezierig. Ook heel goed aan dit stuk vinden wij dat de medewerkers een duidelijke rol krijgen. Zij worden geacht de ambassadeurs van het waterschap te zijn en de communicatievisie uit te dragen en dat vinden wij een heel positief punt. Wij willen aanvullen dat met name ook de Algemeen Bestuursleden in die taak zullen moeten groeien en overal waar mogelijk, die rol moeten pakken om de communicatie goed ter hand te nemen. Verder vind ik het heel positief dat de zaken die verwoord zijn in de motie, de doelstellingen van de communicatievisie, goed opgepakt zijn. Het verheugt ons dat wij dat terugzien. Wij willen wat bereiken en een van de hoofddoelen die wij willen bereiken, is de taakbekendheid van het waterschap. In de motie hebben wij daar al over gesproken en er was een grote instemming in het Algemeen Bestuur dat dat een van de hoofddoelen is. In de opsomming wordt dit ook steeds als belangrijkste prioriteit opgesomd. Dat is heel goed. Wat wij ook graag zouden willen en wat naar ons oordeel goed aangevuld zou kunnen worden, is dat de taakbekendheid vastgesteld wordt wat die op dit moment is – dat noemen wij een nulmeting – dat wij dan inzicht hebben in hoe die taakbekendheid beïnvloed kan worden, dat er een actieplan geformuleerd wordt om de taakbekendheid te vergroten en dat er uiteindelijk nadat het actieplan een looptijd gehad heeft, ook een eindmeting plaatsvindt, zodat wij kunnen kijken hoe succesvol wij zijn. Wij matigen ons natuurlijk geen enkel oordeel aan over hoe dat moet gebeuren, daar hebben wij een hele kundige communicatieafdeling voor die ongetwijfeld daar waar zij dat zouden willen, expertise kan inhuren. Op het hoe gaan wij niet in, maar het doel is: zijn wij gehouden als Algemeen Bestuursleden om dat stipje op de horizon zetten en dat doen wij bij deze ook. Naar ons oordeel zou dat een waardevolle toevoeging zijn aan de nota en die zien wij dus heel graag in de vorm van een meetbaar gemaakte taakbekendheid van het waterschap. Een actieplan of een hint daartoe zou heel goed zijn. Wij willen als tweede punt van aandacht meegeven, in de procentuele verhouding zal ik ongetwijfeld mislaan, maar in het bedrijfsleven is een 80/20 regel een vaak gehanteerde vuistregel. Tachtig procent (80%) van de activiteiten van het waterschap bevindt zich buiten de steden en tachtig procent (80%) van de inwoners van het waterschapsgebied woont in steden. Nou zal ik er ongetwijfeld wat vanaf zitten, maar ik denk met dat speciale punt in het oog dat wij praten over taakbekendheid en dat een groot gedeelte van onze doelgroep wellicht niet woont in het gebied waar het waterschap zich het meest profileert, dat het heel handig zou zijn om ons daar rekenschap van te geven en daar in de communicatievisie iets mee te doen, bijvoorbeeld de gemeenten als een hele nadrukkelijke partner te zien en in discussies die de gemeenten met hun inwoners hebben over waterbeleid of aanverwante zaken, wellicht te participeren. Niet omdat wij dat moeten, maar omdat wij dat kunnen. En dan onze communicatie-effort daarop zetten dat de taakbekendheid vergroot wordt. Naar ons oordeel zijn dat punten die in de communicatievisie zouden kunnen worden opgenomen en wij als CDA zouden dat ook heel fijn vinden.

Mevrouw Bonthuis: Gelijk insteken? Graag, dank u wel. Ik sluit mij aan bij de vorige spreker door te benadrukken dat wij het heel fijn vinden om ruimte te krijgen, wij als werkgroep Bestuurlijke vernieuwing, voor oordeelsvorming en ik ga mijn best doen in vooral aan te geven wat mijn fractie wil bereiken met het communicatieplan dat nu voorligt. Het is een heel degelijk communicatieplan. Er is heel veel werk verzet, dat kun je eraan afzien, aan het verzamelen van alles wat er gedaan is en daarvoor alvast mijn complimenten, want ik weet uit ervaring hoeveel werk dat is. Als je het dan hebt over wat wij willen bereiken, wat zijn de effecten nou eigenlijk die wij met communicatie willen en wat wij met de motie in november hebben beoogd te onderstrepen. Dan staat centraal en dat staat ook mooi verwoord: "Bekendheid van taken en verantwoordelijkheden van het waterschap onder inwoners." Dat woord 'inwoners' staat centraal. Wij hebben gemerkt dat het heel moeilijk is om duidelijk te maken aan inwoners die niet direct een voelbaar direct belang hebben bij het waterschap en haar taken, dat het er ontzettend toe doet wat wij hier met elkaar bedenken en uitwerken. Dat is de essentie van het effect dat wij willen bereiken. Hoe je dat doet, dan kom je volgens mij op die taakbekendheid. Een waterschap is geen bedrijf in de gewone zin van het woord, dus ik ben er niet op uit om straks iedereen op straat te horen zeggen, het gaat om Waterschap Brabantse Delta. Nee, ik zou het veel fijner vinden als inwoners weten dat er een waterschap is dat zorgdraagt voor droge voeten, een schone en goed gemaaide sloot en zo kunnen wij nog veel meer voorbeelden noemen. Schoon water ook niet onbelangrijk. Dat is de taakbekendheid. Als inwoners dat kunnen noemen, met name inwoners met wat meer afstand tot dit werk, denk ik dat wij heel ver zijn. Op dat punt vind ik het communicatieplan of de tussenevaluatie zoals die er nu ligt, nog wat weinig concreet en daar zou ik als Water Natuurlijk nog wat meer invulling bij willen zien.

De heer Van Noord: Ik vond een aantal mooie aangrijpingspunten die wij als fractie hebben opgemerkt. Een van de zaken is – ik had het niet beter kunnen verwoorden – die 20/80 regel houdt ons ook een beetje bezig. In een van de uitgangspunten van deze communicatievisie staat inderdaad van, laten wij de mensen waar wij de projecten voor uitvoeren, goed op de hoogte brengen. Dan denk ik, ja, wij dachten eigenlijk een beetje hetzelfde. Die mensen die daar vaak in het buitengebied zitten, zijn al meer betrokken en weten vaak beter wat er speelt, maar die tachtig procent (80%) die in de steden woont, weet dat veel minder. In die zin sluit dat aan op waar wij het over hadden. Die nulmeting, misschien is dat een beetje toch het bedrijfsleven, als je een klanttevredenheidsonderzoek doet, dan wil je eerst weten waar je staat. Dat miste ik ook een beetje in het stuk. Op nummer een staat versterking van de naamsbekendheid en taakbekendheid, maar

waar staan wij nu eigenlijk? Ik las wel, bij de mensen waar wij heel veel contact mee hebben, meten wij dat wel eens, hoe bekend is het, maar ja, dat is hetzelfde als hoe bekend ben jij nu eigenlijk, terwijl je als collega's in het bestuur zit. Het zou wellicht goed zijn om een soort nulmeting te hebben en ik ga het niet herhalen, daar kunnen wij ons absoluut in vinden. Wat ons ook trof, was eigenlijk wat wij al doen op het gebied van de goede zaken, zoals het CSM-systeem, de integratie van website, social media en wat wij daarmee bereiken. Volgens mij hartstikke positief, moeten wij vooral mee doorgaan en daar stapjes blijven zetten. Maar wat wij ook heel apart vonden en dan praat ik ook een beetje namens mijzelf, er stond in de stukken ook iets over het project Ons Water. Toen dacht ik Ons Water, wat is dat eigenlijk precies? Het ging over een programma van de Unie. Dus ik dacht, eens even kijken. Wat een leuke informatie staat daarop zeg. Ik had er geen idee van. Misschien moeten wij daar op de een of andere manier ook iets mee, want wij moeten leuke filmpjes maken, maar die staan er al op. Wij moeten leuke verhalen vertellen, maar ja, die staan er ook al op, dus hoe krijgen wij nou de mensen in ons gebied dat zij een klein beetje dat soort informatie tot zich nemen en daarnaar kijken. Dat is inderdaad een algemeen punt. Er is al heel veel materiaal beschikbaar, maar hoe krijgen wij dat bij die mensen? Ik denk dat dat een belangrijk punt is. Misschien moeten wij er zelf maar mee beginnen. Wij hebben twee dingen die wij gewoon eens in de groep willen gooien. Als je kijkt naar de agenda van de vergaderingen, dan staat communicatie er eigenlijk niet vaak op. In het bedrijfsleven zetten wij als eerste punt op de agenda van elke directievergadering de veiligheid. Misschien moeten wij hier eens op een prominente plek regelmatig ook gewoon het stukje communicatie terug laten komen. Wij hebben nu een fantastisch overzicht van maand na maand na maand na maand wat er allemaal gebeurd is. Misschien moeten wij dat eens wat vaker horen.

De heer De Boer: Mag ik even onderbreken, volgens mij gaat u eraan voorbij dat bij ieder agendapunt een paragraafje communicatie staat. Vindt u dat onvoldoende?

De heer Schouwenaars: Ik zie het als een oproep van Frank om dat deel expliciet in de vergadering wat beter uit te lichten.

De heer Van Noord: Ja, ja. En wat ik ook leuk zou vinden, of wat wij ook leuk zouden vinden is, misschien zou je ook namens het Algemeen Bestuur een soort klein klankbordgroepje of een aantal mensen die dat leuk vindt en die zeggen, laten wij eens af en toe bijpraten met een afdeling over wat er plaatsvindt, zodat je daar in de vergadering iets over kunt vertellen.

Mevrouw Bonthuis: Bied je jezelf aan, Frank?

De heer Van Noord: Ja, bij deze, maar ik ga het niet in mijn eentje doen natuurlijk.

Mevrouw Konings: Ik wil hier graag op aansluiten. Ik denk dat er al drie mooie stukken benoemd zijn, waar wij ons als fractie PvdA wel in zien. Ik pak het eerste gedeelte toch nog even terug, het stad en landverhaal. Ik denk dat dat heel belangrijk is, vooral met de naamsbekendheid, waar onze inwoners, zij denken vaak dit is niet voor ons, dit is voor degenen die op het platteland wonen. Maar juist in de stad is het ook heel belangrijk. Dus die bekendheid is voor ons heel erg belangrijk en bekendheid wil ik verder vertalen in betrekken, burgerparticipatie is van belang, juist van buiten naar binnen werken. Als je naar onze vergadering kijkt, is het van dat wij het van intern bekijken en ik denk dat ook juist wij van buiten naar binnen moeten gaan kijken.

De heer Verroen: Heb je een idee hoe je met name de stedelingen van buiten naar binnen kunt betrekken, want daar doet het waterschap relatief net iets minder dan buiten de steden.

Mevrouw Raedts: Daar heb ik wel ideeën over. Wij zijn nou een discussie aan het voeren die neigt naar hoe wij de dingen gaan doen, maar daarvoor ligt nog wat gaan wij doen en daarvoor ligt nog waarom. Waarom willen wij communiceren? Dat waarom is een keer in de zoveel jaar om te gaan stemmen, maar het is veel belangrijker dat men het waterschap kent als een potentiële partner in het werk. Dat zijn de burgers en organisaties die daar initiatieven in kunnen nemen. Dus het uitnodigend zijn zit te weinig in de huidige stukken. Het is vrij sterk zendend, via de website en social media, wij willen in de pers, maar dat is allemaal zenden. Dus ook het uitnodigend zijn, ook op zoek gaan naar groepen mensen, dat doen wij wel in projecten, maar dat kan ook met een project als Ons Water. Er is ook een fantastisch project in Brabant, Schoon Water. Laten wij daar ook wat meer bekendheid aan geven. Dan is voor mij de vraag, wat wil je uitzenden? Zoals ik de stukken nu lees, doet het waterschap zichzelf tekort, want ik mis de relatie met de stedeling die graag naar buiten en naar natuurgebieden gaat. Ik was zelf helemaal verbaasd toen afgelopen zondag de webcams op de vogelnesten opengingen. Binnen tien minuten waren er al veertienhonderd (1.400) mensen in Nederland online. Dus de interesse in niet alleen vogeltjes, maar ook in de habitat van die vogels, daar wil men gewoon graag naartoe. Het aspect natuur, schoon water, recreatief medegebruik zit er op dit moment niet in. Het stond er voorheen wel in. Ik heb het nagelezen, tot een jaar geleden stond het wel in de

kernboodschap en in de missie, maar nu is het eruit. Ik vind dat het waterschap zichzelf daarmee tekort doet.

Mevrouw Konings: Ik wil daar gelijk op inhaken, dat is hetgeen waar ik naartoe wilde gaan daarnet. Het is juist het betrekken van de burgers en of dat nou de stedeling is of degene van het platteland, ze hebben interesses, alleen die interesses halen wij op dit moment niet op. Dat is denk ik hetgeen wat jij nou net weerspiegelt. Door het niet op te halen, weet je het ook niet. Dat is hetgeen wat men juist als betrokkene, ook moet gaan doen. Wij zijn allemaal afgevaardigden en horen veel uit het veld, maar zo kunnen wij ook als waterschap bekend gaan worden, zo van hé, jongens, denk eens met ons mee, wat vinden jullie interessant. En daarbij aansluiten. Dan draai je het om, dan ga je van buiten naar binnen werken.

De heer Verroen: (zonder microfoon) ... het betrekken van partners, zoals gemeenten.

Mevrouw Konings: Het is de waterketen op zich en dat is wat nu al in is gezet met Ons Water, het is waterketen breed. Of het nou de drinkwaterbedrijven zijn of wat dan ook, wij hebben allemaal met elkaar te maken. Een burger denkt, water is water. Wij maken zelf intern verschil, wij hebben de waterzuivering en de andere tak. Dat is denk ik het belangrijkste, wij moeten het omdraaien. Naams- en taakbekendheid vinden wij belangrijk, maar wat vinden de burgers belangrijk en hoe kunnen wij daarop inspelen.

De heer Van Noord: Ik vind dat best moeilijk hoor. Rond de verkiezingen zag je reporters op straat die af en toe mensen gingen interviewen en dan vragen ze letterlijk: wat weet u van het waterschap? Je krijgt de meest vreemde antwoorden. Mensen hebben echt geen idee wat wij doen als waterschap.

De heer Schouwenaars: En die hebben toch op ons gestemd?

De heer Van Noord: Ja, wonderbaarlijk. Misschien dat ze daar andere motieven voor hadden, ik heb geen idee. Waarom? Volgens mij gaat het ook om een stukje legitimiteit van zo'n bestuur en organisatie, waarin je op zijn minst moet uitleggen waar je voor staat. Dat zeiden jullie ook heel duidelijk. Die projecten, volgens mij leggen wij dat al goed uit en betrekken wij de mensen in de buurt daarbij, maar juist op het algemene stuk zou ik meer willen doen. Ik wil graag aanvullen. Wij hadden een gek idee, waarbij de vraag wel is hoe ga je het doen, maar zou je als waterschap ook met andere partijen – dat is ook een beetje naar buiten – bijvoorbeeld Staatsbosbeheer, als daar wandelingen worden georganiseerd, dat je daar een stukje informatie meeneemt. Fietstochten door IVN, enzovoorts, dat je niet alles zelf hoeft te gaan doen, maar informatie inbedt in organisaties die al bepaalde fietstochten of weet ik wat organiseren en daar dan op aanhaken. Bij een leuk project uitnodigen om bij een kopje koffie daar iets over te vertellen.

Mevrouw Bonthuis: Dat klinkt helemaal fantastisch, maar waar heb je het dan over? Je hebt het dan eigenlijk over, laat een ander een mediaboodschap uitdragen, dus maak partnerschappen. Dat is wat je eigenlijk moet doen. Dan hoef je het niet allemaal zelf te doen en kost het ook niet meer uren, tijd en geld, maar dan doe je het met anderen, dat is denk ik een van de essenties die wij kunnen doen. Ik heb ook zitten puzzelen, hoe krijg je nou die stedeling, die toch ook wel voor Water Natuurlijk heel belangrijk is en ook een beetje de moeilijk bereikbare groep, hoe krijg je die nou werkelijk geïnteresseerd? Bij interesse heb je altijd een belang nodig. Zoals in het buitengebied is dat gewoon veel handiger om aan te wijzen. Het belang is veel directer zichtbaar. Wat is nou het belang van de stedeling? Een van de kansen die ik zie, is de aansluiting bij wat in alle gemeenten gebeurt als je het hebt over stedelijk waterbeleid. Alle gemeenten zijn dat nu aan het uitwerken of hebben daar al stappen in gezet. Ons waterschap geeft mij het beeld dat wij daar nog heel erg voorzichtig in opereren, want het is van de gemeenten en eigenlijk niet van het waterschap. Ik denk dat je daarover na moet denken in de vorm van die partnerschappen. Als je een gemeente mediaboodschappen kunt laten geven, je zit wel aan tafel, dan kom je verder. Dat is een vorm om toch dat belang aan te spreken.

De heer De Boer: De fractie van Ons Water/West-Brabant Waterbreed wil ook nog graag een aantal punten inbrengen. Allereerst constateren wij dat de structurele aandacht die nu aan communicatie wordt gegeven in deze visie, pure winst is. Structureel nadenken over hoe je met communicatie omgaat. Niet meer hapsnap, maar dat je daar echt een beleid voor ontwikkelt. In het verleden hebben wij vaak gesproken in termen van zenden van informatie. Wij constateren dat er thans ook veel meer aandacht is voor het ontvangen van informatie, het van buiten naar binnen werken, wat hier vaker is genoemd. Onze fractie heeft daar in het verleden vaak aandacht voor gevraagd, ga met de mensen in gesprek. Wij hebben aangedrongen op het organiseren van huiskamerbijeenkomsten en dat soort zaken. Nou, dat heeft hier een warme ontvangst gehad en dat waarderen wij. Ik heb het nog niet gehad over de rol van de Unie, dat staat wel in de nota, maar die zou wat ons betreft nog wat meer aangescherpt kunnen worden. Als wij het hebben over algemene waterschapsdoelen, dan zien wij een belangrijke rol in Unieverband weggelegd. Een zaak waarvoor wij extra aandacht vragen.

De heer Van Noord: Wibo, als ik even mag aanvullen, dat hele leuke programma Ons Water wordt geïnitieerd door de Unie.

De heer De Boer: Dat klopt, dat is mij bekend, maar wij zouden in Unieverband denk ik nog wel meer kunnen doen en dan gaat het niet zozeer om het bestaansrecht van de waterschappen, dat is niet essentieel. Het waterschap is geen doel op zichzelf, maar een middel. Een zaak waarvoor wij extra aandacht willen vragen in het communicatiebeleid, is het gedrag van burgers zelf. Dat is hier nog niet zo aan de orde geweest. Dan heb ik het over het waterbeheer en de zorg voor het schoonhouden van ons milieu en dat soort zaken, waarmee de burgers bij kunnen dragen aan het in de hand houden van de kosten. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan minder verharding van tuinen, andere bestratingsmaterialen hanteren, het afkoppelen van de afvoer van de dakgoot op het riool, geen verontreinigde stoffen in het riool brengen zoals frituurvet en dat soort zaken. Dat is een bewustwordingsproces waarvoor wij als waterschap aandacht zouden en ons inziens ook moeten vragen. Dat vinden wij belangrijk. Wij pleiten ervoor dat dat meer in deze nota wordt benoemd en uitgevoerd. Wat wij een minder puntje vinden van de nota, is dat het vol staat met ronkende volzinnen, wollig taalgebruik en dat soort zaken meer. Wat ons betreft zou dat meer concrete handvatten moeten krijgen en teruggebracht moeten worden naar de praktijk van alledag. Daar willen wij het even bij laten.

Mevrouw Konings: Ik heb zelf nog een punt wat ik nog niet gehoord heb in de goede aanvullingen en dat is vooral het educatieve verhaal. Dat mis ik ontzettend. Hetgeen wat erin staat, wordt beschreven als voor de jeugd. Ik denk juist omdat hier net al werd aangegeven dat er programma's zijn die wij nog niet kenden, zoals Ons water, maar ook is het heel belangrijk om zelf bij te blijven bij wat er gecommuniceerd kan worden over water, maar daarnaast ook nog dat wij dat op dat moment gaan brengen naar de groepen die dat ook interessant vinden en blijkbaar is dat nog niet bij iedereen bekend. Niet alleen bij de jeugd, want je kunt wel tegen de jeugd vertellen wat er moet gebeuren om schoon water te krijgen, maar zij komen thuis en hun ouders gieten het vet gewoon door de gootsteen. Dan zeggen de kinderen misschien, wij hebben vandaag te horen gekregen dat het niet kon. Dan zeggen die ouders, wij hebben dat altijd zo gedaan, dat blijven wij doen. Dan schiet je er niets mee op. Daarom is het van belang om grootouders en ouders ook educatieve lessen te geven. Dat kan tegenwoordig op een hele simpele manier, zoals met filmpjes en dergelijke, die ook door de Unie worden onderstreept, maar dat wij dat op een breder vlak gaan uitdragen. De televisie is niet meer het item dat over tien jaar bekeken gaat worden, mensen gaan zelf naar YouTube filmpjes kijken. Er worden al leuke filmpjes gemaakt, ik heb er laatst weer een voorbij zien komen. Dat is ook een kanaal, waarvan ik denk, sociale media, dat is niet genoemd in ons rapport. Wij gebruiken geen Instagram of Pinterest, maar dat zijn zaken waar de jeugd naartoe gaat en als wij de jeugd willen blijven informeren, die gaan op zoek naar dingen die zij zelf interessant vinden, maar dan moeten wij ze wel interessant maken. Die educatie en vaak is nu de trend, de jeugd zet het in. Die gaan naar kanalen toe waar wij als ouderen nog nooit van gehoord hebben, maar de jeugd gaat iets opzoeken en daar kunnen wij nog wel iets van leren. Wij gaan de wereld omdraaien lijkt mij, door te zorgen dat wij bijhouden, waar wordt op dit moment informatie opgehaald. Dat mis ik in dit stuk. Dan vooral met betrekking tot de evaluatie. Er wordt op een hele mooie manier geëvalueerd, maar juist de evaluatie en wat gaat er naar de toekomst gebeuren, wat is de verandering, daar moeten wij niet aan voorbij gaan en ervoor zorgen dat wij dat goed blijven volgen.

Mevrouw Raedts: Mag ik even inspringen, want dit verhaal is mij uit het hart gegrepen, want ook educatie is een belangrijk aspect. Ik vind dat naast educatie van jeugd, ook educatie van volwassenen en ouderen van dagen misschien wel mogelijk is. Ik geef zelf wel eens excursies in een beekdal. Daar komen allerlei groepen en dan leggen wij van alles uit over water, het beekdal, ontwikkelingen. Dan zie je dat mensen heel verrast zijn dat het waterschap daar een heel belangrijke rol in speelt, zoals bij de her-meandering, natuurlijkontwikkeling, recreatieve routes die worden aangelegd. Doet dat het waterschap? Iedereen denkt dat de gemeente of natuurorganisaties dat doen, maar het waterschap is helemaal buiten beeld. Aansluitend op het idee om leuke excursies te organiseren, Waterschap De Dommel heeft al een hele leuke excursie, die heet Bier, boer en water. Dan nodig je echt Brabanders uit op bier, boer, dus ze gaan ook naar boerderijen kijken hoe de landbouwsector met water omgaat en dan gaat men ook projecten van het waterschap bezoeken. Dat soort leuke uitnodigende activiteiten, daar kunnen wij nog veel van leren.

De heer Taks: Ouderen van dagen is toch een verouderde term, want wij spreken nu over ouderen en senioren. De spreker bedoelde het goed uiteraard. Die heeft aandacht voor ons kiezersvolk. Wij vroegen ons vanavond af of er een fel debat gevoerd zou gaan worden. De waarschuwende opmerking dat het een oordeelsvormende vergadering zou worden, waarin geen vastgeroeste standpunten naar voren gebracht zouden worden, was een duidelijke vingerwijzing dat hier explosieve ideeën gelanceerd zouden worden vanavond. Nou, daar is absoluut geen sprake van. Ik vind dat er een grote mate van consensus bestaat over het belang van communicatie. Er zijn diverse goede suggesties gedaan, maar het gaat erom dat wij communiceren moeten doen. Het gaat niet over discussiëren en het maken van plannen, doe het gewoon. Het heeft hier duidelijk de volle aandacht. Het kan beter, er zijn suggesties voor gedaan, laten wij die weg volgen. Het grote belang is uiteraard dat er meer bekend wordt over het waterschap. De naamsbekendheid laat nu echt te wensen over. Elke burger ziet elk jaar het belastingbiljet langskomen, de naam is bekend,

maar wat er achter zit, is onvoldoende duidelijk. Als dat meer bekendheid krijgt, dan is ook het democratische proces van verkiezingen meer gelegitimeerd. Daar streven wij als politieke partij naar.

De heer Van der Heijden: Ik wil als fractie ongebouwd ook nog even spreken. Wij zijn waarschijnlijk een groep die de naamsbekendheid van het waterschap heel goed kent en wij zijn blij dat de communicatie met het waterschap in ieder geval in onze gelederen goed draait. Wij krijgen volgende week weer drie informatieavonden in het hele gebied, waar het iedereen vrijstaat om naar het waterschap te gaan luisteren. Wij zeggen in ieder geval, ga zo door. De naamsbekendheid mag gerust groter worden. Maar voor onze fractie is het verder niet nodig.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, ik denk dat de opmerking vanuit de CDA-hoek mooi aansluit. De waterkringen worden georganiseerd en die worden kennelijk georganiseerd voor de agrarische sector.

De heer Van der Heijden: Dat is niet waar. Voor die waterkringen is iedereen uitgenodigd, alleen het probleem is dat de response alleen van ongebouwd is.

De heer Schouwenaars: In theorie heeft u volledig gelijk, het is voor alle burgers, maar de naamsbekendheid van de waterkringen en de plek waarop ze gehouden worden en de formules die daarbij gebruikt wordt, is duidelijk agrarisch gericht.

De heer Van der Heijden: Nee, dat is niet waar. Ik vind het juist heel mooi dat je je op kunt geven voor een excursie in de gebouwen, dus dat kan voor iedereen zijn. Laten we heel eerlijk zijn, als je naar een excursie van het waterschap gaat, dan is dat niet alleen voor ongebouwd, dat is voor alle inwoners van het waterschap.

De heer Schouwenaars: De gemiddelde Bredanaar zal zich niet zo gemakkelijk uitgenodigd voelen in Heijningen.

De heer De Jong: Het wordt hier in dit stuk genoemd, wij als landbouw zetten dit soort zaken vanuit het waterschap door in onze communicatiemiddelen, dus het wordt breed uitgedragen. Het is natuurlijk ook voor mensen en de inwoners van het gebied kunnen door normale journalistieke e-mails ook gewoon op de hoogte gebracht worden. Daar ligt de uitdaging om daar voldoende verspreiding van te krijgen.

Mevrouw Bonthuis: Het is mooi wat je zegt, Kees, want dit onderstreept eigenlijk de 80/20-regel. Die mensen in het buitengebied zijn goed op de hoogte, die hebben ook een belang en die kennen de waterschapskringen. Ik ben daar geweest en ik heb daar geen gewone burger gezien behalve mijzelf, als ik mij tot de normale burgers mag rekenen. Ik wil daarmee zeggen, het vraagt dus meer moeite om juist de andere categorie te bereiken. Ik heb ook al eens even met de communicatieafdeling zitten zoeken, hoe doe je dat nou, want die waterschapskringen zijn kennelijk niet voldoende geschikt daarvoor, ook al staan ze ervoor open. Het spreekt onvoldoende aan. Het gaat niet over het belang van een inwoner in de stad. Je moet het anders doen, dus je moet het en/en doen vooral.

De heer Van der Heijden: Ik ben het er niet mee eens dat het niet over de inwoner gaat, want iedereen kan daar een vraag stellen over het waterschap, dat maakt helemaal niet uit. Daar staan de kringen voor open.

Mevrouw Bonthuis: Kunnen en doen is een groot verschil. Als men het niet doet, dan is er iets aan de hand, want dan spreekt het dus onvoldoende aan.

De heer Van der Heijden: Dat is altijd met communicatie. Al doe je zoveel mogelijk communicatie en iemand pakt het niet op, komt het toch nooit aan.

Mevrouw Raedts: Bij communicatie is ook beeldvorming heel belangrijk en de beeldvorming van de waterkringen is dat deze voor de agrariërs zijn. Persoonlijk heb ik geen moeite met doelgroepgerichte informatiebijeenkomsten, omdat je dan met de betreffende doelgroep wat meer de diepte in gaat. Ik heb er wel moeite mee als dat alleen voor specifieke doelgroepen gebeurt en voor andere niet. Daar zouden wij eens goed naar kunnen kijken als dat zo het geval is.

De heer De Boer: Het enige wat alle categorieën doen, is dat ze allemaal belasting moeten betalen. Dat is een punt wat zeker is. Burgers en ingezetenen moeten belasting betalen en zij weten vaak niet waarvoor en zij vinden het hartstikke duur. Daar zou je op aan kunnen koppelen en zeggen, je kunt toch zelf ook een steentje bijdragen, je zorgplicht. Als je dit en dat doet, ik heb die punten allemaal al genoemd, dan kunnen wij de kosten in de hand houden. Ik vind dat daar in potentie een enorme winst ligt. Dat gebeurt veel te weinig. Ik denk dat het waterschap daar in haar communicatiebeleid echt op in zou kunnen zoomen, om de burger beter te benaderen.

De heer De Jong: Het is natuurlijk zo, de ingezetenen betalen wel mee, maar ze zien ons niet direct als partner. De overheden, de gemeenten zijn meestal de bepalende partners en voor de ingezetenen het eerste aanspreekpunt. Je kunt met die partner wel een communicatieplan op gaan stellen, maar die hebben hun eigen belang. Het is moeilijk om in gezamenlijkheid je eigen profiel duidelijk naar voren brengen. Je moet wel optrekken, maar iedereen kijkt natuurlijk naar zichzelf.

De heer Verroen: Ik wil het punt van Mieke over de gemeenten ondersteunen. Wij moeten inderdaad partneren, wij hoeven het niet allemaal alleen te doen. Dat is inderdaad ook goedkoper nog dan dat wij het zelf allemaal proberen. Daarnaast heb je regionale gemeentelijke samenwerkingsverbanden waar water niet op de agenda staat en als wij proberen daar water wel op de agenda te krijgen, dan hoeven wij minder te doen en met goed advies en goed bedoelde informatie te verstrekken aan die samenwerkingsverbanden, kunnen wij juist de moeilijke doelgroep bereiken. Dat was iets wat ik nog wilde toevoegen.

Mevrouw Raedts: Een bevestiging van wat Wibbo inbracht. Wij hebben hier eerder een afspraak gemaakt over dat het belastingformulier met een betere toelichting straks naar die burger gaat, dat is een van de onderdelen van onze communicatie om het beter uit te leggen. Een van de onderdelen. Misschien nog een laatste aardige in het kader van informatie uit het land. Ik sluit even aan bij jou, Frank. Behalve Ons Water is er nog een aardige campagne, de Watercoalitie, ook eentje van het Rijk die met name is ingezet om ook burgers, inwoners gericht te betrekken. Ook daar zie je voorstellen langskomen van regenwaterafkoppeling en actie Steenbreek, maar zelfs dingen als het zelfvoorzienende huis van de toekomst. Wij schijnen naar steeds meer zuivering van water op locatie toe te gaan. Dat heeft consequenties, maar is ook heel interessant voor heel veel mensen.

Mevrouw Raedts: Mag ik dan nog even ingaan op de communicatiemiddelen? Ik heb het net al gezegd, maar ik wil het nogmaals herhalen, omdat ik daar heel erg van geschrokken ben. Als je het over communicatie gaat hebben, dan ga ik eens wat dieper kijken, dus ik ben op de websites van waterschappen goed gaan kijken wat de kernboodschap en de missie is. Op de site van de Unie van Waterschappen heb ik gezien hoe Brabantse Delta zich daar profileert. Als je als leek gaat zoeken naar waterschappen, dan kom je daar het eerst terecht. Tot mijn grote verbazing was de boodschap van Brabantse Delta net iets anders als van de Unie van Waterschappen over Brabantse Delta. De missie is op verschillende plekken anders. De wettelijke taken staan er niet allemaal genoemd. Ik vind dat wij daar zorgvuldig moeten zijn om ons in de breedte op alle taken te profileren, want anders lijkt het ook, als een burger nu naar de website kijkt en die kijkt naar de kernboodschap, dan denkt die, het waterschap doet niks met schoon water of met natuur, dat is niet interessant voor mij, dus dan haken ze af. Die taak hebben wij wel, dus zet het in de kernboodschap. Ik roep iedereen op er eens naar te kijken en zich te verwonderen.

Mevrouw Bonthuis: Ik mis de collega's van de VVD. Ik weet niet of jullie nog iets willen toevoegen.

De heer Sneep: Ik ben blij dat dit even zo langskomt. Onze fractievoorzitter zou een brief sturen en ik heb het vermoeden dat dat nog niet is gebeurd. Die komt dus nog. Ik wil wel even ingaan op wat er allemaal is gezegd. Doelgroepen is zeker een belangrijk punt. In de nota komt van alles terug en ook in de discussie, dat is buitengewoon bemoedigend en wij denken de goede lijn en de goede richting. Wij hebben ons in het voorgesprek wel afgevraagd – en dat zal iedereen zich hebben afgevraagd – hoe bereik je de mensen op de beste manier en met welke middelen? Wij denken dat dat in deze discussie en de nota de systematisering hoe wij dat nou precies doen met doelgroepen, partners, middelen, boodschap, wat concreter zou kunnen worden benoemd en in de praktijk uitgewerkt. Een klein voorbeeld zoals scholen. Gaat het dan over lagere of middelbare scholen? Wat voor soort scholen? Hoe breed gaan wij dat meenemen? Wordt dat heel de provincie? Hoe systematisch gaan wij met die zaken om, omdat veel mensen niet zelf via een website gaan zoeken of geïnteresseerd zijn. De meesten zijn het niet, dus die moet je zelf via de doelgroepen en je boodschap systematisch benaderen.

De heer Mureau: (zonder microfoon) ... en twintig mensen weten dat de week erna ook nog. Een advertentie op een website of een weekblad wordt gezien en weer vergeten. Het gaat om het moment en de mensen die je ook werkelijk bereikt. Dan sluit ik mij aan bij de woorden van de heer Sneep, die zegt, het mag iets concreter. Prachtige voornemens, wij gaan ermee aan de slag. Hoe gaan wij dat doen?

De heer Van Noord: Dat snap ik wel, dus dat soort communicatie moet je vooral blijven doen, maar ik denk toch dat er op een soort basaal niveau ook nog wel wat informatie verstrekt kan worden meer in algemene zin. Dat moeten wij niet als waterschap in ons oppie doen, maar zeker in gezamenlijkheid. Als ik kijk naar de communicatie achter bijvoorbeeld een organisatie zoals Wakker Dier, daar kun je van alles van vinden en daar gaan wij het nu zeker niet over hebben, maar als je kijkt naar de communicatie, dan is dat ongelofelijk slim zoals die mannen dat doen, met plofkippen en weet ik veel wat allemaal. Ik zeg niet dat wij naar plofkippen toe moeten, maar voordat zij begonnen met dat soort dingen, maakte niemand zich daar druk om

en plotseling snapt iedereen waar het over gaat. Afgezien dat wij moeten blijven communiceren over projecten, technisch, waar wij mee bezig zijn, moet wij het ook op een soort bovenliggend niveau toch bij mensen tussen de oren krijgen, een stuk natuur daar houdt het waterschap zich mee bezig, veiligheid achter de dijken, schoon water, een aantal van dat soort basale dingen zou belangrijk zijn volgens ons.

De heer Mureau: Alleen zenden heeft geen zin, de ontvanger moet ervoor open staan. Dat is het bepalen van het moment wanneer en hoe.

De heer Van Noord: Ik stond helemaal niet open voor Wakker Dier en plofkippen. Het interesseerde mij eigenlijk heel weinig en toch heb ik nu na een soort bombardement, heb ik nu toch een soort van schuldgevoel. Het is bij mij toch meer gaan leven, zeg maar. Het is misschien een verkeerd voorbeeld, maar jullie snappen wel wat ik bedoel.

De voorzitter: Beste mensen, het is inmiddels kwart over acht. U hebt drie kwartier de gelegenheid gehad om dit debat met elkaar te voeren. Aanvankelijk bemerkte ik nog enige schuchterheid, want iedereen voelde dat het langs de voorzitter moest lopen en dat was nou juist niet de bedoeling, maar gaandeweg kwam u goed in uw rol en is het volgens mij fantastisch verlopen. Dank daarvoor. Wij zullen een en ander meenemen en ik ben er vast van overtuigd gezien de reacties en de aanbevelingen die u doet, dat wij in staat moeten zijn om een volgende keer met een nota te komen die door u met eenstemmigheid aangenomen zou kunnen moeten worden. Ik heb de behoefte om nog even iets te vertellen over de waterschapskringen, want daar is volgens mij een verkeerd beeld bij ontstaan gaandeweg. De waterschapskringen hebben al een behoorlijk lange historie. Wij zijn begonnen met het zo breed mogelijk uitnodigen van allerlei burgers, boeren en buitenlui. Dat deden wij in drie sessies. De opkomst was redelijk tot goed, maar wij ontdekten al vrij snel dat ongeveer vijftien procent (95%) van de aanwezige mensen uit de agrarische sector kwam. Toen hebben wij gezegd, het kan niet zo zijn dat wij alleen maar onze agrarische sector willen benaderen, wij willen echt iedereen benaderen en toen zijn wij gaan splitsen. Toen hebben wij een avond georganiseerd voor het agrarische bedrijfsleven, een avond voor het andere bedrijfsleven en een avond voor de burgers. De avond voor het agrarische bedrijfsleven, toen was de tent te klein. Wij konden ze niet binnenhouden. Op de avond voor het andere bedrijfsleven waren drie mensen gekomen en op de avond voor de burgers was er niemand gekomen, ondanks grote advertenties in de krant. Misschien zijn hier vanavond al suggesties gedaan, ik heb er ook al een paar gehoord om wel een poging te doen om ze te bereiken, maar dat is ons toen niet gelukt. Toen hebben wij gezegd, als de kaarten zo liggen, dan is er kennelijk bij de agrarische sector behoefte om een keer per jaar op deze manier met het waterschap in contact te treden. Laten wij daar dan in ieder geval invulling aan geven. Wij nodigen breder uit, het hoeven niet alleen de agrariërs te zijn, maar dat is wel wat wij vanuit het verleden hebben meegekregen dat er met name bij die groep een duidelijke behoefte is en daar proberen wij invulling aan te geven. Daar heb ik niet mee gezegd dat wij de andere groepen niet willen benaderen, wij zouden niets liever doen dan wel. Laten wij met zijn allen proberen daar een poging voor te doen, dat wij volgend jaar een ander verhaal kunnen houden. Dat nog even over de waterschapskringen. Nogmaals dank voor het debat. Wij proberen daar de goede dingen mee te doen en u krijgt daar nog nader van te horen.

De voorzitter: Dan ga ik nu verder met de vergadering. Ik zal eerst de afmeldingen doorgeven. Dat zijn mevrouw Moonen, de heer Van Stokkom, de heer Van Dam, de heer Verhulst en de heer Slenders.

1.b. Spreekrecht

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld.

1.c. Bepaling primus bij hoofdelijke stemming

De voorzitter: De primus bij hoofdelijke stemming is nummer 25, de heer Van der Heijden.

2. **Notulen en besluitenlijst van 27 januari 2016**

De voorzitter: Er zijn geen verzoeken tot wijziging binnengekomen. Ik weet niet of dat nu anders is. Ik kijk even rond. Niemand. Dan zijn de notulen bij deze vastgesteld. Besluitenlijst. Niemand, ook vastgesteld. Actielijst. Niemand. Ook vastgesteld.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stelt de notulen (inclusief de actie- en toezeggingenlijst) en de besluitenlijst van 27 januari 2016 vast.

De voorzitter: Ik stel voor – dat is de afspraak die wij de vorige keer gemaakt hebben – dat de heer Hieltjes de gelegenheid krijgt om twee vragen te beantwoorden. Dat is een vraag van mijnheer Taks, “Wat is de

buit?”, en de vraag van mevrouw Bonthuis over hoe de bestuurlijke voortrekkersrol voor klimaatadaptatie in de G32 vanuit dit waterschap vorm gaat krijgen.

De heer Hieltjes: Dank. Ik reageer ook nog even op de notulen, want de heer Van Dam spreekt over mijn vakantie in Parijs. Het was geen vakantie, maar een werkbezoek, zoals u begrepen heeft. Wat betreft de subsidies, de heer Taks veronderstelt dat de doelstelling was om een buit aan subsidie binnen te krijgen. Dat was niet de doelstelling van de reis.

De heer Taks: Dat suggereert de Bredase wethouder wel.

De heer Hieltjes: Ik kies mijn eigen woorden en ben verantwoordelijk voor mijn eigen woorden. Wat er wel gebeurt op dit soort evenementen, is dat er ook mensen van de Europese Commissie zijn, van de Wereldbank, EIB, die je ook spreekt, dus je legt contacten, je neemt informatie mee, maar je dient geen subsidieaanvragen in. Je komt wel op ideeën die je in verband brengt met mensen die bezig zijn met financieringsvraagstukken. Je plant een zaadje en je wacht af of het ooit tot stand komt. Een ander punt is dat je in de debatten zegt, als het gaat over financiering van klimaat, zorg dat er voldoende middelen zijn voor klimaatadaptatie en als er Europese stromen komen, dat je ook zorgt dat het onderwerp water in subsidieverordeningen komt. Dat soort dingen gebeurt in de wandelgangen, maar dat zijn trajecten van lange adem. Maar geen subsidieaanvragen op dat moment ingediend. De G32 is met name een samenwerkingsverband tussen tweeëndertig (32) gemeenten. Daar zetten wij primair op in zoals u net bij de communicatie heeft gedaan, zorgen dat partners elders vertellen hoe goed het waterschap samenwerkt en dingen doet, dus wethouder De Beer zou dat ook doen. Ik heb hem onlangs weer gesproken en hem de suggestie gedaan dat als hij daar bij de G32 een presentatie geeft, het waterschap graag bereid is om daaraan mee te werken en wellicht omgekeerd ook. Dat soort ideeën zijn er ook dat wij zorgen dat het verhaal van het waterschap en het verhaal van klimaatadaptatie ook bij de G32 en overal goed gehoord wordt.

De voorzitter: Verder had ik de vorige keer zeker aangekondigd dat de heer Hieltjes met heel veel plezier de notulen zou doornemen, dat heeft hij kennelijk gedaan.

De heer Hieltjes: Ik kan u bevestigen dat de voorzitter mij de complimenten die erin staan, heeft overgebracht.

3. Nota's ter besluitvorming

3.a Vaststelling projectplan 'EVZ Dorpswaterloop te Alphen'

De heer De Boer: Voorzitter. Wij constateren dat de rode draad van de inbreng van de agrariërs is geweest de zorg voor de afwatering en drooglegging van hun percelen. Ik moet constateren dat daar door ons waterschap op een heel praktische manier mee omgegaan is door allereerst de drainage in te meten en vervolgens af te spreken met de boeren dat wij de beekbodem tien centimeter onder de drainage leggen. Dat is een hele praktische oplossing. Verder is aan de boeren aangeboden om de vrijkomende grond te benutten voor het ophogen van de percelen. Wij vinden dit praktische oplossingen die met name bij de agrariërs draagvlak opleveren en dat heb je nodig, want dankzij die agrariërs kon het waterschap de 10-m brede strook die nodig is voor de EVZ-realisatie, verwerven. Wij vinden dat daar een belangrijke werking van uitgaat, want als boeren negatief zijn, dan heeft dat een uitstralingseffect ook op andere projecten en als je daar nog taakstellingen hebt te realiseren, dan loop je tegen muren op. De wijze waarop dit door ons waterschap is vormgegeven, vinden wij complimenten waard en die willen wij namens onze fractie graag overbrengen.

De heer De Jong: Voorzitter. De realisatie van de EVZ, de dorpswaterloop te Alphen is weer een investering in de flora en fauna door ons waterschap. In deze processen rijzen altijd vragen bij omwonenden of voldoende rekening wordt gehouden met hun belangen. Zie ook de nota van zienswijzen, waarin de centrale vraag bij veel van de grondgebruikers grenzend aan de EVZ was of de bodemverhoging geen nadelige gevolgen heeft voor het grondgebruik. Dit probleem is in het plan opgelost door in de aanleg de beekbodemverhoging tot maximaal tien centimeter onder het drainageniveau aan te leggen. Dit kan voldoende zijn, maar hoe gaat het in de toekomst als door dichtslibben of verzanding de bodemverhoging teniet wordt gedaan? Zijn of worden er afspraken gemaakt om na te gaan dat dit niet gaat gebeuren en wordt daarop actie ondernomen?

De heer Van Noord: Voorzitter. Ik denk dat dit een heel mooi voorbeeld is van een prima project waarin zeer goed ingespeeld is op de zienswijzen die zijn ingediend. Het is al even gememoreerd dat dat op een praktische manier gedaan is. Vaak gaat dat hand in hand met het goed in de hand houden van de kosten.

Het is wat ons betreft een duidelijk bewijs van een bijdrage door dit waterschap aan natuur en dat soort zaken. Wij vinden het een goed plan.

Mevrouw Korst: Laat ik onze opmerking maar heel kort houden, want wij hebben ook kunnen constateren, lezen en zien dat de besluitvorming bij de verwerking van de inspraak heel afgewogen tot stand is gekomen.

De heer Sneep: Wij sluiten ons aan bij het feit dat het een goede nota is en een goede aanpak op deze manier. Wat ons wel opviel, was dat er aanvankelijk een zone van vijftientwintig (25) meter breed was gepland, maar die is gereduceerd tot tien meter breed. Wij vroegen ons af of dit in de praktijk nog consequenties kan hebben en hoe die breedte überhaupt wordt bepaald en of je in de toekomst misschien sowieso met smallere EVZ's zou kunnen gaan werken.

De heer Arts: Voorzitter. Ik ben een week met vakantie geweest en heb verzuimd een technische vraag te stellen en die wil ik toch wel even stellen. Ik ben namelijk benieuwd hoe het geregeld is, de aansluiting naar het Bels Lijntje toe, de onderdoorgang bij de N260. Het plankaartje geeft daar heel weinig informatie over. Bevindt zich een ecoduiker onder die N260 of niet? Hoe is de aansluiting met de droge EVZ van het Bels Lijntje geregeld? Naast alle complimenten heb ik een kritische vraag. Ik ben eigenlijk best verbaasd dat er nog vijf tot zes zienswijzen zijn gekomen op zo'n klein project. Dan heb ik een kritisch gevoel bij hoe het gebiedsproces is verlopen. Er zijn zo weinig aangelanden en als al die aangelanden de moeite moeten nemen om een zienswijze in te dienen, dan ben ik daar minder tevreden mee. Wat mij ook zorgen baart, is dat die aangelanden hun zienswijze met argumenten indienen en dat er vrij gemakkelijk aan tegemoet kan worden gekomen. Als voor de inrichting van dit beektraject hydrologische berekeningen zijn uitgevoerd en die zijn gedegen geweest, dan begrijp ik niet goed waarom er in een handomdraai tegemoet gekomen kan worden aan de zienswijzen van de aangelanden.

Mevrouw Raedts: Voorzitter. Ook van mijn kant blij dat dit project er zo ligt. Het is weer een stapje verder in het realiseren van EVZ's. Toch heb ik nog maar liefst vier punten en vragen, die ik even wil aanroeren. Ik heb de technische vraag gesteld over hoe het voortraject is gelopen met dezelfde achtergrondgedachte als mijn buurman, de heer Arts. Als er zoveel zienswijzen zijn die allemaal gehonoreerd worden, was dat dan niet aan de voorkant mogelijk geweest? In het antwoord stond dat er keukentafelgesprekken zijn geweest. Ik begreep er wel uit dat het met name ging over beplanting en mogelijk ophoging, maar is in die gesprekken dan niet aan de orde geweest de ophoging van de bodem van de watergangen? Er is wel gesproken over ophoging van eventueel laagliggende terreinen om vernatting tegen te gaan. Met andere woorden, mijn gevoel blijft toch, is er voldoende gesproken en onderhandeld? Je kunt erover praten, maar je moet in het voortraject proberen om tot oplossingen te komen. Een andere vraag is, het is een traject dat gerealiseerd wordt op gronden in eigendom van het waterschap. Zijn er ook mogelijkheden onderzocht om particulier grondbezit te houden, maar door middel van beheersovereenkomsten of anderszins toch medewerking te krijgen om daarmee de EVZ op sommige plekken wat breder dan tien meter te laten zijn. Verder kijk ik naar de reacties op de zienswijzen. Op een aantal punten is ervoor gekozen om de bodemophoging minder te doen of anderszins aan te passen aan de drainagebehoefte, maar heeft dat ook consequenties voor de werking van de EVZ wat betreft waterstromen, et cetera. Tot slot, het is jammer dat het een EVZ van tien meter is en de reden is de financiële situatie van de gemeente. Zouden er afspraken te maken zijn met de gemeente, hoe schat u in, als de gemeente financieel weer wat beter bij kas zit, dat het dan toch nog mogelijk is om op sommige plekken de EVZ wat breder vormgegeven kan worden.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, de laatste paar zinnen van mevrouw Raedts sluiten precies aan op mijn betoog. Prima dat wij dit gaan doen. Ik had mijn betoog willen beginnen met: beter een half ei dan een lege dop. Volgens mij moet ik dat iedere keer zeggen op het moment dat wij het over EVZ's hebben om een of andere reden, want het is ons kennelijk niet gelukt om de gemeente Alphen-Chaam te doordringen van de gezamenlijke opdracht die hier ligt. Welke acties nemen wij in de totale breedte naar alle gemeenten in ons gebied om hen ervan te doordringen om op goede momenten wel gezamenlijk op te trekken? Ik wil niet zeggen, af te raffelen met tien meter, want op zich ziet het er allemaal wel prima uit, maar niet weer met een suboptimale oplossing te komen in dit gebied. Dat betreuren wij, maar uiteindelijk is het een goed voorstel, zoals het er nu voor staat.

De heer Van der Aa: Voorzitter. Van een aantal van u kreeg ik onder andere letterlijk te horen, complimenten voor de aanpak die daar gedaan is in relatie tot de aangelanden die daar reacties op hebben genomen en de bereidheid van het waterschap om daarop in te spelen en zo goed als mogelijk aan tegemoet te komen. Die neem ik inderdaad voor kennisgeving en onder dank aan. De vraag is gesteld door mijnheer De Jong hoe het in de toekomst gaat met bodemverhoging. Mijnheer De Jong, de toekomst kan ik niet voorspellen, maar daar hebben wij gewoon het onderhoud van de watergangen zoals dat bij andere watergangen ook het geval is. U hebt de leggerwijziging gezien, dus wij hebben een aanpassing van de legger doorgevoerd en dat is eigenlijk ons spoorboekje. Daar moeten wij zeker attent op zijn en dat hoort bij het normale beheer. De heer Sneep en de heer Arts refereerden aan de 10 m zone. De standaardnorm die in Brabant al meer dan tien of twintig

jaar bestaat, is vijftig (25) meter voor natte EVZ buiten de bebouwde kom, waarvan de verdeling 10/15 voor waterschappen respectievelijk gemeenten is. In enkele situaties is daar met instemming van de provincie vanaf geweken en dat hangt af van de habitats waartussen de verbinding moet plaatsvinden. In dit geval is dat de droge ecologische zone van het Bels Lijntje en dan gaan wij zo naar het KRW-lichaam van De Leije. In dit geval is door de provincie vanwege het specifieke karakter van de verbinding instemming verleend voor de tien meter. Dat is dus niet de standaard, maar vanwege de druk op de financiën bij de gemeente Alphen-Chaam waren wij teruggeworpen op of helemaal niets doen, of in deze situatie tien meter realiseren. Wij hebben dus gekozen voor het realiseren van de tien meter. Dat is natuurlijk ook een extra aandacht in de monitoring, hoe gaat dat qua ecologische doelen lopen, die wij hiermee hebben. De vraag wordt gesteld wat wij doen om gemeenten over de streep te trekken. Dat was in Alphen-Chaam in deze situatie niet mogelijk. Mijn collega's in de andere regio's kunnen beamen dat wij in ieder geval jaarlijks bestuurlijk overleg hebben met de wethouders van de betrokken gemeenten om dit onder de aandacht te brengen en dat gaan wij nog doen. Ook bij Alphen-Chaam zien wij waar in de vorige vergadering de boomkikker aan de orde is geweest, een opening, namelijk dat Alphen-Chaam aan de boomkikker wil gaan meewerken. Dat even terzijde, maar wel ter aanvulling op de vorige keer van de boomkikker. Het is zeker geen uitgemaakte zaak dat wij nu overstappen op tien meter, want ons uitgangspunt is vijftig (25) meter in overleg met de gemeente. In enkele situaties hebben wij door omstandigheden toch voor die tien meter gekozen. Mevrouw Raedts vraagt naar de zienswijzen en er werd ook al gezegd dat er te veel zienswijzen zijn. Dat heeft wellicht te maken met de specifieke situatie. In de schriftelijke beantwoording kunt u zien dat er keukentafelgesprekken zijn gevoerd met de aangelanden, grondgebruikers. Daar is gesproken over de grote opzet van het plan, maar niet met concrete profielen van de waterlopen erbij. Dat is dan misschien een omissie en dat had beter gekund, maar wij hebben met name op de informatiebijeenkomst met de kaarten met de bezwaarmakers moeten constateren dat de drainage onder de bodem terecht kwam. Dat is een omissie van onze kant, want dat hadden wij moeten voorkomen, dus daar kan ik redelijk in zijn, dat hadden wij zelf moeten vinden. Dat is in de keukentafelgesprekken niet met kaarten op tafel gekomen. Dat is de reden dat wij na de bijeenkomst hebben aangegeven dat zij een zienswijze konden indienen, dat heeft ermee te maken. Een ander punt is en dat heeft u ook gelezen in de zienswijze, dat er afspraken gemaakt moeten worden met de eigenaren over met name het onderhoud van de EVZ en de afspraken over het onderhoud over vanaf welke kant van de EVZ en van het wel of niet ontvangen van de gronden en wanneer die nodig zijn om de laaggelegen delen die wij nodig hebben om die te kunnen ophogen, waardoor ook de laaggelegen percelen aan de droogleggingseis van ik meen, vijftig centimeter van de TSE, kunnen voldoen. Ik kan de vraag of er afspraken zijn gemaakt met particulieren niet beantwoorden, maar dat kan misschien de heer Janssen wel. Dat geldt ook voor de vraag over de technische onderdoorgang van het Bels Lijntje, want dat weet ik ook zo niet uit mijn hoofd. Ik hoop mijnheer Arts, dat ik heb aangegeven dat wij de zes zienswijzen zelf veroorzaakt hebben door het intekenen van de drainage onder de beekbodem. Misschien kan mijnheer Janssen de aanvullende vragen beantwoorden.

De heer Janssen: Jazeker. Misschien even ingaan op het laatste punt. Wij hadden ons heilig voorgenomen, dit wordt een projectplan zonder zienswijzen. Wij gaan iedereen opzoeken, wij gaan de plannen op tafel leggen en wij gaan zoveel mogelijk rekening houden met de belangen in de omgeving, maar wel uiteraard om te komen tot een EVZ die goed gaat functioneren. Uiteindelijk waren er toch nog vier zienswijzen. Misschien hebben wij de mensen wel heel erg wakker gemaakt, heel erg geattendeerd, ik weet het niet precies, maar ik denk toch wel dat wij via een zorgvuldig proces tot dit plan gekomen zijn. In antwoord op de vraag van de heer Arts, het Bels Lijntje is met de omleiding bij Alphen ook verlegd en volgt vanaf de omleiding niet meer het oude Bels Lijntje, het oude spoortracé om Alphen, maar volgt aan de oostkant de omleiding om Alphen, dus wij hoeven niet met een faunadijk of wat dan ook onder de provinciale weg door. Wij kunnen gewoon aansluiten en dat gebeurt ook, op de droge EVZ Bels Lijntje. Particulier natuurbeheer nemen wij altijd mee in de gesprekken met grondeigenaren. Wij bieden het hele scala aan mogelijkheden wat wij hebben, aan, zoals grondruil, grondaankoop, particulier natuurbeheer, wat er is het wordt genoemd en mensen worden daar heel nadrukkelijk op gewezen. In dit geval is daar geen gebruik van gemaakt, dus geen particulier beheer, en wij hebben alle gronden in eigendom kunnen overnemen. Dat heeft misschien ook wel te maken met het feit dat op de 5 m-strook aan beide kanten van de beek, er vanuit het EU-beleid een beperking ligt ten aanzien van de Nitraatrichtlijn. Ik denk dat die agrariërs ook iets gehad hebben van, wij mogen toch niets op de 5 m-strook, nu komt het waterschap langs, laten wij maar zaken doen. Ik denk dat dat op de achtergrond heeft meegespeeld. Misschien nog even in aanvulling op de discussie over hoe breed moet die EVZ nou zijn. Vorig jaar heeft de provincie alle EVZ's zoals die op de beleidskaarten bij de provincie staan, nog een keer kritisch tegen het licht gehouden en heel nadrukkelijk aangegeven waar een EVZ daadwerkelijk vijftig (25) meter moet zijn en waar het ook wat minder kan. Dat heeft alles te maken met de verbinding die je met die EVZ beoogt. Wat voor natuurgebieden, wat voor doelsoorten en zodoende is er een nieuwe selectie gemaakt tussen EVZ's waar wij met tien meter kunnen volstaan en EVZ's die gewoon vijftig (25) meter moeten zijn. Deze EVZ valt inmiddels onder de tien meter categorie. Het is zelfs zo dat wanneer je met een 10 m-strook aan de slag zou willen en het is een vijftig (25) meter brede EVZ, dan krijgen wij daar geen subsidie meer voor. Wat dat betreft is er als het ware een stokje voor gestoken.

Tweede termijn

Mevrouw Raedts: Dank voor de uitvoerige toelichting en toch heb ik nog een punt waar ik graag een reactie op zou willen hebben. Dat is de vraag of nu er tegemoet gekomen is aan het verhaal van, de drainage die vrij moet kunnen uitlopen in de watergang - ik zeg het op mijn manier – heeft dat nog consequenties voor de werking van de EVZ en als dat zo is, hoe kunnen wij dan nadelige gevolgen tegengaan?

De heer Van der Aa: Ik begrijp uw vraag, u zegt dat wij de drainage vrij hebben gelegd, dat dat gevolgen moet hebben voor de EVZ of dat daar gevolgen aan verbonden zijn. Als die drainage niet, als die onder de bodem, dan had hij gewoon niet gewerkt. Dan hadden wij een groot probleem gehad, want dan hadden de percelen van de agrariërs inderdaad geen detailontwatering kunnen hebben.

Mevrouw Raedts: Ik begrijp de consequenties voor agrarisch gebruik, maar andersom, de consequenties voor de werking van de EVZ, voor de natuurdoelen.

De voorzitter: Heeft de mindere beekophoging consequenties voor de EVZ?

De heer Van der Aa: Ik kan niet zeggen welke consequenties daaraan verbonden zijn. Misschien kan de heer Janssen daarop antwoorden. Of dat ligt aan welke doelsoort?

De heer Janssen: Wij hebben in eerste instantie niet voor niets gekozen voor een forse beekbodempophoging. Mijnheer Van der Aa heeft toegelicht hoe dat zo gekomen is. Wij moesten noodgedwongen wel iets met die bodem naar beneden. Desondanks denken wij dat wij een goed functionerende EVZ hebben. Ik vertaal het in ons team als, wij gingen misschien voor een 9 en nu is het een 8 of 7,5, maar wij verwachten wel dat wij een goed functionerende EVZ hebben.

De heer Van der Aa: De ophoging van de beekbodempophoging varieert per strekkende meter van nul in het meest bijzondere geval tot zevenendertig (37) centimeter. In feite is de beekbodempophoging ongeveer vijfenvijftig (55) centimeter verhoogd en op enkele stukjes is er vanwege de drainage tussen de nul en zevenendertig (37) centimeter aangepast.

Besloten: Het Algemeen Bestuur:

- 1. Neemt kennis van de nota van zienswijzen;**
- 2. Stelt het projectplan "EVZ Dorpswaterloop te Alphen" vast.**

3.b Aanvraag uitvoeringskrediet project ICT-Basisvoorzieningen

De heer De Boer: Voorzitter, wij kunnen instemmen met de aanvraag van dit uitvoeringskrediet. Wij hebben nog twee vragen. De eerste is, er wordt betoogd dat de samenwerking het meest doelmatig is en kostenbesparend werkt. Dat kunnen wij ook zien, want dat is aanschouwelijk gemaakt. De samenwerking levert een eenmalig voordeel van vijftigduizend euro (€ 50.000) en een jaarlijks voordeel van tienduizend euro (€ 10.000) op. Vandaaruit is het eigenlijk niet goed te begrijpen dat de samenwerking niet breder is getrokken en opgepakt is. Wij lezen dat de samenwerking landelijk niet tot stand is kunnen komen via het Waterschapshuis. Daar was men alleen bereid tot kennisdeling. De vraag blijft wel, welke initiatieven heeft ons waterschap genomen om het toch wat breder te trekken, omdat er misschien financiële voordelen te behalen waren die nog groter zijn dan die nu behaald zijn. Nu beperkt het zich tot de drie Brabantse Waterschappen, maar om ons heen liggen nog meer waterschappen. Een ander punt is dat ons waterschap trekker wil zijn van dit project. Wij vragen ons af, waarom willen wij dat zo graag, wat is daar de reden van?

De heer Verroen: Voorzitter. Het CDA kan instemmen met dit krediet. Het gaat om een noodzakelijke aanpassing en aansluiting op basisregistraties en die zijn onvermijdbaar. Ik sluit mij aan bij de vraag over de landelijke samenwerking. Het idee dat wellicht een bredere samenwerking profijtelijker was geweest, zal wellicht een technische oorzaak hebben, maar daar zijn wij in geïnteresseerd.

De heer Sneep: Wij sluiten ons bij de vorige sprekers aan.

De heer Schots: Voorzitter. Ik ben blij met de brede instemming met dit verhaal wat een technisch noodzakelijke voorziening is om onze ICT-infrastructuur te brengen en te houden waar die moet zijn. Het initiatief voor het gebeuren is in eerste instantie in het verband van Winnend samenwerken tussen de drie Brabantse waterschappen genomen, waar vorig jaar een uitgebreide discussie is geweest over de vaststelling van het informatiebeleid. Dat is al langer geleden. Dat is al in 2014 een keer in dit Algemeen Bestuur of het voorgaande Algemeen Bestuur teruggekomen. Daar heeft Brabantse Delta duidelijk in het samenwerkingspatroon binnen Winnend samenwerken het voortouw genomen en het project getrokken en

de andere waterschappen hebben daar zeer intensief aan meegewerkt. Waarom wij dat gedaan hebben, is een kwestie van hoe de werkverdeling binnen Winnend samenwerken ingevuld wordt. Er loopt een groot aantal samenwerkingsprojecten tussen de deelnemende waterschappen. Binnen die structuur wordt een beetje evenwichtig verdeeld wie in welk domein de trekker is, rekening houdend met de capaciteit en deskundigheid die in huis aanwezig zijn. In het verlengde daarvan is ook Waterschap Brabantse Delta voor dit project degene die dit hele verhaal gaat trekken, met name omdat wij in ons huis wat ambtelijke deskundigheid hebben die ook vanuit het Waterschapshuis afkomstig is en die vanuit die optiek een grote deskundigheid op dit gebied heeft. Op die manier kunnen al die waterschappen daarvan profiteren. Wij hebben natuurlijk geprobeerd om te kijken of andere waterschappen dan de drie Brabantse daarin mee zouden kunnen lopen. Wij hebben daar niet een uitgebreid commercieel wervingstraject op losgelaten, maar het is een kwestie van inventariseren en navragen waar de andere waterschappen in hun informaticaplanning mee bezig zijn. De conclusie is geweest dat aanhaken van andere waterschappen op dit moment niet mogelijk was. Als wij dat hadden willen doen, dan hadden wij toch nog een tijdje moeten wachten voordat het aantal wat groter was. Gezien datgene wat wij in Winnend samenwerken hebben afgesproken, hebben wij gezegd, wij gaan nu toch doorpakken met de tools en deskundigheid en beperkingen die wij nu hebben. Dat is het antwoord op de algemene vragen die bij de sprekers leven.

Besloten: Het Algemeen Bestuur besluit tot de aansluiting op het stelsel van basisregistraties en het treffen van de ICT-basisvoorzieningen en stelt hiervoor het uitvoeringskrediet van driehonderdvijftigduizend euro (€ 350.000) beschikbaar.

3.c Aanvraag uitvoeringskrediet bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma 2016

Mevrouw Korst: Voorzitter. Wij willen een voorstel doen om het Dagelijks Bestuur te mandateren om dit bedrag voor meerdere jaren toe te kennen. Het waterschap is het verplicht, dus waarom zou je ieder jaar je aanvraag doen? Wij willen voorstellen dit mee te geven aan de werkgroep Bestuurlijke vernieuwing.

De heer Sneep: Voorzitter, uiteraard zijn wij het eens met wat gesteld wordt, want het is een verplichting. Wel viel op dat in de tekst wordt gesproken over negen miljoen euro (€ 9.000.000) en in de tabel over negen miljoen honderdduizend euro (€ 9.100.000). Het is wellicht een detail, maar toch honderdduizend euro (€ 100.000).

De heer Taks: Een verplichte bijdrage volgens het bestuursakkoord Water. Het gaat om activiteiten die uitermate belangrijk zijn voor de veiligheid en een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van het Rijk en de waterschappen. Wij vinden dat dit voorstel prijzenswaardig gesteund moet worden. Wat betreft de suggestie van het CDA, ik vraag mij af of je dit onder de noemer van bestuurlijke vernieuwing zou moeten brengen. Op zich zijn er goede argumenten voor te vinden, maar aan de andere kant is het ook zo dat het beter is de afweging van jaar tot jaar te maken. Dan houd je meer grip op de ontwikkeling van je eigen budget. Wij willen dat voorstel niet volgen, want het heeft als zodanig niet veel met bestuurlijke vernieuwing te maken. Wij moeten het zakelijk bekijken.

De heer Schouwenaars: Voorzitter, een voorstel waar je ja of ja tegen kunt zeggen, is geen moeilijk voorstel. Laten wij maar gewoon ja zeggen. Ik ben het volledig eens met mevrouw Korst. Wij zullen een formule moeten verzinnen om dat gewoon voor de zittingsperiode een keer vast te stellen en jaarlijks bij de definitieve vaststelling daar met elkaar een check op te doen. Daar moeten wij iets voor verzinnen.

De voorzitter: Wij kunnen niet anders, maar ik ben blij dat jullie geen nee zeggen, want dan hadden wij echt een probleem gehad. Het verschil tussen negen en negen komma een, dat ligt aan de verwachting bij de begroting 2016. Die wordt eerder vastgesteld of in ieder geval uitgesproken en dit is de definitieve beschikking en die is honderdduizend euro (€ 100.000) lager. Ten opzichte van de begroting hebben wij een meevallertje van honderdduizend euro (€ 100.000). Ik hoor twee geluiden. Van het CDA en van de PvdA om dit jaarlijks niet terug te laten keren en ik hoor een oproep van de heer Taks om het juist wel te doen. Ik weet niet eens of als wij het Dagelijks Bestuur gaan mandateren, of dat alleen voor dit kan, komt daar niet een hoop bij wat jullie niet willen? Ik stel voor dat wij even bij de organisatie wegleggen wat daar de mogelijkheden voor zijn. Akkoord? Bedankt.

De heer Van der Heijden: Voorzitter, nog even een opmerking. Wij kunnen het natuurlijk gewoon op de agenda zetten en er niet op reageren. Dat is ongeveer hetzelfde.

De voorzitter: Praktische oplossing.

De heer Kocx: Daar sluit de fractie bedrijven zich ook bij aan, dan kunnen wij het een keer per jaar in een minuut afhandelen en dan hoeft je niet allerlei dingen te mandateren.

De voorzitter: Ik weet zeker dat als wij een jaar verder zijn, dat wij toch weer hetzelfde gaan doen.

De heer Taks: Dat zijn heel wijze woorden van u.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stemt in met het toekennen van een uitvoeringskrediet van negen miljoen euro (€ 9.000.000) om de vastgestelde bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma voor het jaar 2016 te betalen aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

3.d Aanvraag aanvullend uitvoeringskrediet Project Noordpolder Ossendrecht (deelplannen 3+4)

De heer Mureau: Voorzitter. Namens onze fractie wil ik complimenten overbrengen voor dit resultaat. Er liggen doelstellingen in de Noordpolder en er is nu samen met een gebiedspartij, een grondeigenaar die ook bedrijfsgebouwen heeft in het gebied, overeenstemming bereikt om in een keer het eindresultaat te behalen. Complimenten daarvoor.

Mevrouw Korst: Voorzitter. Wij vinden dit een voorbeeld van participatie door dit particulier initiatief. Wij ondersteunen dit en ook de complimenten hiervoor.

De heer Van Noord: Dit wordt een vlog rondje volgens mij. Ik kan mij aansluiten bij de vorige sprekers. Nogmaals bedankt voor het beantwoorden van onze technische vragen en wij kunnen instemmen met deze aanvraag.

De heer Veldhoen: Voorzitter, vergelijkbare woorden. Interessante samenwerking met particulieren en dat maakt het project toch wel interessant.

Mevrouw Raedts: Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de voorgaande sprekers. Een prima project en fijn dat het door kan gaan.

De heer Hieltjes: Dank voor alle steun. Dat motiveert om meer van dit soort voorbeelden te zoeken.

Besloten: Het Algemeen Bestuur stemt in met een aanvullend krediet van tweehonderdduizend euro (€ 200.000) voor project "De Noordpolder van Ossendrecht".

4. Mededelingen

4.a Resultaten heroriëntatie archiefbeheer

De heer Mureau: Voorzitter. Het lijkt een mededeling die een beetje tegen de stroom in is. Wij werken graag samen, doen dingen graag samen, maar soms blijkt dat dingen zelf doen, beter is. Dat is hier een mooi voorbeeld van. Het gaat efficiënter, we besparen kosten, wat wil je nog meer? Onze steun hiervoor.

De heer Kocx: Voorzitter. Woorden van gelijke strekking. Complimenten aan de portefeuillehouder of misschien wel portefeuillehouders in de loop der tijd. Prima zo. Nog een oproep, het wordt goedkoper, dus wij houden geld over in de exploitatie. Mijn voorstel zou zijn om dat geld uit de exploitatie te halen of in ieder geval alvast te parkeren om te kijken wat wij daar mee kunnen in het kader van de schuldsanering.

De heer Taks: Voorzitter. De heroriëntatie van het archiefbeheer is gestart in 2012 met de bedoeling om te komen tot een efficiënter en goedkoper archiefbeheer. Die doelstelling is nu gerealiseerd. Waardering daarvoor voor de portefeuillehouder. Dat is natuurlijk ook het resultaat dat wij wilden bereiken.

De heer Van der Kallen: De heroriëntatie is eerder dan 2012 begonnen. In 2012 was de besluitvorming met de voorbereiding. Het was een prachtig project en het is zeker, mijnheer Kocx, dat ook mijn voorganger, ik heb het eerst mogen doen en daarna Jan Slenders. Ik heb het laatste stukje mogen doen, maar het is inderdaad een samenwerking van twee portefeuillehouders. Wij zijn heel blij met het resultaat. Archieven zijn vaak een beetje vergeten. Ik was blij dat ik het mocht doen, omdat ik wat ervaring met rekenkamercommissies had als onderzoeker met, hoe werkt dat nou bij met name gemeenten. Het is gewoon een prachtig resultaat. Uw suggestie kan meegenomen worden in de latere besluitvorming, die ook nog naar het Algemeen Bestuur zal gaan over het duurzaam financieel beheer.

De voorzitter: Morgen vindt de opening van het archief plaats.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.b Aanbevelingen rekenkamercommissie rapport Nationaal Bestuursakkoord Water

De heer Sneep: De vorige keer heb ik de vraag gesteld over aanbevelingen 2 en 3. Ik begrijp nu toch dat dit niet wordt overgenomen. De vraag is dan, waarom zijn die aanbevelingen gedaan. Misschien is het een overweging om voor de standaardmethodiek van de evaluatie van grote projecten explicieter effecten per project aan te geven.

De voorzitter: U hebt daar in de vorige Algemeen Bestuursvergadering om gevraagd en in gevolg van uw enthousiasme ben ik daar als portefeuillehouder in meegegaan. Ik werd daar tijdens de vergadering al op gewezen. U kunt teruglezen in de notulen dat ik gezegd heb dat het twee kanten kan opvallen. Wij hebben daar nadien als Dagelijks Bestuur over gesproken en het blijkt dat wat u vraagt, aanbeveling 2 en 3, naar de mening van het Dagelijks Bestuur al gebeuren, aanbeveling 2 via de jaarrekening en aanbeveling 3 middels de management letters. Dat is het antwoord van het Dagelijks Bestuur. Als u zegt, dat is voor mij niet voldoende om die projecten goed te kunnen beoordelen, dan moeten wij het daar op een later moment nog eens over hebben. Volgens mij geeft de jaarrekening wel een goed beeld – althans dat zou moeten – van de gegevens.

De heer Sneep: Het was even nog, voorzitter, waarom die aanbevelingen dan waren gedaan.

De voorzitter: Dat weet ik niet. Dat moet u aan de rekenkamercommissie vragen.

De heer Sneep: Verder ben ik tevreden met het antwoord.

Besloten: Het Algemeen Bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

5. Ingekomen stukken

De voorzitter: Er zijn geen ingekomen stukken.

6. Rondvraag

De heer Sneep: Voorzitter. Er stond op 4 februari een artikel in De Telegraaf van de heer Van den Burg, dat suggereert dat er bij natte natuurplekels wellicht een relatie te leggen is met het risico op ziektes, omdat natte natuurplekels een broedplaats kunnen vormen voor muggen. Ik weet niet in hoeverre dat allemaal juist is, maar wilde toch even voorleggen of wij daar in onze afweging voor het ontwikkelen van natte natuurplekels wel of geen rekening mee houden of moeten gaan houden in de toekomst. De tweede vraag. In de rondvraag van de vergadering van oktober heb ik aan de orde gesteld het slootonderhoud bij Santfort 30, 32 en 34 in Hoogerheide. Ik ben even benieuwd of daar al iets meer gedaan is.

De voorzitter: Over de eerste vraag van de heer Van den Burg en de muggen, daarvan krijg ik een déjà vue. Dat is volgens mij een jaar of elf geleden regelmatig in het Algemeen Bestuur aan de orde geweest. Wij weten allemaal dat je als waterschap je best doet om zaken te ontwikkelen en wij zijn ook een waterschap, dus het heeft vaak consequenties dat wij meer oppervlaktes van water krijgen. Daarmee heb je ook meer kans op het toenemen van muggen, ik denk dat dat zo is, alleen ja, wat moeten wij hiermee? Het is het een of het ander. Als u zegt, laten wij geen waterpartijen aanleggen, dan hebben wij ook geen muggen, dus laten wij daar maar voor kiezen, dan hebben wij een andere discussie met elkaar volgens mij. Ik stel vast dat u er aandacht voor gevraagd heeft en degene die het op wil pakken, mag wat mij betreft zijn gang gaan. De tweede vraag is kennelijk een vraag uit de vorige Algemeen Bestuursvergadering. Wij zijn gewend dat vragen schriftelijk worden beantwoord als dat niet tijdens de vergadering gebeurt, maar dat is nog niet gebeurd begrijp ik.

De heer Sneep: Niet dat ik het weet.

De voorzitter: Nee, dan moeten wij daar nog even op wachten. Wij zoeken dat uit.

De heer Mureau: Er is vanavond al kwistig met complimenten gestrooid en dat wil ik nog eens dunnetjes over doen. Ik was op 2 februari op een informatiebijeenkomst van het waterschap in Made. De zaal was goed gevuld, het was een avond naar aanleiding van de wateroverlast eind deze zomer. Dat zet op voorhand de mensen aan het denken, wat voor avond wordt dit? Wordt er met rotte eieren gegooid naar het waterschap of wordt het een constructieve avond. Al snel bleek het tweede. Een korte informatieve inleiding en daarna werd er in groepjes uiteengegaan en daar ontstonden tot mijn grote vreugde zo maar zes huiskameroverleggen. Weliswaar niet in een huiskamer, maar het gebeurde. Dat leidt tot veel enthousiasme bij zowel de aanwezige boeren als ook bij de medewerkers. Iedereen ging die avond met een goed gevoel huiswaarts. Niet dat er daadwerkelijk zaken opgelost waren, maar er zijn een hoop suggesties aangedragen

om op een praktische manier het watersysteem te verbeteren. Ik heb zowel tijdens de avond als achteraf van bezoekers van die avond en ook van de organisatie goede geluiden daarover terug gehoord. Dus een aanmoediging om op die ingeslagen weg door te gaan.

De voorzitter: Wij hebben toen even discussie gehad over de huiskamergesprekken, zoals jullie dat toen voorstelden en dit was eigenlijk het type huiskamergesprek wat ik toen voorstelde. Ik ben blij dat het in goede aarde is gevallen.

De heer Mureau: Dan bleken wij het toch eens te zijn.

De voorzitter: Dat is vaak zo. Dat heet communicatie.

Mevrouw Raedts: Ik wil het bestuur wijzen op een artikel in de Volkskrant van gisteren met de titel "Waar blijft al het landbouwgif?". Er blijken zeker twee keer zoveel bestrijdingsmiddelen voor land- en tuinbouw verkocht te worden dan er gebruikt worden. Dus de vraag is, waar blijft dat verschil? Een van uw collega-waterschapsbestuurders van het Hoogheemraadschap Delfland heeft al gezegd: "Wij vinden dat wij de lijsten van verkochte middelen, hoeveel ervan verkocht is, zo snel mogelijk willen weten, omdat wij daar als waterschap op moeten anticiperen." Heeft u daar kennis van genomen en zo ja, gaat u actie ondernemen, eventueel in Unie-verband?

De voorzitter: Het laatste is al het geval, het wordt door de Unie al opgepakt. Als wij daar meer duidelijkheid over krijgen dan zullen wij dat aan u meedelen.

Mevrouw Raedts: Gaat Waterschap Brabantse Delta zelf ook nog iets ondernemen?

De voorzitter: Als daar via de Unie aanleiding voor is, ja, vast en zeker.

Mevrouw Raedts: Dan horen wij dat graag terug.

De heer De Boer: Voorzitter. De knipselkrant bestaat al lang niet meer. Wij worden nu dagelijks bestookt met allerlei berichten via e-mail. Zo zag ik onlangs een interessant artikel over de Nederlandse watersector in Zuid-Afrika. Misschien niet helemaal toevallig, maar daar wordt gesproken over een zeer interessant project, de Bergrivier. Dat intrigeert mij ook, ik zou die Bergrivier ook wel eens willen zien, want daar liggen veel kansen voor de Nederlandse watersector en er zijn diverse bedrijven en overheden naar Zuid-Afrika afgereisd om kennis te exploiteren en businesskansen te benutten. Ik vroeg mij af of wij ook voor dit project gevraagd zijn of dat wij ergens in dit project participeren.

De heer Meuleman: Wij zijn niet bij dit project betrokken, wel bij een ander project in Zuid-Afrika. Dat project behelst het opzetten van waterschapsachtige organisaties in Zuid-Afrika. Dan praat je meer over de governance, hoe organiseer je waterbeheer in Zuid-Afrika.

De voorzitter: Volgens mij is de heer Van Stokkom ook bij dat project betrokken. U vraagt een beetje naar de bekende weg. Dat is mooi, dus wij hebben er gewoon tijd voor.

7. Sluiting

De voorzitter: Bedankt voor uw inbreng en aandacht op deze avond en ik sluit deze openbare vergadering om 21.15 uur. Ik nodig u uit voor een besloten vergadering over de afvalwaterpersleiding.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 23 maart 2016.

De 1^e loco-dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

ir. H.T.C. van Stokkom

Zaaknr. : 16.zk03263

Kenmerk : 16IT009583

Barcode :

Actie- en toezeggingenlijst algemeen bestuur versie 17 februari 2016

Uit vergadering	Actie / toezegging	Laatste stand van zaken
AB 11 december 2013	Over 1,5 – 2 jaar de uitvoering van de communicatievisie evalueren	Besluitvormend 23 maart 2016 /afgehandeld
AB 14 mei 2014	Toezegging om na 2 jaar het beleid legesheffing te evalueren.	2e helft 2016
AB 21 januari 2015	Toezegging om het algemeen bestuur één maal per jaar te informeren over de werkzaamheden beheergroep Brabantse Keur	Beheergroep komt in eerste kwartaal bij elkaar, daarna rapportage aan bestuur.
AB 25 februari 2015	AB informeren over uitvoering project Cruislandse krek en specifiek op het punt of de doelen via zelfrealisatie worden gehaald.	Bij evaluatie project en eventueel via managementletters.
AB 25 februari 2015	Dijkversterking Geertruidenberg. Toezegging dat bij definitieve besluitvorming varianten ter beschikking worden gesteld aan het algemeen bestuur.	Wanneer aan de orde
AB 11 maart 2015	Toezegging dat de Molenbeek zal worden gezien als vismigratieroute naar België, los van de stedelijke ontwikkelingen in Roosendaal. Als dat niet kan, zal het Algemeen Bestuur worden geïnformeerd en kan worden bekeken of de Engebeek deze functie kan worden bekeken.	Te zijner tijd het AB zo nodig informeren
AB 22 april 2015	AB informeren over rendement innovatie agenda zuiveringsbeheer	Na afronding en tussentijds als er financieel nieuws is.
AB 17 juni 2015	Verzoek verbeteren leesbaarheid financiële stukken zoals jaarrekening bijvoorbeeld door toevoegen managementsamenvatting.	In de financiële commissie zal worden bekeken hoe de informatie voorziening kan voorzien in de behoeften van het AB.
AB 15 juli 2015	Diverse aandachtspunten medicijn- en drugsresten zoals samenwerking, pro actiever rol en juiste communicatie richting inwoners.	Worden allemaal meegenomen in plan van aanpak.
AB 15 juli en 11 november 2015	Met het AB spreken over de wijze van invulling van het begrip duurzaamheid bij het waterschap, inclusief klimaatneutraliteit en energiebesparing gebouwen.	Via nota of themasessie
AB 16 september 2015	Nagaan stand van zaken brief aan Aa en Maas en de Dommel over samenwerking rekenkamercommissies.	AB 23 maart 2016 (bij nota herbenoeming externe leden) /afgehandeld
AB 16 september 2015	Werkgroep bestuurlijke vernieuwing bekijkt onderwerp informatievoorziening aan het AB, onder meer over grote projecten. Het DB zal reageren op de voorstellen.	In 2016.
AB 14 oktober 2015	De Verordening schadevergoeding waterschap Brabantse Delta wordt in 2019 geëvalueerd.	vóór maart 2019
AB 14 oktober 2015	Nadere notitie zenden aan AB over Groenontwikkelfonds Brabant en grondverwerving en daarbij voorstel over het	1^e kwartaal 2016

	weergeven van resultaten van projecten.	
AB 11 november 2015	Thema-(burger)participatie bespreken met AB. Gebiedsprogrammering wordt hierin meegenomen.	Thema AB 9 maart 2016
AB 11 november 2015	Periodiek afgesproken energiebesparingsdoelstellingen en klimaatneutraliteit eigen huisvesting in 2020 jaarlijks rapporteren aan AB.	2016 en volgende jaren

Zaaknr. : 16.zk03263

Kenmerk : 16IT009574

Barcode :

Vergadering algemeen bestuur, agendapunt 2

Agenda-punt	Besluitenlijst algemeen bestuur 17 februari 2016
1	Opening
1.a	Oordeelsvormend vergaderen 'Actualisatie Communicatievisie 2016'
1.a.1	Handvat Oordeelsvormend Vergaderen Actualisatie en evaluatie Communicatievisie
1.a.2	Actualisatie Communicatievisie
1.b	Spreekrecht <i>Er hebben zich nog geen insprekers aangemeld.</i>
1.c	Bepaling primus bij hoofdelijke stemming De heer J. van der Heijden.
2	Notulen en besluitenlijst Besloten: Het algemeen bestuur stelt de notulen (inclusief de actie- en toezeggingenlijst) en de besluitenlijst van 27 januari 2016 vast.
3	Nota's ter besluitvorming
3.a	Vaststelling projectplan 'EVZ Dorpswaterloop te Alphen' <i>Het ontwerp projectplan heeft vanaf 12 november 2015 gedurende een periode van 6 weken ter visie gelegen. Gelijkzeitig met de ter visie legging van het ontwerp projectplan, is ook inspraak geboden op de ontwerp Leggerwijziging. Er zijn 6 zienswijzen ingediend. Eén zienswijze is mondeling ingediend tijdens de informatiebijeenkomst; één zienswijze betreft een ambtelijke zienswijze. De zienswijzen zijn verwerkt in de nota van zienswijzen en hebben voornamelijk betrekking op vermeende wateroverlast als gevolg van de voorgenomen beekbodempverhoging. Op grond van de ingediende zienswijzen is het projectplan op enkele punten aangepast. De aanpassingen hebben betrekking op een minder ver doorgevoerde beekbodempverhoging; dit heeft nagenoeg geen consequenties voor het functioneren van de EVZ. Het projectplan wordt nu ter vaststelling aan het AB aangeboden.</i> <i>Nadat het projectplan door het algemeen bestuur is vastgesteld en de uitvoering voltooid is, wordt de Leggerwijziging ter vaststelling aan het DB voorgelegd.</i> Besloten: Het algemeen bestuur: 1. neemt kennis van de nota van zienswijzen; 2. stelt het projectplan "EVZ Dorpswaterloop te Alphen" vast.
3.b	Aanvraag uitvoeringskrediet project ICT-Basisvoorzieningen <i>Het waterschap treft in Winnend Samenwerken voorzieningen om te voldoen aan de verplichting om gebruik te maken van Basisregistraties. De voorgenomen architectuur uit het informatiebeleid "Met het oog op morgen" wordt gerealiseerd en sluit hierop aan. Hiermee komen de ICT-basisvoorzieningen beschikbaar die de randvoorwaarden scheppen voor degelijke gegevenshuishouding, moderne</i>

informatie uitwisseling en ketenintegratie.

Besloten: Het algemeen bestuur besluit tot de aansluiting op het stelsel van Basisregistraties en het treffen van de ICT-basisvoorzieningen en stelt hiervoor het uitvoeringskrediet van € 350.000 beschikbaar.

3.c Aanvraag uitvoeringskrediet bijdrage Hoogwaterbeschermings-programma 2016

Het waterschap is conform de afspraken uit het Bestuursakkoord Water verplicht jaarlijks een financiële bijdrage te betalen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma. In deze nota wordt het benodigde krediet aangevraagd voor het kalenderjaar 2016.

Besloten: Het algemeen bestuur stemt in met het toekennen van een uitvoeringskrediet van € 9.000.000,- om de vastgestelde bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma voor het jaar 2016 te kunnen betalen aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

3.d Aanvraag aanvullend uitvoeringskrediet Project Noordpolder Ossendrecht (deelplannen 3+4)

Het project "Noordpolder van Ossendrecht" wordt uitgevoerd in deelplannen. Ca. 50 hectares van het gebied zijn reeds ingericht. Ca. 149 hectares moeten nog worden ingericht. De prognose van bruto kosten voor deze inrichting is verhoogd omdat nu ook de werkzaamheden van een particuliere grondeigenaar worden meegenomen. Alle extra werkzaamheden, exclusief eigen ambtelijke kosten en rentelasten zijn subsidiabel. Naast de al beschikte TILG-subsidie en SKNL-subsidie komt nu ook een subsidie van € 200.000,- beschikbaar vanuit het Groenontwikkelfonds. Deze subsidie komt beschikbaar via de particuliere grondeigenaar die in het project samen wil werken met het waterschap. Het algemeen bestuur wordt gevraagd een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 200.000,-. De netto bijdrage van het waterschap blijft conform de kredietaanvraag in juni 2013.

Besloten: Het algemeen bestuur stemt in met een aanvullend krediet van € 200.000,- voor project "De Noordpolder van Ossendrecht".

4 Mededelingen

4.a Resultaten heroriëntatie archiefbeheer

Besloten: Het algemeen bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

4.b Aanbevelingen rekenkamercommissie rapport Nationaal Bestuursakkoord Water

Besloten: Het algemeen bestuur neemt de mededeling voor kennisgeving aan.

5 Ingekomen stukken

--

6 Rondvraag

Mondeling

7 Sluiting om 21.37 uur

Besluitvormend Vergaderen over de nota Actualisatie en evaluatie Communicatievisie

Handvat

Het BOB- model helpt om de kwaliteit van de besluitvorming te vergroten en het zorgt voor meer draagvlak. De trits Beeldvorming – Oordeelsvorming – Besluitvorming is speciaal bedoeld voor politiek relevante dossiers. Op 17 februari '16 werd oordeelsvormend gesproken over Actualisatie en evaluatie Communicatievisie. Op 23 maart '16 wordt Besluitvormend gesproken over deze nota. Dit handvat is bedoeld om houvast te geven bij de besluitvormende bespreking die een onderdeel is van het BOB-proces.

Doel Besluitvorming

Doel van de besluitvormende fase is om tot een besluit te komen (al dan niet na stemming) over het voorliggende voorstel zoals dat is aangepast door het dagelijks bestuur na de oordeelsvormende fase.

Karakter van de besluitvormende sessie

De besluitvormende fase is het laatste onderdeel van het BOB-proces. In deze fase moet blijken of men voor of tegen het voorliggende voorstel is. De besluitvormende fase kan of heel snel worden afgehandeld (alle partijen verklaren zich direct voor) of er wordt debat gevoerd.

Drie belangrijke regels

1. Het Reglement van Orde algemeen bestuur is ten volle van toepassing (termijnen, moties, amendementen etc.).
2. Geen dubbele discussie / herhaling van zetten. Het is niet de bedoeling de oordeelsvormende fase over te doen.
3. Er zouden geen technische vragen meer kunnen zijn. In beginsel hadden die tot en met de oordeelsvormende fase gesteld kunnen worden.

Welke argumenten

In de discussie brengt de fractiewoordvoerder het volgende naar voren:

- Welke noodzakelijke elementen mist mijn fractie, ondanks de aanpassingen, in het voorstel? En waarom? Geef daarbij ook de oplossing aan: motie of amendement indienen, de portefeuillehouder moet een toezegging doen.
- Waarom is het nu voorliggende voorstel zo (on)acceptabel dat men voor / tegen het voorstel is (en dus bij stemming voor / tegen zal stemmen)?

Debat

Men gaat met elkaar in debat maar ook met het dagelijks bestuur / de portefeuillehouder. Men is voor of tegen en met argumenten probeert men zoveel mogelijk andere AB-leden te overtuigen.

Een debat is geen discussie!

(Bij een discussie wisselen mensen argumenten uit om elkaar te overtuigen en ook samen tot meer inzicht te komen. Men deelt kennis en opvattingen om zo elkaar en de wereld beter te begrijpen => oordeelsvormend).

De kunst van het debat is het tonen van overtuigingskracht: het vermogen om uw standpunt zo uit te leggen, te beargumenteren en te illustreren dat zoveel mogelijk AB-leden het met u eens worden. Het gaat erom zo geloofwaardig mogelijk invulling te geven aan uw standpunt en de standpunten van uw opposenten zo overtuigend mogelijk te ontkrachten.

Evaluatie

Na afloop zal de werkgroep Bestuurlijke vernieuwing dit onderdeel evalueren. De resultaten zal de werkgroep meenemen in de voorstellen bestuurlijke vernieuwing.

Zaaknr. : 16.ZK00365/16.B0022

Kenmerk : 16IT010147

Barcode :

Bijstelling actualisatie communicatievisie

Doel van de notitie:

Besluitvorming door algemeen bestuur over de geactualiseerde communicatievisie 2016 – 2017 .

Samenvatting:

In de bespreking van het algemeen bestuur zijn de voorgestelde keuzes in de geactualiseerde communicatiestrategie van het waterschap uitgediept en aangescherpt. Uit de discussie kwam naar voren dat de beschreven prioriteiten de gewenste focus in de communicatiestrategie aanbrengen. Daarbij zijn er aanbevelingen voor bijstellingen gedaan die zijn overgenomen. De focus voor de communicatievisie 2016 - 2017 ligt op:

- versterken van de positionering en de taak- en naamsbekendheid van het waterschap Brabantse Delta:
 - . waarbij de focus ligt op het versterken van de taak- en naamsbekendheid bij stedelingen;
 - . waarbij samenwerking met partners gezocht wordt om mede de taakbekendheid uit te dragen;
 - . waarbij medewerkers en bestuursleden zelf bijdragen aan verbreiding van de taakbekendheid;
 - . waarbij het waterschap zich baseert op de landelijke imago-onderzoeken van de Unie van Waterschappen voor versterking van de taak- en naamsbekendheid van het waterschap.
- versterken van de samenwerking met en participatie van inwoners, bedrijven en organisaties:
 - . door in de communicatie minder te zenden en meer in gesprek te gaan met de samenleving;
 - . door een aansprekende toon en opstelling zodat doelgroepen zich meer uitgenodigd voelen.
- vergroten van waterbewustzijn bij de inwoners:
 - . waarbij watereducatie voor zowel de jeugd als volwassenen wordt ingezet;
 - . waarbij extra aandacht is voor gedrag van burgers zelf door hen een handelingsperspectief te bieden.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met

- de actualisatie van de communicatievisie waarbij de focus voor 2016 en 2017 ligt op taak- en naamsbekendheid, samenwerking en waterbewustzijn;
- de evaluatie van de communicatievisie eind 2017.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☐ Directieteam	
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	01 maart 2016
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	23 maart 2016

☒ Bijlage(n) bij het besluit Actualisatie communicatievisie 2016-2017	16IT01288
-- Achtergronddocument(en)	

Aanleiding/context

Het algemeen bestuur heeft in een oordeelsvormende bespreking in de vergadering van 17 februari gedebatteerd over de actualisatie van de communicatievisie 2016 – 2017. Uit deze open discussie en uitwisseling van argumenten bleek dat er consensus was over de geactualiseerde communicatievisie. Er zijn aanbevelingen voor bijstellingen gedaan om de communicatievisie aan te scherpen en die zijn in grote lijnen overgenomen.

Samenvatting communicatievisie 2016-2017*

Het waterschap bouwt in 2016 en 2017 verder aan zijn taak- en naamsbekendheid, de samenwerking met de omgeving en het waterbewustzijn van **alle** inwoners. Daarbij staat de belevingswereld van inwoners centraal. Van buiten naar binnen denken is hierbij leidend. De wensen en behoeften van inwoners, bedrijven en organisaties zijn van (grote) invloed op de communicatie-aanpak en de boodschap. Het betekent dat het waterschap open en transparant werkt met oog en oor voor wat er in de samenleving speelt en dat de communicatie gericht en op maat wordt ingezet. Ook betekent dit dat het waterschap een vanzelfsprekende samenwerkingspartner is voor **alle** inwoners, overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen en andere organisaties in Midden- en West-Brabant. Inwoners denken met het waterschap mee en het waterschap denkt mee met een initiatief van inwoners of bedrijven. **Het waterschap wil de taak- en naamsbekendheid versterken en legt daarbij de focus op stedelingen, zodat zij meer zicht krijgen op het werk van het waterschap en hun eigen verantwoordelijkheden.** Om een krachtig en eenduidig beeld van het waterschap neer te zetten en ervoor te zorgen dat er vanuit het waterschap één verhaal verteld wordt, is het belangrijk om te zorgen voor interne afstemming met het bestuur en tussen medewerkers, teams, afdelingen en clusters. Een belangrijke opdracht daarbij is de inwoners **en met name stedelingen** meer bewust te maken van wat leven met water betekent. Daarvoor zijn alle medewerkers **en bestuurders** ambassadeur door **het verhaal over het (werk van het) waterschap** uit te dragen. Hiermee staat de mens in de communicatie centraal. Medewerkers vertellen vanuit hun passie en betrokkenheid het verhaal van hun werk. In de communicatie laat het waterschap zien wat zijn maatschappelijke meerwaarde is en worden beleving en watereducatie ingezet als vehikel om de taken van het waterschap onder de aandacht te brengen. Er wordt ingezet op écht contact, proactief meedenken, het tonen van lef, klare taal en visualisatie. Ook wordt er gebruik gemaakt van nieuwe (social) media om belanghebbenden sneller en beter te bereiken. Om deze communicatievisie en –strategie te vertalen naar een praktijkplan maakt het waterschap optimaal gebruik van zijn assets zoals medewerkers, het landgoed, gemalen, rioolwaterzuiveringen, kunstwerken en evenementen.

(*Vet = nieuwe tekst)

Beoogd effect

Communicatiebeleid is een belangrijk beleidsinstrument voor het bereiken van de strategische doelen van het waterschapsbestuur. De strategische communicatievisie geeft richting aan de manier waarop, waarover en met wie het waterschap communiceert en geeft kaders en randvoorwaarden aan voor de communicatie van het waterschap. Op basis van de aandachtspunten, het nieuwe bestuursakkoord, een ingediende en aangenomen motie en de evaluatie van de communicatievisie 2014, zijn er nieuwe prioriteiten voor de communicatievisie bepaald. In de bespreking van het algemeen bestuur zijn de voorgestelde keuzes in de geactualiseerde communicatiestrategie van het waterschap uitgediept en aangescherpt. Uit de discussie kwam naar voren dat er consensus was over de basis van de geactualiseerde communicatievisie en dat de genoemde prioriteiten de gewenste focus in de communicatiestrategie aanbrengen. Daarbij zijn er door het algemeen bestuur aanbevelingen voor bijstellingen gedaan die overgenomen zijn.

De focus voor de communicatievisie 2016 - 2017 ligt op:

- versterken van de positionering en de taak- en naamsbekendheid van het waterschap Brabantse Delta:
 - . waarbij de focus ligt op het versterken van de taak- en naamsbekendheid bij stedelingen;
 - . waarbij samenwerking met partners gezocht wordt om mede de taakbekendheid uit te dragen;
 - . waarbij medewerkers en bestuursleden zelf bijdragen aan verbreding van de taakbekendheid;
 - . waarbij het waterschap zich baseert op de landelijke imago-onderzoeken van de Unie van Waterschappen voor versterking van de taak- en naamsbekendheid van het waterschap.
 - versterken van de samenwerking met en participatie van inwoners, bedrijven en organisaties:
 - . door in de communicatie minder te zenden en meer in gesprek te gaan met de samenleving;
 - . door een aansprekende toon en opstelling zodat doelgroepen zich meer uitgenodigd voelen.
 - vergroten van waterbewustzijn bij de inwoners:
 - . waarbij watereducatie voor zowel de jeugd als volwassenen wordt ingezet;
 - . waarbij extra aandacht is voor gedrag van burgers zelf door hen een handelingsperspectief te bieden.
- Hiermee wordt een verscherping aangebracht in de prioritering van het communicatiebeleid 2016 – 2017.

Argumenten

Uit het oordeelsvormend debat van het algemeen bestuur zijn een aantal punten van aandacht naar voren gekomen. De strategische aanpak die is beschreven in de Actualisatie van de communicatievisie wordt daarmee bijgesteld en aangescherpt. De volgende punten zijn aangedragen in het oordeelsvormend algemeen bestuur:

1. Aanscherping communicatie taak- en naamsbekendheid

Communicatie over taak- en naamsbekendheid is een belangrijke prioriteit. Er is de behoefte aan een O-meting en 1-meting als het gaat om de taak- en naamsbekendheid van ons waterschap. Naast de positionering van ons waterschap via projectcommunicatie is er ook behoefte aan basale, algemene communicatie over het waterschap oftewel corporate communicatie. Alle medewerkers en bestuurders moeten als ambassadeurs het verhaal van (het werk van) het waterschap kunnen vertellen.

Aanscherping focus:

- Het waterschap zal zich baseren op de landelijke imago-onderzoeken van de Unie van Waterschappen als uitgangspunt voor versterking van de taak- en naamsbekendheid van het waterschap.
- Activiteiten ontwikkelen op taak- en naamsbekendheid, die aanhaken bij activiteiten van samenwerkingspartners, zoals de Unie van Waterschappen, het Rijk, provincie en gemeenten.

2. Ambassadeurschap van medewerkers en bestuurders

Ambassadeurschap wordt als heel positief ervaren. Naast de rol van alle medewerkers als ambassadeurs wil het algemeen bestuur zelf ook bijdragen aan het ambassadeurschap. Het belang van kennis over communicatie van het waterschap voor het algemeen bestuur werd onderstreept door de wens om communicatie als vast punt op de agenda van de vergadering te plaatsen.

Aanscherping focus:

- Medewerkers en bestuursleden dragen als ambassadeurs bij aan versterking van de taak- en naamsbekendheid.

3. Aanscherping doelgroepenbeleid

Een doelgroepenbeleid is van belang bij het van buiten naar binnen denken en handelen. Het richten op "inwoners die wonen daar waar het waterschap bezig is met projecten en activiteiten in hun achtertuin en inwoners die op of nabij een dijk en water wonen" is te nauw geformuleerd. Tachtig procent van de activiteiten van het waterschap bevindt zich buiten de steden en dorpen, en tachtig procent van de inwoners van het beheergebied woont in steden en dorpen. Inwoners van het buitengebied (20%) zijn vaak meer betrokken bij het waterschapswerk en weten beter wat er speelt, maar juist de stedelingen (80%) weten dat veel minder (80-20 regel). De wens is meer focus op het versterken van taak- en naamsbekendheid bij stedelingen. Waarbij het waterschap moet proberen aan te sluiten bij de belevingswereld van stedelingen. Daarbij kunnen gemeenten een belangrijke samenwerkingspartner zijn in het bereiken van deze doelgroep.

Aanscherping focus:

- Het waterschap gaat de doelgroep stedelingen onderzoeken en segmenteren en een communicatiestrategie op maat per subdoelgroep bepalen.
- Het waterschap gaat samenwerking met partners zoeken om mede de taakbekendheid uit te dragen.

4. Belangrijke samenwerkingspartners

Samenwerking met andere partijen zoals de waterketen, natuurorganisaties, waterschappen en de Unie van Waterschappen op het gebied van communicatie en specifiek waterbewustzijn mag sterker aangezet worden in de communicatievisie. Het waterschap moet het niet alleen willen doen, maar juist gebruik maken van bestaande initiatieven, zoals de landelijke campagne Ons Water, middelen en kanalen die er regionaal en landelijk al zijn. Dat is ook kostenefficiënt. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld een belangrijke samenwerkingspartner zijn in het bereiken van de doelgroep stedelingen.

Aanscherping focus:

- Activiteiten ontwikkelen op taak- en naamsbekendheid die aanhaken bij activiteiten van samenwerkingspartners.

5. Educatie om waterbewustzijn te vergroten breed insteken

Watereducatie breder trekken dan alleen gericht op de jeugd, maar ook op volwassenen via bijvoorbeeld excursies en andere recreatieve middelen. Educatie is een belangrijk vehikel om tot waterbewustzijn te komen. Daarbij is aandacht voor het gedrag van inwoners en het bieden van handelingsperspectieven van belang. Met eigen verantwoordelijkheid voor waterbeheer en zorg voor milieu kunnen inwoners zelf bijdragen aan het in hand houden van de kosten en het schoon houden van onze leefomgeving.

Aanscherping focus:

- Watereducatie inzetten voor zowel de jeugd als volwassenen.
- Extra aandacht voor gedrag van burgers door hen een handelingsperspectief te bieden.

6. Toon van communicatie

Minder zenden en meer het gesprek aan gaan met de samenleving. Aansluiten op de beleving van de inwoners en uitnodigend voor samenwerking en participatie.

Aanscherping focus:

- Het waterschap heeft een meer aansprekende toon en opstelling zodat doelgroepen zich meer uitgenodigd voelen om samen te werken of te participeren.
- Het waterschap gaat in de communicatie minder zenden en meer in gesprek met de samenleving.

Kanttekeningen en risico's

Voor alle genoemde aanscherpingen zal in de plannen van aanpak en bij de implementatie oog moeten zijn voor zowel de haalbaarheid qua inzet van personeel als de beschikbaarheid van budget.

Financiële dekking

Er zijn vooralsnog geen extra financiële consequenties. Voorzien is dat het plan van aanpak educatie extra lasten gaat vragen.

Uitvoering

De communicatievisie 2016 – 2017 zorgt voor een aanpassing van de communicatie-aanpak van het waterschap. Na besluitvorming start de afdeling bestuur en communicatie met het opstellen van een uitvoeringsplan met prioriteiten dat jaarlijks door het dagelijks bestuur wordt geëvalueerd en bijgesteld. Eind 2017, na twee jaar, wordt de communicatievisie geëvalueerd.

Communicatie

De actualisatie van de communicatievisie moet binnen de organisatie en bij het bestuur van het waterschap bekend zijn en doorvertaald worden in projecten, programma's en in beleid en het uitvoeren daarvan. Via de managementletters wordt de voortgang van de voorgestelde activiteiten gemonitord en gerapporteerd.

Relatie met beleidsvelden

- Relatie met alle beleidsvelden: communicatie(inzet) wordt centraal geregistreerd om de doelstellingen uit de communicatievisie 2016 - 2017 te behalen.
- Relatie met cultuurveranderingstraject voortkomend uit Reorganisatie 'Sterk in je werk'. Communicatie ondersteunt en draagt bij aan cultuurverandering.
- Relatie met project Dienstverlening. Het waterschap wil daarmee zijn dienstverlening naar relaties, stakeholders en belanghebbenden verbeteren.
- Relatie met de ontwikkeling van participatiebeleid. Het waterschap wil de samenwerking met burgers, bedrijven en organisaties versterken. Communicatie is daarvoor een ondersteunend instrument.

Winnend Samenwerken in Brabant

Team Communicatie werkt samen met de waterschappen Aa en Maas en De Dommel op de gebieden: implementatie methodiek Factor C, (provinciale) watereducatie en de verdere ontwikkeling van het content managementsysteem voor de website.

Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Communicatie levert een bijdrage aan de bewustwording van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het waterschap laat door de betrokken, transparante en proactieve communicatie zien waar en hoe MVO wordt ingezet in al zijn werkprocessen.

Zaaknr. : 16.ZK00365

Kenmerk : 16IT001288

Barcode :

Actualisatie en evaluatie communicatievisie

Opgesteld door: I. Beemster / I. van der Meulen
Datum: 3 maart 2016
Versie: definitief

Actualisatie en evaluatie communicatievisie

1. Inleiding

In de vorige bestuursperiode (2009-2015) is besloten om in 2013 een nieuwe communicatievisie te ontwikkelen. Normaliter wordt een communicatievisie om de vier jaar vernieuwd. In 2013 is met het algemeen bestuur afgesproken dat twee jaar later – na het aantreden van het nieuwe bestuur en het vaststellen van het nieuwe bestuursprogramma – de communicatievisie tussentijds wordt geëvalueerd. In december 2013 heeft het algemeen bestuur de huidige communicatievisie 2014 'Krachtig in Contact' vastgesteld. Deze strategische communicatievisie geeft richting aan de manier waarop, waarover en met wie het waterschap communiceert en geeft kaders en randvoorwaarden aan voor de communicatie van het waterschap. De tussentijdse evaluatie maakt inzichtelijk hoe de vertaling heeft plaatsgevonden van de door het bestuur geformuleerde ambities en welke aanbevelingen er zijn voor actualisatie.

Bij de ontwikkeling van de communicatievisie werd in 2013 onderkend dat het bestuursakkoord 2015 tot andere of nieuwe accenten zou kunnen leiden voor de strategische communicatie. Het waterbeheerplan en de motie over de communicatiestrategie die het bestuur in november 2015 aannam, geven eveneens aanleiding tot actualisatie van de visie. [In februari 2016 heeft het algemeen bestuur gedebatteerd over de voorgestelde actualisatie van de communicatievisie. Over de basis van de communicatievisie bleek consensus. De discussie heeft geleid tot aanscherping van de gekozen prioriteiten.](#)

Een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van de communicatievisie is het prioriteren van de gewenste communicatie en focus aanbrengen in de uitvoering. Alles doen kan niet. Juist door duidelijk keuzes te maken kunnen we onze communicatie meer focussen. Dat vraagt om verbinding en afstemming binnen het waterschap zodat een goede afweging gemaakt kan worden in de gewenste ambities en de te behalen resultaten.

Dit document 'Actualisatie communicatievisie 2016' bevat een geactualiseerde communicatievisie en communicatiestrategie voor de huidige bestuursperiode en twee bijlagen: Tussentijdse evaluatie communicatievisie en Jaaroverzicht 2015.

2. Interne en externe ontwikkelingen

Bestuursakkoord

In het 'Bestuursakkoord waterschap Brabantse Delta 2015-2019 Onze Koers' staat de burger centraal. Het versterken van de communicatie met burgers, bedrijven en organisaties is belangrijk. Er worden ambities geformuleerd op gebied van bestuurscultuur, samenwerking en participatie. Voor het vergroten van de bewustwording van watervraagstukken bij inwoners wordt een actieplan met aandacht voor onderwijs en educatie opgesteld. En we willen actief en tijdig communiceren met de burgers en bedrijven over de middelen die we voor onze taakuitoefening nodig hebben en wat we met het aan ons toevertrouwde belastinggeld doen.

In de actualisatie van de communicatievisie vertalen we dit naar drie nieuwe speerpunten:

- het versterken van de positionering en taak- en naamsbekendheid van het waterschap;
- het versterken van de aandacht voor samenwerking met en participatie van inwoners, bedrijven en organisaties;
- het vergroten van waterbewustzijn.

Motie AB

In de Motie Communicatie-Strategie die het algemeen bestuur op 11 november 2015 unaniem aannam staat naamsbekendheid en waterbewustzijn bij de inwoners centraal. Dat streven ligt in de lijn van het bestuursakkoord.

In de actualisatie van de communicatievisie vertalen we dit in

- het versterken van de taak- en naamsbekendheid van het waterschap;
- het vergroten van het waterbewustzijn bij de inwoners.

In de motie wordt gesproken over het 'vaststellen van een (behapbaar) beknopt aantal communicatiedoelen vevat in meetbare prestaties/KPI's'. Om te kunnen beoordelen of we er in de praktijk in slagen om meer bekendheid van het waterschap te behalen, benoemen we in 2016 drie prestatie-indicatoren.

Ook wordt in de motie gesproken over het communicatiebudget, 'dat alle ten dienste staande communicatiemiddelen en –momenten waaronder bijvoorbeeld projectcommunicatiebudgetten hiertoe sterk gefocust worden'. De huidige communicatie-inzet – medewerkers en budgetten – wordt ingezet vanuit de geactualiseerde communicatievisie 2016. De door het algemeen bestuur benoemde prioriteiten gelden voor alle communicatie vanuit het waterschap.

Oordeelsvormde vergadering AB

Het algemeen bestuur heeft in een oordeelsvormende bespreking in de vergadering van 17 februari gedebatteerd over de actualisatie van de communicatievisie 2016 – 2017. Uit deze open discussie en uitwisseling van argumenten bleek dat er consensus was over de basis van de geactualiseerde communicatievisie. Er zijn aanbevelingen voor bijstellingen gedaan om de communicatievisie aan te scherpen en die zijn overgenomen.

De focus voor de communicatievisie 2016 - 2017 ligt op:

- versterken van de positionering en de taak- en naamsbekendheid van het waterschap Brabantse Delta:
 - . waarbij de focus ligt op het versterken van de taak- en naamsbekendheid bij stedelingen;
 - . waarbij samenwerking met partners gezocht wordt om mede de taakbekendheid uit te dragen;
 - . waarbij medewerkers en bestuursleden zelf bijdragen aan verbreiding van de taakbekendheid;
 - . waarbij we uitgaan van de landelijke imago-onderzoeken van de Unie van Waterschappen over de versterking van de taak- en naamsbekendheid.
- versterken van de samenwerking met en participatie van inwoners, bedrijven en organisaties:
 - . door in de communicatie minder te zenden en meer in gesprek te gaan met de samenleving;
 - . door een aansprekende toon en opstelling zodat doelgroepen zich meer uitgenodigd voelen.
- vergroten van waterbewustzijn bij de inwoners:
 - . waarbij watereducatie voor zowel de jeugd als volwassenen wordt ingezet;
 - . waarbij extra aandacht is voor gedrag van burgers zelf door hen een handelingsperspectief te bieden.

Hiermee wordt een verscherping aangebracht in de prioritering van het communicatiebeleid voor 2016 – 2017.

Waterbeheerplan

Het waterbeheerplan beschrijft de doelen en maatregelen voor de periode van 2016 tot en met 2021. Het is in samenwerking met gemeenten, industriële en agrarische ondernemers, natuurverenigingen, de provincie en het rijk opgesteld. Het waterschap controleert regelmatig of doelen en maatregelen nog steeds adequaat zijn en of dat bijstelling nodig is. Het waterbeheerplan geeft de basis voor het actief betrekken (participeren) van burgers, ondernemers en organisaties bij het waterbeheer in Midden- en West-Brabant.

In de geactualiseerde communicatievisie vertalen we dit naar het versterken van de samenwerking.

Vernieuwde koers en visie waterschap

De wereld verandert continu. Het waterschap ook. Een nieuw bestuur en nieuw waterbeheerplan leiden tot een vernieuwde koers en visie voor ons waterschap. In de geactualiseerde communicatievisie nemen we de vernieuwde visie van ons waterschap mee. De missie en visie zijn de basis voor alle communicatie.

De missie blijft hetzelfde:

“Waterschap Brabantse Delta wil de waterautoriteit zijn die integraal zorgt voor voldoende oppervlaktewater van goede kwaliteit en veiligheid tegen overstroming. In het realiseren van deze missie spelen mensen een centrale rol.”

De vernieuwde visie is:

“Waterschap Brabantse Delta staat nu en in de toekomst voor een efficiënte uitvoering van de kerntaken: droge voeten, voldoende en schoon water. Het waterschap draagt zo bij aan veilig wonen, werken en genieten aan water in Midden- en West-Brabant. In de werkwijze van het waterschap gaan duurzaamheid, innovatie, klimaatbestendigheid, samenwerking en kostenbeheersing hand in hand. Het vinden van de balans tussen de belangen van samenleving, milieu en economie staat centraal. Het waterschap weet wat er speelt in de samenleving en werkt samen met inwoners, agrariërs, overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen en andere organisaties. Hierbij is het van belang dat iedereen zich bewust is wat leven bij en met water inhoudt. Medewerkers van het waterschap voeren hun taken efficiënt en effectief uit, ontwikkelen zichzelf en hun talenten en zijn flexibel. Ook zijn ze voorbereid op de toekomst door voortdurend te zoeken naar vernieuwende oplossingen voor water- en zuiveringsbeheer tegen zo laag mogelijke kosten.”

Landelijke communicatiestrategie waterschappen

Vanuit het collectief van de waterschappen is er een landelijke communicatiestrategie ontwikkeld. Voor bepaalde onderwerpen zoals het bestaansrecht en personeelswervingscommunicatie (arbeidsmarktcommunicatie) neemt de Unie van Waterschappen het initiatief. De waterschappen zijn ieder afzonderlijk verantwoordelijk voor communicatie van thema's en de uitvoering van het werk. Voor watereducatie is er het afgelopen jaar een sterkere landelijke samenwerking ontwikkeld. Deze samenwerking wordt gecontinueerd.

OESO-rapport/waterbewustzijn

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) stelt het Nederlandse waterbeheer als voorbeeld voor andere landen, maar geeft ook aan dat het waterbewustzijn in Nederland laag is. Geïnitieerd door de landelijke Stuurgroep Water werken ministerie, provincies, gemeenten en hun koepelorganisaties samen aan het verhogen van het waterbewustzijn. Dit gebeurt onder andere door de landelijke campagne Ons Water. [In deze campagne werken Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat, Unie van Waterschappen, VNG, IPO, Vewin, Waterschappen, provincies, gemeentes en waterbedrijven samen. Het waterschap sluit zo veel mogelijk hier bij aan via onder andere ons educatiebeleid en onze projectcommunicatie.](#)

3. Conclusies tussentijdse evaluatie communicatievisie

De Communicatievisie 2014 'Krachtig in Contact' is geëvalueerd en op basis daarvan is er een doorkijk naar de toekomst gemaakt. Het waterschap heeft zich in 2013 grondig gebogen over de vernieuwing van de toenmalige communicatievisie en -strategie. Het waterschap is een dynamische organisatie en dat betekent dat er ook in de afgelopen periode (tussentijds) op basis van interne en externe ontwikkelingen bijstelling van beleid heeft plaatsgevonden op strategisch en tactisch, zowel als uitvoerend niveau. De inhoud van communicatieactiviteiten verandert in wisselwerking daarmee. Dat laat ook de evaluatie zien.

In de Communicatievisie 2014 'Krachtig in Contact' zijn de volgende speerpunten benoemd:

- Versterken en verbeteren van de communicatiestrategie, profilering, het mediabeleid, de inzet van (digitale) communicatiemiddelen en aanpak van evaluatieonderzoek.
- Versterken en verbeteren van de beeldvorming van het waterschap in de samenleving.
- Bouwstenen communicatiestrategie 2014: van buiten naar binnen denken en handelen, winnen door afstemmen en profileren via assets.

De Tussentijdse evaluatie en het Jaaroverzicht 2015 (zie bijlage 1 + 2) laten zien dat de huidige communicatievisie een goede basis vormt voor de uitvoering van de communicatie van het waterschap. De ambities die in 2013 zijn geformuleerd en ten grondslag liggen aan de communicatievisie 2014 blijken stevige uitgangspunten te zijn voor de uitvoering. De strategische aanpak geeft een goede richting aan de uitvoering. In de uitwerking van de communicatievisie naar de uitvoeringsplannen staat de omgeving centraal. De informatiewensen en -behoeften van belanghebbenden bepalen de communicatieaanpak en de boodschap. Daarbij zet het waterschap de communicatievisie in om beleid, projecten en daarmee de organisatie communicatiever te maken. Medewerkers slagen er in toenemende mate in zich het van buiten naar binnen denken eigen te maken. De interne samenwerking wordt beter waardoor het waterschap zichtbaar een meer eenduidige koers vaart. Het merk waterschap wordt geladen vanuit mensen, de mens staat centraal in de samenwerking en in de beeldvorming. De thematische aanpak van de communicatie genereert bovendien veel zichtbaarheid. Met de mogelijkheden die er zijn, wordt gebouwd aan een krachtig en eenduidig beeld van het waterschap. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de assets. In overeenstemming met het landelijk communicatiebeleid is het thema waterbewustzijn opgenomen in de uitvoeringsplannen communicatie.

Aanbevelingen voor actualisatie

Uit het beeld dat ontstaat uit de Tussentijdse evaluatie (bijlage 1) kan geconcludeerd worden dat speerpunten uit de communicatievisie 2014 nog actueel zijn en dat in de afgelopen twee jaar veel gewenste resultaten zijn behaald. In de breedte is geconcludeerd dat we met het uitvoeren van deze visie op de goede weg zijn. In het licht van de motie van het AB concluderen wij ook dat de gewenste resultaten in het vervolg concreter moeten worden beschreven en geëvalueerd (via prestatie-indicatoren). Naar aanleiding van de motie en de voornemens uit de Tussentijdse evaluatie (zie bijlage 1) hebben we aanbevelingen voor actualisatie geformuleerd:

- Communicatievisie handhaven:
 - Advies om de huidige communicatievisie te handhaven met actuele toevoegingen op het gebied van, waterbewustzijn, samenwerking/participatie, doelgroepenbenadering en evaluatieonderzoek.
- Positioneren waterschap:
 - Advies om verder te gaan met het versterken van de corporate communicatie.
 - Advies om de corporate identity in tekst en beeld uit te werken zodat dit de beeldvorming van het waterschap kan versterken.
 - Advies om (nog meer) thematisch te communiceren en daarmee aan te sluiten op de issues in de samenleving: samenwerking, klimaatbestendigheid, duurzaamheid, innovatie, waterbewustzijn, gezonde natuur, kostenefficiënt (haalbaar en betaalbaar).
 - Advies om voort te gaan op het profileren via de assets.
 - Advies om imago-onderzoek uit te voeren

- Versterken waterbewustzijn:
 - Advies om de corporate identity verder uit te werken en verbinding te maken met andere onderwerpen zoals de communicatieve thema's, educatie, participatie en positionering.
- Doelgroepgericht werken:
 - Advies om bij projecten en activiteiten nog beter de geprioriteerde doelgroepen te kiezen zoals inwoners met waterschapswerk in de achtertuin, agrariërs in ons werkgebied, samenwerkende partijen als gemeenten.
 - Advies om intern de doelgroepen van het waterschap beter in beeld te krijgen.
 - Advies om gericht antwoord te geven op vragen en wensen die leven bij stakeholders. Niet zenden, maar communiceren en dialogiseren.
- Faciliteren participatie:
 - Advies: Het waterschap is participatiebeleid aan het ontwikkelen. Dit vraagt een faciliterende rol voor communicatie en samenwerking zowel intern als met externe partijen.
- Educatie:
 - Advies om door te gaan met het versterken van het waterbewustzijn via educatie. De jeugd heeft de toekomst.
- Evaluatie:
 - Advies om de gewenste resultaten in de uitvoeringsplannen concreter te beschrijven en te evalueren.

Uit de tussentijdse evaluatie blijkt overigens dat deze onderwerpen werkenderwijs al aandacht hebben in de uitvoering van communicatie.

4. Visie op communicatie 2016 -2017

In februari 2016 heeft het algemeen bestuur gedebatteerd over deze speerpunten. Daarbij zijn aanscherpingen geformuleerd die verwerkt zijn in de aanpak (zie blauwe tekst).

Vanuit de conclusies van de tussentijdse evaluatie van de communicatievisie en de analyse van de recente ontwikkelingen komen als prioriteiten naar voren: het verhogen van de taak- en naamsbekendheid van het waterschap, het vergroten van het waterbewustzijn bij inwoners en het versterken van de samenwerking/participatie van inwoners, bedrijven en organisaties. Vanuit deze focus bouwen we voort op de communicatievisie 2014.

a. Toevoegen nieuwe speerpunten:

- **Versterken van aandacht voor samenwerking/participatie**

Het waterschap staat middenin de maatschappij en de mens staat centraal. Dit betekent dat het waterschap open en transparant werkt met oog en oor voor wat er in de samenleving speelt. Ook betekent dit dat het waterschap een vanzelfsprekende samenwerkingspartner is voor inwoners, agrariërs, overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen en andere organisaties in Midden- en West-Brabant en daarbuiten. Het gaat dan zowel om burgerparticipatie (burgers denken met de overheid mee) als overheidsparticipatie (de overheid denkt met een initiatief van inwoners of bedrijven mee). Vanuit het waterbeheerplan worden initiatieven voor samenwerking ondersteund. Het actief betrekken van burgers, ondernemers en organisaties bij het waterbeheer in Midden- en West-Brabant levert meer betrokkenheid en daardoor meer zichtbaarheid op. Vanuit de methodiek Factor C maakt het waterschap vroegtijdig in trajecten en projecten een stakeholderanalyse zodat we zo goed mogelijk weten met welke doelgroepen we te maken hebben en wat hun behoeften en belangen zijn. Deze doelgroepinformatie is belangrijk bij het versterken van de samenwerking met verschillende doelgroepen. Inwoners geven de voorkeur aan een persoonlijke benadering. Dit gebeurt al jaren bij het werk van het waterschap in hun achtertuin. In de veelheid van informatie via vele media is het zaak om met relevante informatie op het goede moment in een functionele vorm en via het juiste kanaal bij de stakeholders binnen te komen. Dit vraagt om gedegen kennis over onze doelgroepen, een faciliterende rol voor communicatie en samenwerking met zowel intern als externe partijen. We moeten inspelen op wat er in de samenleving speelt, luisteren en goed antwoord geven op vragen en wensen die leven bij inwoners, ondernemers en organisaties. **Niet zenden, maar luisteren en communiceren. De verschillende doelgroepen uitnodigen om de dialoog en samenwerking aan te gaan. Zo geven we samen een gezicht aan het waterschap. Alle medewerkers en bestuurders zijn ambassadeur van het waterschap.**

- **Vergroten waterbewustzijn**

Net als onze collega-waterschappen zijn wij ons sterk bewust van de zogenoemde awareness gap (OESO): het ontbrekend besef van Nederlanders dat ze leven in een land dat gedeeltelijk onder de zeespiegel ligt en welke risico's dat met zich meebrengt. Er is landelijk samenwerking om dit waterbewustzijn te verhogen via onder andere de campagne Ons Water. **We sluiten in onze eigen communicatie zoveel mogelijk aan bij deze campagne en leveren er een bijdrage aan.** Het bestuursakkoord geeft aan dat er prioriteit ligt bij het

vergroten van de bewustwording van watervraagstukken bij onze inwoners. Dit doen wij via projectcommunicatie en watereducatie. Naast gerichte communicatie bij direct betrokkenen, zoals bewoners op of nabij dijken en wateren, richten we ons via educatie op meerdere doelgroepen (jeugd en volwassenen). Via samenwerking met gemeentes leggen we een extra focus op het bereiken van stedelingen. Waarbij naast de taak- en naamsbekendheid en legitimiteit van het waterschap ook het waterbewustzijn en eigen verantwoordelijkheid (handelingsperspectief bieden) van stedelingen van belang is in de communicatie.

Door de klimaatverandering is er ook in ons gebied sprake van mogelijke wateroverlast. Het belang van risicocommunicatie neemt toe naarmate heftigere weersomstandigheden zorgen voor meer wateroverlast. Via deze vorm van communicatie kan het waterbewustzijn en de kennis over het waterschap en de regels structureel worden vergroot zeker ook bij stedelingen. Ook kan bij het benoemen van de risico's van overstromingen een handelingsperspectief worden geboden. Het inzetten van risicocommunicatie moet weloverwogen gebeuren. In samenwerking met de veiligheidsregio gaan we bepalen welke doelgroepen een belang kunnen hebben bij deze informatie en welke momenten in de tijd logisch zijn voor risicocommunicatie. Ook moet een koppeling met projectcommunicatie gemaakt worden.

Nieuwe veiligheidsnormen voor dijken en keringen zorgen voor een omvangrijk project 'Verbeteren regionale keringen'. De aanpak van dit integrale project geeft ons de komende jaren de kans om in een groot deel van ons werkgebied inwoners meer waterbewust te maken. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld ook voor het project 'Sloten, oevers en dijken op orde' (Inhaalslag keur).

b. Focus aanbrengen op bestaande speerpunten:

- Versterken naamsbekendheid (profilering 2014)

In 2014 benoemden we het speerpunt profilering; het versterken en verbeteren van de beeldvorming van het waterschap in de samenleving. In de Motie Communicatie-strategie (november 2015) vraagt het algemeen bestuur om naamsbekendheid te verhogen en daarmee de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het waterschap te versterken.

Taak- en naamsbekendheid heeft een hoge prioriteit. Voor een deel kan het verhaal van het waterschap verteld worden via projectcommunicatie, maar er is ook behoefte aan basale, algemene communicatie over ons waterschap oftewel corporate communicatie. Corporate communicatie zorgt voor gezamenlijke vertrekpunten en samenhang in de communicatie. Het versterken van de corporate identity van waterschap Brabantse Delta zorgt voor een eenduidig, helder beeld van waar waterschap Brabantse Delta voor staat. Waarom we doen wat we doen en hoe we dat doen. Alle medewerkers en bestuurders zijn ambassadeurs van het waterschap en spelen hierin een belangrijke rol. Zij vertellen het verhaal van het waterschap. Communicatie heeft een faciliterende rol om de organisatie hierbij te helpen.

Bij het versterken van de taak- en naamsbekendheid van het waterschap houden we rekening met de 80-20-regel: 80% van de activiteiten van het waterschap bevindt zich buiten de steden en dorpen en 80% van de inwoners van ons werkgebied woont in steden en dorpen. Inwoners van het buitengebied (20%) zijn vaak meer betrokken bij het waterschapswerk en weten beter wat er speelt, maar juist de stedelingen (80%) weten dat veel minder. De focus bij het versterken van de taak- en naamsbekendheid ligt bij stedelingen. Waarbij we zoeken naar meer aansluiting bij de belevingswereld van stedelingen (Motivaction). Gemeenten kunnen een belangrijke samenwerkingspartner zijn in het bereiken van deze doelgroep. Het is ook van belang dat mensen ons kunnen vinden als dat nodig is. Het zichtbaar maken van het werk van het waterschap en de dialoog aangaan lukt alleen als inwoners, ondernemers en organisaties enige betrokkenheid hebben bij het onderwerp. Massacommunicatie is niet zinvol en niet kostenefficiënt. De strategie om het merk waterschap te laden vanuit mensen, de mens staat centraal in de samenwerking en in de beeldvorming, blijven we consequent toepassen. Ook het nog meer aansluiten bij de actualiteit en onze thematische aanpak van de communicatie genereren veel zichtbaarheid van ons waterschap. Het versterkt de boodschap en zorgt voor meer herkenbaarheid van het waterschap in de brede informatiestroom. Daarmee beïnvloeden we de naamsbekendheid van het waterschap.

- Van buiten naar binnen denken en handelen (bouwsteen 2014)

In de communicatie van het waterschap bouwen we aan een duurzame relatie met onze omgeving. We zorgen dat er participatie van burgers, ondernemers en organisaties tot stand komt. Via de methodiek Factor C brengen we bij projecten beter in kaart wie betrokken zijn, welke belangen en welke issues er spelen. Op vele plekken in de organisatie wordt gewerkt aan het organiseren van samenwerking met externe partijen.

Doelgroepenbeleid is hierbij van groot belang. Alle inwoners in ons werkgebied hebben verschillende behoeftes, belangen, waarden en normen. Hoe mensen in het leven staan, is heel bepalend voor hoe een boodschap overkomt. Het Mentality-model van Motivaction deelt burgers in aan de hand van hun leefstijlen

(waarden en normen) in verschillende 'sociale milieus'. Dit model toont aan dat via één boodschap of campagne niet alle inwoners bereikt kunnen worden, omdat bijna niemand zich écht aangesproken voelt. Effectieve communicatie is maatwerk en houdt rekening met deze verschillende 'sociale milieus' via een passende kernboodschap gekoppeld aan de juiste issues, met een aansprekende, [uitnodigende](#) tone of voice en gebruik makend van media die de doelgroep gebruikt. Communicatie is echter geen tovermiddel. Hoe inwoners uiteindelijk reageren is sterk afhankelijk van hun basishouding tot het waterschap. Met andere woorden: inwoners met een afzijdige houding ten opzichte van het waterschap zijn niet opeens op alle informatieavonden als zij op de juiste manier benaderd worden. Maar wel kan communicatie bijdragen aan meer realistische doelstellingen, zoals een positiever imago. Dit vraagt van alle medewerkers een andere manier van denken en handelen.

- Intern winnen door afstemming (bouwsteen 2014)

In de huidige communicatie van het waterschap is gebiedsgerichte communicatie en daarmee afstemming over wat er gecommuniceerd wordt een belangrijk aandachtspunt. De interactie met de omgeving staat door het omgevingsmanagement stevig op de kaart. We staan open voor signalen uit het veld. Met de focus op goede dienstverlening wordt de organisatie van het waterschap nog beter ingericht om intern samen te werken en daarmee een dienstverlenende organisatie te zijn.

- Profileren via assets (bouwsteen 2014)

Voor de profilering van het waterschap is het ambassadeurschap voor zowel bestuurders als medewerkers een leerpunt. We willen dienstverlenend, persoonlijk, met passie en authentiek zijn. De beleving via de assets van het waterschap is het afgelopen jaar in een stroomversnelling gekomen. Het thematisch communiceren heeft inmiddels zijn nut bewezen in de verkiezingscampagne zowel als voor de innovatiekalender. Zowel vanuit de dienstverlening, het accountmanagement als vanuit de ambassadeursrol besteden we aandacht aan het verbeteren van met onze houding: we willen proactief meedenken, duidelijk en transparant zijn, actief samenwerken en gewenst gedrag vertonen.

5. Samenvatting

Samenvatting communicatievisie 2016-2017

Het waterschap bouwt in 2016 en 2017 verder aan zijn taak- en naamsbekendheid, de samenwerking met de omgeving en het waterbewustzijn van [alle](#) inwoners. Daarbij staat de belevingswereld van inwoners centraal. Van buiten naar binnen denken is hierbij leidend. De wensen en behoeften van inwoners, bedrijven en organisaties zijn van (grote) invloed op de communicatie-aanpak en de boodschap. Het betekent dat het waterschap open en transparant werkt met oog en oor voor wat er in de samenleving speelt en dat de communicatie gericht is op maat wordt ingezet. Ook betekent dit dat het waterschap een vanzelfsprekende samenwerkingspartner is voor samenwerking met [alle](#) inwoners, overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen en andere organisaties in Midden- en West-Brabant. Inwoners denken met het waterschap mee en het waterschap denkt mee met een initiatief van inwoners of bedrijven. [Het waterschap wil de taak- en naamsbekendheid versterken en legt daarbij de focus op stedelingen zodat zij meer zicht krijgen op het werk van het waterschap en hun eigen verantwoordelijkheden](#). Om een krachtig en eenduidig beeld van het waterschap neer te zetten en ervoor te zorgen dat er vanuit het waterschap één verhaal verteld wordt, is het belangrijk om te zorgen voor interne afstemming met het bestuur en tussen medewerkers, teams, afdelingen en clusters. Een van de belangrijke opdrachten daarbij is de inwoners en [met name stedelingen](#) meer bewust te maken van wat leven met water betekent. Daarvoor zijn alle medewerkers [en bestuurders](#) ambassadeur door [het verhaal over het \(werk van het\) waterschap](#) uit te dragen. Hiermee staat de mens in de communicatie centraal. Medewerkers vertellen vanuit hun passie en betrokkenheid het verhaal van hun werk. In de communicatie laat het waterschap zien wat zijn maatschappelijke meerwaarde is en worden beleving en watereducatie ingezet als vehikel om de taken van het waterschap onder de aandacht te brengen. Er wordt ingezet op écht contact, proactief meedenken, het tonen van lef, klare taal en visualisatie. Ook wordt er gebruik gemaakt van nieuwe (social) media om belanghebbenden sneller en beter te bereiken. Om deze communicatievisie en –strategie te vertalen naar een praktijkplan maakt het waterschap optimaal gebruik van zijn assets zoals medewerkers, het landgoed, gemalen, rioolwaterzuiveringen, kunstwerken en evenementen.

6. Vervolg aanpak

Iedere medewerker en bestuurder is bezig met communiceren. Er ligt een opdracht voor ons allemaal want we dragen allemaal, ieder op eigen wijze, bij aan het realiseren van de organisatiedoelen. Met de actualisatie van de communicatievisie zijn er ambities geformuleerd op taak- en naamsbekendheid, samenwerking en waterbewustzijn die focus aanbrengen in het communicatiebeleid. [Deze geactualiseerde communicatievisie wordt geconcretiseerd in plannen van aanpak voor waterzuivering en watersystemen. In 2016 wordt een social mediastrategie opgesteld met als belangrijke doelstellingen naamsbekendheid van het waterschap vergroten en het waterbewustzijn van onze doelgroepen vergroten. Ook wordt in 2016 het educatiebeleid geactualiseerd en uitgewerkt in een plan van aanpak \(versterken waterbewustzijn\).](#)

Bijlage 1 Tussentijdse evaluatie communicatievisie 2014

1. Inleiding

Eind 2013 is de huidige communicatievisie vastgesteld door het algemeen bestuur. De strategische communicatievisie geeft richting aan de manier waarop, waarover en met wie het waterschap communiceert en geeft kaders en randvoorwaarden aan voor de communicatie van het waterschap. Destijds is met algemeen bestuur afgesproken dat twee jaar later – na het aantreden van het nieuwe bestuur en nieuw bestuursprogramma – de communicatievisie tussentijds wordt geëvalueerd. Deze tussentijdse evaluatie moet inzichtelijk maken:

- hoe de vertaling heeft plaatsgevonden van de door het bestuur geformuleerde ambities en
- welke aanbevelingen er kunnen worden gedaan voor een actualisatie van de communicatievisie.

2. Uitvoering tussentijdse evaluatie

2.1 Aanpak

Op hoofdlijnen is geëvalueerd wat er de afgelopen twee jaar met de ambities uit de communicatievisie 2014 is gebeurd. Hiervoor heeft een toetsing van de speerpunten uit de communicatievisie plaatsgevonden.

De speerpunten in de communicatievisie 2014 zijn als volgt geformuleerd:

- Keuzes voor de profilering:
Het versterken en verbeteren van de beeldvorming van het waterschap in desamenleving.
- Bouwstenen voor de communicatiestrategie:
Het aanpassen van de communicatieaanpak waardoor deze inspeelt en aansluit bij de veranderende interne en externe context van het waterschap (van buiten naar binnen denken en handelen), door het meer omgevingsgericht werken en samenwerken (winnen door afstemmen) en het werken aan het ambassadeurschap van medewerkers/bestuurders met focus op gewenst gedrag (profilieren van assets).
- Doorbouwen op de best practices van de communicatievisie:
Uitvoering van de interne en externe communicatie effectiever en efficiënter inzetten binnen de vastgestelde budgetten volgens de vastgestelde begroting. De vernieuwing van 2010 richtte zich op versterking en verbetering van de communicatiestrategie, de profilering, het mediabeleid, de inzet van (digitale) communicatiemiddelen en de aanpak van evaluatieonderzoek.

2.2 Evaluatie keuzes voor profilering waterschap

Toetsing op activiteiten om de beeldvorming van het waterschap in de samenleving te versterken en verbeteren:

- Versterking communicatiestrategie
- Verbetering profilering algemeen
- Verbetering profilering door zichtbaarheid te creëren

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Versterking communicatiestrategie	Communicatiejaarplan Zuiveringsbeheer is in 2015 voor de tweede keer opgesteld en wordt jaarlijks herzien. Dit biedt structuur en hierdoor is het mogelijk om op basis van prioriteiten keuzes te maken. Vragen worden beantwoord als: 'Welke thema's spelen in de samenleving?' en 'Waar zetten we op in en waarop niet?'.
Versterking communicatiestrategie	In 2015 is een strategisch communicatieplan met communicatiekalender en toolkit voor cluster Watersystemen opgesteld. Als basis voor dit plan is gewerkt aan het inventariseren van alle projecten en thema's binnen het cluster Watersystemen. Het doel is samenhang aanbrengen en de communicatieve noodzaak en kansen in beeld brengen en prioriteren.
Versterking communicatiestrategie	Bij de positionering van het waterschap is de focus gericht op 'waarom doen we wat we doen' (totaalverhaal) om zo waterbewustzijn te vergroten en de positionering en profilering van

	het waterschap te versterken. Bij inzet middelen: - In alle persberichten wordt ingezoomd op de kerntaak behorende bij het nieuwsverhaal. - Positieve vertaling van de beeldbepalende verliesframing in externe communicatie. - Bij educatie wordt uitgegaan van interactieve beleving van waterschapstaken.
Verbetering profilering algemeen	Na een intern traject is de nieuwe koers van het waterschap communicatief vertaald zowel voor interne medewerkers als voor de buitenwereld. De visie is hiervoor herschreven en vastgesteld door het dagelijks bestuur.
Verbetering profilering algemeen	De mens is centraal gezet in de uitvoering van de communicatiestrategie. Zoals: bij de verhalen en foto's van het project Overdiepse Polder stonden betrokkenen centraal, bij de verhalen en foto's op Facebook staan medewerkers centraal. Ook in de eigen campagne voor de waterschapsverkiezingen zijn stakeholders centraal gesteld.
Verbetering profilering door zichtbaarheid te creëren	Zie hiervoor de Evaluatie bouwsteen 'Profileren via assets' 3.3.
	Voornemens:
Algemeen	Vergroten waterbewustzijn: Actieplan opstellen en uitvoeren voor de vergroting van de bewustwording van watervraagstukken met aandacht voor onderwijs en educatie (zoals afgesproken in het bestuursakkoord).
Algemeen	Huidige beleidsuitvoering continueren met speciale aandacht voor naamsbekendheid en positionering.
Algemeen	Positioneren waterschap door de corporate identity in tekst en beeld uit te werken zodat dit de beeldvorming van het waterschap kan versterken.
Algemeen	Positioneren waterschap door thematisch te communiceren aansluitend op de issues in de samenleving: samenwerking, klimaatbestendigheid, duurzaamheid, innovatie, waterbewustzijn, gezonde natuur, kostenefficiënt (haalbaar en betaalbaar). Dit versterkt de beeldvorming over het waterschap.
Algemeen	De corporate identity in tekst en beeld uitwerken zodat dit de beeldvorming van het waterschap kan versterken. Ook om de naamsbekendheid en het waterbewustzijn te kunnen versterken is deze corporate identity nodig en verbinding met andere onderwerpen zoals de communicatieve thema's, educatie en participatie. We verbinden de kernboodschap van het waterschap aan alle communicatie-uitingen van het waterschap.
Evaluatie	Het versterken van de PDCA-cyclus waarbij (evaluatie)onderzoek een belangrijke rol gaat spelen. Zorgen dat de gewenste resultaten in de uitvoeringsplannen concreter worden beschreven en geëvalueerd. Om te kunnen beoordelen of we er in de praktijk in slagen om meer bekendheid van het waterschap te behalen, benoemen we de volgende prestatie-indicatoren: -Eind 2017 heeft het waterschap 15 % meer websitebezoeken dan in 2015. -Eind 2017 heeft het waterschap 30 % meer volgers op social media (Twitter, Facebook, LinkedIn). -Eind 2017 sluit 70 % van de artikelen over Brabantse Delta in de media aan op de kernboodschap.

3. Evaluatie bouwstenen communicatievisie 2014

Als bouwstenen voor de communicatiestrategie zijn benoemd: 'van buiten naar binnen denken en handelen', 'winnen door afstemmen' en 'profilieren van assets'. De evaluatie wordt per bouwsteen beschreven.

3.1. Evaluatie bouwsteen 'Van buiten naar binnen denken & handelen'

Toetsing op:

- Bouwen aan een duurzame relatie
- Burgerparticipatie & co-creatie
- Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen
- Samenwerking organiseren door
 - slim aan te sluiten en mobiliseren van bestaande netwerken en
 - aansluiten op (bestaande en nieuwe) landelijke, regionale en lokale initiatieven

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Bouwen aan een duurzame relatie / Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	(Project)Medewerkers denken steeds meer van buiten naar binnen. Vanuit communicatie wordt hieraan bijgedragen door de introductie van de methodiek Factor C (communicatief beleid en projecten maken) via trainingen, workshops en adviesgesprekken. Het waterschap stemt teksten en middelen af op de behoefte van de doelgroep. Maar denkt bijvoorbeeld ook na over een platform waarop mensen binnen een project terecht kunnen. Hier kunnen zij informatie halen, vragen stellen en in gesprek gaan met andere stakeholders of het waterschap.
Bouwen aan een duurzame relatie	Er wordt nagedacht met innovatiemedewerkers over verbinding maken met het bedrijfsleven via congressen en discussiefora. Hoe ziet het bedrijfsleven de samenwerking met het waterschap. Ook wordt gedacht aan input via kennisinstututen, universiteiten en mbo/hbo scholen.
Algemeen 'Van buiten naar binnen denken & handelen'	Teksten worden steeds meer op maat afgestemd op de behoefte van de doelgroepen.
Algemeen 'Van buiten naar binnen denken & handelen'	In de communicatie in het algemeen en in teksten in het bijzonder focussen op het waarom, 'what's in it for them' en het handelingsperspectief voor de doelgroepen.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Medewerkers hebben steeds meer en vaker oog voor de buitenwereld. Vanuit communicatie wordt hieraan bijgedragen door de introductie van de methodiek Factor C (communicatief beleid en projecten maken) via trainingen, workshops en adviesgesprekken.
Burgerparticipatie & co-creatie	Faciliteren en adviseren in ontwikkeling participatiebeleid.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Het waterschap heeft kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar de informatie- en communicatiebehoefte van inwoners uit het werkgebied.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Communicatieadviseurs geven adviezen en faciliteren workshops bij beleid en projecten om in een vroegtijdig stadium het speelveld van betrokken actoren inzichtelijk te maken en daarop in te spelen (methodiek Factor C).
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Aanschaf en ingebruikname nieuwe mediamonitoringtool ANP360 voor het binnenhalen van on- en offline nieuwsberichten. Dit geeft inzicht in wat er over het waterschap geschreven wordt in de krant en op nieuwssites. Degene die wachtdienst communicatie heeft, stelt elke dag een mediaoverzicht op. Geabonneerden op het ANP-mediaoverzicht ontvangen op werkdagen een mail met een overzicht van actuele nieuwsberichten.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Communicatieadviseurs monitoren berichten op social media die over ons waterschap gaan. Binnen de 24/7 wachtdienst communicatie zijn hierover afspraken. Er wordt adequaat op gereageerd.
Beter in beeld brengen	Er is een nieuwe formule ontwikkeld voor de waterschapskringen: niet

betrokkenen en hun belangen	puur zenden, maar juist dialoog (durven) aan te gaan. Waar heeft de agrariër behoefte aan, wat kan de agrariër zelf doen en waarin kan het waterschap ondersteunen.
Aansluiten op (bestaande en nieuwe) landelijke, regionale en lokale initiatieven	Bij berichtgeving wordt ingespeeld op 'wat houdt de samenleving bezig'. Bijvoorbeeld met de landelijke campagne, oliebollenvet niet in het toilet, op oudjaarsdag.
Aansluiten op (bestaande en nieuwe) landelijke, regionale en lokale initiatieven	Regelmatig wordt het waterschapsverhaal voor gastlessen aangepast. Daarmee wordt aangesloten bij de behoeften, lesprogramma en examenvragen. Daarvoor wordt geëvalueerd met docenten en rondleiders en binnen de NBWB-werkgroep educatie.
Aansluiten op (bestaande en nieuwe) landelijke, regionale en lokale initiatieven	Binnen de Brabantse waterschappen wordt meer gezocht naar samenwerking met NME-organisaties. Deze hebben veel contacten met onder andere scholen en beschikken over eigen tentoonstellingsruimten waar gebruik van kan worden gemaakt.
Aansluiten op (bestaande en nieuwe) landelijke, regionale en lokale initiatieven	Educatie/kennismaking met het waterschapswerk. Er is een zichtbare toename van aanvragen van zowel basis- als middelbare scholen voor rondleidingen en gastlessen. Door het aanbieden van een interactief educatieprogramma op RWZI Nieuwveer speelt het waterschap meer in en sluit meer aan bij de lesprogramma's op scholen.
	Voornemens
Algemeen	Huidige beleidsuitvoering continueren met speciale aandacht voor waterbewustzijn en educatie.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Nauwe samenwerking met accountmanagers van beleid om kennis over belangrijkste doelgroepen van waterschap en hun behoeftes te verzamelen, analyseren, borgen en van daaruit communicatiestrategie te bepalen. Eerste kwartaal 2016 gebeurt dit voor de agrarische sector.
Participatie	Het waterschap is participatiebeleid aan het ontwikkelen. Dit vraagt een faciliterende rol voor communicatie en samenwerking zowel intern als met externe partijen.
Burgerparticipatie & co-creatie	Aansluiting maken op participatiebeleid met de communicatievisie en de methodiek Factor C.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Doelgroepgericht werken: Goed antwoord geven op vragen en wensen die leven bij inwoners, ondernemers en organisaties geeft een gezicht aan het waterschap. Niet zenden, maar communiceren en dialogiseren. Vanuit communicatie kunnen we Dienstverlening ondersteunen met het transparant en op maat communiceren.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Bij projecten en activiteiten nog beter de geprioriteerde doelgroepen kiezen zoals inwoners met waterschapswerk in de achtertuin, agrariërs in ons werkgebied, samenwerkende partijen als gemeenten.
Beter in beeld brengen betrokkenen en hun belangen	Meer onderzoek uitvoeren naar wensen van stakeholders zodat nog meer doelgroepgericht gecommuniceerd kan worden.

3.2. Evaluatie bouwsteen 'Intern winnen door afstemmen'

Toetsing op:

- Stelselmatig communiceren met bestuur
- Alle activiteiten in een gebied afstemmen
- Open staan voor ideeën en signalen uit het veld
- Totaaloverzicht waterschapsactiviteiten bieden

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Stelselmatig communiceren met bestuur	Er zijn structurele communicatiemomenten ingebouwd: alle persberichten en daadwerkelijke media-aandacht ontvangen bestuurders per mail. De knipselkrant is vervangen door een digitale tool ANP-mediaoverzicht waarin naast de schriftelijke media-aandacht ook de digitale

	berichtgeving over het waterschap inzichtelijk wordt.
Communicatie-activiteiten in een gebied afstemmen	Projecten Sloten, oevers en dijken op orde (Inhaalslag keur) en Verbetering Regionale Keringen worden vanuit een eenduidige boodschap communicatief op elkaar afgestemd.
Communicatie-activiteiten in een gebied afstemmen	Bevorderen interne afstemming: Aandacht in (social) media voor specifieke waterschapsonderwerpen en algemene issues (bijvoorbeeld gezondheidsrisico's) zijn aanleiding om de communicatie over deze onderwerpen en de interne organisatieprocessen die daaraan ten grondslag liggen tegen het licht te houden. Voor een deel gaat het hierbij om reparatie, maar ook al om preparatie (de ideale situatie). Het afgelopen jaar is dat gebeurd met onder andere onderwerpen als het grondwatergebruik (reparatie) en de vergunningseisen van waterevenementen in relatie tot zwemwaterkwaliteit (preparatie). Dat vraagt om interne afstemming en bewustwording bij de betrokken afdelingen. Die werkwijze wordt voortgezet.
Open staan voor ideeën en signalen uit het veld	Bij projecten wordt door communicatieadviseurs in samenwerking met omgevingsmanagers actief geïnventariseerd wat de werkvloer al weet over de gebieden waarmee met inwoners gaat worden gecommuniceerd. Voorbeelden zijn de projecten Inhaalslag Keur/Oevers, Keringen en Dijken op Orde en Regionale Keringen.
Totaaloverzicht communicatieactiviteiten bieden	Op de nieuwe website is er een actief overzicht van activiteiten onder de contentblokken Actueel en Werk in uitvoering.
Algemeen intern winnen door afstemmen	Communicatie draagt bij aan deze bouwsteen door: - Het adviseren over het maken, visualiseren en delen van een eenduidig verhaal over de organisatiekoers binnen de organisatie. - Strategisch advies bij en uitvoeren communicatieacties rondom het bijeenbrengen, vereenvoudigen en verduidelijken van verschillende (interne) beleidssporen. - Het adviseren en ondersteunen van management, beleidmakers en projectleiders over ex- en interne communicatie. - Aandacht voor meekoppelkansen en samenwerking.
	Voornemens:
Algemeen	Huidige beleidsuitvoering continueren.
Communicatieactiviteiten in een gebied afstemmen	De aandacht voor communicatie over algemene waterschapsonderwerpen blijft (zie bovenstaand punt). Dat vraagt om goede monitoring van issues en interne afstemming en bewustwording.

3.3. Evaluatie bouwsteen 'Profileren via assets'

Toetsing op:

- Profilering:
 - Door ambassadeurschap: persoonlijk, met passie en authentiek
 - Door beleving
 - Door thematisch communiceren
 - Door waterschap als bestuurlijk orgaan
 - Door aangeven maatschappelijke meerwaarde
- Tone of voice & aard van contact
 - Proactief meedenken
 - Lef tonen
 - Klare Taal (makkelijk, duidelijk schrijven) en visualiseren
 - Focus op gewenst gedrag

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Profilering door beleving via assets	Zorgen dat het waterschapswerk fysiek zichtbaar is. De huisstijl is aangepast op de vernieuwde uitgangspunten en toegepast op bestickering

	van werkvoertuigen/ bedrijfswagens/ tractoren/ beluchtingskarren en bij het vernieuwen van middelen als vlaggen en banners.
Profilering door beleving via assets	De bebording van het waterschap is een prioriteit. Er zijn nieuwe ontwerpen. Er is een organisatiebreed proces ontwikkeld voor het vervangen van beschadigde, verouderde en te vernieuwen bebording. Prioriteit heeft de vervanging van bebording van rechtsvoorgangers waterschap.
Profilering door beleving via assets	Het 'merk' waterschap wordt geladen vanuit en door mensen, de mens staat centraal. De kerntaken, projecten en beleid wordt gecommuniceerd vanuit het verhaal van de mens: de medewerker die over zijn werk vertelt, de visser die vertelt over zijn belang bij het waterschap, de boer die vertelt over de samenwerking met het waterschap.
Profilering door ambassadeurschap	Waterschapsmedewerkers als ambassadeurs: De medewerkers van het cluster watersystemen hebben veel kennis van het lokale waterbeheer, afgestemd op het doel en de gebruikers van het water. Een ideale combinatie om op te treden als ambassadeurs van het waterschap. Het afgelopen jaar heeft een aantal van hen presentaties gegeven of is geportretteerd via social media. De betekenis van het werk voor de doelgroepen van het waterschap en trots zijn op het werk zijn daarbij uitgangspunten.
Profileren door thematisch communiceren	Thematisch communiceren is belangrijk onderdeel van de strategie Watersystemen en wordt al toegepast in de externe communicatie van Zuiveringsbeheer via de communicatiekalender.
Profileren door thematisch communiceren	Op Facebook en in de maandelijkse digitale nieuwsbrief is de rubriek 'medewerker in beeld' geïntroduceerd. Medewerkers van waterschap Brabantse Delta brengen we in beeld aan de hand van korte interviews. De interviews zijn persoonlijk, luchtig en niet te inhoudelijk. De mens staat centraal. We tonen een beeld van onze trotse, hardwerkende en onmisbare specialisten. Het zijn berichten die erg veel interactie uitlokken.
Tone of voice & aard van contact d.m.v. project Klare Taal	In het kader van Klare Taal zijn eerste pilotsessies gehouden met verschillende afdelingen. Het project moet verder handen en voeten krijgen binnen het programma Dienstverlening. Belangrijkste uitkomst is een nieuw format voor de beslissing op bezwaar.
Profilering door ambassadeurschap, beleving, thematisch communiceren	Er zijn actief momenten gecreëerd om in contact te komen met inwoners in de achtertuin van project of activiteit. Voorbeelden: - Groene Warmtestation: opening samen met de omwonenden en persrondeleidingen - Open dagen zuiveringen: opvallend hoge opkomst van omwonenden - Watermarkt op (jaar)markten binnen ons werkgebied: Brabantse Waldag, Buitenfair Mastbos, Dag van het Park in Dongen. Op de watermarkt ontdekken volwassenen en kinderen op een interactieve manier het werk van het waterschap. Zelf doen en zelf ervaren!
Profilering waterschap als bestuurlijk orgaan	De verkiezing van het nieuwe algemeen bestuur was aanleiding voor een gerichte campagne om meer kiezers naar de stembus te krijgen. Uitgegaan werd van de beleving van de inwoners: de campagne was vooral gericht op inwoners en groepen inwoners die al 'iets hadden' met het waterschap. Vanuit de gezamenlijke waterschappen was er een campagne rondom thema's als wateroverlast en overstroming. Er was een stemwijzer (KiesKompas) voor mensen die geholpen wilden worden met hun keuze voor een partij in de waterschapsverkiezingen.
Profilering door aangeven maatschappelijke meerwaarde	Actief journalisten uitnodigen voor kennismaking met het waterschap. Bijvoorbeeld op RWZI Bath: persrondeleidingen (buitenlandse) journalisten, radio NOS, televisie RTL7 ondernemend Nederland.
Profilering door aangeven maatschappelijke meerwaarde	De projectcommunicatie is de afgelopen twee jaar geïntensiveerd: er is meer aandacht voor nieuwsmomenten en daardoor de mogelijkheid om media-aandacht te genereren.
Profilering door aangeven	Voor technische en innovatieve projecten en onderzoeken zijn de vakmedia actief benaderd.

maatschappelijke meerwaarde	
Profilering door aangeven maatschappelijke meerwaarde	Arbeidsmarktcommunicatie. Gastlessen op diverse middelbare scholen binnen ons werkgebied in het kader van VHTO Talentenkijker. Deze gastlessen zijn anders ingericht dan de normale gastlessen en worden alleen gegeven door vrouwelijke waterschappers. In 2014 is het waterschap hiermee gestart (loopt nog steeds).
	Voornemens:
Algemeen	Huidige beleidsuitvoering continueren.
Tone of voice & aard van contact d.m.v. Klare Taal	Doorgaan op de ingeslagen weg met Klare Taal, dit thema krijgt verder handen en voeten binnen het programma Dienstverlening.
Profilering door ambassadeurschap	Medewerkers en bestuurders zijn onze ambassadeurs. We zetten hen in om de naamsbekendheid en het waterbewustzijn bij onze inwoners te verhogen.
Profilering door beleving, thematisch communiceren	Educatie/kennismaking met het waterschapswerk versterken. Het interactief educatieprogramma op RWZI Nieuwveer aanpassen en implementeren bij RWZI Bath en gemaal Keizersveer.

4. Evaluatie doorbouwen op best practices communicatievisie

Uit de communicatievisie 2010 zijn de volgende speerpunten meegenomen:

- Regie op communicatie
- Mediacommunicatie
- Digitale communicatie
- Aandacht voor crisiscommunicatie/calamiteitencommunicatie

De evaluatie wordt per speerpunt beschreven.

4.1. Evaluatie speerpunt 'Regie op communicatie'

Het verstevigen van de regie op communicatie richtte zich op:

- Geïntegreerde aanpak communicatie door:
 - Versterking communicatiestrategie (zie ook profilering 2.2)
 - Gestructureerde inzet communicatiemiddelen
 - Samenhang interne en externe communicatie
 - Regie voeren op externe communicatie (zie ook profilering 2.2)
- Stelselmatig onderzoek en evaluatie door:
 - Actieve aanpak geprioriteerde doelgroepen

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Versterking communicatiestrategie / Regie voeren op externe communicatie	Zie hiervoor de evaluatie van keuzes profilering 2.2.
Regie voeren op externe communicatie	Accenten regievoering communicatie. Van het accent op de uitvoering communicatie naar het accent op strategisch en tactisch advies communicatie bij beleid en projecten. Steeds vaker wordt in een vroeg stadium van beleid en projecten nagedacht over communicatie en participatie (en acties uitgevoerd). Vanuit de accountbenadering van de afdelingen binnen het waterschap wordt de communicatieadviseur steeds meer aan de voorkant van het project betrokken en ingezet en wordt de communicatieparagraaf in nota's conform Factor C visie opgesteld.
Actieve aanpak geprioriteerde doelgroepen en gestructureerde inzet communicatiemiddelen	De ingezette communicatiemix is gericht op communicatie op maat: aangepast en toegepast op specifieke doelgroepen en de regio.

Actieve aanpak geprioriteerde doelgroepen en gestructureerde inzet communicatiemiddelen	Voor de inzet communicatiemiddelen en -activiteiten worden de eisen van de veranderende wereld en de behoeften van de inwoners meegenomen. Daardoor wordt berichtgeving en middelen zoals de digitale media, maar bijvoorbeeld ook infographics beter aangepast aan de wensen van de ontvangers.
Actieve aanpak geprioriteerde doelgroepen	Regionale binding. Er is een nieuwe formule voor de waterschapskringen opgezet: niet puur zenden maar juist dialoog (durven) aan te gaan. Wat heeft agrariër nodig, wat kan de agrariër zelf doen en waarin kan het waterschap ondersteunen.
Actieve aanpak geprioriteerde doelgroepen	Samenwerking met de Noord-Brabantse waterschappen op het gebied van educatie werpt zijn vruchten af. Kennis delen, niet allemaal zelf het wiel uitvinden en zo veel mogelijk gezamenlijk naar buiten treden en dat is meteen kostenbesparend.
	Voornemens:
Algemeen	Huidige beleidsuitvoering continueren met accent op strategische regievoering op naamsbekendheid, onderzoek en evaluatie.

4.2. Evaluatie speerpunt 'Mediacommunicatie'

Voor de mediacommunicatie is de inzet getoetst op:

- Uitvoeren van actief mediabeleid
- Verbetering van de woordvoering
- Verbreding van mediabeleid van schriftelijke media naar digitale media
- Actieve monitoring van het waterschap in de media

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Actief mediabeleid	Innovaties blijken veel media-aandacht te genereren. Onze wereldprimeur, bioplastics, leverde een grote hoeveelheid aan positieve berichtgeving op.
Actief mediabeleid	Journalisten die voor de regionale media werken worden altijd uitgenodigd om projecten met eigen ogen te komen bekijken. Ook zijn buitenlandse journalisten (bladen, radio/tv) in 2015 uitgenodigd voor een mediatour op RWZI Bath.
Actief mediabeleid	In alle persberichten wordt ingezoomd op de kerntaak behorende bij het nieuwsverhaal. Geconstateerd is dat de artikelen over het waterschap gemiddeld langer zijn dan in de jaren daarvoor.
Verbetering woordvoering	Mediacommunicatie is één van de kanalen in de communicatie met de doelgroepen van het waterschap. De afgelopen jaren is ingezet op een actieve mediabenedering om ook beleidsthema's voor het voetlicht te brengen voor nieuwsmedia. Die zijn vaak abstracter dan concrete nieuwsfeiten. De uitdaging daarbij is een vertaling te maken naar het effect en de meerwaarde van die thema's voor de doelgroepen. Dat vraagt om een vroegtijdige ontvanger-gerichte benadering van die onderwerpen en afstemming binnen verschillende interne disciplines. Waar nodig is de media-actie uitgevoerd in de vorm van een interview. Voorbeelden zijn de persinterviews over het ontwerp-waterbeheerplan en de presentatie van het rapport van de visitatiecommissie afvalwaterketen. In vakmedia heeft het waterschap de afgelopen periode vooral de nadruk gelegd op het belang van innovaties en de samenwerking die daarvoor noodzakelijk is.
Verbetering woordvoering	Bij alle acties wordt geïnvesteerd in perscontacten om de corporate story, het waterbewustzijn en goede achtergrondinformatie in de berichtgeving te krijgen.
Verbetering woordvoering	Geïnvesteerd is in het meer en beter informeren van media over de taken van het waterschap en achtergrondinformatie voor dossiers om bij te dragen aan betrouwbaarheid waterschap en gedegen journalistieke artikelen met meer inhoud en ruimte over het waterschapsverhaal (meer reportages).
Verbetering	De pers doet zelf actief gemiddeld twee tot drie keer per week een beroep

woordvoering / Verbreding mediabeleid naar digitale media	op het perspiket dat door de communicatieadviseurs wordt uitgevoerd. Er is 24/7-bereikbaarheid van het perspiket (voor de media).
Verbreding mediabeleid naar digitale media	Zie hiervoor evaluatie speerpunt digitale communicatie 4.3.
Verbreding mediabeleid naar digitale media	Bij evenementen op Bouvigne pikken de media berichten sneller op en verspreiden ze ook sneller. Er blijkt door de social media een groter bereik binnen ons werkgebied en dat werpt zijn vruchten af gezien het toenemende aantal bezoekers tijdens de open dagen op landgoed Bouvigne.
Actieve monitoring	Er is een nieuwe knipselkrant, niet alleen met uitbreiding van digitaal nieuws maar ook met een ordening naar thema's. Het nieuwe dagelijkse ANP-mediaoverzicht werkt een stuk overzichtelijker en inhoudelijker.
	Voornemens:
Beleid	Huidige beleidsuitvoering continueren met speciale aandacht voor actief mediabeleid.
Actief mediabeleid	Eind 2015/begin 2016 wordt de mediacommunicatie nader onder de loep genomen. Daarbij is er speciale aandacht voor de plek die mediacommunicatie inneemt in de middenmix en wat het doel is van de inzet van mediacommunicatie.
Actief mediabeleid	Aandacht voor het relatiemanagement met de journalisten en de benadering van/relatie met de vakpers.

4.3. Evaluatie speerpunt 'Digitale communicatie'

Voor de digitale communicatie is de inzet van (digitale) communicatiemiddelen getoetst op:

- Beleid
- Uitvoering
- Resultaten
- Onderzoek

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Beleid, uitvoering, resultaten	Er is het afgelopen jaar geëxperimenteerd met social media strategieën. Een belangrijke vraag bij onze strategie is 'hoe kunnen we verbinding maken / een relatie opbouwen met onze inwoner(s) en belastingbetaler(s)'. Via de social media is in 2015 gestart met de rubriek: Medewerker in beeld. Doel is het inzetten van medewerkers als ambassadeur door hen te portretteren met zijn of haar werk of een actualiteit. Daarbij staat de mens centraal.
Beleid, uitvoering, resultaat	Voor de verkiezingen zijn er meerdere social media strategieën gevolgd: met de Unie van Waterschappen zijn algemene berichten over de verkiezingen gedeeld en er is een prijsvraag door hen uitgeschreven. Zelf zetten we de stakeholders in beeld. Gedurende de verkiezingsperiode zijn er dan ook vele extra volgers en likers op Facebook, Twitter, Linked in bijgekomen.
Uitvoering, resultaten	Met de nieuwe website en ook de ontwikkeling van de GVOP met overheid.nl zijn er nieuwe mogelijkheden om het waterschap online als professionele en betrouwbare overheid te positioneren.
Uitvoering	Inzet digitale middelen: - De website wordt actief up-to-date bijgehouden. - Het waterschap is actief op social media en de groep volgers groeit gestaag. - Er worden interessante, relevante en luchtige informatieberichten gedeeld over het waterschap.
Uitvoering	Voor projectcommunicatie worden digitale media proactief en frequent ingezet.

Resultaten	Aanschaf en ingebruikname nieuw CMS voor beheer van de website. De webpagina's zijn meer in 'blokken' ingedeeld. Dit maakt het voor de bezoeker makkelijker de informatie te screenen. Het CMS biedt nieuwe mogelijkheden, zoals koppelingen met social media en is daarnaast gebruiksvriendelijker. De verandering zit vooral in functionaliteiten (technische mogelijkheden). Met het huidige CMS is de website mobiel beschikbaar, zodat deze op een smartphone of tablet goed te gebruiken is. In de statistieken zien we een toename van bezoeken aan de website via smartphone of tablet.
Resultaten	Verbeterde inzet digitale media: • Twitter: 1.200 volgers erbij en het aantal interacties (vermeldingen, reacties, delen) is meer dan verdubbeld. • Facebook: 890 volgers erbij, het aantal reacties verdubbeld en het bereik is meer dan verdrievoudigd. • Website: Tijdens de verkiezingen was een enorme piek te zien. Het aantal bezoekers is toen gemiddeld genomen verviervoudigd (van gemiddeld 10.000 naar 40.000 bezoeken in één maand). • Traffic: In de statistieken zien we dat de social media kanalen Facebook, Twitter en LinkedIn in 2015 meer effect hebben gehad op de bezoekers van onze website dan in 2014. Het aantal bezoekers dat via social media onze website bezoekt is in 2015 8,5 keer hoger dan in 2014. Waar in 2014 Twitter nog het belangrijkste kanaal was voor traffic naar de website is dat nu Facebook geworden.
Onderzoek	Om een beeld te krijgen in hoeverre overheidsorganisaties de meest gebruikte producten al digitaal aanbieden, heeft Deloitte een onderzoek gedaan. Daarbij is per organisatie en per overheidsproduct vastgelegd of het mogelijk is het product digitaal aan te vragen en wat de volwassenheid (niet digitaal tot volledig digitaal met DigiD) is van het product. Ook naar de websites van de waterschappen is specifiek gekeken. In juni 2015 verscheen hierover een rapport. Waterschap Brabantse Delta scoort goed en staat op nummer 6. Waterschap de Dommel eindigt op plaats 11 en waterschap Aa en Maas op plaats 21. Het lijkt erop dat het wijzigen van onze webstrategie in 2012 en de functionaliteiten die het nieuwe CMS biedt, hun vruchten afwerpen.
	Voornemens:
Beleid en resultaten	Huidige beleidsuitvoering continueren met speciale aandacht voor doelgroepgericht communiceren. Dit resulteert onder andere in een digitale nieuwsbrief voor de agrarische sector.
Beleid	Met het interne project Dienstverlening is een eerste stap gezet naar webcare. Dit wordt binnen dit project uitgerold.
Beleid en resultaten	In de veranderende wereld om ons heen wordt steeds meer gebruik gemaakt van digitale media. Het meegaan met deze maatschappelijke beweging heeft alle aandacht. Hiervoor wordt in eerste helft van 2016 een social mediastrategie opgesteld met als belangrijke doelstellingen naamsbekendheid van het waterschap vergroten en het waterbewustzijn van onze doelgroepen vergroten.
Beleid	Digitale communicatie versterken door doelbewust in de mediacommunicatie gebruik te maken van social media.
Beleid en resultaten	Verbeteren inzet digitale media voor dienstverlening. In het regeerakkoord is als belangrijke doelstelling opgenomen dat de dienstverlening door de overheid beter moet. Doelstelling is dat bedrijven en burgers uiterlijk in 2017 zaken die ze met de overheid doen, zoals het aanvragen van een vergunning, digitaal kunnen afhandelen (programma Digitaal 2017).

4.4. Evaluatie 'Calamiteitencommunicatie/crisiscommunicatie'

Voor de calamiteitencommunicatie is de inzet getoetst op:

- Beleid
- Uitvoering
- Resultaten
- Onderzoek

Onderwerp in communicatievisie	Wat is er gebeurd?
Beleid/ resultaat	De calamiteitencommunicatie is verder geprofessionaliseerd. De organisatie van de crisiscommunicatie (taken en rollen) is opgenomen in de verbeterde versie van het calamiteitencommunicatieplan. In die professionalisering ligt ook de focus op een duidelijke strategie als uitgangspunt (informatievoorziening, betekenisgeving en handelingsperspectief) en het gebruik van de omgevingsanalyse. De professionalisering van de crisiscommunicatie is een continu proces.
Beleid/ resultaat	Een professionele organisatie voor de crisiscommunicatie opgebouwd: waren er voorheen alleen calamiteitenwoordvoerders, nu is er een team van specialisten voor specifieke rollen die bij grote calamiteiten ingeschakeld kunnen worden. In dit verband is er ook nadrukkelijk samenwerking (gezocht) met de andere Brabantse waterschappen en de Veiligheidsregio.
Beleid/ uitvoering	Beeldvorming is een onderwerp dat hoog op de agenda staat voor communicatie. Er is meer aandacht in het operationeel en actieteam voor beeldvorming en communicatie bij calamiteiten.
Beleid/ uitvoering	Het waterschap wil gedurende een calamiteit regelmatig en continu berichtgeving/nieuws naar buiten brengen. Daarvoor is het geven van procesinformatie van belang.
Uitvoering	Er is altijd een 24/7 bereikbaarheid van communicatieadviseurs / woordvoerders voor calamiteiten: wachtdienst communicatie.
Uitvoering	Op de (nieuwe) website is er de mogelijkheid van een digitaal logboek waarmee per uur, zelfs per minuut de juiste informatie gegeven kan worden.
	Voornemens:
Algemeen	Huidige beleidsuitvoering continueren met speciale aandacht voor onderzoek naar kanalen voor specifieke doelgroepen.
Beleid/ onderzoek	Er wordt nu onderzoek naar kanalen gedaan. Naar het beter en meer gebruik maken van kanalen voor specifieke doelgroepen, zoals bijvoorbeeld Facebook voor vis- en hengelsportverenigingen.
Beleid	In samenwerking met Veiligheidsregio Midden en West-Brabant een mogelijke strategie en uitvoeringsplan voor risicocommunicatie bepalen waarbij we uitgaan van onze doelgroepen, actualiteiten en logische momenten in de tijd.

|

Bijlage 2 Jaaroverzicht 2015 - Waterschap in de spotlight

Inleiding

De Communicatievisie 2014 'Krachtig in Contact' vormt de basis voor de uitvoering van de communicatie van het waterschap. De ambities die in 2013 zijn geformuleerd en ten grondslag liggen aan de communicatievisie 2014 blijken stevige uitgangspunten te zijn voor de uitvoering.

Om een beeld van de uitvoering van de communicatie van het waterschap te geven zijn over het jaar 2015 de (meeste) persmomenten en (voor zover mogelijk) andere communicatie-uitingen beschreven in bijgaand document. De indeling is per maand in mediaonderwerpen, inzicht in rondleidingen en een overzicht van de social media.

Totaaloverzicht in cijfers 2015

Activiteit	Aantal		
Gastlessen/Rondleidingen	Aantal gastlessen 2014	5	
	Aantal personen	105	
	Aantal gastlessen 2015	51	
	Aantal personen	1.338	
	Aantal rondleidingen 2014	82	
	Aantal personen	2.331	
	Aantal rondleidingen 2015	78	
	Aantal personen	2.385	
Perscontacten	Persberichten 2014	24	
	Persberichten 2015	40	
	Perscontacten 2014	78	
	Perscontacten 2015	106	
Website	Aantal bezoeken 2014	55.571	
	Aantal bezoeken 2015	154.296	
	Aantal nieuwsberichten bekeken 2014	5.721	
	Aantal nieuwsberichten bekeken 2015	24.382	
	Hoeveel nieuwsberichten geplaatst 2014	141	
	Hoeveel nieuwsberichten geplaatst 2015	161	
	Aantal keer Werk in uitvoering bekeken 2014	9.105	
	Aantal keer Werk in uitvoering bekeken 2015	23.306	
Facebook	Aantal volgers 2014 (jan.)	182	
	Aantal volgers 2014 (dec.)	372	
	Aantal volgers 2015	1.131	
	Aantal berichten 2015	128	
	Facebook Overdiepse Polder	Aantal volgers 31 juli 2014 (start Facebookpagina)	0
		Aantal volgers 2015	343
Twitter	Aantal volgers september 2014	2.566	
	Aantal volgers 2015	3.209	
	Aantal berichten 2015	412	
	Twitter Overdiepse Polder	Aantal volgers 2015	147
Aantal berichten 2015		300	
LinkedIn	Aantal volgers 2015	1.735	
Digitale nieuwsbrief	Digitale nieuwsbrieven 2015	11	
Nieuwsbrieven e.d.	Advertorials waterschapsnieuws plaatselijke/ regionale bladen	3	
	Project Overdiepse Polder	4	

Mediaoverzicht januari 2015

In de maand januari is er aandacht voor waterveiligheid, diverse projecten en de waterschapsverkiezingen. Begin januari is het ook nat. Daardoor stijgen de waterpeilen op diverse plaatsen in het gebied en melden verschillende media hierover. In combinatie met de aanpak van de regionale keringen groeit hiermee in de media de aandacht voor waterveiligheid en het waterbewustzijn, vooral ook vanwege het feit dat 20 jaar geleden het Riviereengebied deels werd geëvacueerd als gevolg van het hoge water. Tevens is het de maand waarin het Ontwerp Waterbeheerplan de inspraak in gaat.

Samenwerking

Op 3 januari verscheen het artikel over de voortgang in de samenwerking in de afvalwaterketen. Op basis van het interview met de dijkgraaf en drie wethouders is een relatief positief beeld geschetst van die samenwerking, aangevuld met concrete projecten.

Zie de knipselkrant van 5 januari 2015

Benedensas

BN/De Stem en lokale media berichten over de stremming van Benedensas om daar werkzaamheden uit te voeren in het kader van de aanleg van waterberging Volkerak-Zoommeer. Daarbij wordt aangegeven dat die werkzaamheden buiten het vaarseizoen worden uitgevoerd.

Zie de knipselkrant van 7 januari 2015

Waterschapsverkiezingen

Langzaam maar zeker verschijnen er artikelen waarin wordt gerefereerd aan de komende waterschapsverkiezingen. Bijvoorbeeld burgemeester Niederer van Roosendaal roept in zijn nieuwjaarstoespraak zijn inwoners op om te gaan stemmen op 18 maart. Anderen stellen in verschillende artikelen soms kanttekeningen bij die verkiezingen. En daarmee vaak ook bij het bestaansrecht van de waterschappen.

Zie de knipselkrant van 7, 16, 22 en 27 januari 2015

Waterveiligheid

De herdenking van het hoogwater in het riviereengebied, dit jaar 20 jaar geleden, vestigt de aandacht op de huidige waterveiligheid. Brabants Dagblad roept de lezers op om online aan te geven hoe veilig zij zich op dit moment voelen achter de dijk.

Zie de knipselkranten van 7 januari 2015

Hoogwater

De regen van begin januari leidt tot hogere waterpeilen in onder andere de Aa of Weerijns en Bovenmark ten zuiden van Breda en in de Molenbeek bij Roosendaal. De grond raakt verzadigd dus ook op andere plaatsen lopen de sloten vol. Dat blijft in de media niet onopgemerkt. Verschillende artikelen verschijnen er in het weekend van 10 en 11 januari over de hoogwatergolf. Ook een week later overigens waarbij in een breder kader de maatregelen tegen hoogwater en wateroverlast worden beschreven.

Zie de knipselkrant van 10, 13 en 16 januari 2015

Kandidaten

In de media worden diverse kandidaten voorgesteld van de partijen die deelnemen aan de waterschapsverkiezingen op 18 maart. Op die manier dragen de partijen en de kandidaten bij aan de bekendheid over de waterschapsverkiezingen.

Zie de knipselkrant van 10 januari 2015

Roode Vaart

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant wil 15 miljoen euro gereserveerd voor de aanpak van de Roode Vaart in het kader van de zoetwatervoorziening van West-Brabant. Kees Coppens geeft zijn visie op de ontwikkelingen in het vakblad Nieuwe Oogst.

Zie de knipselkrant van 10 januari 2015

Waterbeheerplan

Op 14 januari is er een prachtig artikel verschenen over het Ontwerp Waterbeheerplan dat die week de inspraak in gaat. Journalist Nico Schapendonk heeft vooral de ambities van het waterschap op het gebied van waterbeheer voor natuurontwikkeling en waterkwaliteitsverbetering toegelicht, als één van de onderdelen van het plan.

Zie de knipselkrant van 14 januari 2015

Verbetering Regionale Keringen

Donderdag 15 januari heeft het waterschap samen met betrokken gemeenten een overeenkomst ondertekend om gezamenlijk de regionale keringen te verbeteren. Diverse media hebben hierover bericht. Dat past in de trend rond de aandacht voor waterveiligheid. Zie de knipselkrant van 19 januari 2015

West-Brabant Nederland in het klein

In BN/De Stem een interessante reeks over de identiteit van West-Brabant. In het artikel op zaterdag 17 januari wordt daarbij water als belangrijk kenmerk genoemd, namelijk de hoge zandgronden in het Zuid-Oosten en de lager gelegen kleipolders in het Noord-Westen. Zie de knipselkrant van 19 januari 2015

Olieverontreiniging op de Vliet

Door een onbekende lozing met een olieachtige stof in de haven van Roosendaal is door de stroming daarna ook het Mark-Vlietkanaal vervuild geraakt met een laagje olie. In opdracht van het waterschap is die olie opgeruimd. Naast het informeren van direct belanghebbenden hebben ook diverse media aandacht aan deze verontreiniging en de opruimactie besteed. Zie de knipselkrant van 21, 22 en 23 januari 2015

Beverratten

Opmerkelijk nieuws over 'dreiging uit het Oosten': er zijn afgelopen jaar meer beverratten gevangen. Ook in Oost-Brabant is dat het geval. In West-Brabant is geen beverrat gevangen terwijl ook het aantal gevangen muskusratten is gedaald. Veel media hebben dit bericht overgenomen waarmee het onderwerp waterveiligheid weer op de agenda kwam. Zie de knipselkrant van 21 januari 2015

Uniforme keur

De vaststelling van de Uniforme keur door het algemeen bestuur van het waterschap is nieuws voor Nieuwe Oogst. Ook via social media wordt dat bericht, inclusief de samenwerking met de andere waterschappen, breed gedeeld. Zie de knipselkrant van 22 januari 2015

Waterbeleid na 1995

In het kader van de herdenking van het hoogwater in 1995 is ook gekeken naar de betekenis daarvan voor ons waterschap. Alhoewel de gevolgen van het hoogwater destijds beperkt bleven voor West-Brabant, heeft de landelijke aanpak wel degelijk gevolgen gehad voor het waterbeleid. Naast de dijkversterkingen die destijds in drie fasen zijn uitgevoerd, werkt het waterschap nog steeds actief mee aan het programma Ruimte voor de Rivier. Ook blijft de focus van het waterschap op waterveiligheid onverminderd groot. Daarom ook in de media aandacht voor de publiekscampagne 'Overstroom ik' waarmee gewezen wordt op het vergroten van het waterbewustzijn van de Nederlanders. Zie de knipselkrant van 26, 27 en 29 januari 2015

Waterschapslasten

In diverse media aandacht voor de waterschapslasten die bij de meeste waterschappen stijgen ten opzichte van voorgaande jaren. Dat blijkt uit het rapport van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen. Het zijn vooral de opgaven op het gebied van waterveiligheid en waterkwaliteit die om forse investeringen vragen. Desondanks lukt het de waterschappen om de stijging te beperken, aldus Huub Hieltjes namens het Uniebestuur. Zie de knipselkrant van 27 en 28 januari 2015

Verbetering transportsysteem voor afvalwater

Waterschap Brabantse Delta werkt aan verbetering van de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van het transportsysteem voor afvalwater. Het beheer wordt gerationaliseerd door de oude adhoc-benadering (repareren waar nodig) te vervangen door een structurele aanpak om problemen voor te zijn. Artikel vakmedia H2O: 'waterschap neemt de leiding'.

Calamiteitencommunicatie

Maand januari

Olieverontreiniging Roosendaalse haven

Diverse belanghebbenden, waaronder bewoners en hengelsporters (onder andere via de VBC), zijn geïnformeerd over de vervuiling van de Nieuwe Roosendaalse Vliet en een deel van het Mark-Vlietkanaal met een olihoudende stof, eind januari 2015. Diverse media hebben berichten over de opruimactie van deze stof opgenomen.

Mediaoverzicht februari 2015

In februari komen de verkiezingen meer in de media terecht. Presentaties van kandidaten die zich presenteren bij diverse gemeenten die met twee waterschappen te maken leiden tot de terugkerende vraag naar het nut van waterschapsverkiezingen. Er is veel aandacht voor de verkiezingen, ook is er aandacht voor ons reguliere werk zoals muskusratten, projecten en dat andere actuele waterthema: waterveiligheid.

Blauwe lijn

In navolging van de herdenking van het hoogwater in 1995 starten het Rijk en de waterschappen de campagne. We willen inwoners bewust maken van het gevaar van hoogwater door een blauwe lijn of kruis op hun huis te krijgen, op die plaats waar het water zou komen als er geen dijken zouden zijn.

Zie de knipselkrant van 3 februari 2015

Grote Melanen

In de media in Bergen op Zoom is er veel aandacht voor de plannen van de gemeente en het waterschap om de vijfverpartijen van de Grote Melanen aan te pakken. Rekening houden met de verschillende belangen vraagt om een goede afstemming van de aard en de planning van de werkzaamheden.

Zie de knipselkrant van 9 februari

Olief op het water

In februari is er een olieverontreiniging op het water bij Roosendaal. Deze keer door een illegale lozing vanuit België. In goede samenwerking met de Vlaamse instanties wordt er onderzoek uitgevoerd naar de oorzaak en zijn de opruimwerkzaamheden voortvarend uitgevoerd.

Zie de knipselkrant van 9 februari

Vlaanderen

De olievervuiling kwam juist op het moment dat samen met waterschap De Dommel het samenwerkingscharter is ondertekend met de Vlaamse Milieumaatschappij en de provincie Antwerpen. Onderdeel van die samenwerking is het elkaar op de hoogte brengen van werkzaamheden en calamiteiten. Die konden meteen in de praktijk worden gebracht.

Zie de knipselkrant van 10 februari

Gastles

De gastles van de dijkgraaf voor leerlingen van de KSE in Etten-Leur is opgepakt door BN/De Stem. De leerlingen kregen uitleg over het waterschapswerk ter voorbereiding op het nationaal jeugddebate dat twee dagen later in Lelystad plaatsvond ter gelegenheid van de verkiezingen.

Zie de knipselkrant van 10 februari

Jagersrust

Aandacht in de diverse media voor de laatste fase van het project Jagersrust. Een project waarbij het waterschap samen met Natuurmonumenten gebieden rond Ossendrecht natuurlijk ingericht waarbij verdrogingsbestrijding het belangrijkste doel voor het waterschap is.

Zie de knipselkrant van 11 februari

Water in de stad

In het stads kantoor van Breda is de expositie Mozaiek Brabant geopend. Er is aandacht voor water als onderdeel van de ruimtelijke ontwikkeling van Brabant. Voor BN/De Stem reden om een groot artikel te plaatsen over water in de stad. Veel Brabantse steden willen namelijk ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit havens en oude watergangen terugbrengen in het stadscentrum. Dat vergt een zorgvuldig proces.

Zie de knipselkrant van 11 februari

Watersport

'Het openen van de haven van Zevenbergen is voor het waterschap primair van belang als extra zoetwatervoorziening voor West-Brabant. Maar het waterschap wil graag meedenken in de verkenning van de mogelijkheden voor de watersport van een open verbinding in de Roode Vaart' aldus Huub Hieltjes op vragen van BN/De Stem.

Zie de knipselkrant van 16 februari

Bouvigne

Kasteel Bouvigne wordt als trouwlocatie genoemd in een artikel in dagblad Trouw. Aanleiding is de lancering van een landelijke website over landgoederen en buitenplaatsen.

Zie de knipselkrant van 16 februari

Waterveiligheid en bewustwording

In het Reformatorisch Dagblad staat artikelen voor het belang van de bescherming van Nederland tegen overstromingen en het waterbewustzijn van de Nederlanders. Deze keer is de aanleiding een onderzoek van het Rode Kruis waaruit blijkt dat 80 procent van de Nederlanders zich geen zorgen maakt over een eventuele overstroming.

Zie de knipselkranten van 12 en 16 februari

Muskusrat

En wederom komen de muskusratten weer in het nieuws. Deze keer omdat de lijsttrekker van het CDA bij Reest en Wieden van mening is dat de muskusrat best op de menukaart mag komen te staan. 'Zonde om zo'n prachtig beestje na de vangst weg te gooien.' Er komen ook vragen binnen bij ons waterschap.

Zie de knipselkranten van 16 en 17 februari

Rekenen met droogte

In het Reformatorisch Dagblad staat een uitgebreid artikel over het belang van voldoende zoetwater in de zandgebieden. Lambert Verheijen wordt daarin aangehaald in het kader van het Deltaplan Hoge Zandgronden.

Zie de knipselkrant van 19 februari

Randenbeheer

De agrariërs die meedoen aan het project Actief Randenbeheer in Brabant kunnen ook dit jaar weer aanspraak maken op een vergoeding wanneer zij akkerranden natuurvriendelijk inrichten.

Zie de knipselkrant van 27 februari

Cruislandse krekens

De eerste fase van het project Cruislandse krekens is afgerond. Een moment – zo vlak voor de verkiezingen – om stil te staan bij dit omvangrijke project waarbij verschillende doelstellingen worden gerealiseerd.

Zie de knipselkrant van 27 februari

Waterschapsverkiezingen

Maand februari

Nieuwsberichten

- **Van dijkgravinnen tot weervrouw**

Opvallende artikelen over de waterschapsbelangen en de oproep tot stemmen zijn: het interview in De Telegraaf met drie vrouwelijke dijkgraven en weervrouw Helga van Leur om te gaan stemmen.

- **Kandidaatstelling** - 3 februari 2015 ThePostOnline

Op 2 februari zijn de kandidaten van de partijen bekend die meedoen aan de waterschapsverkiezingen. Die mijlpaal wordt eerst nog via de officiële kanalen gedeeld – waaronder de Unie en de Kiesraad. Later volgen andere media berichten, soms ook met de nodige kanttekeningen

- **Tilburg heeft 2 waterschapsgebieden**

Een reportage uit Tilburg in zowel de Telegraaf als in het Brabants Dagblad. Daarbij oog voor het feit dat Tilburg in twee waterschapsgebieden ligt. Gelukkig kunnen de Tilburgers wel overal in de gemeente op 'hun' waterschap kiezen. De stembiljetten zijn namelijk gemerkt.

Zie de knipselkrant van 17 februari 2015

- **Verkiezingen voor waterschap** – 11 feb Zundertse Bode

- **De dubbele verkiezingen volgende maand vergen ook een dubbele voorbereiding.** - Brabants Dagblad 17-02-2015

- **Verkiezingen die niemand boeien** – BN/DeStem 25-02-2015

- **Varend stembureau in de Biesbosch** – BN/DeStem 25-02-2015

- **Waterschapsverkiezingen**

Op 25 februari verschijnt het eerste grote artikel over de waterschapsverkiezingen in BN/De Stem. Vanuit het perspectief van de hengelsporter wordt het belang van de waterschappen geschetst.

Zie de knipselkrant van 25 februari

Flyers: uitdelen

Voor de campagne van de waterschapsverkiezingen zijn er 5 campagnebeelden ontworpen:

- Boer: 'Mijn weiland onder water?'
- Bootje: 'Ik wil later een eigen bootje hier. Mag dat?'
- Natte voeten: 'Beter natte voeten in het bos dan in de straat.'
- Visser: 'Ik betaal graag voor meer viswater. Jij niet dan?'
- Zeiler: 'Schoner water, daar ben ik voor?'

Verkiezingsbanners drukwerk en online

De campagnebeelden zijn op banners gezet voor in ons hoofdkantoor en in de gemeentekantore die daar gebruik van wilden maken. Vooral ook digitaal beeldmateriaal is gebruikt door de verschillende gemeentes in de ontvangstruimten.

Autostickers – Stem op uw waterschap

Voor de auto's zijn er intern stickers verspreid om de bekendheid van de Waterschapsverkiezingen te vergroten. Een grote versie hing ook bij de entree van het hoofdkantoor.

Digitale media

- **Social media campagne**

Er zijn diverse berichten over de verkiezingen gepost: wat doet het waterschap, promotie kieswijzer en via advertenties mensen naar de stembus krijgen.

- Lancering Kieskompas – 11 februari

- **Dijkgraaf Carla Moonen roept mensen op te stemmen via Youtube**

De film is via social media kanalen verspreid

- **Eigen verkiezingspagina op website**

- **Digitale nieuwsbrief februari – gericht op verkiezingen - 26 februari**

- **FM zuidwest – Anton merks over verkiezingen - Zondag 26 februari**

Gastles op school in Etten-Leur

Carla Moonen geeft op 11 februari een gastles op school in Etten-Leur. Deze school deed mee aan het eerste Nationale Jeugdwaterschapsdebat.

Representatie/ evenementen

Maand februari

Bezoek Studieclub Rundveehouderij

Kees Coppens ontvangt op 26 februari ruim 30 bezoekers en vertelt over de kerntaken van het waterschap, de waterschapsdoelen in het gebied en het beleid t.a.v. eigendom waterschap en verpachtingen met aansluitend een korte discussie. Ter afsluiting bezichtigen de bezoekers op eigen gelegenheid de tuinen van Bouvigne.

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

- We kunnen geen scheiding maken tussen interne bezoekers van het waterschap en de inwoners.

Maand februari

		1 februari 2015	1 maart 2015	+/-
Website	Algemeen	42.161 bezoeken	49.279 bezoeken	+7118
	Nieuwsberichten	3.383 keer bekeken	3.430 keer bekeken	+47
	Werk in uitvoering	1490 keer bekeken	1797 keer bekeken	+307
	Bestuur algemeen	712 keer bekeken	1.082 keer bekeken	+370
	Vergaderingen en stukken	294 keer bekeken	443 keer bekeken	+149
	Dagelijks bestuur	271 keer bekeken	357 keer bekeken	+86
Twitter	@brabantsedelta	2587 volgers	2667 volgers	+80
Facebook	Brabantse Delta	399 likes	440 likes	+41
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	353 abonnees	368 abonnees	+15

Mediaoverzicht maart 2015

In de eerste weken van maart staat het nieuws voor een groot deel in het teken van de waterschapsverkiezingen. Het waterschapswerk en de verkiezingen krijgen aandacht in de media. Een conclusie in één van die artikelen is dan ook dat de verkiezingen in ieder geval voor meer bekendheid hebben gezorgd over het waterschapswerk. Maar gelukkig is er ook veel aandacht voor het project waterberging Volkerak-Zoommeer. Met de plaatsing van een klepdeur bij Benedensas, gaan we de volgende fase in.

Stapstenen in de 'Aa of Weerij's'

Helder artikel in BN/De Stem over de aanleg van de ecologische verbindingzone in het dal van de Aa of Weerij's ter hoogte van Rijsbergen. Stapstenen moeten het voor de natuur makkelijker maken om zich te verspreiden door het gebied via deze rivier.

- Inloopavond AA of Weerij's
- Interview Jacques van der Aa en Leon van Hoften over Aa of Weerij's.

Zie de knipselkrant van 5 maart

Waterberging Albano in gebruik genomen

Samen met de gemeente Halderberge heeft het waterschap de waterberging Albano 4 in die gemeente in gebruik genomen. Die moet samen met de andere waterbergingslocaties wateroverlast in de kern voorkomen.

Zie de knipselkrant van 5 maart

Nieuwe waterregels

De drie Brabantse waterschappen hebben samengewerkt aan de vorming van een nieuwe uniforme keur. Die is inmiddels door alle waterschappen vastgesteld. De vereenvoudiging van de regels zorgt voor eenduidigheid en lagere lasten voor bedrijven en particulieren die onderhoud of werkzaamheden uitvoeren aan sloten en keringen of andere activiteiten uitvoeren bij het water.

Zie de knipselkrant van 5 maart

Waterzuivering

Goed nieuws over het zuiveren van afvalwater. Volgens het CBS wordt het gezuiverde afvalwater steeds schoner omdat er meer stoffen uit het water worden gehaald. Daarnaast produceren de waterschappen met het vrijkomende slib steeds meer energie. Die productie is gestegen van 21 procent in 2005 tot 31 procent in 2013 Een goede ontwikkeling uiteraard.

Zie de knipselkranten van 9 en 10 maart

Landschapspark Bergsche Heide

Het waterschap heeft een Green Deal ondertekend voor Landschapspark Bergsche Heide. Dat is een convenant tussen bedrijven, organisaties, burgers en overheden met als doel gezamenlijk te werken aan duurzame ontwikkelingen van een gebied tussen de A4 en de A58 in Bergen op Zoom.

Zie de knipselkrant van 13 maart

Volkerak-Zoommeer

De voorgenomen verzilting van het Volkerak-Zoommeer is onderwerp in een artikel in NRC-Handelsblad. Duidelijk is dat de tegenstellingen nog groot zijn. Intussen hebben betrokken partijen afspraken gemaakt over de planning en financiering van de noodzakelijke maatregelen.

Zie de knipselkranten van 17 en 23 maart

Benedensas

De werkzaamheden om het Volkerak-Zoommeer geschikt te maken voor waterberging zijn in volle gang. Benedensas krijgt daarvoor een geheel nieuwe klepdeur die normaal onzichtbaar is in dit historische complex. Op zaterdag 28 maart hebben ruim 150 mensen tijdens de open dag gezien hoe deze nieuwe klepdeur gesloten werd.

Zie de knipselkranten van 20 en 30 maart

Beregeningssignaal - 23 maart 2015

Grondwatergebruikers hebben meer mogelijkheden gekregen in ruil voor maatregelen die ze nemen om water te besparen. Eén van de maatregelen die centraal voor de agrarische sector is ontwikkeld, is het beregeningssignaal. De abonnees op deze online dienst krijgen een advies op maat voor het beregenen van hun perceel.

Melanen

In april starten dan toch de werkzaamheden aan de Melanen in Bergen op Zoom. Er was eerste enige commotie, onder andere over de periode in het jaar waarin de baggerwerkzaamheden gepland zijn. Na het werk moet de problematiek met de blauwalgen voor een groot deel voorbij zijn.
Zie de knipselkrant van 25 maart

Hitte

De verandering van het klimaat leidt niet alleen tot meer extreme neerslag. Er kan ook hittestress optreden, met name in de steden. Een artikel hierover in NRC-Handelsblad van 26 maart. Daaruit blijkt dat waterpartijen in de stad juist een opwarmend effect hebben dan een verkoelend effect.
Zie de knipselkrant van 26 maart

Wereld Waterdag

Op 22 maart sloot waterschap Brabantse Delta aan bij campagne voor Wereld Waterdag. De campagne is voor schoon drinkwater en voorzieningen.
Via social media kanalen: Twitter en Facebook

Filmpje jaarverslag ACM over nieuwe manier van aanbesteden

In het filmpje komen een aantal mensen aan het woord die iets vertellen over de thema's op de ACM Agenda. Publieke aanbesteding is één van die thema's. Het waterschap vindt dit thema belangrijk en draagt hieraan bij. Daarom geeft Huub Hieltjes in het filmpje een korte toelichting over het belang van eerlijke publieke aanbestedingen. Waarom vindt het waterschap het belangrijk dat de uitkomst van een aanbesteding eerlijk is? Denk aan eerlijk voor de betrokken bedrijven (het beste aanbod wint) maar ook voor de burger. Immers als partijen samenspannen tijdens een aanbesteding, dan ben je als overheid duurder uit en uiteindelijk gaat het wel om geld van de belastingbetaler. Het interview geeft een helicopterview vanuit het perspectief van het waterschap.
Het filmpje is half maart verschenen op de homepage van het ACM jaarverslag: www.jaarverslag.acm.nl.
Daarnaast is het door ACM gedeeld via twitter met hun 1800 volgers.
Het filmpje is ook via onze Facebook en Twitter kanalen verspreid.

Persmoment BO2 afsluiting en uitreiking kaart/folder BO2 afsluiting.

In 2015 is de vijfjarige bestuursovereenkomst succesvol afgerond. Dit is gevierd. In een werkgroep met de verschillende betrokken partijen, zijn hier verschillende communicatiemiddelen voor gemaakt. Hierin was zichtbaar welke resultaten de afgelopen vijf jaar gezamenlijk zijn bereikt. Deze middelen zijn uitgereikt aan het nieuwe AB en aan het DB en enthousiast ontvangen. Er is besloten een nieuwe bestuursovereenkomst aan te gaan voor de komende vijf jaar, een zogenaamde BO3.

Lekkende mestilo Woensdrecht (calamiteit).

Aan de Hinkle Noorddijk 1 in Woensdrecht ontstond op 12 maart een lekkage in een silo met varkensmest, door een geklapt afsluiter. De lekkende mest liep over het bedrijfsterrein in een kelder van het bedrijf. Via een drainagesysteem onder het bedrijf kwam er sterk verdunde varkensmest in de aangrenzende watergang 'De Agger' terecht. De eigenaar van het bedrijf heeft zelf opruimaatregelen getroffen en de watergang afgedamd om verdere verspreiding van de mest tegen te gaan. Zowel het bedrijfsterrein als de watergang zijn door hem volledig opgeschoond. Uit metingen van het waterschap blijkt dat er geen mestresten in de sloot zijn achtergebleven. De dammen zijn daarom op maandag 16 maart verwijderd. De watergang vervult zijn reguliere functie weer. De mestlekkage in de watergang heeft geen nadelige effecten gehad voor flora en fauna in het watersysteem.

Boomfeestdag 2015 bij Vossenbergevaart, Etten-Leur

Jaarlijks draagt het waterschap zijn steentje bij tijdens de nationale boomplantdag. Zo ook in 2015. Dit gebeurde aan de Steenmansweg lang de EVZ Vossenbergevaart 2 in Etten-leur. Een bestuurder van het waterschap was hierbij aanwezig en zette samen met de kinderen de symbolische eerste schop in de grond.

Waterschapsverkiezingen

Maand maart

Nieuwsberichten

- **Voor het eerst in het stemhokje voor de waterschappen** – 4 maart 2015
- **Oproep burgemeester: gebruik uw stemrecht op 18 maart** – website gemeente Dongen
- **Dure campagnes helpen verkiezing waterschap niet** – 7 maart 2015 BN/De Stem
- **In startblokken voor waterschapsverkiezingen** – 10 maart 2015 Bredase Bode
- **Meer dan schoon en veilig** – 13 maart BN/De Stem
- **Niet stemmen kan ook, maar slim is het niet** – 13 maart BN/De Stem
- **Links of rechts, water blijft altijd water** – 16 maart BN/De Stem

- **Extra stress voor de stemmentellers** – 18 maart BN/De Stem
- **Waterschap lift lekker mee op provincie** – 19 maart BN/De Stem
- **Waterschap 'nattevingerwerk'** – 19 maart 2015 BN/De Stem
- **Waterschapsnieuws – 4 maart 2015** (verkiezingseditie in alle plaatselijke/regionale kranten)

Flyers: uitdelen

Voor de campagne van de waterschapsverkiezingen zijn er vijf campagnebeelden ontworpen:

- Boer: 'Mijn weiland onder water?'
- Bootje: 'Ik wil later een eigen bootje hier. Mag dat?'
- Natte voeten: 'Beter natte voeten in het bos dan in de straat.'
- Visser: 'Ik betaal graag voor meer viswater. Jij niet dan?'
- Zeiler: 'Schoner water, daar ben ik voor?'

Digitale media

- **Social media campagne**
 - Er zijn diverse berichten over de verkiezingen gepost: wat doet het waterschap, promotie kieswijzer en via advertenties mensen naar de stembus krijgen. De diverse acties, waaronder een betaalde advertentie leverde een bereik van 30.000 mensen op.
- **Radio Halderberge** – Carla Moonen over verkiezingen – *zaterdag 14 maart*

Open dag Nieuwveer

Op zaterdag 14 maart hebben is een open dag georganiseerd om te laten zien hoe het zuiveringsproces werkt, wat de muskusratten precies doen en presenteerden de politieke partijen zich.

- Omroep Brabant

Project Volkerak Zoommeer

Maand Maart

Klepdeuren monumentale sluis Benedensas

Op vrijdag 13 maart is de klepdeur van de monumentale sluis van Benedensas (bij De Heen, gemeente Steenbergen) op zijn plaats gehangen. Deze klepdeur is een tweede deur in de sluis om extra veiligheid te bieden als de waterberging Volkerak-Zoommeer wordt ingezet. Het aanpassen van de sluis van Benedensas is één van de werkzaamheden die aan de Brabantse kant van de dijken langs het Volkerak-Zoommeer worden uitgevoerd om alles gereed te maken voor de waterberging. De waterberging kan vanaf 2016 worden ingezet.

Media:

- Carla Moonen is gevolgd door Radio 1 KRO-NCRV bij De ochtend. Via deze link kun je het interview terugluisteren: <http://www.radio1.nl/item/278164-De-Ochtend-van-dijkgraaf-Carla-Moonen.html>
- BN/De Stem heeft een artikel, foto en video geplaatst in de krant en op de website, waarin Huub Hieltjes, Suzanne Frings projectmanager van het waterschap en Richard Goetheer, Van Oord-KWS Infra, aan het woord komen.
- Cobouw heeft vrijdag 13 maart een stuk gepubliceerd.
- Ook is een artikel verschijnen in de Bodes en Steenbergse Courant.
- Tot slot is er aandacht geweest via social media. Een bericht werd flink gewaardeerd en bereikte ruim 3000 mensen op Facebook.
- De speciale webpagina over de verkiezingen werd van 1 februari tot eind maart 48.307 keer bezocht.

Open dag werkzaamheden Benedensas

Op 28 maart heeft het waterschap een open dag georganiseerd bij de monumentale sluis van Benedensas ter gelegenheid van de afronding van het werk aan de schutsluis en de heropening van de vaarweg op 1 april.

De sluis heeft een extra deur gekregen, die normaal gesproken op de waterbodem ligt en alleen tevoorschijn komt als de waterberging Volkerak-Zoommeer wordt ingezet.

Ook de dijk ernaast is klaar. Deze dijk is op innovatieve wijze versterkt om straks het water tegen te houden.

De bezoekers konden onder begeleiding van n gidsen het werk bekijken. Op het einde van de open dag werd de klepdeur nog eenmaal voor het publiek gesloten. Ruim 120 bezoekers hebben alles kunnen aanschouwen. BN/De Stem en de Steenbergse Courant hebben aandacht besteed aan dit evenement.

Media:

- Carla Moonen is gevolgd door Radio 1 KRO-NCRV bij De ochtend. Via deze link kun je het interview terugluisteren: <http://www.radio1.nl/item/278164-De-Ochtend-van-dijkgraaf-Carla-Moonen.html>
- BN/De Stem heeft een artikel, foto en video geplaatst in de krant en op de website, waarin Huub Hieltjes, Suzanne Frings projectmanager van het waterschap en Richard Goetheer, Van Oord-KWS Infra, aan het woord komen.

- Cobouw heeft vrijdag 13 maart een stuk gepubliceerd.
- Ook is een artikel verschenen in de Bodes en Steenbergse Courant.
- Tot slot is er aandacht geweest via social media. Een bericht werd flink gewaardeerd en bereikte ruim 3000 mensen op Facebook.
- De speciale webpagina over de verkiezingen werd van 1 februari tot eind maart 48.307 keer bezocht.

Representatie en evenementen

Maand maart

Waterschapskringen

Op maandag 2 tot en met woensdag 4 maart organiseert het waterschap de jaarlijkse Waterschapskringen. Deze bijeenkomsten staan in het teken van samenwerken, betrokkenheid en van elkaar leren en weten wat er speelt in West-Brabant. De kringen zijn op drie werkplaatsen binnen ons werkgebied georganiseerd. Voorafgaand werden belangstellenden rondgeleid door enthousiaste waterschappers werkzaam op betreffende werkplaats. In totaal hebben ruim 150 mensen de kringen bezocht. Bij de bijeenkomsten waren ook vertegenwoordigers van de politieke partijen aanwezig die na afloop de gelegenheid kregen om aanwezigen te informeren over de komende verkiezingen en hun partij.

Bezoek Club '78 Senioren

Kees Coppens ontvangt op 13 maart ruim 40 bezoekers en vertelt over de kerntaken van het waterschap. Vervolgens worden de bezoekers met een gids rondgeleid door het waterschapskantoor, de tuinen en kasteel Bouvigne.

Stg. Betrokken Ondernemers

In het kader van Nederland Doet en 500 jarige Mastbos gaan een aantal bedrijven van de Stg Bredase Ondernemers op zaterdag 21 maart het Speelbos in het Mastbos opknappen. Daarnaast nemen een aantal ondernemers die dag bewoners van verzorgingshuizen (Ginneken) mee voor een wandeling in het Mastbos en in de tuinen van Bouvigne. Het waterschap heeft die zaterdag de poorten van landgoed Bouvigne geopend.

Educatie

Maand februari en maart

VMBO on stage

Op 4 februari was er een beroepenmarkt, in het Jeugdland Ulvenhout. Hier kunnen VMBO leerlingen ideeën op doen in het kader van water en techniek. Enthousiaste buitendienstmedewerkers vertegenwoordigden de stand.

Overzicht gastlessen aan basisscholen en voortgezet onderwijs februari en maart 2015

Wat	Aantal gastlessen	Aantal pers.	Categorie
Februari			
VHTO Talentenkijker	5	150	BS Sint Agnes in Dongen
Maart			
VHTO Talentenkijker	19	570	BS De Beierd in Oosterhout, BS Dr. De Visser in Breda, BS De Horizon in Prinsenbeek, BS De Zeggewijzer in Terheijden, BS De Stappen in de Reeshof, BS St. Martinus in Ruchpen en BS Open Hof in Reeshof.

* VHTO Talentenkijker: Leerlingen van groep 7 en 8 maken tijdens de gastles kennis met de wereld van Water & Techniek en ontdekken welke talenten voor deze beroepen nodig zijn. Talentenkijker heeft als doel de stereotypering over bèta/technische beroepen te doorbreken.

Rondleidingen

Maand februari en maart

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	8	189	NHTV, Club Thuisonderwijs, BS De Biekorf, BS De Regenboog, BS De Klaverweide, CV De Kikkers, IVN jeugdgroep
RWZI Bath	1	32	BS St. Maarten
Gemaal Keizersveer	2	57	BS De Rank en BS De Hoge Waai
Markdal	0	0	-
Overdiepse Polder	3	154	Avans, Tiemessen Amsterdam en Tissink Kapelle

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand maart

		1 maart 2015	1 april 2015	+/-
Website	Algemeen	49.279 bezoeken	39.340 bezoeken	-9939
	Nieuwsberichten	3.430 keer bekeken	7.774 keer bekeken	+4344
	Werk in uitvoering	1.797 keer bekeken	2.353 keer bekeken	+556
	Bestuur algemeen	1.082 keer bekeken	3.459 keer bekeken	+2.377
	Vergaderingen en stukken	443 keer bekeken	2.794 keer bekeken	+2.351
	Dagelijks bestuur	375 keer bekeken	1.155 keer bekeken	+780
Twitter	@brabantsedelta	2667 volgers	2750 volgers	+83
Facebook	Brabantse Delta	440 likes	940 likes	+500
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	368 abonnees	388 abonnees	+ 20

Mediaoverzicht april 2015

Het nieuws over de verkiezingen ebt langzaam weg. Daarvoor in de plaats komen onder andere de Week van ons Water en de eerste zomerperikelen, zoals blauwalgen. Maar het nieuws van de maand begint met de nieuwe Jeugdbestuurder: Steg Snelders.

Jeugdbestuurder

Tijdens de eerste bestuursvergadering van het nieuwe algemeen bestuur heeft Steg Snelders zich als nieuwe jeugdbestuurder gepresenteerd. Hij volgt Dagmar Wevers op. Kort na zijn introductie is een artikel verschenen in BN/De Stem.

Zie de knipselkrant van 1 april 2015

Blauwalgen

In diverse gemeenten wordt actief gewerkt aan het tegengaan van de blauwalgen in stadswateren. Soms al in de uitvering, in andere gevallen worden de plannen daartoe ondertekend (Waalwijk). In enkele gevallen roept de gemeentelijke politiek op tot actie, zoals in Geertruidenberg. Samen met het waterschap wordt bekeken wat de oplossing is voor het probleem met de blauwalgen in De Veste in Geertruidenberg.

Zie de knipselkrant van 1 april 2015

Verzilting

Het voorgenomen besluit tot verzilting van het Volkerak-Zoommeer houdt de gemoederen nog bezig, ook in de media. Minister Schultz Van Haegen benadrukte via verschillende kanalen dat de zoetwatervoorziening voor West-Brabant geregeld moet zijn voordat het Volkerak-Zoommeer zout wordt.

Zie de knipselkrant van 2 april 2015

Slibverbrander

Innovatie staat centraal in een groot artikel in BN/De Stem over de aanpassingen aan de slibverbrander in Moerdijk. Die aanpassingen moeten leiden tot een zo energieneutraal mogelijke installatie.

Zie de knipselkranten van 7 en 23 april 2015

Professor watersnor

Tijdens de Week van ons Water zijn er veel activiteiten om de inwoners bewust te maken van water in de directe leefomgeving. Eén daarvan is een educatieve sessie met 'professor Watersnor' langs de Molenbeek in Roosendaal.

Zie de knipselkrant van 8 april 2015

Innovatieve waterschappen

In Cobouw een interview met de dijkgraaf over innovaties bij de waterschappen. Bij aanbestedings-procedures worden potentiële leveranciers geprikkeld nieuwe technieken te ontwikkelen en toe te passen om bepaalde doelstellingen te realiseren. Het groene warmtestation en de UNAS-proef op de RWZI Nieuwveer dienen daarbij als voorbeeld.

Zie de knipselkrant van 14 april 2015

Week van ons water

Uitgebreid overzicht van het belang van water voor de West-Brabantse burgers en bedrijven als aankondiging van de Week van ons water. Samen met gemeenten en andere partners laat het waterschap zien hoe water een rol speelt in ons dagelijks leven en dat het waterbeheer niet vanzelfsprekend is.

Zie de knipselkrant van 20 april 2015

Bevers

Wederom zijn de dieren die het nieuws maken. In diverse media komen berichten over de oprukkende bevers in onze wateren en aanliggende natuurgebieden. De waterschappen helpen graag mee aan de verbetering van de waterrijke omstandigheden maar als ze een gevaar gaan vormen voor de waterveiligheid of waterhuishouding, dan kunnen de waterschappen passende maatregelen nemen. Daarvoor hebben ze gezamenlijk een protocol opgesteld.

Zie de knipselkrant van 22 april 2015

Besparingen in Waalwijk

Het waterschap en de gemeente Waalwijk besparen flink op onder andere de eerder geraamde investeringen voor de riolering en de afvalwaterzuivering. Dat blijkt uit de heroverweging van het afvalwaterakkoord Waalwijk die op 24 april is getekend. Tegelijkertijd hebben beide organisaties hun handtekening gezet onder het plan voor de wateraanvoer in Waalwijk om daarmee de overlast van blauwalgen tegen te gaan.

Zie de knipselkrant van 29 april 2015

Financieringsovereenkomst voor wateraanvoer Waalwijk

Financieringsovereenkomst voor wateraanvoer Waalwijk (door dijkgraaf en de wethouder van Waalwijk ondertekend in het kasteel). Gemeente en waterschap werken samen om de watertoevoer in een aantal wijken in Waalwijk te verbeteren. Er zijn de afgelopen jaren wat sloten drooggefallen, wat zorgde voor dode vissen en stankoverlast. Door water om te leiden en weer in de sloten te laten lopen, lossen gemeente en waterschap dit samen op.

Medicijnresten in ons afvalwater

Medicijnresten in ons afvalwater in beeld gebracht op schaalmodel. Het onderwerp werd zichtbaar tijdens de week van ons water.

Filmpje over medicijnresten in afvalwater: gecommuniceerd via social media

Artikel in Cobouw, renovatie influentleiding door toepassing van een duurzame techniek. Traject ligt tussen het NAC stadion en de zuivering Nieuwveer.

Campagne Ons Water

In juni was er een campagne 'Ons Water', van Rijkswaterstaat en de Unie. Doel is bewustwording: het belang van water onder het brede publiek brengen. Wij sloten aan bij de campagne via social media.

Project Volkerak Zoommeer

Maand april

Afzetting Molenplaat Bergen op Zoom 23 april 2015

BN|De Stem heeft aandacht besteed aan de afzetting van het fietspad aan de Molenplaat in Bergen op Zoom. Het fietspad is tot en met juli afgesloten. De afzetting is in de loop van de tijd, voor de veiligheid, steeds steviger geworden omdat mensen er nog steeds doorheen kwamen.

Verplanten van de bijenorchis op 24 april 2015

De pers is uitgenodigd om te kijken hoe de bijenorchis wordt verplant. Op de dijken langs de Broeckehaven en de Noordlandseweg in Bergen op Zoom groeit de beschermde bijenorchis. De bijenorchis is een zeldzame orchidee van ongeveer 20-50 centimeter hoog die bloeit in de periode mei tot en met juli. Om de planten zoveel mogelijk te behouden worden ze verplant naar een andere locatie.

BN|De Stem, PZC en Tuin & Landschap hebben aandacht besteed aan dit moment.

Week van ons water 20 – 24 april 2015

Als onderdeel van Week van ons water hebben in de bibliotheken van Bergen op Zoom, Hoogerheide en Steenberghe exposities gestaan over het project waterberging Volkerak-Zoommeer. Tegelijkertijd heeft projectmanager Suzanne Frings een lezing gegeven in de bibliotheek van Bergen op Zoom en zijn er inloopsprekken geweest in de bibliotheken in Steenberghe en Hoogerheide. Bij omroep Brabant is Ron Lambrechts, omgevingsmanager, geïnterviewd over het inloopsprek in Steenberghe.

Representatie/ evenementen

Maand april

Dag van het Landschap op de Pannenhoeft: op 1^e paasdag organiseerde IVN Roosendaal in de Pannenhoeft de Dag van het Landschap. De dag stond in het teken van de waterkringloop en waterkwaliteit in combinatie met waterdiertjes. De opzet om meer jonge gezinnen met kinderen naar een natuurgebied te krijgen in combinatie met watereducatie was geslaagd.

IVN Trainingen: op 13 april verzorgde het waterschap een lesavond voor ruim 32 gidsen. De cursisten werden ontvangen door dijkgraaf Carla Moonen. Aansluitend gaf Jeffrey Samuels, adviseur waterbeheer, uitleg over exotische waterplanten. Tot slot vertelde Pieter Verhoeven, rayonleider muskusrattenbestrijder de praktijkverhalen van de natuurlijke belagers; de muskusratten. De IVN trainingen worden deze zomer afgesloten met een examen.

IVN Roosendaal: op 13 april hebben Marion Pach, adviseur waterbeheer en Jaap Oosthoek, meetnetbeheerder een lezing gegeven aan de IVN gidsen over de ecologische verbindingzones.

Première Rivier De Donge: Waar woorden soms tekort schieten, tonen beelden het grote plaatje. Dat is de kracht van de documentaire Rivier de Donge, die 19 april in première is gegaan in het Dongetheater Volckaert. De film geeft de alledaagse en tegelijkertijd wonderlijke reis van het water weer. Een reis waarin vele mensen een hoofdrol spelen: van inwoners tot ondernemers en van beleidsmakers tot muskusrattenvangers. Jacques van der Aa heeft de documentaire namens het waterschap in ontvangst genomen.

Week van Ons Water

Voor het eerst organiseert het waterschap samen met een groot aantal gemeenten in West-Brabant De Week van Ons Water georganiseerd van 17 tot en met 25 april 2015. Met een grote diversiteit aan activiteiten rond het thema 'waterbewustzijn' hebben de deelnemende organisaties inzicht gegeven in het belang van goed waterbeheer. Het waterschap heeft hieraan actief deelgenomen met de openstelling van diverse rioolwaterzuiveringen, werkplaatsen, stands op watermarkten, spreekuren bij projecten enzovoorts.

Educatie

Maand april

Overzicht gastlessen aan basisscholen en voortgezet onderwijs februari en maart 2015

Wat	Aantal gastlessen	Aantal pers.	Categorie
April			
KSE Havo 5/VWO 5	2	38	gastles in het kader van het examenonderwerp "Wateroverlast" voor het vak aardrijkskunde
VHTO Talentenkijker	6	180	Basisscholen in Roosendaal, Oosterhout, s'-Gravenmoer en Breda

* VHTO Talentenkijker: Leerlingen van groep 7 en 8 maken tijdens de gastles kennis met de wereld van Water & Techniek en ontdekken welke talenten voor deze beroepen nodig zijn. Talentenkijker heeft als doel de stereotypering over bèta/technische beroepen te doorbreken.

Rondleidingen

Maand april

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	4	160	BS De Wegwijzer en de KSE
RWZI Bath	0	0	
Gemaal Keizersveer	0	0	
Markdal	0	0	-
Overdiepse Polder	3	40	VMBO en Club Technische gepensioneerden

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand april

		1 april 2015	1 mei 2015	+/-
Website	Algemeen	39.340 bezoeken	10.459 bezoeken	-28.881
	Nieuwsberichten	7.774 keer bekeken	2.400 keer bekeken	-5374
	Werk in uitvoering	2.353 keer bekeken	1.479 keer bekeken	-874
	Bestuur algemeen	3.459 keer bekeken	877 keer bekeken	-2.582
	Vergaderingen en stukken	2.794 keer bekeken	291 keer bekeken	-2.458
	Dagelijks bestuur	1.155 keer bekeken	270 keer bekeken	-885
Twitter	@brabantsedelta	2750 volgers	2812 volgers	+62
Facebook	Brabantse Delta	940 likes	970 likes	+30
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	388 abonnees	394 abonnees	+ 6

Mediaoverzicht mei 2015

Tussen al het nieuws over de coalitie, het nieuwe dagelijks bestuur en de 'zomerperikelen' (blauwalgen, droogte) ook aandacht in de media voor andere onderwerpen, zoals de Nassaudag en de brand bij Remondis Argentia.

Schoon water bij het Agro Food Cluster

Onder het toezien oog van onder andere Theo Schots is in Dinteloord een waterfilter in gebruik genomen waarmee proceswater, verontreinigd met gewasbeschermingsmiddelen, schoongemaakt wordt. Het vrijkomende water kan dan weer hergebruikt worden.

Zie de knipselkrant van 1 mei 2015

Actief Randenbeheer

Ondanks de lagere vergoeding laten veel Brabantse agrariërs de randen langs hun akkers in stand. Dat blijkt uit een onlangs uitgevoerde inventarisatie. In West-Brabant blijven zo waarschijnlijk 500 tot 550 kilometer akkerranden bestaan van de 600 kilometer die er voorgaande jaren nog lagen. Dat is een positief teken.

Zie de knipselkrant van 5 mei 2015

Roode Vaart

BN/De Stem meldt dat de financiering van het project Roode Vaart rond is. De provincie en het Rijk geven allebei een aanvullende bijdrage. Hierdoor is er een totaalbudget van 19,8 miljoen euro beschikbaar. Ook het waterschap draagt financieel bij vanwege de mogelijkheden van een open verbinding voor de zoetwatervoorziening van West-Brabant.

Zie de knipselkrant van 6 mei 2015

Waterberichtgeving

HelpDesk Water van het ministerie van Verkeer en Waterstaat stelt online waterberichten beschikbaar over de Rijkswateren. Zo is onder andere de waterhoogte te zien van de Brabantse kanalen en de rivieren langs ons werkgebied.

Zie de knipselkrant van 7 mei 2015

Eén archieforganisatie

In West-Brabant wordt gewerkt aan één archieforganisatie. Aanleiding hiervoor is de verdere digitalisering van het archief en daarmee het vergemakkelijken van het ontsluiten van dat archief. Waterschap Brabantse Delta maakt al deel uit van de bestaande samenwerking en werkt mee aan een eventuele uitbreiding.

Zie de knipselkrant van 11 mei 2015

Groote Melanen

Er wordt hard gewerkt aan de verbetering van de waterkwaliteit van de Grote Melanen in Bergen op Zoom. Huub Hieltjes legt in BN/De Stem uit dat onder andere door het verwijderen van een dikke sliblaag de hoeveelheid voedingsstoffen in het water wordt teruggedrongen. Die veroorzaken namelijk algenbloei in de zomermaanden.

Zie de knipselkrant van 11 mei 2015

Groene boomkikker

De Ecologische verbindingszone met 'stapstenen' tussen Breda en Tilburg krijgt langzaam vorm. Diverse partijen, waaronder het waterschap, werken aan de inrichting van deze zone die vooral het leefgebied van de groene boomkikker moet verbeteren. Onlangs nog heeft de gemeente Gilze en Rijen een bedrag toegezegd voor de uitvoering van de eerste fase van dit project.

Zie de knipselkrant van 11 mei 2015

Coalitieakkoord

Woensdag 13 mei is al een bericht verschenen in BN/De Stem over het coalitieakkoord. Dat is vooruitlopend op de officiële bekendmaking. Onder de titel 'Onze Koers' stellen de coalitiepartners onder andere voor om de tarieven laag te houden, de dienstverlening te vergroten en de veiligheid van het gebied centraal te stellen.

Zie de knipselkranten van 13, 19 en 20 mei 2015

Wederom brand op industrieterrein Moerdijk

Dinsdag 12 mei ontstond brand bij Remondis Argentia op het industrieterrein Moerdijk. Bij de bestrijding daarvan kwam veel bluswater vrij. Het duurde enkele dagen om dat water af te laten voeren door het betreffende bedrijf. In de media ook deze keer weer aandacht voor het veilig opvangen van het bluswater om verontreiniging van het oppervlaktewater of verstoring van het zuiveringsproces te voorkomen.

Zie de knipselkrant van 13 mei 2015

Meander

Het waterschap brengt de meander terug in de Bovenmark ter hoogte van de Klokkenberg ten zuiden van Breda. De meander helpt de stroomsnelheid te verminderen en de berging bij een hoge wateraanvoer te vergroten. Dit vermindert de wateroverlast verderop in de bebouwde kom van Breda.

Zie de knipselkrant van 20 mei 2015

Nassaudag

Maandag 25 mei vindt de traditionele Nassaudag plaats in Breda. Tijdens die dag zijn kasteel Bouvigne en de tuinen open voor het publiek. Dit jaar staat de Nassaudag op Bouvigne ook in het teken van 500 jaar Mastbos dat destijds als productiebos en jachtterrein is aangelegd door de Nassaus.

Zie de knipselkranten van 20 en 26 mei 2015

Medicijnresten

Er komt meer aandacht voor minder medicijnresten in het afvalwater. Door de toenemende vergrijzing neemt het gebruik van medicijnen en medicijnresten toe. Verschillende instituten en de waterschappen hebben tijdens een symposium in Brussel opgeroepen vooral maatregelen te nemen die uitgaan van een bronaanpak.

Zie de knipselkrant van 27 mei 2015

Waterschappen als werkgever

De populariteit van waterschappen als werkgever groet weer, blijkt uit een onderzoek dat in opdracht van Intermediair is uitgevoerd onder vierduizend HBO'ers en WO'ers. Binnen de non-profitsector staande waterschappen zelfs op de zesde plaats.

Zie de knipselkrant van 27 mei 2015

Teleskibaan

De ondernemer die het plan had voor een teleskibaan in de Binnenschelde, is afgehaakt. Reden daarvoor is het er geen constant goede waterkwaliteit gegarandeerd kan worden. De gemeente Bergen op Zoom werkt als zwemwaterbeheerder van de Binnenschelde samen met het waterschap aan een oplossing voor met name de jaarlijks terugkerende algenbloei in deze plas.

Zie de knipselkrant van 28 mei 2015

Voorstellen nieuw dagelijks bestuur

Op Facebook hebben we het nieuwe DB voorgesteld. Op dit bericht is veel geklikt voor meer informatie. Het leverde een bereik van 2600 mensen op.

Project Volkerak Zoommeer

Maand mei

Kiwanis Steenberg e.o. 18 mei 2015

Op 18 mei 2015 is door Ron Lambrechts, omgevingsmanager, tijdens een rondvaart uitleg gegeven over waterberging Volkerak-Zoommeer aan Kiwanis Steenberg e.o. De rondvaart vond plaats bij Benedensas

Rondleiding afdeling Financiën 21 mei 2015

21 mei 2015 heeft de afdeling financiën een presentatie gehad over het project en een rondleiding bij Beneden Sas.

410 jarig bestaan Dinteloord: Boerderijtocht 30 mei 2015

In het kader van het 410 jarig bestaan van Dinteloord heeft de Vrouwen van Nu een boerderijtocht georganiseerd. Deze fietstocht gaat langs zes boerderijen waar men een kijkje kan nemen en waar verschillende activiteiten zijn georganiseerd. Ook is de zuivering van Dinteloord opgesteld voor een rondleiding en is een uitkijkpost ingericht op de dijk aan het Volkerak om te kunnen kijken naar de werkzaamheden aan de waterberging Volkerak-Zoommeer.

Representatie/ evenementen

Maand mei

Nassau / Kastelen dag op landgoed Bouvigne

Maandag 25 mei, een zonnige lentedag dat in het teken stond van vijf eeuwen Mastbos, de Nassaus en Bouvigne. Om 12.00 uur werd de Nassaudag officieel in het Valkenberg Breda geopend door de burgemeester van Breda. Vervolgens stapte hij op de fiets richting Bouvigne waar hij werd verwelkomd door de dijkgraaf en jonkvrouwen. Het al zo rustige Bouvigne werd af en toe 'wakker' geschud met kanonschoten uit het 17e eeuwse legerkamp. Ook de dijkgraaf en de burgemeester staken samen het lontje aan. Met een grote 'rookpluim' werd de open dag op het landgoed geopend. Uiteraard is voor het knallen met het kanon een vergunning verleend en is het afgestemd met onze burens Staatsbosbeheer.

Koetshuis expositie Kronen en Kruienen

Vanaf 25 mei tot en met 12 september trekken vijf eeuwen Mastbos, de Nassau's en Bouvigne aan je voorbij. Hoe is het Mastbos ontstaan, wat gebeurde er tijdens de Tachtigjarige Oorlog op Bouvigne. Laat je inspireren door de expositie 'Kronen en Kruienen' in het Koetshuis met historische kaarten en archeologische vondsten uit de 17e eeuw. De expositie blijft tot en met de Open Monumentendag (12 september) in het Koetshuis staan. Daarna gaat de tentoonstelling voor enkele maanden naar de expositieruimte in het Bredaas Stadsarchief.

Zonnebloem bezoekt landgoed Bouvigne

Zaterdag 30 mei nam de Stichting Betrokken Ondernemers ouderen van de Zonnebloem mee voor een dagje Mastbos en Bouvigne. Ruim 100 enthousiaste bezoekers werden met paardentrams door het 500-jarige Mastbos gereden en bezochten aansluitend het kasteel en de tuinen van Bouvigne.

Dag van het Park in Dongen

Op de vroege zondagochtend (31 mei) kondigde Radio 3FM de Dag van het Park in Dongen al aan. Honderden mensen bezochten het park Vredeoord, midden in het centrum van Dongen. Onze jeugdbestuurder Stef Snelders zette zijn allerbeste beentje voor. In geuren en kleuren vertelde hij zijn rol als jeugdbestuurder. Samen met Droppie Water en een gids vertelden ze belangstellenden op een interactieve wijze werk van het waterschap.

Brabantse Wal Dag

Ook dit jaar was het waterschap aanwezig tijdens de gezellige en vooral educatieve Brabantse Wal Dag op zondag 31 mei. Naast het geven van algemene informatie over het waterschapswerk gaf onze waterschapper Louis Vriens specifieke informatie over onze projecten op de Brabantse Wal: Jagersrust en Noordpolder. Het project Cruislandse Kreken in Kruisland, waar Waterpoort ook bij betrokken is, werd die middag tevens 'uitgelicht.' Ook deze middag trok wederom honderden bezoekers.

Educatie

Maand mei

Overzicht gastlessen aan basisscholen en voortgezet onderwijs mei 2015

Wat	Aantal gastlessen	Aantal pers.	Categorie
Mei			
VHTO Talentenkijker	9	200	Breda, Zundert, Terheijden, Hoeven, Roosendaal, Raamsdonksveer

* VHTO Talentenkijker: Leerlingen van groep 7 en 8 maken tijdens de gastles kennis met de wereld van Water & Techniek en ontdekken welke talenten voor deze beroepen nodig zijn. Talentenkijker heeft als doel de stereotypering over bèta/technische beroepen te doorbreken.

Evenementen

Maand mei

8-9-10 mei: Europa om de hoek 'Europese' kijkdagen.

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	3	150	BS De Grienden uit Waalwijk en studenten HBO-Water
RWZI Bath	0		
Gemaal Keizersveer	0		
Markdal	1	30	Buurtvereniging Achter Tiggelt Rijsbergen
Overdiepse Polder	2	75	Willem van Oranje College Waalwijk en studenten HBO-Water

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand mei

		1 mei 2015	1 juni 2015	+/-
Website	Algemeen	10.459 bezoeken	9.721 bezoeken	-738
	Nieuwsberichten	2.400 keer bekeken	2.392 keer bekeken	-8
	Werk in uitvoering	1.479 keer bekeken	1.547 keer bekeken	+68
	Bestuur algemeen	877 keer bekeken	931 keer bekeken	+54
	Vergaderingen en stukken	291 keer bekeken	714 keer bekeken	+423
	Dagelijks bestuur	270 keer bekeken	414 keer bekeken	+144
Twitter	@brabantsedelta	2812 volgers	2843 volgers	+31
Facebook	Brabantse Delta	970 likes	984 likes	+14
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	394 abonnees	414 abonnees	+ 20

Mediaoverzicht juni 2015

Juni begint met een groot artikel over de coalitie en het bestuursakkoord. Waterveiligheid en beperking van de kosten zijn daarin de belangrijke thema's. In deze maand wordt ook aandacht besteed aan het ingestelde onttrekkingsverbod voor oppervlaktewater en de leidingbreuk in Oudenbosch.

Coalitie en bestuursakkoord

In BN/De Stem een uitgebreid artikel over de koers die door de nieuwe coalitie is uitgezet. Veiligheid, samenwerking en vergroten van de dienstverlening zijn de sleutelwoorden. Ook aandacht voor de terugkeer van Louis van der Kallen als DB-lid. Ook enkele huis-aan-huisbladen berichten over het nieuwe DB. Zie de knipselkranten van 1 en 10 juni 2015.

Rioolheffing

Een grote meerderheid van de Nederlandse gemeenten vinden dat de rioolheffing omhoog moet. Dat is noodzakelijk om de toenemende hoeveelheid regenwater op te kunnen vangen, zegt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in de Gemeentelijke Barometer Fysieke Leefomgeving. De jaarlijkse barometer is opgesteld in samenwerking met ingenieursbedrijf Royal Haskoning. Zie de knipselkrant van 2 juni 2015

Zuivering Halsteren

De zuivering in Halsteren is ruim 30 jaar geleden gebouwd en heeft een aantal grootschalige onderhoudsmaatregelen nodig zodat de zuivering ook de komende jaren blijft bijdragen aan een schoon en veilig milieu. Tevens zijn er maatregelen gepland om geluid en geuroverlast te beperken. Om de omwonenden hierover te informeren heeft het waterschap een informatiebijeenkomst georganiseerd. Zie de knipselkrant van 2 juni 2015
Artikel in de Bergen op Zoomse bode.

Waterkwaliteit

Eerder was er in de media al aandacht voor de situatie rond de Kaderrichtlijn Water. Deze keer ligt de focus op zwemwaterkwaliteit. Op Waterforum is te lezen dat weliswaar 92% van de officiële zwemwaterlocaties in Nederland aan de normen voldoet maar dat dat resultaat lager is dan het Europese gemiddelde van 95%. Er blijft werk aan de winkel voor alle betrokken partijen. Zie de knipselkrant van 3 juni 2015

Watertoets

Minister Schultz van Haegen gaf in de beantwoording van de Kamervragen aan dat de Omgevingsvisie en Watertoets voor gemeenten niet verplicht zijn. Volgens Minister Schultz heeft het Bestuursakkoord Water al voldoende handvatten. Zie de knipselkrant van 9 juni 2015

Brabantse Wal

Het waterschap voert met diverse partners projecten uit in de omgeving van de Brabantse Wal. Natuurontwikkeling en verdrogingsbestrijding zijn daarbij belangrijke doelstellingen. Waterleidingbedrijf Evides onttrekt minder grondwater voor drinkwaterbereiding. Zo leveren ze een bijdrage aan de bestrijding van de verdroging. Zie de knipselkrant van 10 juni 2015

Waterschapsarchief

Het waterschapsarchief is weer terug in eigen handen. BN/De Stem geeft aandacht voor het vertrek van het regionaal archief uit Oudenbosch. Het waterschapsarchief maakt ook deel uit van het regionaal archief dat nu opgesplitst wordt over diverse locaties. Zie de knipselkrant van 11 juni 2015

Droogte

Door het droge weer heeft waterschap Brabantse Delta maatregelen genomen. Op 15 juni is voor een aantal gebieden een onttrekkingsverbod ingesteld voor oppervlaktewater. Juni blijft een droge en soms zeer warme maand. Hierover een uitgebreid artikel in Trouw op 26 juni. Zie de knipselkranten van 16 en 26 juni 2015

Tegels eruit, planten erin

Tegels eruit, planten erin stond tijdens de start van de landelijke Tuinweek op Bouvigne centraal. Alles in het teken van goed waterbeheer. Deltacommissaris Wim Kuijken ondersteunt in een opiniestuk in het dagblad Trouw de gedachte achter 'tegeltje eruit, plantje erin'. Verstening draagt namelijk bij aan wateroverlast aan de ene kant en verdroging aan de andere kant.

Zie de knipselkrant van 16 juni 2015

Benedensas

De rolbrug bij Benedensas blijft een discussiepunt. Enkele ondernemers hebben de pers gezocht nu het waterschap heeft aangegeven dat de door de ondernemers voorgestelde bloktijden voor die brug financieel en technisch niet haalbaar zijn. Tegelijkertijd in BN/De Stem een artikel over de inrichting van de bunker bij Benedensas als informatiecentrum.

Zie de knipselkrant van 19 juni 2015

Interview Roode vaart

BN De Stem heeft een interview afgenomen met de dijkgraaf over het opengooien van de haven in Zevenbergen en het verbinden van de Roode Vaart met het grote water.

Persbericht aankondiging infoavond Turfvaart Bijloop in Zundert

Op dinsdag 30 juni is een persbericht verstuurd ter aankondiging van de informatieavond voor project Turfvaart Bijloop. Het waterschap organiseert deze avond op dinsdag 14 juli in café In den Anker te Zundert. Alle geïnteresseerden zijn welkom. Het AB is ook op de hoogte gesteld.

Persbericht Start proef om blauwalgen in de Roeivijver te Waalwijk te verminderen

Op dinsdag 30 juni is een persbericht verstuurd waarin de start van een proef om blauwalgen in de Roeivijver te Waalwijk is toegelicht. Het waterschap start op deze plek met een nieuwe onderzoeksmethode die zichtbaar is voor omwonenden. Via het persbericht worden zij op de hoogte gesteld.

Calamiteitencommunicatie

Maand juni

Calamiteit breuk persleiding Oudenbosch Albanoweg

Op maandag 22 juni ontstond er tijdens werkzaamheden een breuk in de afvalwaterpersleiding in Halderberge. In nauw overleg met de betrokken gemeenten is er via diverse kanalen inzicht gegeven in de situatie, de gevolgen en de maatregelen die zijn genomen om het probleem te verhelpen. Woensdag was de persleiding weer gerepareerd.

- Zie de knipselkranten van 22 en 26 juni 2015
- Diverse acties op de website en social media, waaronder een liveblog en updates via Twitter. Op Facebook leidde een terugblik met fotocollage op de calamiteit tot positieve reacties met een bereik van ruim 2300 mensen.
- De liveblog op de website werd 1.833 keer bezocht.

Project Volkerak Zoommeer

Maand juni

Open dag waterberging Volkerak-Zoommeer

In het kader van de Dag van de Bouw is zaterdag 13 juni het bouwterrein van de waterberging Volkerak-Zoommeer geopend voor het publiek. Dit is weer een mogelijkheid om de werkzaamheden van dit grote project te bekijken. Op 15 juni staat dit project groot op de voorpagina van het regiokatern Bergen op Zoom.

- Zie de knipselkranten van 9 en 16 juni 2015

Representatie/ evenementen

Maand juni

Dag van het Park

Zondag 1 juni kondigde op de vroege zondagochtend Radio 3FM de Dag van het Park in Dongen al aan. Honderden mensen bezochten het park Vredeoord, midden in het centrum van Dongen. Onze jeugdbestuurder Steg Snelders zette zijn allerbeste beentje voor. In geuren en kleuren vertelde hij zijn rol als jeugdbestuurder. Samen met Droppie Water werd het werk van het waterschap op een interactieve wijze weergegeven.

Kick off Tuinweek Groei en Bloei

Zaterdag 13 juni was wederom genoeg te beleven op landgoed Bouvigne.

In de vroege ochtend opende dijkgraaf Carla Moonen samen met Ursela van Dijk van het magazine Groei en Bloei de nationale Tuinweek 2015 met als thema: 'Water in en om de tuin'.

Slotjesdagen

Op zondag 14 juni organiseerde IVN-afdeling Mark en Dongen, Rosendaal en de Groene Zoom in ons werkgebied de 'slotjesdag'. Met deze dag vragen IVN en het waterschap aandacht voor de waterkwaliteit. Wat leeft er in een sloot en wat zegt dit over de waterkwaliteit. In totaal hebben dit weekend 11 IVN afdelingen in Brabant meegedaan met de slotjesdagen. Om de aandacht te versterken heeft ons waterschap de organisatie gezamenlijk opgepakt met de Noord-Brabantse waterschappen

Internationale 1000-soorten dag

Op zaterdag 13 juni was de eerste grensoverschrijdende 1000-soortendag. Er werd een héél weekend georganiseerd om planten en beesten te inventariseren. Het waterschap heeft hieraan deelgenomen. Het vond plaats in het beekdal/vallei van het Merkske.

Educatie

Maand juni

Overzicht gastlessen aan basisscholen en voortgezet onderwijs juni 2015

Wat	Aantal gastlessen	Aantal pers.	Categorie
Juni			
VHTO Talentenkijker	9	200	Breda, Zundert, Terheijden, Hoeven, Rosendaal, Raamsdonksveer

* VHTO Talentenkijker: Leerlingen van groep 7 en 8 maken tijdens de gastles kennis met de wereld van Water & Techniek en ontdekken welke talenten voor deze beroepen nodig zijn. Talentenkijker heeft als doel de stereotypering over bèta/technische beroepen te doorbreken.

Rondleidingen

Maand juni

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	3	110	Middelbaar, (hoogbegaafd), basisschool
RWZI Bath	0		
Gemaal Keizersveer	1	22	Middelbaar, (hoogbegaafd)
Markdal	4	109	Middelbaar, (hoogbegaafd)
Overdiepse Polder	3	62	Middelbaar, (hoogbegaafd), internationale studenten

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand juni

		1 juni 2015	1 juli 2015	+/-
Website	Algemeen	9.721 bezoeken	10.155 bezoeken	+434
	Nieuwsberichten	2.392 keer bekeken	1.314 keer bekeken	-1078
	Werk in uitvoering	1.547 keer bekeken	1.641 keer bekeken	+94
	Bestuur algemeen	931 keer bekeken	644 keer bekeken	-287
	Vergaderingen en stukken	714 keer bekeken	309 keer bekeken	-405
	Dagelijks bestuur	414 keer bekeken	283 keer bekeken	-131
Twitter	@brabantsedelta	2843 volgers	2890 volgers	+47
Facebook	Brabantse Delta	984 likes	1005 likes	+21
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	414 abonnees	415 abonnees	+1

Medewerker in beeld

Op Facebook plaatsten we een stagiaire als 'medewerker in beeld'. Het bericht zorgde 73 keer voor interactie (liken, delen, reageren). Dit leverde een bereik op van bijna 4000 mensen.

Mediaoverzicht juli 2015

Juli staat in het teken van droogte. In de media veel verhalen over de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu. Het waterschap breidt het onttrekkingsverbod voor oppervlaktewater uit. Ook innovaties komen in de media aan bod, zoals bioplastic uit slib waarvoor op de zuivering Bath een proef wordt gestart en het onderzoek naar de mogelijkheden om met aluminium de blauwalgenproblematiek in de roeivijver in Waalwijk te verminderen. Innovaties staan ook bovenaan het programma van het bezoek van de Chinese delegatie uit Jiangsu.

Droogte

De eerste dagen van juli zijn zeer haat. Dat leidt tot allerlei artikelen in de media over de gevolgen daarvan. Daarbij wordt ook het onttrekkingsverbod aangehaald dat het waterschap sinds 15 juni heeft ingesteld en dat daarna meerdere keren is uitgebreid. Het warme weer zorgde ook voor blauwalgen en voor vissterfte in verschillende waterpartijen.

Zie de knipselkranten van 1, 2, 6, 8, 9, 13, 23 juli 2015

Turfvaart-Bijloop

Het waterschap organiseert een informatiebijeenkomst over de plannen voor de inrichting van de natte natuurparel Turfvaart-Bijloop. Met dat plan, dat tot half augustus ter inzage ligt, wil het waterschap de waterhuishouding voor natuur binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) verbeteren.

Zie de knipselkranten van 1 en 17 juli 2015

Aanpak blauwalgen

Een nieuwe methode voor de bestrijding van blauwalgen in waterpartijen wordt deze keer als proef toegepast in Waalwijk. Met aluminium wordt getracht de blauwalgen te binden naar de bodem te laten zakken. In Geertruidenberg ziet de D66-fractie juist heil in de inzet van de driehoeksmossel om de blauwalg in De Veste tegen te gaan. Dat een aanpak noodzakelijk is blijkt ook wel uit de vele blauwalgmeldingen in juli en augustus.

Zie de knipselkranten van 2, 13 en 17 juli 2015

Bioplastic

Veel aandacht in de media voor een innovatieve proef van het waterschap samen met diverse partners voor de productie van bioplastic uit zuiveringsslib. Een proef daartoe is inmiddels gestart op de RWZI Bath.

Zie de knipselkrant van 3 juli 2015

- Telegraaf: Waterschappen maken plastic uit rioolslib
- Brabantse Dagblad: Waterschappen maken plastic uit rioolslib
- Brabants Dagblad: Waterschappen maken 'groen' plastic uit rioolslib
- Algemeen Dagblad: Waterschappen maken plastic van slib
- Trouw: Waterschappen maken plastic uit rioolslib
- Reformatorisch Dagblad: Waterschappen maken plastic van rioolslib
- Groene Ruimte: Waterschappen starten proef om bioplastic uit afvalwater te maken
- Dichtbij: Superbiologisch: eten verpakt in rioolslib?
- Architectenweb: waterschappen maken plastic uit rioolslib
- Nieuws.nl: Waterschappen maken plastic uit rioolslib
- Waterschappen.nl: Plastic muntjes uit afvalwater
- Website vroege vogels: Waterschappen maken plastic uit rioolslib
- Biobased Economy (online): Aiforo projectleider in wereldwijd unieke proef om bio-plastic uit afvalwater te maken
- Helpdeskwater.nl: Plastic uit afvalwater? Het is mogelijk!

Bee Deals

De bijen zitten in Nederland in de verdrukking. Met zogeheten Bee Deals proberen organisaties daar wat aan te doen. In Zundert werkt het waterschap samen met de gemeente en andere organisaties aan de 'bij-vriendelijke' inrichting van gronden en het beschikbaar stellen van locaties voor bijenkasten.

Zie de knipselkrant van 3 juli 2015

Jiangsu

Een Chinese delegatie uit de provincie Jiangsu is begin juli voor een studiereis van twee weken in Nederland met als doel om kennis uit te wisselen over innovaties en het beheer van de waterketen.

Zie de knipselkranten van 5, 6 en 9 juli 2015

Financiering waterbeheer

De partners die samenwerken binnen het Bestuursakkoord Water gaan bekijken hoe de financiering van het waterbeheer toekomstbestendiger gemaakt kan worden. Onderzocht wordt hoe principes als 'gebruiker, vervuiler, veroorzaker, belanghebbende betaalt' nog beter toegepast kunnen worden.
Zie de knipselkrant van 7 juli 2015

Advies over waterschapsbestuur

Behoud de geborgde zetels in het waterschapsbestuur, geef landbouw, natuur en bedrijven ieder twee zetels in elk waterschap en wijzig nu niets aan de verkiezingssystematiek van het waterschap. Dat adviseert de Adviescommissie Water aan minister Schultz van Haegen van Infrastructuur en Milieu.
Zie de knipselkrant van 13 juli 2015

Bruisend Ginneken

Zondag 30 augustus is Landgoed Bouvigne weer opengesteld voor het publiek. Dat gebeurt in het kader van het evenement Bruisend Ginneken dat onder andere een braderie en kunstroute omvat.
Zie de knipselkrant van 24 en 29 juli 2015

Klimaatverandering en schade

Het verbond van verzekeraars heeft berekend dat de schade als gevolg van de klimaatverandering flink gaat stijgen. Tegen 2085 zullen de totale kosten als gevolg van weersomstandigheden (regen, hagel en storm) bijna verdubbeld zijn. Tot 315 miljoen euro – nu inventariseren verzekeraars jaarlijks zo'n 175 miljoen euro.
Zie de knipselkrant van 27 juli 2015

Dynamisch waterbeheer

Onder de naam 'Dynamisch waterbeheer' heeft Rijkswaterstaat samen met de Brabantse waterschappen een pilot opgezet, met als doel de wateroverlast door hoogwater te verminderen. Met elkaar zoeken ze de beste manier om de waterbergings- en afvoercapaciteit van het integrale watersysteem optimaal te benutten. Hierover is onder andere van de hand van Klaas-Jan Douben een interessant artikel verschenen in H2O.
Zie de knipselkrant van 27 juli 2015

Vorbereiden op risico's wateroverlast

Initiatief van de gemeenten Waalwijk, Loon op Zand en Werkendam om de inwoners te informeren over de risico's van wateroverlast als gevolg van hevige regenbuien. Aanleiding is de overlast die een jaar geleden ontstond na hevig noodweer in de zomer.
Zie de knipselkrant van 28 juli 2015

Blauwalgen

In juli draaide het op social media vooral om blauwalgen. Door niet alleen een procesboodschap te communiceren, maar juist ook weetjes en handelingsperspectief toe te voegen werden meerdere berichten hierover verzonden via de social media.

Calamiteitencommunicatie

Maand juli

Droogte

Het langdurige droge zorgt voor veel communicatieacties en media-aandacht. Aan de diverse onttrekkingsverboden en andere maatregelen die het waterschap heeft genomen om de schade als gevolg van droogte te beperken, is in de media en social media veel aandacht besteed.

Blauwalgen en botulisme

Het warme voorjaar en zomer zorgen ook voor blauwalgen in diverse stadswateren in het werkgebied van het waterschap. Onder andere in Breda, Bergen op Zoom, Roosendaal, Zundert en Dongen duiken de algen weer op en worden de omwonden door de betreffende gemeenten met borden gewaarschuwd contact met het water te vermijden. Het waterschap houdt op de website een overzicht bij van de met algen verontreinigde stadswateren en informeert de media hierover.

In sommige singels en vijvers, waaronder Tilburg, komt daarnaast botulisme voor. Ook hierover verzorgt het waterschap in samenspraak met de gemeente de communicatie in het kader van de volksgezondheid.

Representatie/ evenementen

Maand juli

Bezoek Chinese delegatie

Vrijdag 3 juli bezochten 22 waterexperts uit China waterschap Brabantse Delta voor een studiereis over waterketenbeheer. De Chinese delegatie wil met de studiereis ervaringen uitwisselen en kennis opdoen van

de Nederlandse integrale aanpak van het ketenbeheer en die gebruiken voor risico gestuurd beheer en onderhoud en verduurzaming van de relatief jonge rioolwaterzuiveringen in de provincie Jiangsu. Dit past in het handelsprogramma van de Provincie Noord-Brabant. Eén van de doelen van het bezoek is het laten zien dat het waterschap veel te bieden heeft op het gebied van innovatief waterbeheer.

Rondleidingen/ educatie

Maand juli

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	2	75	Basisscholen
RWZI Bath	0	0	
Gemaal Keizersveer	1	50	Basisscholen
Markdal	2	72	Katholieke Bond voor Ouderen
Overdiepse Polder	3	111	Ouderenverenigingen + middelbare school

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand juli

		1 juli 2015	1 augustus 2015	+/-
Website	Algemeen	10.155 bezoeken	13.875 bezoeken	+3720
	Nieuwsberichten	1.314 keer bekeken	3.366 keer bekeken	+2052
	Werk in uitvoering	1.641 keer bekeken	1.867 keer bekeken	226
	Bestuur algemeen	644 keer bekeken	513 keer bekeken	-131
	Vergaderingen en stukken	309 keer bekeken	256 keer bekeken	-53
	Dagelijks bestuur	283 keer bekeken	265 keer bekeken	-18
Twitter	@brabantsedelta	2890 volgers	2896 volgers	+6
Facebook	Brabantse Delta	1005 likes	1009 likes	+4
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	415 abonnees	422 abonnees	+7

Mediaoverzicht augustus 2015

In augustus duurt de droogte voort. De bestaande onttrekkingsverboden worden aan het begin van de maand nog uitgebreid maar aan het einde langzaam weer ingetrokken. Ook ander zomerperikelen, zoals botulisme en blauwalg blijven de ko opsteken en halen de media. In diverse kranten staat het bericht dat het waterschap de komende jaren de regionale keringen gaat verbeteren.

Verbetering regionale keringen

Het bericht dat het waterschap de komende jaren de regionale keringen gaat versterken, is door diverse media overgenomen.

Zie de knipselkrant van 3 en 10 augustus 2015

Vervuild maaswater

Door een lozing bij het Limburgse bedrijf Chemelot is het Maaswater begin augustus vervuild geraakt. De concentraties zijn dusdanig laag dat de Brabantse waterschappen geen reden zagen om het gebruik van het water te verbieden. De drinkwaterbedrijven hebben wel de inname van het Maaswater voor drinkwaterbereiding gestaakt.

Zie de knipselkranten van 5 en 6 augustus 2015

Invasieve exoten

Naast algen en botulisme leveren ook invasieve exoten, zoals de grote waternavel en het parelvederkruid problemen op. Door hun explosieve groei belemmeren ze de doorstroming van het water. Daarom onder andere in een artikel in het Reformatorisch Dagblad het advies om de planten in de groencontainer te doen.

Zie de knipselkrant van 10, 13 en 14 augustus 2015

Overdiepse Polder

Een uitgebreid interview in Nieuwe Oogst met familie Fleerakkers. Dat is één van de families waarvan het bedrijf op een terp is geplaatst in de Overdiepse Polder. Yvonne Fleerakkers vertelt over het ontstaan van het plan en hoe dat onder andere via educatie verder wordt toegelicht. In Brabants Dagblad aandacht voor de opening van de Overdiepse Polder op 9 september door minister Schultz van Haegen.

Zie de knipselkranten van 10 en 17 augustus 2015

Visstandonderzoek

De visstand in het water van Gat van den Ham wordt weer onderzocht. Een moment om in BN/De Stem door Marco Beers het doel van het onderzoek en de verwachtingen toe te laten lichten. 'In 2012 zwom er vooral blankvoorn en baars in deze kreek. Ik hoop nu ook op meer andere vissoorten, zoals snoek en ruisvoorn', aldus Marco.

- Zie de knipselkrant van 18 augustus 2015
- We plaatsen op Facebook en LinkedIn een bericht met fotocollage over visstandonderzoek. Volgers lieten blijken erg geïnteresseerd te zijn hoe wij dit als waterschap aanpakken. Op Facebook werd 422 keer op het bericht geklikt. Het bereik lag nog 5 keer zo hoog.

Weerijds-Zuid

De inrichting van het gebied Weerijds-Zuid start binnenkort. Het waterschap is nauw betrokken bij dit inrichtingsplan, mede omdat er enkele waterbergingslocaties en EVZ's worden ingericht. Om iedereen te informeren zijn eind augustus twee inloopbijeenkomsten georganiseerd.

Zie de knipselkrant van 24 augustus 2015

Beljaart Buiten

Het waterschap en de gemeente Dongen werken samen aan het verbeteren van de waterkwaliteit van de waterpartijen bij de populaire speeltuin Beljaart Buiten in Dongen. De afgelopen jaren was er af en toe sprake van blauwalgen. Onder ander door de wateraanvoer te verbeteren, wordt het water eerder ververst.

Zie de knipselkrant van 26 augustus 2015

Versterken kenniseconomie West-Brabant

In BN/De Stem van een interview met Lia Voermans van Delta Region. Zij pleit voor versterking van de kenniseconomie in West-Brabant, met name om de werkgelegenheid te versterken. Ze noemt de biobased economy en de maintenance valley als succesvolle voorbeelden daarvan.

Zie de knipselkrant van 27 augustus 2015

Tegelijkertijd met de goed bezochte open dag op Bouvigne is zondagmorgen 30 augustus een film over het water in Breda gepresenteerd in de kapelzaal op Bouvigne. In BN/De Stem een lovend artikel over de film 'Het Water en de Stad' van Marijke van der Putten. Zie de knipselkrant van 31 augustus 2015

Calamiteitencommunicatie

Maand augustus

Wateroverlast na extreme regenval

Extreme regenval veroorzaakte eind augustus lokale wateroverlast op diverse plaatsen, waaronder in de gemeente Drimmelen. Met actieve communicatie via een liveblog, social media en persberichten aan de media is er tijdig een goed beeld gegeven van de situatie en de uitgebreide maatregelen die het waterschap heeft getroffen om de overlast te beperken. Diverse media, waaronder het vakblad Stal en Akker, hebben bericht over de 'voortvarende aanpak' van deze calamiteit door het waterschap waardoor erger is voorkomen.

Representatie/ evenementen

Maand augustus

Landgoed Bouvigne – open dagen

Zondag 30 augustus was Landgoed Bouvigne open vanwege het evenement Bruisend Ginneken. De Open middag stond in het teken van 'Kunst, het werk van het waterschap en muziek met water.' De open dag trok ruim 1500 bezoekers.

Oldtimer dag – gemaal Stork Moerdijk

Zondag 30 augustus was het dieselgemaal Stork open voor publiek vanwege de Oldtimer dag in Moerdijk. Ruim 200 bezoekers bezochten de demonstraties van het handmatig opstarten van de dieselmoter. Het oude diesel gemaal is nog steeds bij het waterschap in gebruik en wordt alleen ingezet bij calamiteiten.

Film première 'Breda en het Water; eeuwig in dialoog'

Tegelijkertijd met de open dag op Bouvigne werd op zondag 30 augustus werd de film 'Het Water en de Stad' van Marijke van der Putten in de Kapel gepresenteerd. Het waterschap heeft de film gesponsord. Naast een financiële bijdrage heeft het waterschap ook archiefmateriaal verstrekt. Deze archiefmaterialen zijn verwerkt in de documentaire.

Zie de knipselkrant van 31 augustus 2015

Educatie / rondleidingen

Maand augustus

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	1	40	NHTV
RWZI Bath	1	30	Ouderenvereniging
Gemaal Keizersveer	0		
Markdal	0		
Overdiepse Polder	3	100	Middelbare scholen

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand augustus

		1 augustus 2015	1 september 2015	+/-
Website	Algemeen	13.875 bezoeken	10.667 bezoeken	-3208
	Nieuwsberichten	3.366 keer bekeken	2.321 keer bekeken	-1045
	Werk in uitvoering	1.867 keer bekeken	1.505 keer bekeken	-362
	Bestuur algemeen	513 keer bekeken	363 keer bekeken	-150
	Vergaderingen en stukken	256 keer bekeken	139 keer bekeken	-117
	Dagelijks bestuur	265 keer bekeken	206 keer bekeken	-59
Twitter	@brabantsedelta	2896 volgers	2940 volgers	+44
Facebook	Brabantse Delta	1009 likes	1018 likes	+9
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	422 abonnees	- abonnees	-

Mediaoverzicht september 2015

September begint nat. Het waterschap is de laatste dagen van augustus en begin september op diverse locaties in de weer om overtollig water uit sloten te pompen en de afvoer goed te regelen. De onttrekkingsverboden worden volledig ingetrokken. In september is ook de Overdiepse Polder opgeleverd en is de bestuursovereenkomst voor de zoetwatervoorziening getekend.

Hoogwater na hevige regenval

In de media veel berichten over de gevolgen van de hoosbuien die in de laatste dagen van augustus vallen. Die leiden vooral in de omgeving van Hooge en Lage Zwaluwe tot ondergelopen weilanden en volle poldersloten. Op diverse plaatsen neemt het waterschap maatregelen, zoals het plaatsen van extra pompen. Zie de knipselkrant van 1, 3 en 4 september 2015

Kindergrafjes op Bouvigne

Op donderdag 3 september zijn onder leiding van de politie twee kindergrafjes blootgelegd achter de kapelzaal op Bouvigne. De stoffelijke resten worden nader onderzocht waarna de families aan kunnen geven waar ze herbegraven kunnen worden. Diverse media hebben bericht over deze werkzaamheden. Zie de knipselkranten van 2, 3 en 4 september 2015

Onttrekkingsverboden opgeheven

Vrijdag 4 september heft het waterschap de laatste twee onttrekkingsverboden op die in het westelijke deel van het werkgebied golden voor het onttrekken van oppervlaktewater. Eerder die week waren ook andere twee verboden ingetrokken. Dit mede door de overvloedige regenval en het feit dat de watervraag is afgenomen. Ruim drie maanden gold in meerdere gebieden een onttrekkingsverbod. Mede op basis daarvan kunnen het voorjaar en de zomer van 2015 als een droog worden bestempeld. Zie de knipselkrant van 7 september 2015

Overdiepse Polder

Veel media-aandacht voor de oplevering en open dag van de Overdiepse Polder. Woensdag 9 september werd in het bijzijn van minister Schultz van Haegen de Overdiepse Polder in gebruik genomen. De zaterdag hebben ruim 800 belangstellenden een bezoek gebracht aan de polder tijdens de Open dag. Zie de knipselkranten van 7, 8, 10 en 14 september 2015

Zoet water

Minister Schultz van Haegen heeft op maandag 7 september samen met provincies, waterschappen en andere partijen de bestuursovereenkomst getekend over de maatregelen om de zoetwatervoorziening te verbeteren. Deze vloeien voort uit het programma Zoetwatervoorziening Hoge Zandgronden. Ook waterschap Brabantse Delta is bij dit programma betrokken. Het programma maakt deel uit van het Deltaprogramma. Zie de knipselkranten van 8, 14 en 29 september 2015

Open monumentendag op Bouvigne

Tijdens Open Monumentendag op 12 september waren het kasteel en de tuinen van Bouvigne opengesteld voor het publiek. Zo kort na de openstelling in augustus tijdens Bruisend Ginneken trok ook deze openstelling veel belangstelling. Zie de knipselkrant van 9 september 2015

Medicijnen in het afvalwater

Vanuit verschillende kanten wordt benadrukt dat de aanpak van medicijnresten in water door de hele keten moet worden opgepakt en bij de bron moet beginnen. De eerste aanzet daartoe wordt vanuit de waterleidingmaatschappijen gedaan. Bij waterschap Brabantse Delta lopen verschillende trajecten die zich richten op de aanpak van medicijnresten in afvalwater. Zie de knipselkrant van 9 september 2015

Bioplastic op Bath

In het bestuur van waterschap Scheldestromen zijn vragen gesteld waarom het Zeeuwse waterschap niet meedoet aan de proef op de Brabantse installatie Bath (op Zeeuws grondgebied) voor de productie van bioplastic? Het antwoord luidt dat het waterschap Scheldestromen niet is uitgenodigd en de prioriteiten elders legt. Zie de knipselkrant van 14 september 2015

Boost voor precisiebemesting

Voor het uitvoeren van innovatieve projecten op het gebied van precisiebemesting ontvangen agrarische ondernemingen de komende jaren subsidie in het kader van het POP3-programma. Ook de waterschappen dragen daaraan bij omdat precisiebemesting bij moet dragen aan een betere waterkwaliteit. De eerste tranche van de subsidie van ruim 7 miljoen euro is onlangs door de provincie ter beschikking gesteld. Zie de knipselkrant van 21 september 2015

EVZ Keenehaven

Het waterschap heeft het ontwerpprojectplan voor de tweede fase van de EVZ langs de kreek Keenehaven in Moerdijk bekendgemaakt. Met de werkzaamheden, die in het plan worden voorgesteld, werkt het waterschap samen met de gemeente Moerdijk aan het versterken van de natuur langs deze kreek. Zie de knipselkrant van 21 september 2015

Blauwalgenaanpak Melanen

Het vakblad Land + Water besteedt aandacht aan de blauwalgenaanpak bij de Melanen in Bergen op Zoom. Alle aspecten van de problematiek en de aanpak door gemeente en waterschap komen aan bod. Nu nog de omwonenden die bij kunnen dragen aan minder voedingsstoffen in het water door bijvoorbeeld de eendjes daar niet meer te voeren. Zie de knipselkrant van 21 september 2015

Naar buiten fair Mastbos

De burens van Staatsbosbeheer organiseert de 'Naar buiten Fair' op het terrein naast Bouvigne. Het waterschap geeft 'acte de presence' met een watermarktkraam. Zie de knipselkrant van 23 september 2015

Haven Zevenbergen

In de gemeenteraad van Moerdijk staat de fractie Onafhankelijk Moerdijk sceptisch tegenover het terugbrengen van de haven in Zevenbergen. Ze vrezen voor een snelstromende bak water en overschrijdingen van de kosten. Zie de knipselkrant van 29 september 2015

Calamiteitencommunicatie

Maand september

Olieverontreiniging Leursche haven

Een deel van de Leursche haven raakt eind september vervuild met een olieachtige stof. Net als in januari bij de vervuiling van de haven van Roosendaal worden belanghebbenden via diverse kanalen geïnformeerd en is er in de media aandacht voor de maatregelen die het waterschap heeft genomen om de schade te beperken.

Representatie/ evenementen

Maand september

Open Monumenten dag

Zaterdag 12 september was Landgoed Bouvigne open vanwege de Landelijke Open Monumenten Dag. De middag stond geheel in het teken van de middeleeuwse valkenjacht op Bouvigne. De open dag trok ruim 700 bezoekers.

Buitenfair Mastbos

Zondag 27 september was het op het terrein van Staatsbosbeheer de Buitenfair Mastbos. Het waterschap presenteerde zich op de Buitenfair met een interactieve waterschapskraam. Een kraam waar volwassenen en kinderen op een actieve manier kennismaken met de kerntaken van het waterschap.

Educatie / rondleidingen

Maand september

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	1	30	Prinsentuin
RWZI Bath	0		
Gemaal Keizersveer	0		
Markdal	1	10	Tuinvereniging
Overdiepse Polder	3	80	Ouderen- en verenigingen

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand september

		1 september 2015	1 oktober 2015	+/-
Website	Algemeen	8.396 bezoeken	12.262 bezoeken	+3866
	Nieuwsberichten	2.446 keer bekeken	2.579 keer bekeken	+133
	Werk in uitvoering	1.427 keer bekeken	3.245 keer bekeken	+1818
	Bestuur algemeen	363 keer bekeken	567 keer bekeken	+204
	Vergaderingen en stukken	139 keer bekeken	259 keer bekeken	+120
	Dagelijks bestuur	206 keer bekeken	311 keer bekeken	+105
Twitter	@brabantsedelta	2.971 volgers	3.025 volgers	+54
Facebook	Brabantse Delta	1.053 likes	1.072 likes	+19
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	422	424	+2

Vacatures

Deze maand deden de vacatures op Facebook en LinkedIn het opvallende goed. Dat vertaalt zich niet per se in likes, maar wel in kliks op het bericht.

Mediaoverzicht oktober 2015

In oktober staan verschillende projecten in de belangstelling van de media. De herinrichting van Weerijs-Zuid is van start gegaan en in Waalwijk is gezorgd voor schoner en voldoende water met het plan voor de waterverdeling. Een interessant mediamoment aan het einde van de maand is de presentatie van de eerste kilo bioplastic uit afvalwater. Die gebeurtenis heeft tot veel positieve aandacht geleid in zowel regionale als landelijke media.

Herinrichting Weerijs-Zuid

In oktober starten de werkzaamheden om gebieden rondom Rijsbergen en Zundert te verkavelen en zo de mogelijkheden voor diverse functies, waaronder waterberging te verbeteren. Dit is een mijlpaal in een langdurig voorbereidingstraject.

Zie de knipselkranten van 1 en 9 oktober 2015

Waterverdeling Waalwijk

Om de waterkwaliteit van diverse waterpartijen in Waalwijk te verbeteren, hebben de gemeente en het waterschap de handen ineen geslagen. Met een waterverdelingsplan wordt kans op kwaliteitsproblemen, zoals vissterfte en blauwalgen, teruggedrongen en wordt het waterpeil weer hersteld.

Zie de knipselkrant van 2 oktober 2015

Olievervuiling Leursche Haven

Met het indammen en wegzuigen van olie in de Leursche Haven heeft het waterschap verdere verspreiding van deze verontreiniging voorkomen en de schade beperkt. De oorzaak van de olieverontreiniging is onbekend.

Zie de knipselkrant van 2 oktober 2015

e-DNA

Het krijgen van een beter en betrouwbaarder beeld van de visstand is het doel van een nieuwe manier van visstandbepaling op basis van DNA-materiaal van vissen. Dit zogeheten e-DNA past het waterschap als proef toe bij diverse onderzoeken in West-Brabant.

Zie de knipselkrant van 5 oktober 2015

Lozingen mestverwerkingsinstallaties

Enkele (Brabantse) waterschappen roepen het Ministerie van Infrastructuur en Milieu op om het lozingenbeleid voor mestverwerkingsinstallaties (mvi's) te uniformeren en te borgen in nationaal waterbeleid. Ze zien een toename van aanvragen voor vergunningen om afvalwater van mestverwerkingsinstallaties (mvi's) te lozen op rivieren, beken of riolering. Om die reden maken de waterschappen zich zorgen over de toename van nutriënten en risicovolle stoffen zoals antibiotica, antibiotica-resistente bacteriën en hormoonstoffen in de Nederlandse wateren. Later in de maand reageert de ZLTO in de media hierop. De waterschappen bedrijven volgens de ZLTO politiek met deze oproep.

Zie de knipselkrant van 9 oktober 2015

Beverrat

De beverrat in Nederland rukt op. In Oost-Brabant is de stijging van het aantal gevangen ratten inmiddels voorbij. Landelijk wordt gewacht op Europese regelgeving voor de bestrijding van deze dieren waardoor er ook in Duitsland jacht gemaakt kan worden op deze gravers.

Zie de knipselkrant van 12 oktober 2015

Nieuwe Green deal in voorbereiding

De waterschappen zijn op de goede weg om met de productie van energie en grondstoffen uit afvalwater. Deze innovaties dragen niet alleen bij aan de beperking van de lastenstijging maar ook bijdraagt aan de vermindering van uitstoot van CO₂. Dat blijkt uit de Nationale Energieverkenning 2015 die op 9 oktober is gepresenteerd. De waterschappen bereiden een nieuwe green deal voor op dit gebied.

Zie de knipselkrant van 13 oktober 2015

Innovatie: bioplastic

Geweldige landelijke media-aandacht voor de symbolische overdracht van één kilo bioplastic uit zuiveringsslib aan een bedrijf in Genderen. Al vroeg in de ochtend besteedde Radio 1 elk uur kort aan deze innovatie. Later in november volgt nog een uitzending bij RTL7 waarin de oproep centraal staat om bedrijven en overheden op dit terrein samen te laten werken. (zie extra bijlage).

Zie de knipselkrant van 21, 22, 23, 26 en 29 oktober 2015

Vele landelijke, regionale en vakmedia hebben een artikel geplaatst in hun blad of website. De Volkskrant had de primeur. Enkele voorbeelden: De Volkskrant, Brabants Dagblad, BNdeStem, Cobouw, Bioplastics magazine, Dutchwatersector.com, Techniek, EFGF, en meer.

Zelfs wereldwijd was er aandacht: journalisten uit Malaysia, Thailand, Vietnam, China, Brasil en Myanmar kwamen op bezoek tijdens een landelijke media tour. Zowel voor National TV, Radio NewsChannel en Sunday Times.

Volkskrant	22 oktober	Plastic draagtasjes uit poep- en piesresten	Krant en website
Brabants Dagblad	22 en 23 oktober	Eerste kg grondstof voor plastic uit rioolslib	Krant en website
BN/de Stem	23 oktober	In poep zit prima plastic	Krant en website
Cobouw		Zuiveringsslib grondstof bioplastic	Vakblad en digitaal
Techniek		Zuiveringsslib grondstof bioplastic	Vakblad en digitaal
EFGF	27 oktober	Wereldprimeur: bioplastics uit rioolwater	Website
Dutchwatersector.com	23 oktober	Brabantse Delta hands over first kg PHA biopolymer to packaging manufacturer	Website
Binnenlands Bestuur	22 oktober	Waterschap maakt bioplastic uit afvalwater	Website
Duurzaam Bedrijfsleven	23 oktober	Waterschappen maken afbreekbaar bioplastic uit rioolwater	Website
Straatbeeld	23 oktober	Wereldprimeur: bioplastic winnen uit rioolwater	www.straatbeeld.nl
Techniek en Wetenschap in perspectief	28 oktober	Bioplastic uit waterzuivering	www.technischweekblad.nl
Waterforum	21 oktober	Eerste kilo bioplastic uit afvalwater ziet levenslicht	www.waterforum.net
Helpdesk Water Rijksoverheid	27 oktober	De eerste kilo bioplastic uit afvalwater	Website
Duurzaam geproduceerd		De bioplastic uit rioolwater ter wereld geproduceerd	Website
Stowa Magazine		Bioplastic uit afvalwater: kan het?	Website
Verpakkingsmanagement	29 oktober	De eerste kilo bioplastic uit rioolwater	Website
Bioplastic Magazine	23 oktober	World first PHA from sewage sludge	Website
Civbiobased	21 oktober	Een kilo modderplastic	Website

EM Vereniging Nederland	30 oktober	Eerste kilo bioplastic uit rioolwater	Website
KR Kunststof en rubber	23 oktober	Eerste kilo bioplastic uit rioolwater	Website
Nieuwsblad Altena	22 oktober	Bioplastic uit slib van afvalwater	Website
RTL Z		Plastic tasje van rioolwater	Website
GroentenNieuws.nl		Eerste kilo PHA bioplastics uit slib van afvalwater	Website
Wageningen UR		Bioplastics uit reststromen: PHA	Website
Nieuws.nl	22 oktober	Eerste kilo bioplastic gemaakt uit afvalwater	Website
Utilities		Eerste kilo bioplastic	Website
SNB	27 oktober	Eerste kilo bioplastic is wereldprimeur	Website
Unie van Waterschappen	22 oktober	Wereldprimeur: de eerste kilo bioplastic uit afvalwater	Website
Kunststof Magazine	Nog niet bekend		

- Interview Bioplastics -- PM 'Publiek Denken'. De overheid mag economische activiteiten ontwikkelen maar moet gedragsregels in acht nemen. De scheidslijn hierbij is dun! Anderzijds wordt verwacht dat waterschappen steeds meer midden in de maatschappij staan en samenwerken met bedrijven en kennisinstellingen.
- Oktober was een topmaand op social media. Allereerst de Biosplastics. Goed voor een bereik van ruim 4800 mensen op Facebook. Op LinkedIn en Twitter ook veel belangstelling en interactie (liken, delen, reageren).
- Het bericht over bioplastics is op de website in de maanden oktober en november 938 keer bekeken.

Radio en televisie

Donderdag 22 oktober bezocht Radio 1 Journaal NOS zuivering Bath voor een live programma. Tussen 6 en 9 uur was het waterschap elk half uur vijf minuten op de radio te horen.

Grafjes in de tuin van Bouvigne

De identiteit is bekend van de stoffelijke resten van twee meisjes die begin september zijn opgegraven in de tuin van Bouvigne. De familie is nauw betrokken geweest bij het onderzoek en bepaalt nu verder waar en wanneer de herbegraving plaatsvindt.

Zie de knipselkrant van 21 oktober 2015

Schade door wateroverlast

De hevige neerslag die in juli 2014 is gevallen in de omgeving van Sprang-Capelle heeft geleid tot schade bij enkele plaatselijke landbouwbedrijven. Eén van die bedrijven heeft de media benaderd.

Zie de knipselkranten van 29 oktober 2015

Schone Maaswaterketen

De Maas kan en moet schoner. Met dat doel hebben de waterschappen en drinkwaterbedrijven langs de Maas, STOWA en het ministerie van Infrastructuur en Milieu de handen ineengeslagen. Zij onderzoeken een nieuwe zuiveringstechnologie om medicijnresten en andere microverontreinigingen uit het afvalwater te halen.

Zie de knipselkrant van 29 oktober 2015

Winterpeil

Op Facebook plaatsen we een bericht over het winterpeil in de vorm van een 'medewerker in beeld'. De reacties enorm. Een bereik van ruim 4500 mensen.

Representatie/ evenementen

Maand oktober

Delta Professionals Day

Donderdag 15 oktober: Delta Professionals Day. Deze dag wordt georganiseerd voor en door Young Professionals in het kennisveld: Waterstaat en Landinrichting in Nederland. Thema is 'Het Nieuwe Deltaprogramma', wat zich kenmerkt door 3 pijlers: Waterveiligheid, zoetwatervoorziening en ruimtelijke adaptie. Waterschap Brabantse Delta heeft een bedrag van 200 euro gesponsord in het kader van arbeidsmarktcommunicatie.

Educatie / rondleidingen

Maand oktober

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	8	270	Basis- en middelbare scholen
RWZI Bath	0	0	
Gemaal Keizersveer	0	0	
Markdal	0	0	
Overdiepse Polder	4	120	Educatief 50+, , Buurtvereniging Ons Dongen

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand oktober

		1 oktober 2015	1 november 2015	+/-
Website	Algemeen	12.262 bezoeken	10.940 bezoeken	-1322
	Nieuwsberichten	2.579 keer bekeken	2.828 keer bekeken	+249
	Werk in uitvoering	3.245 keer bekeken	2.231 keer bekeken	-1014
	Bestuur algemeen	567 keer bekeken	681 keer bekeken	+114
	Vergaderingen en stukken	259 keer bekeken	392 keer bekeken	+133
	Dagelijks bestuur	311 keer bekeken	331 keer bekeken	+20
Twitter	@brabantsedelta	3.025 volgers	3.080 volgers	+55
Facebook	Brabantse Delta	1.072 likes	1.097 likes	+25
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	424	429	+5

Mediaoverzicht november 2015

De start van de uitvoering van het verkeersplan rond Bouvigne en de vaststelling van de kadernota en het Waterbeheerplan waren enkele mijlpalen die media-aandacht hebben gekregen in november. Daarnaast ook aandacht voor diverse projecten die in voorbereiding en uitvoering zijn, zoals dijkverbetering Geertruidenberg/Amertak en baggerwerkzaamheden in Waalwijk en Oosterhout.

Parkeren op Bouvigne

De aangekondigde start van de werkzaamheden aan het parkeerterrein van Bouvigne Paradijs zijn voor BN/De Stem aanleiding om de historie van de totstandkoming van het parkeerplan nog eens boven tafel te brengen. Tevens doorkijk naar de planning van de werkzaamheden.

Zie de knipselkrant van 2 november 2015

Watervriendelijke inrichting van de tuin

De Nederlandse watergezant Henk Ovink roept tuinbezitters op om hun tuinen 'watervriendelijker' in te richten. Tegels en verhardingen beperken zodat regenwater in de bodem kan infiltreren en wateroverlast voorkomen wordt.

Zie de knipselkrant van 2 november 2015

Kwijtschelding blijft voor studenten

In de studentenwereld is ophef ontstaan over het voornemen van het Hoogheemraadschap van Delfland om de kwijtschelding voor studenten geleidelijk af te schaffen. De redactie van Avans Punt hebben geïnformeerd bij de Brabantse waterschappen of dat ook hier speelt. Dat is niet het geval.

Zie de knipselkranten van 4 en 6 november 2015

Ulvenhoutse bos

Het Ulvenhoutse bos is één van de 160 Natura 2000 gebieden in Nederland en gaat deels op de schop. Belangrijkste reden hiervoor is het tegengaan van de verdroging. Alhoewel het bos al als zeer nat wordt ervaren zijn er volgens de betrokken partners, waaronder het waterschap, aanvullende maatregelen nodig om water langer vast te houden maar tegelijkertijd overlast te voorkomen.

Zie de knipselkrant van 6 november 2015

Onderzoek gevolgen diergeneesmiddelen op waterkwaliteit

Er komt een onderzoek naar de risico's van diergeneesmiddelen op de waterkwaliteit. De risico's zijn tot nu toe onderbelicht. Het onderzoeksinstituut CLM voert het onderzoek uit in samenwerking met o.a. de Brabantse waterschappen.

Zie de knipselkrant van 10 november 2015

Schouwvoering

Medewerkers van het waterschap controleren de komende periode de onderhoudstoestand van de sloten en watergangen die door de aanliggende grondeigenaren onderhouden moeten worden. Deze jaarlijkse schouwvoering wordt aangekondigd via de media.

Zie de knipselkrant van 10 november 2015

Kadernota en waterbeheerplan

De vaststelling van het waterbeheerplan en de kadernota door het algemeen bestuur leidde tot een persgesprek met Kees Coppens en Theo Schots. Het beknopte artikel meldde dat onze tarieven minder hard stijgen dan oorspronkelijk begroot. Dat terwijl andere waterschappen de tarieven verhogen.

Zie de knipselkrant van 13 november 2015

Baggeren Waalwijk

Het waterschap start medio november met het baggeren van een aantal wateren rondom de Burgemeester Smeelelaan in Waalwijk. Dit is nodig om wateroverlast in de stad te voorkomen.

Zie de knipselkranten van 16 en 19 november 2015

Amertak

De start van de versterking van de dijken langs de Amertak en de Donge in de gemeenten Geertruidenberg, Drimmelen en Oosterhout is onderwerp van een informatiebijeenkomst op 1 december in Raamsdonksveer.

Zie de knipselkranten van 16 en 26 november 2015

Herstelkosten leidingbreuk

In BN/De Stem een artikel over de onenigheid tussen het waterschap en de gemeente Halderberge over wie de kosten moet betalen van de gevolgen van de leidingbreuk in Oudenbosch in juni van dit jaar. In de risicoparagraaf van de begroting van het waterschap staat expliciet dat de herstelkosten van 630.000 euro voor rekening zijn van de gemeente. De gemeente stelt echter dat de kosten inmiddels hoger zijn en het zeker geen uitgemaakte zaak is dat de gemeente voor die kosten opdraait.
Zie de knipselkranten van 17 en 23 november 2015

Randweg Zundert

Het waterschap heeft de aanleg van de randweg Zundert aangegrepen om tegelijkertijd de ecologische verbindingzone tussen de randweg en de Kleine Beek aan te leggen. De Kleinen Beek moest verlegd worden. Op 18 november is de randweg officieel geopend.
Zie knipselkrant van 19 november 2015

Klimaatop Parijs

Huub Hieltjes en wethouder Paul de Beer van Breda verzorgen een bijeenkomst over klimaatadaptie in Breda tijdens de klimaatop in Parijs. Breda is daarbij een voorbeeld voor andere middelgrote steden in de wereld. Voldoende waterberging en aanpassingen op lokale schaal zijn voorbeelden van de aanpak in Breda. Meerdere media berichten hierover.
Zie de knipselkranten van 19 en 23 november 2015

Keenehaven

Het waterschap heeft om nog onduidelijke reden geen vergunning van de gemeente Moerdijk voor de aanleg van de ecologische verbindingzone Keenehaven bij Klundert. 'De gemeente grijpt echter niet in omdat de aanleg past in de plannen van de gemeente', aldus BN/De Stem.
Zie de knipselkrant van 19 november 2015

Baggeren Oosterhout

Ook in de Oosterhoutse wijk Dommelbergen start het waterschap met baggerwerkzaamheden. Diverse (online) media plaatsen een bericht hierover. Opvallend zijn ook de vragen over het onderhoud op de diverse locaties in Oosterhout. Die laten de betrokkenheid zien van de inwoners en de noodzaak van een goede informatievoorziening hieromtrent.
Zie de knipselkrant van 26 november 2015

Stinkend grondwater

Bij het oppompen van grondwater kan in sommige gevallen H₂S vrijkomen. Dat is de bekende 'rotte-eierenlucht' die tot gezondheidsklachten kunnen leiden. De GGD in Brabant heeft hier onderzoek naar gedaan en geeft tips over het verantwoorde gebruik van grondwater.
Zie de knipselkrant van 27 november 2015

Dorpswaterloop Alphen

Het ondieper maken van de beek en het aanleggen van zeven poelen en oevers met struweel en bloemrijk grasland. Dat gaat volgend jaar gebeuren met en rond de Dorpswaterloop in Alphen bij de aanleg van een ecologische verbindingzone langs deze waterloop.
Zie de knipselkrant van 30 november 2015

Wereldtoilettag

Wereldtoilettag is op 19 november.
Social media campagne en seminar aansluiten bij The Urgent Run Seminar: Closing the Nutrient Cycle

Innovatie: Bioplastic

Ook in november is er veel aandacht voor bioplastic: Enkele voorbeelden: Binnenlands Bestuur, Duurzaam Bedrijfsleven, Straatbeeld, Techniek en Wetenschap in perspectief, Waterforum, Helpdesk Water, Duurzaam geproduceerd, Stowa magazine, Verpakkingsmanagement, Bioplastic Magazine, Civibased, EM Vereniging Nederland, Gate2IP, KR Kunststof en rubber, Nieuwsblad Altena, RTL Z, GroentenNieuws.nl, Wageningen UR, en meer.

Waterforum	Nov. 2015 21 oktober	Eerste kilo bioplastic uit afvalwater ziet levenslicht	Vakblad
Stowa Magazine	Najaar 2015	Bioplastic uit afvalwater: kan het?	Vakblad
Gate2IP	November 2015	Bioplastic uit rioolwater	Website

Radio en televisie

Ondernemend Nederland RTL 7

Programma Ondernemend Nederland van RTL 7 kwam op zuivering Bath filmen. Thema innovatie (ontwikkeling bioplastic uit afvalwater) en ondernemers (samenwerken)... Uitzonden 8 november 09.55 uur. Herhaald op 14 november 12.30 uur.

De aankondiging van de uitzending op RTL7 (Ondernemend Nederland) scoorde op Facebook. We bereikten bijna 2500 mensen.

Radio KRO/NCRV

Reporterradio KRO/NCRV 22 november 19.00 uur, special over alternatieven om plastic soep in de oceanen tegen te gaan. Waterschap is 7 minuten in de uitzending.

Vara

Vara televisie (publieke omroep). Tijdens de finale uitzending op vrijdag 27 november, reeks over de klimaatop in Parijs, houdt Louise Vet een 10 minuten lang betoog over haar visie op een duurzame toekomst cradle to cradle. Zij geeft het bioplastic uit afvalwater als voorbeeld (Plastic tasje).

(In januari maakt 'Ons Water' een filmpje voor website iov ministerie van infrastructuur en milieu)

Representatie/ evenementen

Maand november

24 november 2015: Bezoek CVVO aan RWZI Nieuwveer

Ruim 30 vrouwelijke ondernemers brachten een bezoek aan de rioolwaterzuivering Nieuwveer. De dames wilden meer weten over duurzaamheid en het waterschap in relatie tot ondernemers en belangenverenigingen.

Jaar van de ruimte

De Brabantse waterschappen ondersteunden samen met de Unie het initiatief Jaar van de Ruimte 2015. Tijdens het Jaar van de Ruimte wordt ingegaan op de vraag 'Wie maakt Nederland, nu en in de toekomst?' Het waterschap heeft als onderdeel daarvan in november 2015 een startbijeenkomst georganiseerd voor de provinciale omgevingsvisie. Die visie is een belangrijk 'instrument' in de ruimtelijke ontwikkeling van Brabant waarin water een volwaardige plaats moet krijgen. Communicatie vormt een belangrijk onderdeel, zowel ter voorbereiding van die bijeenkomst als in het proces rond de totstandkoming van de visie.

Educatie/ rondleidingen

Maand november

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	1	12	vereniging
RWZI Bath	3	85	Basisscholen, vereniging
Gemaal Keizersveer / Overdiepse Polder	2	75	Verenigingen
Markdal	1	30	Staatsbosbeheer

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand november

		1 november 2015	1 december 2015	+/-
Website	Algemeen	10.940 bezoeken	9.416 bezoeken	-1524
	Nieuwsberichten	2.828 keer bekeken	2.689 keer bekeken	-139
	Werk in uitvoering	2.231 keer bekeken	2.719 keer bekeken	+488
	Bestuur algemeen	681 keer bekeken	590 keer bekeken	-91
	Vergaderingen en stukken	392 keer bekeken	431 keer bekeken	+39
	Dagelijks bestuur	331 keer bekeken	289 keer bekeken	-42
Twitter	@brabantsedelta	3.080 volgers	3.137 volgers	+57
Facebook	Brabantse Delta	1.097 likes	1.104 likes	+7
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	429	432	+3

Mediaoverzicht december 2015

Louis van der Kallen begint december met twee mediamomenten. Als eerste met een interview over de start van het planproces voor de dijkverbetering Geertruidenberg en Amertak.

Een tweede artikel in BN/De Stem en enkele andere media gaat over de herijking van de afvalwaterakkoorden met Dongen en Gilze en Rijen. Tegen het einde van het jaar uiteraard weer aandacht voor het tegengaan van vet en olie in het riool. Het jaar wordt afgesloten met een artikel in De Volkskrant over waterbewustzijn.

Dijkverbetering Geertruidenberg en Amertak

Klaas Sloots en Louis van der Kallen zijn geïnterviewd over de start van het planproces dijkverbetering Geertruidenberg en Amertak. Die start vindt plaats in de vorm van een informatieavond in Raamsdonksveer waar belanghebbenden en belangstellenden hun meekoppelkansen aan kunnen dragen.

Zie de knipselkrant van 3 december 2015

Geactualiseerde afvalwaterakkoorden

De herijking van de afvalwaterakkoorden met Dongen en Gilze en Rijen leveren een besparing op van ruim vijf miljoen euro op de eerder geraamde investeringskosten voor projecten in de afvalwaterketen in die gemeenten. Diverse media berichten hierover.

Zie de knipselkranten van 3 en 7 december 2015

Klimaattop Parijs

Terwijl de klimaattop vordert blijkt er ook internationale media-aandacht te zijn voor de bijdrage van de gemeente Breda en het waterschap over de klimaatadaptatie in middelgrote steden. Een Amerikaans radiostation heeft Huub Hieltjes hierover geïnterviewd.

<http://www.npr.org/player/v2/mediaPlayer.html?action=1&t=1&islist=false&id=458427019&m=458427020>

Schuimvlokken

In BN/De Stem een artikel over de oorzaak van schuimvlokken in de Mark. Die vlokken bevatten eiwit en ontstaan door de afbraak van algen. Aanleiding voor dit artikel zijn vragen van de partij Water Natuurlijk. Via de eigen social mediakanalen van het waterschap is hier verder aandacht aan geschonken.

Zie de knipselkrant van 4 december 2015

Gevolgen klimaatverandering voor West-Brabant

Naar aanleiding van de klimaattop in Parijs besteedt BN/De Stem in de zaterdageditie een artikel aan de gevolgen van de klimaatverandering voor West-Brabant. Naast droogte en toenemende kans op bosbranden is dat ook de kans op extreme neerslag. Het waterschap bereidt maatregelen voor om samen met andere partijen die gevolgen te beperken. Dat sluit aan op de toelichting die Huub Hieltjes en de Bredase wethouder Paul de Beer hebben gegeven tijdens de klimaattop over de aanpak in Breda.

Zie de knipselkrant van 7 december 2015

Waterkwaliteit West-Brabant

[De waterkwaliteit is slecht, zegt onder andere Wieke Bonthuis: fractievoorzitter van Water Natuurlijk in BN/De Stem. Kees Coppens nuanceert dat beeld door onder andere aan te geven dat de normen strenger zijn geworden en de monitoringssystematiek nu is aangepast om een realistischer beeld te krijgen.](#)

Zie de knipselkrant van 14 december 2015

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

Een link naar het artikel over de slechte waterkwaliteit in West-Brabant is het artikel over het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer in Nieuwe Oogst. Daarin pleit LTO Nederland voor een constante aandacht van land- en tuinbouw voor duurzaam omgaan met water, zowel op het gebied van kwaliteit alsook kwantiteit. Extra Europees geld zou daarvoor zeer welkom zijn.

Zie de knipselkrant van 14 december 2015

Zuivering Zundert water

De gemeente Zundert gaat zelf een deel van het vervuilde water, dat afstroomt van onder andere de straat, zuiveren met behulp van een zuiveringsmoeras. Daardoor zijn er minder investeringen nodig in de afvalwaterketen.

Zie de knipselkrant van 15 december 2015

Visvijver Kaatsheuvel vervuild

Door een foute rioolaansluiting bij een bedrijf in Kaatsheuvel is er afvalwater in een nabijgelegen visvijver gestroomd. Het waterschap en de gemeente hebben maatregelen genomen om zoveel mogelijk vissen uit de

vijver te halen en over te brengen naar andere waterpartijen en voor het wegpompen en daarna weer verversen van het vijverwater. Het bedrijf neemt de schade op zich.
Zie de knipselkranten van 16, 17, 21 december 2015

Waterschap doet mee aan Serious Ambtenaar

In het kader van de 3FM-actie Serious Request doet het waterschap mee aan Serious Ambtenaar. Hiervoor gaan acht tot tien enthousiaste vrijwilligers in april 2016 aan de slag met twee concrete vraagstukken in het kader van Big Data en digitale dienstverlening.

Zie de knipselkrant van 17 december 2015

Oliebollenvet niet in het riool

Waterschap Brabantse Delta werkt mee aan de publiciteitscampagne om mensen te wijzen op de gevolgen van vet in het riool. Juist in deze 'oliebollentijd' is het verstandig om vet af te geven bij de diverse inzamel punten om zo verstopping van het riool en schade aan het zuiveringsproces te voorkomen.

Zie de knipselkrant van 28 december 2015

Meisjes herbegraven op Bouvigne

De stoffelijke resten van twee meisjes, die enkele maanden geleden zijn opgegraven in de tuin van Bouvigne, worden daar op in januari 2016 weer herbegraven. Op verzoek van de betrokken families is daar door de gemeente en het waterschap toestemming voor gegeven.

Zie de knipselkrant van 28 december 2015

Muskusrattenbestrijding

Op 30 december verschijnt er een persoonlijk kort interview in BN/De Stem met Peer Fens, muskusrattenbestrijder uit Drimmelen. Hij vertelt met passie over zijn werk en de belangstelling van voorbijgangers voor zijn zoektocht naar deze dieren die een bedreiging vormen voor onze dijken.

Zie de knipselkrant van 30 december 2015

Waterbewustzijn

Op de laatste dag van 2015 staat er een artikel in De Volkskrant over het vergroten van het waterbewustzijn. De vernieuwde App 'overstroom ik' en de wateroverlast in Groot-Brittannië maken de aandacht voor dit onderwerp actueel.

Zie de knipselkrant van 31 december 2015

Overdiepse Polder

Op vier uitkijkpunten zijn informatieborden geplaatst in de huisstijl van het waterschap. Op de foto een bord bij de nieuwe ecologische verbindingzone bij het Oude Maasje. Het laatste bord wordt begin 2016 geplaatst als het uitkijkpunt bij het oude gemaalje helemaal klaar is. En de laatste nieuwsbrief is verschenen.

Calamiteitencommunicatie

Maand december

Vervuiling visvijver Kaatsheuvel

Door een foute rioolaansluiting bij een bedrijf in Kaatsheuvel is er afvalwater in een nabijgelegen visvijver gestroomd. Het waterschap heeft in overleg met de gemeente de communicatie verzorgd over deze calamiteit. Hoewel de regie over de communicatie bij de gemeente lag, heeft die expliciet gevraagd om medewerking. Diverse media hebben over het voorval bericht.

Zie de knipselkranten van 16, 17, 21 december 2015

Representatie/ evenementen

Maand december

Di 22, ma 28 en wo 30 december van 13.30 - 14.30 uur

Op 22, 28, 30 december 2015 bezochten ruim 209 bezoekers landgoed Bouvigne. De kerstrandleidingen is een samenwerking met VVV Breda en waterschap Brabantse Delta.

Pilot rondleiding gemaal Keizersveer en Overdiepse Polder

In december 2015 zijn twee pilot-rondleidingen in gemaal Keizersveer gehouden: een combinatie van een rondleiding door het gemaal en de Overdiepse Polder. Hoewel de keten nu weg zijn en de aannemer bijna klaar is, blijft er belangstelling voor de polder. We kijken nu het komende half jaar of bezoekers een gecombineerde excursie leuk vinden. Zij kunnen na de uitleg op eigen gelegenheid de polder bezoeken. De eerste reacties zijn positief.

Educatie / rondleidingen

Maand december

Waar	Aantal excursies	Aantal pers.	Categorie
RWZI Nieuwveer	0	-	
RWZI Bath	1	25	Prinsentuin College MBO
Gemaal Keizersveer / Overdiepse Polder	1	30	Montessori College
Markdal	0	-	

Overzicht digitale media

Overzicht van online bezoekers en volgers

Maand december

		1 december 2015	1 januari 2016	+/-
Website	Algemeen	9.416 bezoeken	7.699 bezoeken	-1.717
	Nieuwsberichten	2.689 keer bekeken	1.727 keer bekeken	-962
	Werk in uitvoering	2.719 keer bekeken	1.961 keer bekeken	-758
	Bestuur algemeen	590 keer bekeken	439 keer bekeken	-151
	Vergaderingen en stukken	431 keer bekeken	249 keer bekeken	-182
	Dagelijks bestuur	289 keer bekeken	239 keer bekeken	-50
Twitter	@brabantsedelta	3.137 volgers	3.198	+61
Facebook	Brabantse Delta	1.104 likes	1.123 likes	+19
Digitale nieuwsbrief	Per e-mail	432	436	+4

Kerstgroet op Facebook

We plaatsten een kerstgroet op Facebook. Het bericht leverde veel interactie op en een bereik van bijna 3300 mensen.

Zaaknr. : 15.ZK12323/16.B0044

Kenmerk : 15IT034392

Barcode :

Benoeming externe leden rekenkamercommissie/Wijziging Verordening Rekenkamercommissie

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over een roulatiesysteem van aftreden van externe leden en de herbenoeming van de huidige externe leden van de rekenkamercommissie

Samenvatting: Waterschap Brabantse Delta heeft een rekenkamercommissie die uit vijf leden bestaat: drie externe leden (waaronder de voorzitter) en twee AB-leden. De benoemingstermijn van de drie externe leden loopt af op 25 maart 2016. Aan de orde is besluitvorming over de invoering van een roulatiesysteem voor de externe leden en de benoeming van drie huidige externe leden van de rekenkamercommissie waaronder de voorzitter van deze commissie. De rekenkamercommissie stemt hiermee in.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in de wijziging van de Verordening rekenkamercommissie en stemt in met de benoeming van de huidige externe leden van de rekenkamercommissie overeenkomstig bijgevoegd besluit.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☒ Directieteam	23 februari 2016
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	1 maart 2016
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	23 maart 2016

☒ Bijlage(n) bij het besluit Benoemingsbesluit Wijzigingsbesluit Verordening rekenkamercommissie	16IT008588 16IT008561
-- Achtergronddocument(en) Brief Aa en Maas Brief De Dommel Overzicht gewijzigde tekst verordening	15IN041570 16IN002037 16IT011315

Aanleiding/context

Waterschap Brabantse Delta heeft een rekenkamercommissie die uit vijf leden bestaat: drie externe leden (waaronder de voorzitter) en twee AB-leden. De benoemingstermijn van de drie externe leden loopt af op 25 maart 2016. Aan de orde is besluitvorming over de benoeming van drie externe leden van de rekenkamercommissie waaronder de voorzitter van deze commissie. In het verlengde hiervan wordt ook voorgesteld om de Verordening rekenkamercommissie te wijzigen zodat een rouleersysteem voor de externe leden kan worden ingevoerd.

Beoogd effect

Door benoeming van externe leden is de rekenkamercommissie vanaf 26 maart 2016 overeenkomstig de Verordening rekenkamercommissie weer compleet om de aan haar toegewezen functie uit te oefenen. Met de invoering van een rouleersysteem voor de externe leden wordt beoogd de opgebouwde kennis en ervaring in de toekomst niet verloren te laten gaan.

Argumenten

De commissie bestaat uit vijf leden. Het algemeen bestuur benoemt de leden van de commissie. Twee leden van de commissie worden benoemd door het algemeen bestuur uit zijn midden. De overige drie leden van de commissie, inclusief de voorzitter, zijn geen lid van het algemeen bestuur. Zij worden de externe leden genoemd. (Leden van het dagelijks bestuur kunnen overigens niet worden benoemd tot lid van de rekenkamercommissie).

De drie externe leden van de Rekenkamercommissie staan positief tegenover een herbenoeming voor een volgende periode. Ook overigens zijn er geen redenen om niet tot herbenoeming over te gaan. In het verlengde van deze herbenoemingen kwam naar voren dat met het huidige systeem van benoemingen er in de nabije toekomst bij het vertrek van de drie externe leden opgebouwde kennis en ervaring in één klap verloren kunnen gaan. Daar komt bij dat er in 2019 waterschapsverkiezingen zijn. Twee nieuwe AB-leden kunnen dan lid worden van rekenkamercommissie, waardoor ook weer kennis en ervaring kunnen verdwijnen.

Voorgesteld wordt om in de Verordening Rekenkamercommissie een bevoegdheid voor het algemeen bestuur op te nemen om af te kunnen wijken van de benoemingstermijnen voor de externe leden wanneer dit voor de continuïteit van de werkzaamheden van de rekenkamercommissie noodzakelijk is. Op deze wijze ontstaat een rouleersysteem van aftreden en gaan kennis en ervaring niet verloren.

Door toepassing van de voorgestelde bevoegdheid ligt dan het volgende benoemingsschema nu in de rede:

1. Tot voorzitter van de rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta te herbenoemen voor de periode 26 maart 2016 tot 1 maart 2020: de heer mr. C.M. de Graaf.
2. Tot lid van de rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta te herbenoemen voor de periode 26 maart 2016 tot 1 maart 2018: de heer K.J. Burger te Enspijk.
3. Tot lid van de rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta te herbenoemen voor de periode 26 maart 2016 tot 1 maart 2021: mevrouw I.M. Raaijmakers MSc, RC.

De rekenkamercommissie kan zich ook vinden in dit benoemingsschema dat ook tot stand is gekomen in nauw overleg met de commissie.

Kanttekeningen en risico's

Wanneer geen roulatiesysteem wordt ingevoerd, zullen opgebouwde kennis en ervaringen verloren gaan. Door nu de mogelijkheid te scheppen voor een roulatiesysteem wordt dit voorkomen.

Financiële dekking

Er zijn geen extra financiële consequenties.

Uitvoering

Het benoemingsbesluit wordt toegezonden.

Communicatie

De rekenkamercommissie heeft een eigen pagina op de website van het waterschap. Naast alle rapporten staan hier ook de leden vermeld. De herbenoeming wordt ook hier vermeld.
<http://www.brabantsedelta.nl/algemeen/bestuur-en-organisatie/commissies/rekenkamercommissie.html>

Relatie met beleidsvelden

- Winnend Samenwerken in Brabant

Op verzoek van het algemeen bestuur is nagegaan of er een intensievere vorm van samenwerking mogelijk is tussen Aa en Maas, De Dommel en Brabantse Delta op het gebied van de rekenkamerfunctie. Aa en Maas opteert voor een waterschapsgebonden rekenkamerfunctie. De Dommel heeft de beantwoording overgelaten aan haar rekenkamercommissie. Wel voortzetting van de huidige vorm van samenwerking, maar geen Brabantbrede rekenkamercommissie is de teneur van de antwoorden. Het dagelijks bestuur zal in overleg treden met de andere waterschappen of het zinvol is om over en weer elkaars leden te benoemen. Op deze wijze houdt ieder waterschap zijn eigen waterschapsgebonden rekenkamerfunctie, maar krijgt een en ander wel een Brabantbreed karakter.

- Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De rekenkamercommissie is een onafhankelijke commissie die het gevoerde beleid en het bestuur van waterschap Brabantse Delta toetst op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. De commissie bepaalt zelf welke onderwerpen zij onderzoekt en hoe dat onderzoek wordt uitgevoerd. De uitkomsten leiden tot verbetervoorstellen en aanbevelingen voor de toekomst. Zo wil de Rekenkamercommissie een positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het waterschapsbestuur.

Zaaknr. : 15.ZK12323/16.B0005

Kenmerk : 16IT008588

Barcode :

Het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta;

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 1 maart, 15IT034392;

gelet op artikel 3, lid 6, van de verordening rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta;

BESLUIT

Artikel 1

1. Tot voorzitter van de rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta te herbenoemen voor de periode 26 maart 2016 tot 1 maart 2020: de heer mr. C.M. de Graaf.
2. Tot lid van de rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta te herbenoemen voor de periode 26 maart 2016 tot 1 maart 2018: de heer K.J. Burger te Enspijk.
3. Tot lid van de rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta te herbenoemen voor de periode 26 maart 2016 tot 1 maart 2021: mevrouw I.M. Raaijmakers MSc, RC.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 26 maart 2016.

Artikel 3

Dit besluit wordt aangehaald als: Herbenoemingsbesluit externe leden rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 23 maart 2016,

De 1^e loco-dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

ir. H.T.C. van Stokkom

Zaaknr. : 15.ZK12323/16.B0005

Kenmerk : 16IT008561

Barcode :

Het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta;

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 1 maart, 15IT034392

gelet op artikel 56 en 78 van de Waterschapswet

BESLUIT:

vast te stellen de:

EERSTE WIJZIGING VERORDENING REKENKAMERCOMMISSIE WATERSCHAP BRABANTSE DELTA

Artikel I

De Verordening rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta wordt als volgt gewijzigd:

A.

1. Artikel 3, lid 5 komt te luiden:

5. Het algemeen bestuur benoemt de leden van de commissie voor een periode gelijk aan de lopende zittingsduur van het algemeen bestuur. De voorzitter en de externe leden van de commissie worden benoemd voor een periode gelijk aan vier jaar.

2. Onder vernummering van het zesde tot en met achtste lid tot zevende tot en met negende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

6. Wanneer dit voor de continuïteit van de werkzaamheden van de commissie is gewenst, kan het algemeen bestuur, in afwijking van het vijfde lid, de voorzitter en de externe leden voor een kortere of langere termijn benoemen dan vier jaar, met dien verstande dat de benoemingstermijn nooit langer kan zijn dan vijf jaar.

Artikel II

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 23 maart en vindt voor het eerst toepassing bij de herbenoeming van de leden van de rekenkamercommissie per 26 maart 2016.

Artikel III

Deze verordening wordt aangehaald als: Eerste wijziging verordening rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 23 maart 2016,

De 1^e loco-dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

ir. H.T.C. van Stokkom

Waterschap Brabantse Delta
Ter attentie van het Algemeen Bestuur
Postbus 5520
4801 DZ BREDA

Waterschapshuis
Pettelaarpark 70
Postbus 5049
5201 GA 's-Hertogenbosch

T 088 178 80 00
F 088 178 80 01
E info@aaenmaas.nl
W www.aaenmaas.nl

Datum 17 december 2015
Ons kenmerk 432734
Uw kenmerk 15UT006664
Doorkiesnr. 073 61 56 680 / John Kapteijns
Onderwerp Samenwerking rekenkamercommissies

Geachte heer/mevrouw,

In onze vergadering van 11 december 2015 hebben wij uw brief van 24 juni 2015 behandeld waarin u ons als Algemeen Bestuur van Waterschap Aa en Maas vraagt hoe wij aankijken tegen een intensievere vorm van samenwerking tussen de drie rekenkamercommissies en hoe dit vorm kan krijgen.

Uw brief hebben we betrokken bij onze besluitvorming over de inrichting van de rekenkamerfunctie bij waterschap Aa en Maas.

Onze voorkeur is hierbij uitgegaan naar een waterschapsgebonden rekenkamercommissie, maar met de uitdrukkelijke wens om de reeds ingezette samenwerking van de 3 rekenkamercommissies in de huidige geest voort te zetten. De exacte vormgeving en verdere ontwikkeling hiervan laten wij over aan de rekenkamercommissies.

Een afschrift van deze brief zullen we tevens aan het Algemeen Bestuur van Waterschap De Dommel sturen.

Hoogachtend,
Het Algemeen Bestuur,

de secretaris,

drs. P. Sennema

de dijkgraaf,

drs. L.H.J. Verheijen

cc.: Waterschap De Dommel

16IN002037 - 25/01/2016

Het Algemeen Bestuur van
Waterschap Brabantse Delta

Postbus 5520
4801 DZ Breda

Postbus 10.001
5280 DA Boxtel
Bosscheweg 56
5283 WB Boxtel

Tel. (0411) 618 618
Fax (0411) 618 688
Info@dommel.nl
www.dommel.nl

Boxtel	: 20 januari 2016	behandeld door	: J.G.C.M. van Lent
ons kenmerk	: 4 38792	doorkiesnummer	: 0411 618296
uw kenmerk	: 154506667	e-mail adres	: jvlent@dommel.nl
onderwerp	: samenwerking rekenkamerce	bijlagen	:
		verzonden	:

Geachte bestuur,

Naar aanleiding van uw brief van 24 juni 2015 waarin het Algemeen Bestuur van Waterschap De Dommel vraagt hoe zij aankijken tegen een intensieve vorm van samenwerking tussen de drie rekenkamercommissies excuseren wij ons voor de late reactie.

Uw brief is met het verzoek van verdere behandeling en beantwoording voorgelegd aan de Rekenkamercommissie.

In de vergadering van de Rekenkamercommissie van 12 januari 2016 hebben wij uw brief besproken.
De voorkeur van de Rekenkamercommissie gaat uit naar een commissie verbonden aan waterschap de Dommel.
Daarbij staan wij open voor samenwerking zoals deze ook in een eerdere verkenning van samenwerking in 2013 is besproken. Het betreft uitwisselen van kennis en ervaring met betrekking tot o.a. onderzoeksonderwerpen, onderzoeksresultaten en toetsingskader.

Met vriendelijke groet,

Drs. C.E.J.M. Gransveld
voorzitter Rekenkamercommissie

Zaaknr. : 15.ZK12323/16.B0044

Kenmerk : 16IT011315

Barcode :

Overzicht wijziging artikel 3 verordening rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta

Huidige tekst:

Artikel 3 Samenstelling, benoeming leden

1. De commissie bestaat uit 5 leden.
2. Het algemeen bestuur benoemt de leden van de commissie. Twee leden van de commissie worden benoemd door het algemeen bestuur uit zijn midden. De overige leden van de commissie, inclusief de voorzitter, zijn geen lid van het algemeen bestuur. Leden van het dagelijks bestuur kunnen niet worden benoemd tot lid van de commissie.
3. Het algemeen bestuur wijst uit de externe leden een voorzitter aan.
4. De commissie wijst uit haar midden een plaatsvervangend voorzitter aan, die het voorzitterschap bij diens afwezigheid waarneemt.
5. Het algemeen bestuur benoemt de leden van de commissie voor een periode gelijk aan de lopende zittingsduur van het algemeen bestuur. De voorzitter en de externe leden van de commissie worden benoemd voor een periode gelijk aan de lopende zittingsduur van het algemeen bestuur plus 12 maanden.
6. De leden van de commissie kunnen ten hoogste eenmaal worden herbenoemd.
7. Indien het lidmaatschap van een extern lid eindigt voor het einde van zijn benoemingstermijn, treedt zijn opvolger af op het moment dat de benoemingstermijn van het vertrekkende lid zou zijn afgelopen.
8. De leden van de commissie leggen, alvorens zij hun functie gaan uitoefenen uitoefent, voor zover nog niet gebeurd in een vergadering van het algemeen bestuur de eed (verklaring en belofte) af: *"Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot voorzitter (lid) van de rekenkamercommissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer(beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als voorzitter (lid) van de rekenkamercommissie naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat verklaar en beloof ik!)"*.

Nieuwe tekst:

Artikel 3 Samenstelling, benoeming leden **(wijzigingen vetgedrukt)**

1. De commissie bestaat uit 5 leden.
2. Het algemeen bestuur benoemt de leden van de commissie. Twee leden van de commissie worden benoemd door het algemeen bestuur uit zijn midden. De overige leden van de commissie, inclusief de voorzitter, zijn geen lid van het algemeen bestuur. Leden van het dagelijks bestuur kunnen niet worden benoemd tot lid van de commissie.
3. Het algemeen bestuur wijst uit de externe leden een voorzitter aan.
4. De commissie wijst uit haar midden een plaatsvervangend voorzitter aan, die het voorzitterschap bij diens afwezigheid waarneemt.
5. **Het algemeen bestuur benoemt de leden van de commissie voor een periode gelijk aan de lopende zittingsduur van het algemeen bestuur. De voorzitter en de externe leden van de commissie worden benoemd voor een periode gelijk aan vier jaar.**
6. **Wanneer dit voor de continuïteit van de werkzaamheden van de commissie is gewenst, kan het algemeen bestuur, in afwijking van het vijfde lid, de voorzitter en de externe leden voor een kortere of langere termijn benoemen dan vier jaar, met dien verstande dat de benoemingstermijn nooit langer kan zijn dan vijf jaar.**
7. De leden van de commissie kunnen ten hoogste eenmaal worden herbenoemd.

8. Indien het lidmaatschap van een extern lid eindigt voor het einde van zijn benoemingstermijn, treedt zijn opvolger af op het moment dat de benoemingstermijn van het vertrekkende lid zou zijn afgelopen.
9. De leden van de commissie leggen, alvorens zij hun functie gaan uitoefenen uitoefent, voor zover nog niet gebeurd in een vergadering van het algemeen bestuur de eed (verklaring en belofte) af:
"Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot voorzitter (lid) van de rekenkamercommissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer(beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als voorzitter (lid) van de rekenkamercommissie naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat verklaar en beloof ik!)".

De volledig tekst van de verordening rekenkamercommissie Waterschap Brabantse Delta is te raadplegen via de volgende link:

http://www.brabantsedelta.nl/cvdr/272827_1/Verordening+rekenkamercommissie.html

Zaaknr. : 16.ZK02718/16.B0034

Kenmerk : 16IN003611

Barcode :

Vaststelling projectplan en peilwijziging, natte natuurparel Lage Vuchtpolder

Doel van de notitie: Besluitvorming door Algemeen bestuur over de vaststelling van het projectplan natte natuurparel Lage Vuchtpolder te Breda en de partiële herziening peilbesluit Etten Leur-Breda.

Samenvatting:

In 2009 is gestart met het project natte natuurparel Lage Vuchtpolder. Door veranderd rijksbeleid is het project in 2010 stilgezet. Via een extra financiële impuls (lenteakkoord) is het project herstart. Het waterpeil is nu gericht op landbouwkundig gebruik, maar door de inrichting van de natte natuurparel zullen percelen vernatten en een natuurfunctie (kunnen) krijgen. Om dit mogelijk te maken is een aanpassing van de waterpeilen en waterstromen nodig.

Dit projectplan is opgesteld ter onderbouwing voor:

- de wijziging van waterstaatkundige werken;
- de partiële herziening van het peilbesluit.

Het ontwerp projectplan heeft van 24 december 2015 tot 4 februari 2016 gedurende een periode van 6 weken ter visie gelegen. Op 14 januari 2016 heeft het waterschap een informatieavond georganiseerd. Er zijn in totaal 12 zienswijzen ingediend. Deze zijn opgenomen en van een reactie voorzien in de bijgevoegde nota van zienswijzen en hebben in sommige gevallen geresulteerd in aanpassing van het plan.

Advies: Het algemeen bestuur neemt kennis van de nota van zienswijzen en stelt vast het projectplan Lage Vuchtpolder te Breda en de partiële herziening peilbesluit Etten Leur-Breda.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☒ Directieteam	23 februari 2016
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	1 maart 2016
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	23 maart 2016

☒ Bijlage(n) bij het besluit Nota van zienswijzen Projectplan Lage Vuchtpolder 21 februari 2016 Lage Vuchtpolder plankaart Besluit vaststelling projectplan Lage Vuchtpolder Besluit partiële herziening peilbesluit	16IT006312 15IN013079 15IN013081 16IN004203 15IT023462
Achtergronddocument(en) Beheer en onderhoudsplan	15IN030651

Aanleiding/context

Het gebied de Lage Vuchtpolder is een natte natuurparel en een belangrijke ecologische schakel tussen de 4e Bergboezem, de Spinolashans, de Binnenpolder van Terheijden en de Vrachelse heide.

De natte natuurparels (=NNP) zijn de meest waardevolle, natte, natuurgebieden in Brabant. Van deze natte natuurparels zijn sommige delen verdroogd terwijl bovendien de waterkwaliteit niet overal voldoende is. Het watersysteem van het projectgebied Lage Vuchtpolder maakt deel uit van het stroomgebied van de Mark. De Lage Vuchtpolder is een komvormige polder. In de polder liggen diverse hoofdwaterlopen, veelal oude turfvaarten, zoals bijvoorbeeld de Kleine Kruisvaart. Het waterpeil is nu in de winter NAP-0,55 meter en in de zomer NAP-0,35 meter. Dit peil is gericht op het huidige landbouwkundige grondgebruik.

Het waterschap heeft in het waterbeheerplan een opgave voor de realisatie van natte natuurparels. Een aantal samenwerkende partijen (de gemeente Breda, de provincie Noord Brabant, Staatsbosbeheer, de toekomstige particuliere beheerder en waterschap Brabantse Delta) ontwikkelen de natte natuurparel Lage Vuchtpolder tot een gebied met natuur-, recreatieve en cultuurhistorische waarden. Het trekkerschap van het project ligt bij Staatsbosbeheer. Het waterschap begeleidt de voorbereiding en uitvoering van het project, omdat realisatie van de hydrologische randvoorwaarden voor het herstel van de natte natuurparel een taak van het waterschap is.

Er is een projectplan opgesteld om de omstandigheden geschikt te maken voor de genoemde doelen. Hiervoor is een aanpassing van onder andere de waterpeilen en de waterstromen noodzakelijk.

Het (totale) NNP gebied is in eigendom van SBB en een particuliere natuurbeheerder en agrariërs. De hydrologische omstandigheden voor landbouwkundig gebruik buiten de NNP (en ook voor de percelen die nog in het gebied liggen en in agrarisch gebruik zijn) blijven gehandhaafd of worden verbeterd (geen negatieve uitstraling).

De Zwarte Dijk is een waterkering met de status "overige kering". Bij de aanleg van kunstwerken, het aanpassen van de waterloop en de veranderingen van het waterpeil is rekening gehouden met functie van de kering.

Het ontwerp projectplan heeft met ingang van 24 december 2015 tot 4 februari 2016 gedurende een periode van 6 weken ter visie gelegen. Op 14 januari 2016 heeft het waterschap een informatieavond georganiseerd. Er zijn in totaal 12 zienswijzen ingediend. Deze zijn opgenomen en van een reactie voorzien in de bijgevoegde nota van zienswijzen en hebben in sommige gevallen geresulteerd in aanpassing van het plan. Er was onduidelijkheid over de aanwezigheid van een duiker nabij 2 maatregelen, dit heeft geresulteerd in een kleine aanpassing in het projectplan en plankartaart ter verduidelijking. Over enkele zienswijzen worden nadere afspraken gemaakt met de indieners en deze hebben mede geleid tot aanpassing in het plan. De locatie van maatregel 47 is gewijzigd. Hierover is een afspraak gemaakt tussen de gemeente Breda en Staatsbosbeheer om een nieuwe duiker te realiseren bij Groenstraat.

Beoogd effect

De effecten van de hydrologische maatregelen in de Lage Vuchtpolder zijn:

- EHS realisatie door het omvormen van landbouwgronden naar natuur en het vernatten van deze percelen ten behoeve van de natuurfunctie. Omvang ca. 70 ha Rijks-EHS (SBB en particulier);
- hydrologisch herstel mogelijk maken voor circa 50 ha op korte termijn en op lange termijn van in totaal 105 hectare. De goede waterkwaliteit en -kwantiteit wordt mogelijk gemaakt vanuit de "Waterkokers" (partners: Breda en Waterschap). Per jaar stroomt 300.000 m³ schoon water de natte natuurparel en de overige waterlopen van de Lage Vuchtpolder in.

In de nieuwe situatie zijn de omstandigheden geschikt om vier typen natuurambities te ontwikkelen (provinciale ambitiekaart besluit 23 september 2014):

- N00.01 zoekgebied 2 algemeen hoge cultuurhistorische waarde;
- N10.01 nat Schraalland/N10.02 Vochtig Hooiland;
- N12.02 Kruidenrijk- en Faunarijk Grasland;
- N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland.

Als toekomstige waterhuishoudkundige functie is aangegeven hydrologisch herstel met de realisatie van 50 ha nu en in de toekomst 55 ha extra.

In de natte natuurparel Lage Vuchtpolder komen, na volledige realisatie van het NNP-gebied, twee grote nieuwe peilvakken, namelijk MV4 en MV5. Tevens worden enkele deeltrajecten van waterlopen een apart peilvak, in verband met een afwijkend waterpeil in deze waterlopen.

Argumenten

1.1 Het waterschap heeft een taakstelling voor hydrologisch herstel door het realiseren van natte natuurparels.

Bij de ontwikkeling van het gebied is hydrologisch herstel van de waterhuishoudkundige functie essentieel in de realisatie van de EHS. Samen met partners is dit voor het waterschap aanleiding deze opgave te realiseren. In de nieuwe situatie zijn de omstandigheden geschikt om natuurambities te ontwikkelen zoals: nat schraalland, vochtig hooiland, kruidenrijk- faunarijk grasland, vochtig weidevogelgrasland.

1.2 Voldoende water van een goede kwaliteit is vanuit de Waterkokers (waterberging met helofytenfilter) geregeld.

De Waterkokers is een waterberging met waterkwaliteitsverbetering, die in samenwerking tussen de gemeente Breda en het waterschap is gerealiseerd. De Waterkokers zorgen voor voldoende en schoon water voor de toekomstige natte natuurparel Lage Vuchtpolder.

1.3 Het project heeft voldoende draagvlak in de streek. Vooral voor de stad Breda zal het een recreatief uitloopegebied worden.

De gemeente Breda wil nog redoutes aanleggen. Dit zijn historische militaire verdedigingswerken als verbinding met de Spinolaschans.

1.4 De samenwerking met meerdere partners alsmede het betrekken in het beheer van een particulier initiatief zorgt voor een goed imago van het waterschap.

Bovendien blijft het waterschap een onmisbare partner als wateraanvoerder vanuit het beheer van de Waterkokers (300.000 m³ per jaar).

1.5 De gronden voor realisatie van de natte natuur parel en de aanvoerleiding vanuit Waterkokers zijn in eigendom van de particuliere natuurbeheerder, provincie Noord Brabant en Staatsbosbeheer.

Aan de belangrijkste voorwaarden om het succes van het project te verzekeren is voldaan. De benodigde gronden kunnen worden ingericht en kwalitatief goed water is voorhanden.

1.6 De natte natuurparel houdt gezuiverd stedelijk water vast.

Waterconservering draagt bij aan het verminderen van de droogteproblematiek binnen de landbouwpercelen ten oosten van het natte natuurparel gebied;

1.7 Vernattingseffecten in landbouwpercelen treden niet op of zijn voorkomen door technische maatregelen.

Door de maatregelen kunnen vernattingseffecten voorkomen worden.

Kanttelingen en risico's

1.1 Kansen voor inzet natte natuurparel als waterberging.

In het verleden is reeds gekeken naar de mogelijkheden van waterberging in de Lage Vuchtpolder. Deze mogelijkheid is afgewezen op grond van waterkwaliteitsredenen. De Lage Vuchtpolder is aangewezen als een natte natuurparel, die niet als formeel waterbergingsgebied is aangewezen. Het betreft een laaggelegen bemaal gebied met beperkte bergingscapaciteit in open watergangen. De bodem heeft eveneens een beperkte bergingscapaciteit omdat hoge grondwaterstanden worden nagestreefd. De waterkwaliteit is van groot belang voor de ontwikkeling van gewenste kwetsbare natuurdoelen. Om deze waterkwaliteit te bereiken is in het project Waterakkers veel geïnvesteerd om de noodzakelijke waterkwaliteit te bewerkstelligen. Inundatie met voedselrijk water uit omliggende landbouwgebieden zal de na te streven natuurdoelen naar verwachting ernstig belemmeren.

Financiële dekking

Het project heeft een 100% financiering vanuit rijk, gemeente en provincie. Het trekkerschap ligt bij Staatsbosbeheer, dat tevens verantwoordelijk is voor de aanbesteding en uitvoering van maatregelen. Het waterschap draagt bij in de vorm van interne uren voor begeleiding. Deze uren zijn conform de 2^e Bestuursovereenkomst niet subsidiabel en komen ten laste van de exploitatie (thema- en gebiedsgerichte plannen). In de begroting is hiermee rekening gehouden. De kosten voor beheer en onderhoud zijn opgenomen in de exploitatie.

Uitvoering

Voor het project wordt deze projectplanprocedure gevolgd, tevens ter onderbouwing van de partiële herziening peilbesluit Etten Leur-Breda. Intussen is de projecttrekker Staatsbosbeheer verder gegaan met de planvorming zodat dit najaar gestart wordt met de uitvoering van maatregelen.

Ter informatie is een beheer- en onderhoudsplan toegevoegd.

Het besluit tot partiële herziening van het peilbesluit wordt bekendgemaakt op de dag dat de vastgestelde peilen ook daadwerkelijk in werking moeten treden.

Communicatie

Staatsbosbeheer is als trekker verantwoordelijk gesteld voor de overall projectcommunicatie. Het waterschap heeft gecommuniceerd over de projectplanprocedure.

Relatie met beleidsvelden

- Winnend Samenwerken in Brabant

Het project is geen samenwerking met andere waterschappen, wel met andere overheden.

- Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De aanleg van de natte natuurparel levert een positieve bijdrage aan de leefomgeving en maakt naast versterking van natuurwaarden o.a. andere recreatieve en cultuurhistorische ontwikkelingen mogelijk. De maatregelen dragen bij aan een natuurlijker, veerkrachtiger watersysteem met meer waterbergend vermogen. Door zo efficiënt mogelijk samen te werken wordt vanuit de belangen van eenieder gewerkt aan een duurzame oplossing voor de verdrogingsbestrijding van het gebied, zonder de omgeving overlast te bezorgen, of deze te compenseren.

Zaaknr. : 16.ZK01343

Kenmerk : 16IT006312

Barcode :

Nota van zienswijzen
Ontwerp Nota Zienswijzen | Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage
Vuchtpolder

Status: definitief

Datum: 24 februari 2016

Inhoud

Inleiding.....	3
Algemeen.....	3
Overzicht ingediende zienswijzen.....	4
Zienswijze: 1.....	5
Zienswijze: 2.....	7
Zienswijze: 3.....	9
Zienswijze: 4.....	11
Zienswijze: 5.....	12
Zienswijze: 6.....	13
Zienswijze: 7.....	15
Zienswijze: 8.....	17
Zienswijze: 9.....	20
Zienswijze: 10.....	21
Zienswijze: 11.....	22
Zienswijze: 12.....	23
Ambtelijke zienswijze.....	25

Inleiding

Het dagelijks bestuur van waterschap Brabantse Delta heeft op 22 december 2015 het ontwerp Nota Zienswijzen Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder vrijgegeven voor terinzagelegging. Dit heeft van 24 december 2015 tot 4 februari 2016 ter inzage gelegen. Belanghebbenden hebben de gelegenheid gekregen om een zienswijze in te dienen. In totaal zijn er 12 zienswijzen ontvangen.

Het dagelijks bestuur heeft op 1 maart 2016 de ingediende zienswijzen besproken. In deze nota zijn zowel de zienswijzen als de reactie van het dagelijks bestuur daarop opgenomen.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder wel aangepast.

Algemeen

Belanghebbenden kunnen reageren op een ontwerpbesluit als onderdeel van de voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Een reactie heeft een zienswijze en wordt soms ook een inspraakreactie genoemd. Een bundeling van verschillende zienswijzen (inspraakreacties) is een "nota van zienswijzen". Zo wordt het voor de indieners en voor het waterschap duidelijk wat er leeft rondom het ontwerpbesluit en of het waterschap daarop inspeelt of in kan spelen door het ontwerpbesluit aan te passen. Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Concreet houdt dit onder andere in dat er geen mogelijkheid meer bestaat tot pro forma beroep (een eventueel beroepschrift moet binnen de beroepstermijn volledig worden ingediend en alle beroepsgronden bevatten). Ook mogen decentrale overheden niet meer tegen een besluit van een ander overheidsorgaan in beroep gaan bij de bestuursrechter. En kan iemand alleen een beroep doen op rechtsregels die bedoeld zijn om zijn eigen belang te beschermen (relativiteitsvereiste).

Overzicht ingediende zienswijzen

Nr zienswijze	Naam en adres	Kenmerk
1.	De heer C. Sniijders Bergse pad 5 4847 NC Teteringen	16IN002484
2.	De heer J.P.L.M. van Beek Hoeveneind 23 4847 NE Teteringen	16IN002818
3.	Mevrouw A.D.M. van Beek - van Loon Hartelweg 11 4825 BZ Breda	16IN002817
4.	C.M.J. Kuijpers Eindsepad 7 4911 AP Den Hout.	16IN002507
5.	C.A.M. van Beek Hoge Gouw 9 4847 TN Teteringen	16IN002694
6.	Secr. ZLTO Breda Lian Balemans Laanzichtweg 93 4847 SH Teteringen	16IN000955
7.	F.W.A.M. Buiks Blauwhoefsedreef 5 4847ND Teteringen	16IN002852
8.	Snoek Teteringen V.O.F. Dhr. R. Snoek Zwarte Dijk 2 4847 AG Teteringen	16IN002982
9.	Parkhoeve Breda-Noord Dhr. W. Verhoeven Tussen de Dijken 101 4826 GW Breda	16IN003109
10	Dhr. J. Mulders Gebeurdreef 5 48528W Ulvenhout	16IN003292
11	Dhr. J.H.M. de Jong Hoeveneind 106 4847 NH Teteringen	16IN003444
12	Dhr. W.J.P.M. Akkermans Bredaseweg 150 4904 SC Oosterhout	16IN003431

Zienswijze: 1.				
van:	De heer C. Snijders			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 26 januari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer Snijders is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
1.	De indiener vreest voor wateroverlast op zijn agrarische percelen aan de noordzijde van het projectgebied door de nieuwe maatregelen die worden getroffen om de natte natuurparel Lage Vuchtpolder te realiseren. Hij komt tot deze conclusie omdat: - De sloot ten noorden van het Moerdijkje wordt nu gebruikt als afwatering van het landbouwgebied ten noorden en ten oosten van het Bergse pad; - Nabij maatregel 20 ligt een duiker onder het Moerdijkje door, hier is in de planvorming volgens de indiener geen rekening mee gehouden; - Als het water bij maatregel 23 onder het Moerdijkje door naar de waterloop ten noorden van het Moerdijkje komt, geeft dit wateroverlast; - Maatregel 33 betreft een bestaande waterloop. De afmeting blijft ongewijzigd. De waterloop kan deze hoeveelheid extra water niet verwerken.	In het veld wordt gecontroleerd of er nabij maatregel 20 en 23 een duiker aanwezig is. Indien dit het geval is zullen er passende maatregelen worden genomen, zodat de verbinding wordt opgeheven. Het zuiden van Moerdijkje wordt gescheiden van de noordzijde. Waterloop ten noorden van de Moerdijkje wordt niet verruimd, de duikers in deeltraject 33 worden vergroot en in deeltraject 34 wordt de waterloop verruimd waardoor er meer water afgevoerd kan worden.	Ja	De plankaart en rapport wordt aangepast. Betreft maatregel nr 48.

2.	In de waterloop bij maatregel 33 worden 4 dammen en duikers verwijderd. Volgens het projectplan komen er 3 nieuwe (verruimde) dammen en duikers terug. Echter op de plankaart zijn er 4 aangegeven. Er moeten er 4 terugkomen.	Het worden inderdaad 4 nieuwe dammen en duikers die aangelegd worden in het deeltraject 33. Kaart is correct.	Ja	De tekst in het projectplan wordt aangepast.
gemaakte afspraken:	Over punten 1 en 2 zijn geen afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 2.				
van:	De heer J.P.L.M. van Beek			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk 28 januari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer van Beek is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
3.	De indiener heeft ernstige zorgen over de ontwatering van zijn percelen landbouwgrond ten oosten van Het Nieuwe Dijkje en ten noorden van De Zwarte Dijk. Met name het hoge peil in de sloot langs De Zwarte Dijk zal de afwatering van zijn perceel zeker belemmeren en daardoor resulteren in vernatting. Maatregelen om dit enigszins te voorkomen zijn volgens de indiener het verhogen van het aangrenzende maaiveld (15 meter vanaf de sloot) en te draineren. De wens is om de aangrenzende gronden over 15 meter circa 0,50m te verhogen aflopend naar 0 m, zodat de afwatering geborgd is. Hierover heeft reeds overleg plaats gevonden met de projectmanager Peter Buster van de Provincie Noord-Brabant. De grond die vrijkomt door het af te graven perceel in het projectgebied Natte natuurparel Lage Vuchtpolder zou gebruikt kunnen worden voor het ophogen van de gronden van de heer van Beek.	In opdracht van Staatsbosbeheer is op 4 februari naar aanleiding van de zienswijzen een meting verricht bij het perceel van de indiener. In het perceel dat grenst aan de Zwarte Dijk wordt in een strook van 15 m een buisdrainage aangelegd. De ophoging van maaiveld wordt in overleg met de eigenaar uitgevoerd. Eventuele lage stukken in het perceel wordt opgehoogd.	nee	Is op de plankaart aangegeven als nummer 53 Op plankaart aangegeven als nummer 50 en 53 Op plankaart aangegeven als nummer 52

4.	Vanwege handhaven van zomerpeil in de winter zorgt dit ervoor dat de percelen in het voorjaar te weinig draagkracht hebben, teveel vernat zijn en daardoor later te bewerken zijn. Hierdoor ontstaat inkomsten derving. De indiener maakt zich zorgen over de vernatting doordat grotere hoeveelheden water langs zijn percelen, via de waterlopen afgevoerd gaan worden. Het is wenselijk dat zijn percelen ter compensatie verhoogd worden.	Het perceel ligt in een "vrij afwaterend gebied" waarvoor geen peilbesluit van toepassing is. Het waterpeil verandert ter hoogte van de percelen van de indiener niet. Het huidige waterpeil varieert tussen NAP-0,30 à -0,10 (meting 4 februari 2016). Indien er een hele natte periode is, wordt het waterpeil gereguleerd door de stuw aan de Zwarte Dijk (nummer 6). Wij zullen een peilbuis plaatsen bij de indiener om de waterpeilen en grondwaterstanden te kunnen monitoren.	nee	Nvt Of extra meetpunten in beheer v/h waterschap
5.	Door vermindering aan areaal vanwege verbreding van waterlopen, verwacht de indiener compensatie. Mogelijkheid hiervoor is de strook langs de Zwarte Dijk.	De heer van Beek zal gecompenseerd worden met een resterende strook grond na de verbreding van de sloot aan de noordzijde van de Zwarte Dijk. Dit zal verrekend worden in goed overleg met de indiener. Dit kan gebeuren nadat het benodigd traject is uitgezet door het kadaster. Dit zal juridisch vastgelegd worden.	ja	Plankaart wordt aangepast, de waterloop bij maatregel 1 wordt doorgetrokken.
6.	Verder reageert de indiener op de afvoer van de waterloop langs het Nieuwe Dijkje, richting de waterloop ten zuiden van de Zwarte Dijk. Deze laatste waterloop is volgens hem onvoldoende diep, waardoor het water niet goed afgevoerd kan worden.	De duiker aan de zuidwestzijde van het perceel van de indiener ligt te laag (is nagezakt). De duiker wordt verwijderd en een nieuwe duiker wordt voldoende hoog aangelegd wordt, zodat de afwatering gewaarborgd is.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Over punten 3, 4 en 5 worden nadere afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is aanleiding om het (ontwerp) Nota Zienswijzen Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen op punt 5.			

Zienswijze: 3.				
van:	mevrouw van Beek - van Loon			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 28 januari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en mevrouw van Beek - van Loon is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
7.	De indiener maakt bezwaar op het plan NNP Lage Vuchtpolder, zij verwacht dat dit zorgt voor wateroverlast op haar agrarische percelen aan de westzijde van het plangebied. In het plan wordt aangegeven dat de peilen in het agrarisch gebied gehandhaafd blijven, maar het water van de NNP dient wel afgevoerd te worden via de Vliet die langs het erf loopt. Ze verwacht hierdoor toch vernatting. Indien zich dit voordoet rekent zij op een afdoende schaderegeling.	Het water van de NNP wordt afgevoerd via de Grote Kruisvaart. Deze waterloop is al reeds aangepakt en kan de hoeveelheid water aan. Het peil aan de westzijde van de NNP blijft gelijk aan de huidige situatie (Peilvak MV1). De realisatie van de NNP Lage Vuchtpolder heeft geen effect op de percelen van de indiener.	nee	nvt
8.	Tevens vraagt de indiener zich af hoe de waterkwaliteit in het gebied geregeld wordt en hetzelfde blijft. Worden er maatregelen genomen om Blauwalg te voorkomen? Hoe wordt omgegaan met onvoorziene risico's?	Door de koppeling van Waterakkers met de NNP Lage Vuchtpolder wordt de kwaliteit van het water verbeterd in de polder. Indien er Blauwalg geconstateerd wordt zal er gehandeld worden conform het protocol van het waterschap. Wanneer er onvoorziene risico's zich voordoen, dan zal het waterschap onderzoeken hoe hiermee omgegaan wordt en of er maatregelen worden genomen. Bij schade kan gebruik worden gemaakt van de Schaderegeling van het waterschap.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Er zijn geen afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage			

	Vuchtpolder aan te passen.

Zienswijze: 4.				
van:	De heer C.M.J. Kuijpers			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 27 januari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer C.M.J. Kuijpers is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
9.	De indiener wil graag weten wie de kosten betaalt voor de realisatie van de Natte natuurparel. Hij geeft aan dat de agrariërs niet gevraagd hebben om een natuurgebied en dat zij al genoeg betalen aan Polder en Waterschapslasten.	De kosten voor de realisatie van de NNP Lage Vuchtpolder worden betaald door het Rijk en de provincie. De Lage Vuchtpolder is onderdeel van het natuurnetwerk van Brabant (NNB) voorheen ook bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).	nee	nvt
10.	Indiener vreest voor overlast van eenden en ganzen op zijn agrarische gronden. Zijn gronden liggen net buiten de plangrens NNP Lage Vuchtpolder. Uitwerpselen van eenden en ganzen zorgen voor hooi dat niet gegeten wordt door vee en dat het hooiland kaal gegeten wordt.	Het projectplan behelst het hydrologisch herstel van de polder. Het plan voorziet in een toename van weidevogels. Niet uitgesloten kan worden dat er meerdere eenden en ganzen zullen komen naar de polder. Het waterschap is niet verantwoordelijk voor het wildbeheer.	nee	nvt
11.	Indiener maak zich zorgen op dode dieren in het plangebied. Hij wil graag weten hoe daar mee om wordt gegaan. Indien dode dieren niet worden opgeruimd kan de zijn veestapel ziek worden.	Het gebied wordt beheerd door een agrariër. Deze is zich zeer bewust van ziektes e.d. en zal zorgen voor afvoer van dode dieren uit de polder. Hij volgt hiervoor de geldende protocollen.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Er zijn geen afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 5.				
van:	De heer C.A.M. van Beek			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 28 januari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer van Beek is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
12.	Indiener geeft aan dat de bestaande agrarische gronden worden ontzien van het peilbesluit. Hij maakt hiertegen toch bezwaar. De indiener geeft aan dat de lage waterstanden in de zomer en winter gehandhaafd dienen te blijven voor een goed normaal agrarisch gebruik.	Landbouwpercelen liggen in peilvakken MV1, MV1b en in een "vrij afwaterend gebied" waarvoor geen peilbesluit van toepassing is. Voor alle landbouwpercelen geldt dat de afwatering niet gehinderd wordt door de geplande maatregelen. Bijvoorbeeld de duikers worden aangepast om de afwatering beter te laten plaatsvinden.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Er zijn geen afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 6.				
van:	Secr. ZLTO Breda			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 28 januari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en ZLTO Breda is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
13.	Goede afwatering van landbouwgebied De indiener wil nadruk leggen op een goede afwatering. De afwatering van de resterende landbouwgronden moet gewaarborgd blijven en mag niet gehinderd worden door het nieuwe natuurgebied waar het waterpeil in de watergangen wordt verhoogd.	Landbouwpercelen liggen in peilvakken MV1, MV1b en in een "vrij afwaterend gebied" waarvoor geen peilbesluit van toepassing is. Voor alle landbouwpercelen geldt dat de afwatering niet gehinderd wordt door de geplande maatregelen. Bijvoorbeeld de duikers worden aangepast om de afwatering beter te laten plaatsvinden.	nee	nvt
14.	Geen peilverhoging in landbouwgebied De verhoging van het waterpeil in het natuurgebied mag niet tot gevolg hebben dat de grondwaterstand in het landbouwgebied nadelig wordt beïnvloed. Dit kan ervoor zorgen dat de grond in het voorjaar langer koud blijft en daardoor de groei wordt vertraagd. Ook neemt draagkracht van de grond af voor werktuigen en vee, waardoor de bodem eerder stuk gereden of vertrapt wordt. Een hoge grondwaterstand zorgt ervoor dat de grond al vroeg in het najaar niet meer draagkrachtig is. Daardoor wordt feitelijk het groeiseizoen verkort. De agrariërs zijn er bij gebaat dat de	De effecten van het plan zijn vermeld in bijlage 3 met de hydrologische berekeningen. Nabij de Zwarte Dijk zal peilverhoging lokaal leiden tot grondwaterstandsstijging van twee kopakkers. In overige sloten langs agrarische percelen zal het waterpeil in de praktijk stabiel en gemiddeld lager worden. Door alle maatregelen is, per saldo voor de landbouwpercelen, geen verhoging van de grondwaterstand te verwachten.	nee	nvt

	grondwaterstand in het landbouwgebied gelijk blijft en niet wordt verhoogd.			
15.	Monitoring en overleg Indiener verzoekt om in het landbouwgebied enkele meetbuizen te plaatsen waarmee eventuele veranderingen van de grondwaterstand continue worden opgemeten. Indien gewenst wil indiener concrete locaties voor stellen. Het lijkt de indiener goed om de peilbuisgegevens vervolgens openbaar te maken in een bijeenkomst. Tevens kunnen er andere zaken worden bespreken, die voor de betrokken grondgebruikers van belang zijn in relatie tot de natte natuurparel.	Er zullen 2 à 3 meetbuizen worden geplaatst in overleg met de perceeleigenaren, zodat grondwaterstanden en waterpeilen ook na realisatie van de NNP Lage Vuchtpolder gemonitord worden. Gegevens worden beschikbaar gesteld via het Dinoloket. Metingen waterpeil d.d. 4 februari 2016 worden beschikbaar gesteld aan betrokken eigenaren en zijn aangegeven bij de reacties op de zienswijzen.	nee	Nvt Of extra meetpunten in beheer v/h waterschap
gemaakte afspraken:	Over het plaatsen van extra peilbuizen wordt nog afspraak over gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 7.				
van:	F.W.A.M. Buiks			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 29 januari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer Buiks is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
16.	De indiener heeft in het verleden aangegeven in aanmerking te willen komen voor grond ruil. De gronden waar de indiener interesse in had, heeft hij niet gekregen. Hij uit zijn onvrede hierover in zijn zienswijze.	De keuze om te ruilen is gemaakt door de landinrichtingscommissie Teteringen.	nee	nvt
17.	De indiener heeft 3 percelen ten westen van het projectgebied naast Het Nieuwe Dijkje. In het plan is aangegeven dat ze beginnen midden in het gebied met uitgraven en vernatten. De indiener spreekt zijn bezorgdheid uit dat zijn grond niet te nat wordt om erop te boeren.	Zoals op pagina 20 van het planrapport is vermeld wordt eerst de afwatering voor de landbouwpercelen aangepast. Daarna wordt de vernatting van het natuurgebied gestart.	nee	nvt
18.	De indiener geeft aan dat wanneer hij bemest en stikstof strooit, het gras veel eiwit rijker en veel smakelijker is dan het gras in het project natte natuurparel Lage Vuchtpolder. Hij vreest dat dit tot gevolg heeft dat de grotere vogels (ganzen, eenden en zwanen) op zijn percelen zich te goed doen aan het smakelijke gras en alles onder poepen. Hierdoor ontstaat minder voer- opbrengst. De	Wij verwijzen de indiener naar de wildbeheereenheid en het Fauna fonds indien er schade ontstaat door grotere vogels.	nee	nvt

	indiener wil weten bij wie hij zijn schade kan indienen?			
19.	De indiener wil geen grond afstaan vanwege zijn Mestboekhouding. Voor grond ruil staat hij wel open.	De wens van de indiener voor grondruil is bekend. Indien er een mogelijkheid ontstaat voor grondruil zullen alle geïnteresseerden geïnformeerd worden.	nee	nvy
20.	De indiener is bezorgd over de weide vogels. De hoge bomen in de omgeving Bergse pad en gebied rondom kinderboerderij Parkhoeve Breda Noord, zijn ideale uitkijkposten voor kraaien en roofvogels. Ook meeuwen en vossen zijn echte rovers van weide vogels en eieren. Hij verwacht dat er daardoor maar weinig jonge vogels opgroeien.	Wij brengen deze zienswijze ter kennis aan de betrokken beheerders.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Er zijn geen afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 8.				
van:	Snoek Teteringen V.O.F.			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 1 februari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en Snoek Teteringen V.O.F. belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
21.	Het waterpeil in de aanvoersloot MV4a (ten noorden van de Zwarte Dijk) is 20 centimeter hoger dan het waterpeil in de Natte Natuurparel. Zie pagina 9, dit is volgens de indiener niet nodig en geeft tevens een verhoogd risico op de vernatting van de naast liggende percelen.	Het waterpeil wordt gefaseerd (geleidelijk) verhoogd vanaf 2016. Eindbeeld waterpeil na 2020 in MV4 wordt NAP +0,10 (maximum peil). Dit is 5 cm peilverschil dat nodig is om de waterstroom mogelijk te maken.	nee	nvt
22.	Het streefwaterpeil in het oostelijk gelegen landbouwgebied is - 0.35 NAP. In de huidige situatie, (zomerpeil -0.35 NAP en winterpeil -0.55 NAP) dit peil is gericht op landbouwkundig grondgebruik, in de nieuwe situatie gaat het waterpeil in het oostelijk landbouwgebied zomer en winter naar -0.35 NAP. Dit betekent in de winterperiode een 20 centimeter hogere waterstand. Om de waterstand in MV2b te regelen komt er aan het einde een kantel stuw te staan het scharnierpunt van deze stuw komt op - 0.50 NAP. (pagina 13 punt 6) dit betekend dat het waterpeil in het oostelijk landbouwgebied nooit meer terug gebracht kan worden naar - 0.55 NAP. Op pagina 19 in effecten van het	Voor de percelen in het oostelijk gelegen landbouwgebied is geen peilbesluit (zie figuur 7 in het projectplan). Er is sprake van een vrij afwaterend gebied met streefpeilen. Langs de percelen van betrokkene zijn de huidige waterpeilen variërend tussen NAP-0,30 en NAP+0,15 (meting 4 februari 2016). Zie ook het antwoord bij zienswijze 15. Er zullen nieuwe meetbuizen worden geplaatst en de huidige meetbuizen zullen gemonitord worden en inzicht geven in de grondwaterstanden en waterpeilen. In het oostelijk landbouwgebied liggen diverse duikers. De duiker met een laagste binnen onderkant ligt op NAP-0,50 (duiker onder Nieuwe Dijkje). Het waterpeil is in de winter altijd hoger.	nee	nvt

	plan wordt in het laatste punt beschreven dat er geen vernatting optreedt bij de landbouwpercelen.	Het scharnierpunt van het kantelstuw MV2b ligt op NAP-0,50 ter voorkoming van risico's van piping onder de Zwarte Dijk.		
23.	In tabel 3 (maatregelen inrichtingsplan Lage Vuchtpolder zijnde Waterstaatwerken) op pagina 12, punt 4 (aanleg duiker t.b.v. omleiding afwatering oostelijk landbouwgebied een kruisende aanvoerleiding van Waterakkers) is volgens indiener een knelgeval. Op deze plaats gaat het water van het oostelijk landbouwgebied onder MV4a (aanvoersloot) en Zwarte Dijk door naar MVb2 (zuidelijke sloot). Op dit punt komt alles bij elkaar, onder andere het water van het oostelijk landbouwgebied, de overstort MV2a, ook de overstort van oostelijk deel dorp (DE Haenen) en het water van de Waterakkers dat naar MV2a gaat. Als het waterpeil stijgt door extreme neerslag loopt het op bovengenoemde punt 4 het landbouwgebied in met als gevolg dat de akkers niet bereikbaar zijn voor werkzaamheden zoals oogsten. Daardoor kunnen de landbouwproducten niet te oogsten zijn, lagere opbrengsten hebben en/of niet meer geschikt zijn om te oogsten.	Van de peilen in het geldende peilbesluit (artikel 5) kan worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, waaronder calamiteiten, door extra bemaling.	nee	nvt

24.	Bij punt 8 van de bovengenoemde tabel 3 (Aanleg oeverbescherming bij de uitstroomopeningen van Waterakkers) wil indiener geen grasbetontegels maar afwerking met houten beschot.	Er komt een adequate oeverbescherming aan de noordzijde van de Zwarte Dijk die ervoor zorgt dat het water uit de Waterakkers geen erosie veroorzaakt. Dit wordt aangelegd in overleg met de indiener en moet voldoen aan de eisen van het Waterschap.	nee	nvt
25.	Er wordt beschreven dat het grondwaterpeil niet gaat stijgen in het landbouwgebied, hier heeft de indiener zijn twijfels over, omdat de opwaartse druk ook groter wordt. Graag zou de indiener de huidige grondwaterstanden op papier ontvangen van de zomer en winter periode. Zodat bij eventuele vernatting is aan te tonen dat het grondwaterpeil is gestegen.	Informatie van de meetbuis van Brabant Water ter plaatse van het bedrijf van Snoek Teteringen V.O.F. is beschikbaar via de website www.dinoloket.nl . Dit is een voor iedereen toegankelijke site waar meetreeksen van meetbuizen beschikbaar zijn.	nee	nvt
26.	De noordelijke afvoersloot van de Groenstraat wordt onder de Groenstraat door afgevoerd naar de zuidzijde en komt vervolgens uit op MV2a. Hier wordt het waterpeil verhoogd naar +0.50 NAP. Hoe hoog wordt het waterpeil in de noordelijke afvoersloot van de Groenstraat? Mocht hier hetzelfde peil gehanteerd gaan worden dan heeft dat gevolgen voor de aanliggende percelen.	Het waterpeil in de bermsloot Groenstraat is NAP+0,65 à 0,70, opgemeten op 4 februari 2016. Slootbodem ligt op NAP+0,46 en hoger. Een verhoging van het waterpeil in de bermsloot Groenstraat wordt niet voorgesteld. De duiker onder de Groenstraat wordt voldoende groot zodat ook uitstromend water uit straatkolken afgevoerd kan worden.	Ja, dit is een aanpassing van maatregelen nr 47 van het ontwerpplan. zie ambtelijke zienswijze	Nav de zienswijze wordt het plan aangepast Waterschap is betrokken bij de aanleg van een nieuwe duiker en afwatering.
gemaakte afspraken:	Over punt 24 worden afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 9.				
van:	Parkhoeve Breda-Noord, de heer Wim Verhoeven			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 2 februari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de Parkhoeve Breda-Noord is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
27.	Indiener geeft aan dat op de informatie-avond werd verteld dat de realisatie van de Natte Natuurparel niet van invloed is op de waterstand ten Zuiden van de Zwarte Dijk. Echter in het projectplan staat op blz 45 dat er onderzoek is gedaan naar de huidige boom-populatie in Park Hoge Vucht of deze bestand is tegen hogere grondwaterstanden. Een hogere grondwaterstand zal volgens indiener forse nadelige invloeden hebben op het terrein van de Parkhoeve Breda-Noord. Het is er nu al vaak drassig en blubberig.	Er is in een strook van maximaal 50 m breed in het park de Hoge Vucht (onderdeel van de natte natuurparel) een stijging van de grondwaterstand van 5 tot 20 cm berekend. (zie projectplan bijlage 3 en het hydrologisch rapport d.d. 2011 gemaakt door Royal Haskoning). De huidige wateroverlast die oorzaak is van het drassig en blubberig terrein is de slecht doorlatende bodem, die als verdichte toplaag plasvorming veroorzaakt. Een verband met een hogere grondwaterstand is er niet. Er is geen uitstraling of grondwaterstandsstijging ter plaatse van de bebouwing in de Hoge Vuchtpolder.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Er zijn geen afspraken gemaakt met de indiener.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 10.				
van:	De heer Johan Mulders			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 2 februari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer Mulders is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
28.	De indiener vindt dat er met de totale polder meer zou kunnen worden gedaan, zodat er een waterstaatkundige meerwaarde ontstaat. Om waterstaatkundige functie van de polder te versterken, is het raadzaam om de dijk/ keringen bij de Terheijdenseweg en de Zuidelijke Kanaaldijk en de kade aan de zuidkant van de Zwarte Dijk in stand te houden en status te geven. De kade ten zuiden van de Zwarte Dijk heeft een officiële kerende functie, dit zou in stand moeten worden gehouden. De indiener zou graag willen weten of dit ter hoogte van de weg Tussen de Dijken wel is gegarandeerd. Hiermee is het namelijk mogelijk de Lage Vuchtpolder in de toekomst een bergende functie te geven. De polder zou kunnen worden gebruikt als waterbergingsgebied volgens de indiener.	Binnen dit plan is deze zienswijze niet van belang. Het waterschap neemt deze opmerkingen mee in haar watergebiedsprogrammering die in voorbereiding is.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Met de indiener zijn geen afspraken gemaakt over de zienswijze.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Zienswijze: 11.				
van:	De heer J.H.M. de Jong			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 3 februari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer de Jong is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
29.	De indiener heeft diverse landbouwpercelen in het projectgebied liggen. Hij maakt bezwaar tegen het plan en geeft aan dat dit in strijd is met het vigerende bestemmingsplan. Tijdens de bestemmingsplan procedure is door de gemeente Breda aangegeven dat vruchtwisseling mogelijk is. Dit betekend volgens de indiener dat gewassen als mais mogelijk zijn. Door de maatregelen in het plan wordt vruchtwisseling onmogelijk gemaakt.	De betreffende landbouwpercelen van de indiener liggen in peilvakken MV1, MV1b. Tevens liggen er enkele percelen in een "vrij afwaterend gebied" waarvoor geen peilbesluit van toepassing is. Voor alle landbouwpercelen geldt dat de afwatering niet gehinderd wordt door de geplande maatregelen. Bijvoorbeeld de duikers worden aangepast om de afwatering beter te laten plaatsvinden. Wat betreft waterpeilbeheer blijft het huidige grondgebruik van grasland en maisland mogelijk.	nee	nvt
30.	Indiener vindt het niet logisch dat gekozen is voor de locatie van de NNP Lage Vuchtpolder aan de rand van een woningbouwlocatie. Een andere locatie nabij bestaand natuurgebied was logischer geweest. De indiener wil graag weten wat de gevolgen zijn voor de gronden in de nabijheid van de NNP Lage Vuchtpolder?	De effecten van het plan zijn vermeld in bijlage 3 met de hydrologische berekeningen. Nabij de Zwarte Dijk zal peilverhoging lokaal leiden tot grondwaterstandsstijging van de kopakker. In overige sloten langs agrarische percelen zal het waterpeil, in peilvak MV1b, in de praktijk stabiel en gemiddeld lager worden. Door alle maatregelen is, per saldo voor de landbouwpercelen, geen verhoging van de grondwaterstand te verwachten.	nee	nvt
gemaakte afspraken:	Met de indiener zijn geen afspraken gemaakt over de zienswijze.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage			

	Vuchtpolder aan te passen.

Zienswijze: 12.				
van:	De heer W.J.P.M. Akkermans			
Procedureel:	Is wel tijdig ingediend, namelijk op 3 februari 2016 (binnen 6 weken na start terinzagelegging) en de heer Akkermans is belanghebbende. Daarom is deze zienswijze wel inhoudelijk behandeld.			
	Inhoudelijke punten zienswijze	Reactie waterschap	Wel/niet aanpassen projectplan	Eventuele aanpassingen
31.	De indiener geeft aan dat door het verhogen van de grondwaterstand in de Lage Vuchtpolder zal het onvermijdelijk zijn dat de grondwaterstand structureel of tijdelijk zal stijgen op de percelen die nu voor boomteelt worden gebruikt en in eigendom zijn van de indiener bij. Door het verhogen van de grondwaterstand zal met name in de winter wortelrot optreden bij de meerjarige gewassen/ bomen, waardoor deze gedeeltelijk of geheel zullen afsterven. Tevens zijn de percelen niet meer goed begaanbaar voor landbouwmachines voor het rooien en verzorgen van de bomen en zal er meer structuurbederf optreden. Een en ander zorgt ervoor dat de grond voor boomteelt niet meer doelmatig te gebruiken is. Het opbrengend vermogen van de grond voor boomteelt wordt hierdoor ernstig beperkt waardoor de grond fors in waarde zal dalen. Door het	Landbouwpercelen liggen in peilvakken MV1 en MV1b. Voor alle landbouwpercelen geldt dat de afwatering niet gehinderd wordt door de geplande maatregelen. Bijvoorbeeld de duikers worden aangepast om de afwatering beter te laten plaatsvinden. In de sloten langs de percelen van dhr. Akkermans, in peilvak MV1b, zal het waterpeil in de praktijk stabiel en gemiddeld lager worden. Door alle maatregelen is, voor de betreffende landbouwpercelen, geen verhoging van de grondwaterstand te verwachten.	nee	nvt

	plaatselijke beleid van de gemeente Breda is er op slechts beperkte gebieden in de Lage Vuchtpolder boomteelt mogelijk, waardoor de gronden die voor boomteelt mogen worden gebruikt schaars geworden zijn. Door het verhogen van de grondwaterstand kunnen de gronden in de Lage Vuchtpolder niet meer doelmatig worden gebruikt voor boomteelt hetgeen zorgt voor een ernstige beperking in de bedrijfsvoering en leidt tot een onaanvaardbare grote schade. Indien er maakt hierbij bezwaar op de voorgenomen plannen en verzoekt hierbij om de grondwaterstand in de Lage Vuchtpolder niet te verhogen.			
gemaakte afspraken:	Met de indiener zijn geen afspraken gemaakt over de zienswijze.			
Conclusie:	Deze zienswijze is geen aanleiding om het Ontwerp-projectplan Natte Natuurparel Lage Vuchtpolder aan te passen.			

Ambtelijke zienswijze		
	Inhoudelijke punten zienswijze	Aanpassingen
32.	In het projectplan staat voor waterloop 1 en 2 beschreven dat deze een talud krijgen van 1 op 1. Dit wordt aangepast naar 1 op 1,5 m. Ligging van deeltraject 1 wordt gewijzigd, de lengte wijzigt ook. Traject 1 wordt korter en traject 2 wordt langer. Totale lengte blijft gelijk.	Tekstuele aanpassing van het projectplan waterloop 1 en 2 krijgen een talud van 1 op 1,5 m. Lengte van deeltraject 1 en 2 wijzigen.
33.	Oude nummer 47 komt te vervallen. Er is een afspraak gemaakt tussen de gemeente en Staatsbosbeheer om een nieuwe duiker te realiseren bij Groenstraat.	Verwijderen van de oorspronkelijke maatregel 47 in het projectplan en op de plankaart. Nieuwe maatregel 47 wordt de op kaart van het projectplan weergegeven!
34.	In het projectplan staat voor maatregel nr 9 dat er één stuw wordt aangelegd. Op verzoek van aanliggende eigenaar wordt een tweede stuw aangelegd t.b.v. waterconservering. Extra stuw met dezelfde dimensies als stuw nr 9.	Tekstuele aanpassing van het projectplan van maatregel nr 9 Betreffende deeltraject tussen de twee stuwen wordt een B-waterloop. Peilbeheer en onderhoud v/d extra stuw komt bij dhr. Snoek.
35.	Toevoegen maatregel nr 49 op verzoek van aanliggend eigenaar.	Aanpassing van plan kaart en rapport: Aanleg van een interne toegangsdam over een waterloop categorie C. Hergebruik van bestaande duikers.
36.	Toevoegen maatregel 50 in verband met het verleggen van deeltraject 1. Dit is een aanpassing op verzoek van de aanliggende eigenaar.	Aanpassing van plankaart en rapport: Huidige waterloop categorie B wordt gedempt en in deze waterloop wordt een drainbuis aangelegd. Maaiveld ter plekke wordt i.o.m. eigenaar opgehoogd.
37.	Toevoegen maatregel 51 in verband met het verleggen van deeltraject 1. Dit is een aanpassing op verzoek van de aanliggende eigenaren.	Aanpassing van plankaart en rapport: Huidige deeltrajecten waterloop categorie B en C worden gedempt. Maaiveld ter plekke wordt i.o.m. eigenaar opgehoogd.
38	Toevoegen drainage op verzoek van de aanliggende eigenaar.	Nieuwe maatregel staat als nummer 53 op de kaart.

Projectplan Lage Vuchtpolder

Versie

Datum 21 februari 2016
Status Definitief

Colofon

Projectnaam	Lage Vuchtpolder
Projectnummer	
Versienummer	4.1
Locatie	
Projectleider	P.T.M. Buster
Contactpersoon	
Bijlage(n)	5 met diverse losse bijlagen
Auteurs	Gerrit Schouten Hans van Engen Peter Buster Monique van den Langenberg

Inhoud

Colofon—2

Bijlagen:—3

1 DEEL I Waterhuishoudkundige ingrepen voor de aanleg en inrichting van de Lage Vuchtpolder—5

1.1 Aanleiding en doel—5

1.2 Ligging en begrenzing plangebied—6

1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken (=gewenste situatie)—7

1.4 Beschikbaarheid gronden—19

1.5 Effecten van het plan—19

1.6 Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd—20

1.7 Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen—20

1.8 Legger, beheer en onderhoud—21

1.9 Samenwerking—23

2 Deel II Verantwoording—24

2.1 Verantwoording op basis van wet-en regelgeving—24

2.2 Verantwoording op basis van beleid—28

2.3 Verantwoording van de keuzen in het project—32

2.4 Benodigde vergunningen en meldingen—32

3 DEEL III Rechtsbescherming—33

3.1 Zienswijze—33

3.2 Beroep en hoger beroep—33

3.3 Verzoek om voorlopige voorziening—33

Bijlagen:

1 Plankaart en 7 technische tekeningen (los van dit rapport)

2 Profielen en tekeningen bermsloot Zwarte Dijk en redoutes

3 Hydrologie (huidig situatie; water op maaiveld; effecten omgeving NNP; wateraanvoer Waterakkers)

4 Huidige situatie natuur in de natte natuurparel Lage Vuchtpolder

5 Overzicht van technische gegevens van waterlopen en kunstwerken

Inleiding

De Lage Vuchtpolder is een gebied aan de noordzijde van Breda. Het is aangeduid als 'natte natuurparel'. Op de kaart als roze en lichtroze gearceerd weergegeven. De natte natuurparels zijn de belangrijkste, meest waardevolle, natte natuurgebieden in Brabant, waarvan sommige delen zijn verdroogd en de waterkwaliteit onvoldoende is. De Herinrichtingscommissie Teteringen heeft haar deelplan 1 uitgevoerd in de periode tussen 2004-2008. Daarbij is een groot deel van de benodigde gronden in de natte natuurparel verworven of uitgeruild. De Herinrichtingscommissie Teteringen deed dit in opdracht van GS. De commissie is ontbonden in 2009.

In juli 2009 is gestart met de versnelling van het project, waarbij getracht is door inzet van extra middelen (grondverwerving) te komen tot een ingericht gebied. Mede door het beleid van het Rijk is deze impuls beëindigd in 2010 en sindsdien heeft het project stilgelegen.

In Noord-Brabant heeft in 2012/2013 intensief overleg plaatsgevonden met de partners om te komen tot een conceptlijst voor ontwikkelopgaven vanuit het Lenteakkoord. Het betrof een extra financiële impuls voor de realisatie van projecten betreffende: N2000 en Kader Richtlijn Water gebieden, hydrologisch herstel (natte natuurparels).

Hiervoor is een lijst opgesteld met als leidend criterium dat de uitvoering van het project opgeleverd moet zijn in 2016. De Lage Vuchtpolder is een gebied dat kan worden ingericht en waarvan de hydrologie kan worden hersteld.

De opgave is tot stand gekomen in afstemming met de opgave van projecten ten behoeve van middelen voor hydrologisch herstel uit het Lenteakkoord. Extra middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld in de zomer 2013 (Kunduz/lenteakkoord). Vanuit het lenteakkoord zijn de volgende middelen beschikbaar voor,

- hydrologisch herstel	€ 324.000 beschikbaar
- inrichting via SKNL	€ 325.000 beschikbaar
- functieverandering via SKNL	€ 1.500.000 beschikbaar

Totaal is € 2.149.000 beschikbaar voor de uitvoering van het plan.

De kosten voor de inrichtingsmaatregelen voor de Natte Natuurparel, inclusief mitigerende maatregelen in oostelijk landbouwgebied (exclusief grondaankoop) zijn:

• maatregelen aanvoerleiding Waterakkers tot NNP:	193.700,-
• maatregelen peilverhoging NNP in leggerwaterlopen	357.400,-
• maatregelen peilverhoging en natuurbeheer in NNP:	180.800,- +P.M.#
• Afgraven maaiveld t.b.v. schraallanden:	44.000,-
• Aanleg historische redoute:	91.500,- +P.M.
• Directie, revisiekaart, onderzoek, vergunningen, etc:	<u>37.500,- +P.M.</u>
• TOTAAL (inclusief BTW):	904.900,- + P.M.

deze P.M.post betreft de afrastering en hekken t.b.v. begrazing van de weilanden

1 DEEL I Waterhuishoudkundige ingrepen voor de aanleg en inrichting van de Lage Vuchtpolder

1.1 Aanleiding en doel

Het gebied de Lage Vuchtpolder is een natte natuurparel en een belangrijke ecologische schakel tussen de 4^e Bergboezem, Spinolaschans, Binnenpolder van Terheijden en de Vrachelse heide.

De natte natuurparels (=NNP) zijn de belangrijkste, meest waardevolle, natte natuurgebieden in Brabant, waarvan sommige delen zijn verdroogd en de waterkwaliteit onvoldoende is.

Het watersysteem van het projectgebied Lage Vuchtpolder maakt deel uit van het stroomgebied van de Mark. De Lage Vuchtpolder is een komvormige polder. In de polder liggen diverse hoofdwaterlopen, veelal oude turfvaarten, bijvoorbeeld de Kleine Kruisvaart. Het waterpeil is in de huidige situatie in de winter NAP-0,55 meter en in de zomer NAP-0,35 meter. Dit peil is gericht op het huidige landbouwkundige grondgebruik.

De doelstellingen voor de maatregelen in de Lage Vuchtpolder zijn:

- de EHS realisatie door omvormen van landbouwgronden naar natuur en vernatten van deze percelen t.b.v. de natuurfunctie, omvang ca. 70 ha Rijks-EHS (SBB en particulier);
- hydrologisch herstel mogelijk maken voor oppervlakte circa 50 ha en op termijn van de totale 105 hectare, zowel voor waterkwaliteit en -kwantiteit in de Natte Natuurparel. Het betreft verhoging waterpeil en wateraanvoer mogelijk maken vanuit de "Waterakkers" (partners: Breda en Waterschap) waarbij per jaar 300.000 m³ schoon water uit de waterakkers wordt ingelaten;
- versterken weidevogelgebied (o.a. verbreden bermsloot) met daaromheen een recreatieve padenstructuur op huidige wegen;
- uitbreiden recreatieve voorzieningen zoals vogeluitkijk (Breda)
- verbeteren / zichtbaar maken cultuurhistorische aspecten, zoals het herstel van de historische redoutes (minimaal 2 locaties) (Breda)

In de nieuwe situatie zijn de omstandigheden geschikt om vier typen natuurambities te ontwikkelen (provinciale ambitiekaart besluit 23 september 2014):

- N00.01 zoekgebied 2 algemeen hoge cultuurhistorische waarde
- N10.01 nat Schraalland/N10.02 Vochtig Hooiland;
- N12.02 Kruidenrijk- en Faunarijk Grasland en
- N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland.

Om deze omstandigheden geschikt te maken en de genoemde doelen te realiseren, is een aanpassing van o.a. de waterpeilen en de waterstromen noodzakelijk, daarvoor is een inrichtingsplan opgesteld.

De effecten van de hydrologische maatregelen in de Lage Vuchtpolder zijn:

- EHS realisatie door het omvormen van landbouwgronden naar natuur en het vernatten van deze percelen t.b.v. de natuurfunctie. Omvang ca. 70 ha Rijks-EHS (SBB en particulier);
- hydrologisch herstel mogelijk maken voor circa 50 ha op korte termijn en op lange termijn van in totaal 105 hectare. De goede waterkwaliteit en -kwantiteit wordt mogelijk gemaakt vanuit de "Waterakkers" (partners:

Breda en Waterschap). Per jaar stroomt 300.000 m³ schoon water de natte natuurparel en de overige waterlopen van de Lage Vuchtpolder in.

De Zwarte Dijk is een waterkering met de status "overige kering". Bij de aanleg van kunstwerken, aanpassen v/d waterloop en de veranderingen van het waterpeil is rekening gehouden met de kering.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

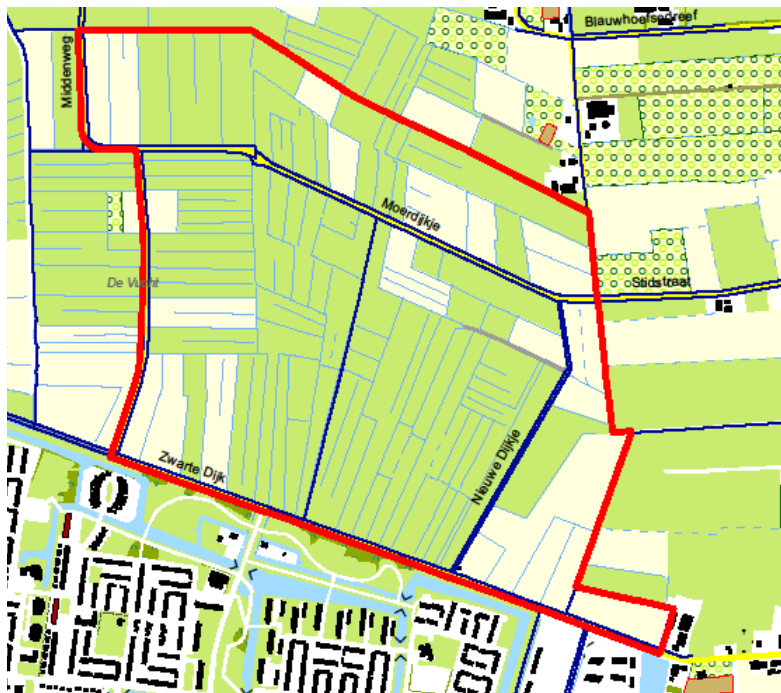
De Lage Vuchtpolder ligt in de gemeente Breda ten westen van het dorp Teteringen (zie figuur 1) Het is aangeduid als 'natte natuurparel' (=NNP).

Het ligt in het werkgebied van het Waterschap Brabantse Delta. De polder kenmerkt zich door een relatief grote openheid, een dicht slotenpatroon en een grondgebruik van overwegend grasland.

Het EHS gebied in de Lage Vuchtpolder is 105 ha groot. Deze natte natuurparel wordt aan de noordzijde direct begrensd door de Laurensslot en het Moerdijkje, aan de westzijde door de Middenweg, aan de oostzijde door het Nieuwe dijkje en aan de zuidzijde door de Zwarte Dijk.

Het projectgebied waarin de periode 2016 maatregelen worden uitgevoerd ten behoeve van de realisatie Natte Natuurparel heeft een oppervlakte van 105 ha. Met uitvoering van de maatregelen wordt een waterhuishoudkundige systeem gerealiseerd dat de scheiding van watersystemen van EHS en landbouwgebied mogelijk maakt. Voor een oppervlakte van ruim 50 ha is direct na de uitvoering van de maatregelen een peilverhoging te realiseren waarmee de hydrologische omstandigheden voor de beoogde natuurdoelen worden verbeterd (zie paragraaf 1.3). De resterende oppervlakte van circa 50 ha EHS kan gerealiseerd worden na een functieverandering van de huidige landbouwpercelen in de EHS.

Ruilen van grondgebruikers en eigenaren is een mogelijkheid om op termijn de natuurfunctie op een grotere oppervlakte van de percelen te kunnen realiseren.

Figuur 1. projectgrens Lage Vuchtpolder

1.3

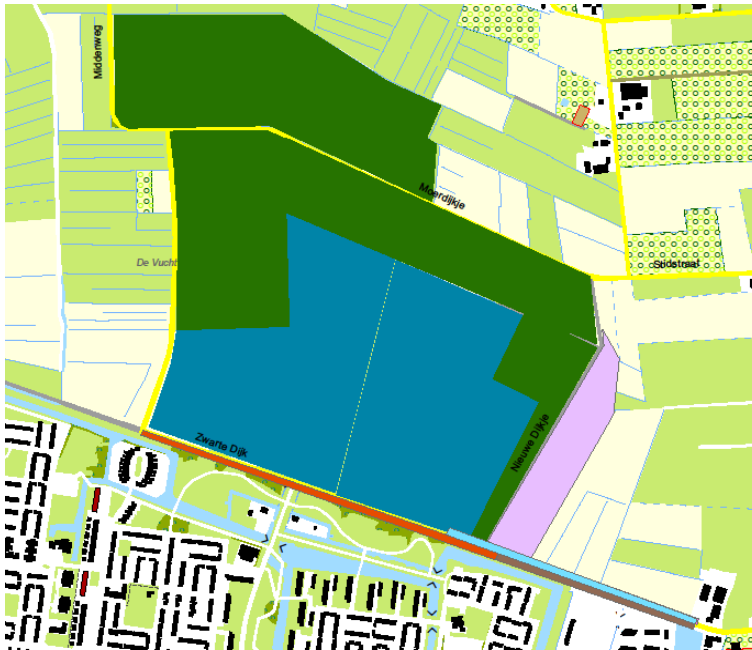
Beschrijving van de waterstaatswerken (=gewenste situatie)

Om de eerder genoemde doelstellingen te realiseren dienen diverse maatregelen uitgevoerd te worden. Het zijn maatregelen om de waterhuishouding voor het NNP-gebied aan te kunnen passen, dit betreft ook de aansluiting tussen “waterakkers” en het NNP-gebied. Tevens worden maatregelen uitgevoerd om de huidige ontwatering te behouden voor de “landbouw percelen” in het NNP gebied en om de afwatering aan te passen in het oostelijk landbouwgebied (bovenstroomse ligging). Deze laatste aanpassing is nodig, omdat na een peilverhoging in het NNP-gebied de huidige afwatering niet meer mogelijk is.

De waterstaatswerken zijn opgenomen in tabel 3 en weergegeven op de plankaart. Eerst wordt een toelichting gegeven op het plan voor de nieuwe waterpeilen en daarna een toelichting over de voorgestelde maatregelen.

Nieuwe waterpeilen

In de natte natuurparel Lage Vuchtpolder worden, uiteindelijk na volledige realisatie van het NNP-gebied, twee grote nieuwe peilvakken gemaakt, namelijk MV4 en MV5. Tevens worden enkele deeltrajecten van waterlopen een peilvak (MV4a, MV2a en MV2b) in verband met een afwijkend waterpeil in deze waterlopen. De peilvakken na volledige realisatie van de Natte Natuurparel met nieuwe waterpeilen in meters ten opzichte van NAP zijn weergegeven in tabel 1 en figuur 2.

Figuur 2 Voorstel voor nieuwe peilvakken: na realisatie volledige NNP (= eindbeeld).

LEGENDA

Licht blauw = peilvak MV4a (aanvoerleiding vanaf Waterakkers)

Blauw = peilvak MV4

Groen = peilvak MV5

Bruin = peilvak MV2a

Oranje = peilvak MV2b

Lila = gebied waar het streefpeil zal veranderen in 201

Voorgesteld wordt om de deeltrajecten in de zuidelijke bermsloot van de Zwarte Dijk met hoger waterpeil dan MV1, samen te voegen tot peilvak MV2 (2a en 2b).

Het voorstel voor het peilbesluit is het instellen van een MIN en MAX waterpeil in meters t.o.v. het NAP in de nieuwe peilvakken MV4 en MV5. Deze peilvakken hebben (dan) een peil waarmee de maximale natuurambitie wordt gehaald. Binnen deze minimale en maximale waterpeilen kan de terreinbeheerder streefpeilen hanteren ten behoeve van een natuurlijk seizoensmatig peilbeheer. In 2016 kan na de uitvoering van de maatregelen voor een oppervlakte van 50 ha het waterpeil worden verhoogd.

Tabel 1 Voorstel nieuwe waterpeilen peilbesluit (eindbeeld)

MV2a	constant NAP+0,50**
MV2b	constant NAP-0,35 (met peilfluctuatie +/- 10 cm)
MV4a	min. +0,00, max. +0,30
MV4	min. -0,25, max. +0,10
MV5	min. -0,35, max. -0,10

** overgenomen van plan "Waterakkers" (d.d. april 2013)

Tabel 2 met overzicht van de streefpeilen per seizoen bij een gefaseerde peilverhoging in de peilvakken MV4 en MV5 (a en b)

In 2015	Winter	Voorjaar	Zomer
MV2a	+0,50	+0,50	+0,50
MV2b	-0,35	-0,35	-0,35
MV4a	+0,15	+0,15	+0,15
MV4 Natuur hoog	-0,10	-0,15	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,20	-0,30	-0,35 (geldt voor 5a, 5b)
MV5c (na afgraven)	-0,10	-0,25	-0,35
MV1b Landbouw	-0,55	-0,55	-0,35
Eindbeeld (na 2020)	Winter	Voorjaar	Zomer
MV2a	+0,50	+0,50	+0,50
MV2b	-0,35	-0,35	-0,35
MV4a	+0,15	+0,15	+0,15
MV4 Natuur hoog	+0,10	+0,00	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,10	-0,25	-0,35 (geldt voor 5a, 5b, etc)

Het voorstel is om de waterpeilverhoging gefaseerd uit te voeren, de voordelen zijn:

- 1= geringer schokeffect en weinig interne eutrofiering,
- 2= oever-/waterplanten kunnen meegroeien naar nieuwe situatie.

Het waterpeil tijdens extreme regenbuien mag tijdelijk hoger zijn dan het maximum waterpeil. Het waterpeil bij zeer extreme regenbuien kan in het natuurgebied tijdelijk stijgen tot NAP+0.25 in peilvak MV4 en tot NAP+0,15 in peilvak MV5, in de situatie na volledige realisatie van het NNP gebied. Het waterpeil in natte perioden (hevige regenval en november-maart) zal rondom het NNP gebied en rondom landbouwpercelen in het NNP gebied lager worden dan in de huidige situatie. Door de aanleg van ruimere duikers is er minder opstuwning in de waterlopen.

Zodra de percelen met landbouwkundig gebruik in het NNP gebied een natuurfunctie krijgen, kan de grens over de peilvakken MV4 en MV5 worden aangepast tot aan de peilvakgrens van het eindbeeld. Dan kan een oppervlakte van 105 ha het waterpeil worden verhoogd t.b.v. de beoogde natuurambities.

Figuur 3 Voorstel voor peilvakken vanaf 2016 rekeninghoudend met de percelen met landbouwkundig grondgebruik.

LEGENDA (beide kaarten op deze pagina)

Donkergroen = peilvak MV4a (=deeltraject aanvoerleiding van Waterakkers)

Blauw = peilvak MV4

Groen = peilvak MV5a, 5b, 5c

Bruin = peilvak MV2a

Oranje = peilvak MV2b

Paars = vrijafwaterend gebied, toekomstig peilvak MV4a (=aanvoerleiding vanaf Waterakkers)

Lila zijn gebieden waar het streefpeil zal veranderen in 2016 t.b.v. actueel grondgebruik van landbouw en natuur

Blanco = percelen met landbouwkundig grondgebruik blijft peilvak MV1b (het aantal percelen en de ligging van deze percelen kan in de loop van 2016 nog wijzigen door verkoop of ruilen)

Figuur 4 Detailkaart van de peilvakken MV2 ten zuiden van de Zwarte Dijk, en de stroken van de aanvoerleiding ten noorden v/d Zwarte Dijk (Waterakkers-weidevogelgebied)

Om de afwatering van de landbouwpercelen ten oosten van het projectgebied te kunnen waarborgen is het noodzakelijk om de afwatering om het NNP te leiden. Deze omleidingen worden als compenserende maatregelen uitgevoerd in waterlopen en sloten buiten het NNP gebied. Het betreft het verbreden van de waterlopen of sloten, het aanleggen van ruimere duikers, afdammen van kavelsloten en het afdichten van duikers.

Het water uit het oostelijk landbouwgebied wordt omgeleid naar de Zwarte Dijk, vanwege de hoogteligging van het maaiveld. Op de kruising Nieuwe Dijkje en Zwarte Dijk wordt een duiker gemaakt die het landbouwwater om het weidevogelgebied zal afvoeren, deze kruising is het laagste punt van het oostelijke landbouwgebied. Alleen de bermsloot ten zuiden van de Stidstraat en enkele zijsloten wordt omgeleid in noordelijke richting langs het Moerdijkje.

Het optimaliseren van het waterbeheer voor het NNP gebied en oostelijk landbouwgebied is mogelijk door het instellen van een streefwaterpeil in het landbouwgebied ten oosten van het Nieuwe Dijkje van constant NAP -0,35 (deze percelen zijn een vrij afwaterend gebied zonder een peilbesluit).

In de waterloop ten zuiden van de Zwarte Dijk wordt het waterpeil in deeltrajecten verhoogd. Het peilvak MV2 wordt verdeeld in twee gedeelten door de aanleg van kantelstuwen. De peilverhoging in peilvak MV2a is van belang voor een stabiele slootbodem en dijk van het waterbekken "Waterakkers", voor het verminderen van "afvangen van kwel" en een grotere waterdiepte dat een stabiel watermilieu mogelijk maakt. Het peil in vak MV2b is van belang voor het verminderen van drainerende invloed op NNP-gebied, een betere stabiele Zwarte Dijk en een grotere waterdiepte dat een stabiel watermilieu mogelijk maakt.

In aanvulling op de nieuwe peilvakken wordt in 2016 in twee percelen van SBB in de interne greppels het waterpeil in de winter verhoogd naar NAP-0,10, het zomerpeil blijft NAP-0,35. Deze percelen liggen ten noorden van het Moerdijkje (zie plankaart). Peilbeheer wordt door de natuurbeheerder uitgevoerd met behulp van de nieuw aangelegde knik-duikers (maatregel 39). De waterpeilen in deze natuurpercelen komt overeen met de waterpeilen van het peilvak MV5 (gefaseerde peilverhoging).

Planmaatregelen

De nieuwe afwatering van het oostelijk gelegen landbouwgebied is gebaseerd op de hoogteligging van het maaiveld en het water laten stromen naar het laagste punt in het landbouwgebied, waarna het water om het NNP-gebied wordt omgeleid. Een deel van de afwatering wordt geleid langs Moerdijkje. Het meeste water van het oostelijk gelegen landbouwgebied zal via een duiker onder de Zwarte Dijk naar het huidige gemaal stromen (maatregel nummer 4).

De bermsloot aan de noordzijde van de Zwarte Dijk wordt verbreed en krijgt een talud 1;1, dit is een iets flauwer talud dan in de huidige situatie (maatregel 7 en 11). Deze bermsloot vormt de verbinding tussen Waterakkers en natuurgebied.

Voor de dimensies van waterlopen door landbouwgebieden is in overleg met de aanliggende belanghebbende gekozen voor een talud 1:1. Dit talud is vergelijkbaar met de huidige taluds van waterlopen en vergt minder landbouwgrond dan een talud 1:1,5 (verschil in oppervlakte is veelal 1 m² per meter waterloop). Dit betreft maatregel 1, 2, 47.

Om het water goed te kunnen laten stromen worden kleine duikers verwijderd en worden (minder) grotere duikers teruggelegd. Locaties van en aantal toegangs-dammen is in samenspraak met de betreffende belanghebbende bepaald.

Enkele duikers onder de huidige wegen worden afgesloten in verband met een nieuwe peilvakscheiding. Ter vermindering van overlast (openbreken van een weg) en kosten worden deze duikers niet verwijderd.

Om een peilverhoging in het NNP gebied te realiseren worden waterlopen afgedamd, stuwen geplaatst, etcetera, zie maatregelen in tabel 3. De stuwen en afsluiter in de waterlopen categorie A en in de redoute "verdeelwerk" worden aangelegd met extra voorzieningen die nodig zijn vanwege de ARBO voorschriften. Dit is b.v. een looprooster met leuning, etc. Medewerkers van het waterschap kunnen op veilig wijze deze kunstwerken bedienen.

De wijze waarop kunstwerken worden aangelegd staat beschreven in bijlage 2 en het technische achtergronddocument met technische tekeningen dat gemaakt is door Witteveen en Bos in 2015. Op deze tekeningen staan dwarsprofielen met een "gemiddelde situatie", in de meeste waterlopen is variatie van de huidige bodembreedte en slootbodem groot (decimeters tot meters), o.a. bij maatregel 1, 7 en 11. De nieuwe dwarsprofielen van deze waterlopen worden conform de tekeningen aangelegd.

Tabel 3 Maatregelen inrichtingsplan Lage Vuchtpolder zijnde (nagenoeg altijd) Waterstaatswerken.

Nummers van maatregelen zijn ook vermeld op de plankaart. Deeltraject nr is hetzelfde nummer als nummer van een maatregel.

Maatregelen (nummer)	Hoeveelheid / eenheid	Functionele eisen en visuele veranderingen
1) Aanpassing profiel waterlopen en aanleg nieuwe leggerwaterloop in oostelijk landbouwgebied	verruimen waterloop lengte 285m, aanleg nieuwe waterloop 15 m; Bovenbreedte wordt 3,35 m 1 Bodemval op benedenstrooms punt	Aanpassing afwatering landbouw, wijziging van tracé leggerwaterloop Talud 1:1; slootbodern op NAP-0,15 tot -0,45 à -0,50; debiet bij T1= 139 l/s Bodemval nodig vanwege 30 cm verschil in bodemhoogte van de waterloop van deeltraject 1 en 2
2) Aanpassing profiel leggerwaterlopen in oostelijk landbouwgebied	verbreden leggerwaterloop langs Nieuwe Dijkje met 0,55m, lengte 190m Bovenbreedte wordt 3,75 m	Aanpassing afwatering landbouw, wijziging van debiet in dit deeltraject van de bestaande leggerwaterloop Talud 1:1; slootbodern op NAP-0,70 tot -0,80; debiet bij T1= 159 l/s
3) Aanpassen en aanleg van duikers en toegangsdammen in waterlopen en leggerwaterloop in oostelijk landbouwgebied	5 stuks dam 7 m; Duiker rond 700mm, lengte 9,6 m;	Toegangsdammen wijzigen van locatie n.a.v. verandering afwatering landbouw, nieuw deeltraject leggerwaterloop, Nieuwe duikers met b.o.d. op NAP-0,15 tot -0,45 in deeltraject 1, en NAP-0,80 in deeltraject 2
4) Aanleg duiker t.b.v. omleiding v/d afwatering oostelijk landbouwgebied en de kruisende aanvoerleiding van Waterakkers	1 duiker vierkant 1750 bij 1000 mm, lengte 14 m voor afwatering landbouwgebied; een kruisende stroomgoot over de duiker met oeverbescherming in "aanvoerleiding Waterakkers-NNP"; één afsluiter op de duiker onder de Zwarte Dijk (zoals huidige kunstwerken in de Zwarte Dijk)	Duiker gaat onder de Zwarte Dijk en "onder" de bermsloot noord (=aanvoerleiding) door. Het "Waterakker water" blijft zichtbaar. Debiet door duiker uit bovenstrooms gebied bij T1= 169l/s Debiet "Waterakkers" bij T1=15 l/s; max =50 l/s
5) Aanleg stuw in leggerwaterloop ten zuiden Zwarte Dijk	1 kantelstuw (handmatig regelbaar) t.b.v peilvak MV2a, kruin breedte 1m	MV2a wordt constant peil NAP+0,50; Debiet bij T1= 5 l/s; Overstort vanuit Groenstraat en Waterakkers is mogelijk bij (zeer) extreme neerslag.

Maatregelen (nummer)	Hoeveelheid / eenheid	Functionele eisen en visuele veranderingen
6) Aanleg stuw in leggerwaterloop ten zuiden Zwarte Dijk	1 kantelstuw (handmatig regelbaar) t.b.v. peilvak MV2b en oostelijk landbouw gebied, kruinbreedte 3 m	Stuw voor peilbeheer oostelijk landbouwgebied constant streefpeil NAP-0,35, peilfluctuaties 5 cm bij T1; scharnierpunt op NAP-0,50 i.v.m. voorkomen piping risico Zwarte Dijk Debiet bij T1= 175 l/s.
7) Herprofilen van leggerwaterloop Zwarte Dijk noordzijde en aanleg dammen in kavelsloten tot aan verdeelwerk/redoute Aanpassen duikers en toegangsdammen Verwijderen dammen met kleine duikers	Herprofilen leggerwaterloop lengte circa 475m, talud 1:1; profiel waterloop tussen Nieuwe Dijkje en redoute handhaven 7 Dammen met hekwerk (waterpeil scheiding en perceelsscheiding) lengte dam 10 m Ophogen maaiveld bij enkele lage plekken 4 stuks verruimen duiker rond 500mm, lengte 9,6 m; toegangsdam breedte 7m 4 stuks dam+duiker verwijderen	Deeltraject vormt verbinding Waterakkers met NNP gebied (wateraanvoer mogelijk maken) Streefpeil constant vanaf 2016 NAP+0,15 en max NAP+0,30. Debiet uit Waterakkers is 5 tot 15 l/s; max 50 l/s. Waterloop slootbodern wordt NAP-0,00 tot -0,50 vanaf uitstroompunt tot Nieuwe Dijkje, slootbodern handhaven ten westen Nieuwe Dijkje. Nieuwe duikers met b.o.d. op NAP-0,25 tot -0,45 (=huidige situatie);
8) Aanleg oeverbescherming bij de uitstroomopeningen van Waterakkers	2x in beide bermsloten	Grasbetontegels in slootbodern en oever 5 m breed tegenover de uitstroomopeningen om erosie v/d oever te voorkomen
9) Aanleg stuw in legger waterloop ten behoeve van wateraanvoer in de zomer	1 afsluitbare schotbalkstuw, kruinbreedte 0,5 m Handmatig regelbaar.	Stuw voor wateraanvoer "waterakker water" naar oostelijk landbouwgebied Max kruinstand NAP+0,50; vaste kruin NAP+0,10
10) Aanleg verdeelwerk "redoute" met stuwen en nieuwe waterlopen: "binnengracht" in en (delen van) "buitengracht" om de redoute, die naast een leggerwaterloop ligt	2 kantelstuwen, kruinbreedte 1 m 1 Redoute met binnen- en buitengracht, bodern op NAP-0,60 Waterpeil scheiding met gronddammen (t.z.t. twee damwanden van Corte staal) Wal# in vierkante vorm, omringt door een huidige waterloop en nieuwe sloot (= is geen maatregel van een waterstaatswerk)	2 stuwen maken een waterverdeling v/h water naar MV4 en MV5 regelbaar Waterpeil in redoute constant vanaf 2016 NAP+0,15 Max kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,25; damwand bovenzijde tussen NAP+0,35 en +0,40 Brede buitengracht t.b.v meer rust in wiedevogelgebied, breedte op waterlijn 2,5 m bij winterpeil;

Maatregelen (nummer)	Hoeveelheid / eenheid	Functionele eisen en visuele veranderingen
11) Herprofileren van leggerwaterloop noordzijde Zwarte Dijk (in NNP gebied)	Slootbodem handhaven, behalve deeltraject ten westen van Kleine Kruisvaart uitdiepen tot NAP-0,75	Bredere bermsloot t.b.v meer rust in weidevogelgebied; profiel in overleg met Brabant Water bepaald, zie afbeelding in bijlage 2
12) Verwijderen bestaande en aanleg nieuwe toegangsdammen met duikers in leggerwaterloop langs Zwarte Dijk	16 stuks verwijderen 4 stuks aanleggen, rond 700mm, breedte dam 7 m, lengte duiker 9,6 m	Huidige duikers belemmeren stroming; nieuwe toegangsdammen worden veelal in zijsloten aangelegd i.v.m. rust voor de (weide-)vogels
13) Aanleg toegangsdammen met duikers in sloten in NNP gebied en in leggerwaterloop (Kleine Kruisvaart) Verwijderen oude duikers en dammen in waterlopen categorie B en C	1 Toegangsdam 7 m, lengte duiker 9,6 m, rond 700mm 35 stuks toegangsdam 5 m, lengte duiker 7,2 m, rond 500mm (exclusief dammen gemaakt voorjaar 2015)	Toegangsdammen voor beheerder NNP-gebied en realisatie begrazingseenheden Ligging te verwijderen duikers niet vermeld op plankaart; dammen worden verwijderd als functie vervalt, betreft één natuurbeheerder
14) Afsluiten duiker in leggerwaterloop Kleine Kruisvaart onder Zwarte Dijk	1 duiker afsluiten met behulp van zwelklei	Waterpeil scheiding van nieuw peilvak MV4 met peilvak MV2b (= bermsloot ten zuiden Zwarte Dijk)
15) Afsluiten duiker in leggerwaterloop onder Middenweg	2 stuks duiker afsluiten met behulp van zwelklei	Waterpeil scheiding van nieuw peilvakken MV4 en MV5 met huidig peilvak MV1
16) Aanleg stuw in NNP in leggerwaterloop Kleine Kruisvaart	1 kantelstuw Kruin 0,5 m breed; lokatie op grens peilvak MV4 en MV5 (eindbeeldplan); aanleg NAP-peilschaal	Stuw voor peilbeheer vak MV4 met max peil NAP+0,10 en min peil NAP-0,25; vanaf 2016 streefpeil winter NAP-0,10 Max kruinstand NAP+0,10; Vaste kruin NAP-0,40; damwand bovenzijde tussen NAP+0,15 en +0,20 Debiet bij T1= 70 tot 85 l/s.
17) Aanleg stuw in NNP in kavelsloot	1 stuwput ten behoeve van wateraanvoer in zomer-halfjaar; kruin 0,5 m breed lokatie op grens peilvak MV4 en MV5 (eindbeeldplan) aanleg NAP-peilschaal	Stuw voor peilbeheer vak MV4 met max peil NAP+0,10 en min peil NAP-0,25 vanaf 2016 in de winter stuwkruin op NAP+0,25; in de zomer gelijk aan stuw nr 16 Max kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,25; damwand bovenzijde tussen NAP+0,35 en +0,40

Maatregelen (nummer)	Hoeveelheid / eenheid	Functionele eisen en visuele veranderingen
18) Aanleg tijdelijke stuw in NNP in leggerwaterloop Kleine Kruisvaart	1 kantelstuw tijdelijk locatie in peilvak MV5a (hergebruik in NNP gebied mogelijk) Kruin 0,5 m breed; aanleg NAP-peilschaal	Stuw voor peilbeheer vak MV5a met max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35; Max kruinstand NAP+0,10; Vaste kruin NAP-0,40 damwand bovenzijde tussen NAP+0,10 en +0,15 Debiet bij T1= 75-90 l/s
19) Aanleg tijdelijke stuw in kavelsloot in NNP	1 stuwput tijdelijk locatie in peilvak MV5b (hergebruik in NNP gebied mogelijk); kruin 0,5 m breed; aanleg NAP-peilschaal	Stuw voor peilbeheer vak MV5b max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35 Max kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,40
20) Aanleg dammen in NNP (scheiding peilvakken)	31 stuks (aantal hangt af van de ontwikkelingen in functiewijziging percelen) dam bovenbreedte 7 m	Dammen op de grens van peilvakken MV4 en MV5 t.b.v. waterpeil scheiding (permanent en tijdelijk); merendeel dammen ook toegangsdam v/d beheerder
21a) Aanleg duikers onder insteekweg in kavelsloot en leggerwaterloop	2 stuks rond 700mm, lengte 9,6 m, bod NAP-0,65	Aanpassing afwatering landbouwpercelen in oostelijk deel van NNP
21b) Aanleg duikers en vervangen toegangsdam in leggerwaterloop	2 stuks rond 700mm, lengte 9,6 m, bod NAP-0,65; toegangsdam 7 m	Aanpassing afwatering landbouwpercelen in oostelijk deel van NNP
22) Aanleg toegangs-dammen in NNP met duiker in waterloop categorie B	2 stuks rond 700mm, lengte 7,2 m, bod NAP-0,65; toegangsdam 5 m	Aanpassing afwatering landbouwpercelen in oostelijk deel van NNP
23) Opschonen waterlopen met huidige status categorie B en C (plan: C wordt B)	Opschonen lengte 555 m, talud handhaven; bodemdiepte NAP-0,65; plaatselijk kavelsloot herprofilieren	Aanpassing afwatering landbouwpercelen in oostelijk deel van NNP Debiet bij T1= 5 tot 15 l/s.
24) Aanleg waterloop categorie C ten oosten van de Kleine Kruisvaart	Lengte 45 m, bodembreedte 0,5 m, talud 1:1,5, bodemdiepte NAP-0,45	Aanpassing afwatering natuurpercelen in MV5, zodat peilverhoging mogelijk wordt in deze percelen Debiet bij T1= 5 l/s.
25) Aanleg waterloop categorie C ten westen van de Kleine Kruisvaart	Lengte 47 m, bodembreedte 0,5 m, talud 1:1,5, bodemdiepte NAP-0,45	Aanpassing afwatering natuurpercelen in MV5, zodat peilverhoging mogelijk wordt in deze percelen Debiet bij T1= 5 l/s.

Maatregelen (nummer)	Hoeveelheid / eenheid	Functionele eisen en visuele veranderingen
26) Verwijderen bestaande dammen en duikers in leggerwaterloop zuidzijde Moerdijkje Aanleg nieuwe toegangsdam met grotere duiker in leggerwaterloop	9 stuks verwijderen 4 stuks aanleggen, rond 700mm, bod NAP-0,60 breedte toegangsdam 7 m, lengte duiker 9,6 m	Huidige duikers belemmeren stroming; nieuwe toegangsdammen worden veelal in zijsloten aangelegd i.v.m. rust voor (weide-)vogels
27) Aanleg nieuwe toegangsdammen met duikers en verwijderen bestaande dam en duiker in leggerwaterloop zuidzijde Moerdijkje	1 stuk duiker verwijderen 2 stuks duiker aanleggen rond 500mm, b.o.d. NAP-0,35, lengte duiker 7,2 m Toegangsdam breedte 5 m,	Huidige duikers te klein en b.o.d. te laag; afwatering leggerwaterloop is voor één grondgebruiker van aanliggend perceel met natuurfunctie
28) Verwijderen bestaande dammen en duikers en aanleg nieuwe toegangsdam met grotere duiker in leggerwaterloop oostzijde Middenweg	4 stuks verwijderen 1 stuk aanleggen, rond 700mm, breedte toegangsdam 7 m, lengte duiker 9,6 m	Huidige duikers belemmeren stroming; nieuwe toegangsdammen worden veelal in zijsloten aangelegd i.v.m. rust voor (weide-)vogels
29) Verwijderen bestaande dammen met duiker en aanleg nieuwe toegangsdam in leggerwaterloop oostzijde Middenweg	2 stuk verwijderen 1 toegangsdam aanleggen <u>zonder duiker</u>, toegangsdam 10 m breed	Toegangsdam is tevens peilscheidingsdam tussen peilvak MV4 en MV5
30) Aanleg stuw MV5 in NNP in leggerwaterloop ten zuiden van Moerdijkje Stuw wordt toekomstige grens peilvak MV5 en MV1	1 kantelstuw, kruinbreedte 50cm Locatie ten oosten van de Middenweg op 15 m vanaf huidige duiker, aanleg NAP-peilschaal	<u>vanaf 2016 nog geen peilbeheer</u> Max kruinstand NAP+0,05; Vaste kruin NAP-0,60; damwand bovenzijde tussen NAP+0,05 en +0,10 Debiet NNP-gebied wordt bij T1= 120 tot 150 l/s.
31) Aanleg afsluiter bij de duiker in leggerwaterloop onder Moerdijkje	1 stuk afsluitend kunstwerk Huidige duiker is 700 mm	I.v.m. fasering realisatie NNP-gebied mogelijkheid maken om waterpeil en afwatering te scheiden (grens is dan Moerdijkje).
32) Aanleg duiker onder de Stidstraat en afsluiten huidige duiker onder Nieuwe Dijkje.	1 duiker rond 500mm, lengte 14,4m, b.o.d. blijft NAP-0,30; 1 duiker onder zandweg afsluiten met zwelklei	Wijziging afwatering bermsloot zuidzijde Stidstraat, afwatering wordt via leggerwaterloop noordzijde Moerdijkje

Maatregelen (nummer)	Hoeveelheid / eenheid	Functionele eisen en visuele veranderingen
33) Opschonen van de leggerwaterloop i.v.m. omleiding afwatering v/d bermsloot ten zuiden Stidstraat Nieuwe grotere duikers aanleggen in toegangsdammen en verwijderen bestaande dammen+duikers	Lengte 450 m opschonen, evt verdiepen dwarsprofiel; huidig talud en bodembreedte handhaven 3 stuks verruimen duiker rond 700mm, lengte 9,6 m; b.o.d. op NAP-0,35 tot -0,65 toegangsdam breedte 7m 4 stuks dam+duiker verwijderen	Afwatering landbouwgebied wijzigingen, afwatering wordt in de richting van de Laurensstoot Stidstraat-zuid= 10 l/s. Stidstraat noord=20 l/s Debiet bij T1= 30 l/s
34) Verruimen waterloop categorie B t.b.v. omleiding v/d afwatering landbouwgebied ten noorden Moerdijkje en nabij de Stidstraat Verbreding waterloop is in het perceel van SBB	Lengte 280 m, bodembreedte 1 m, nieuw talud 1:1,5 slootbodembedepte NAP-0,70 tot -0,80	Afwatering landbouwgebied wijzigingen, afwatering wordt naar Laurensstoot Dam met duiker t.b.v. onderhoudspad langs de leggerwaterloop Laurensstoot Stidstraat = 30 l/s Moerdijkje noord= 5 à 10 l/s Debiet bij T1= 35 à 40 l/s.
35) Verruimen duiker in bestaande dammen in leggerwaterloop noordzijde Moerdijkje	2 stuks verruimen, rond 500mm, bod NAP-0,60 lengte duikers 7,2 en 14,4 m	Huidige duikers belemmeren stroming van afwatering landbouwpercelen; lengte huidige duikers handhaven.
36) Aanleg dam in NNP gebied ten noorden Moerdijkje	2 stuks, lengte 10 m, dam <u>zonder duiker</u>	Waterscheiding MV5 en MV1; verhogen waterpeil in de interne sloten van percelen met natuurfunctie
37) Aanleg stuw in NNP ten noorden van Moerdijkje in leggerwaterloop	1 stuwput kruin 0,5 m breed; tijdelijk peilvak MV5c voor percelen met natuurfunctie; aanleg NAP-peilschaal	Stuw voor peilbeheer vak MV5c met max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35 Max kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,40
38) Aanleg of opschonen van (grote) greppels in percelen van SBB ten noorden Moerdijkje	320 m aanleg greppel 315 m aanleg grote greppel 1060 m opschonen grote greppel 310m taludherstel	Herstel oud greppelpatroon. Greppel diepte 30 cm- maai-veld; Grote greppel diepte 50-60cm- maai-veld; bodembreedte alle greppels 30cm

Maatregelen (nummer)	Hoeveelheid / eenheid	Functionele eisen en visuele veranderingen
39) Aanleg knikstuw in interne sloten percelen met natuurfunctie met dam+duiker t.b.v. onderhoudspad langs de leggerwaterloop Laurens-sloot	5 stuks, PE duiker met draaibaar "bocht" / "elleboog", rond 300mm, b.o.d. NAP-0,60; met markeringspaal breedte dam 6m; lengte duiker 8,3 m; maaiveld 0,25 m ophogen boven duiker	Stuw voor peilbeheer interne sloten in natuurpercelen met max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35 Markeringspaal 10x10cm, met "peilmerk markering" op NAP+0,00; paal steekt 1 m boven maaiveld uit
40) Aanleg nieuwe sloot	13 m lengte, minimumprofiel volgens keur waterschap	Herstel oude sloot
41) Aanleg toegangsdam met duiker interne sloten met natuurfunctie	1 stuk aanleggen, rond 500mm, lengte duiker 9,6 m breedte toegangsdam 7 m,	i.v.m. herstel oude sloot
42) Verwijderen vast dam en aanleggen nieuwe dammen (peilscheiding) in leggerwaterloop langs Nieuwe Dijkje en kavelsloot	1 stuk dam (5 à 6m) verwijderen 3 stuks dammen aanleggen (lengte 8m)	Door verschuiving van de grens van de afwaterende eenheden is huidige dam overbodig en nieuwe dammen nodig
43) Verwijderen stuw MV2	1 stuwput	Door verschuiving peilvakken is deze stuw overbodig.
44) Aanleg nieuwe sloot rondom de toekomstige redoute "vogelkijkhut" naast een leggerwaterloop Aanleg van de grondwal v/e redoute (= is geen maatregel van een waterstaatswerk)	Nieuwe buitengracht met bodem op NAP-0,60; breedte op waterlijn 2,5 m Redoute, met grondwal in vierkante vorm 20x20, omringd door een huidige waterloop en nieuwe sloot (categorie B en C)	Nieuwe sloot en huidige sloot vormt de buitengracht van een historische redoute Er zijn geen peilverschillen rondom deze redoute. Brede buitengracht t.b.v meer rust in wiedevogelgebied
45) Verwijderen vast dam in leggerwaterlopen langs Middenweg	1 stuk dam (5 à 6m)	Door verschuiving van stromingsrichting waterlopen is deze dam overbodig.
46) Afgraven maaiveld# en herstel greppels <i># is geen maatregel van een waterstaatswerk</i>	10 ha, gemiddeld 30 cm afgraven; herstel greppels circa 150m	Afgraven om natte schraallanden te ontwikkelen, in deze percelen waar waterpeil gericht wordt op de natuurfunctie.
47) Aanpassing afwatering Groenstraat noordzijde v/d weg met aanleg bodemval	Aanleg van een nieuwe waterloop 125 m en opschonen van een bestaande kavelsloot 235 m Nieuwe waterloop wordt smal profiel, talud 1:1 met slootbodem op NAP+0,1 tot NAP-0,20 met bodemval	Aanpassing afwatering ten behoeve van de scheiding van wateren met verschillende waterkwaliteit. Debiet bovenstrooms gebied bij T1= 10 à 20 l/s

1.4 Beschikbaarheid gronden

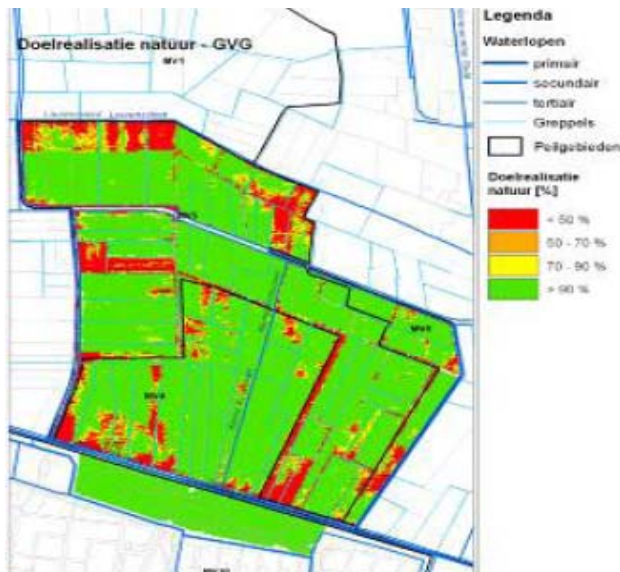
De gronden voor realisatie van de werkzaamheden en nieuwe waterpeilen in het NNP en van de aanvoerleiding Waterakkers, zijn in eigendom van de particuliere natuurbeheerder, Bureau Beheer Landbouwgronden en Staatsbosbeheer.

1.5 Effecten van het plan

De realisatie van de maatregelen voor water en bodem in combinatie met de overige maatregelen voor natuur ontstaan de volgende effecten:

- Inrichtingsmaatregelen in het natuurgebied Lage Vuchtpolder dragen bij aan het herstel van de natte natuurparel en het realiseren van de gewenste natuurdoel- of natuur ambitietypen.
- Aanvoer van water uit de "Waterakkers" maakt een herstel van een natuurlijk peilbeheer en een ecologische waterkwaliteit in sloten mogelijk;
- Het inrichten van de natte natuurparel heeft een gunstig effect op behoud en groei van de biodiversiteit;
- Het beheer van het natuurgebied gericht op de aanwezige soorten en te ontwikkelen natuurwaarden is mogelijk;
- Het areaal aan vochtig en nat schraalgrasland als Dotterbloemhooiland, Blauwgrasland en Kleine zeggevegetaties is uitgebreid en kent een duurzaam voortbestaan (in 2016 na afgraven van 10 ha);
- Het areaal is geschikt voor weidevogelgrasland en daarmee is het aantal broedsels toegenomen en kent een duurzaam voortbestaan (zie kaart op volgende pagina);
- Als gevolg van de zonering van de recreatiedruk en aanleg bredere bermsloten is verstoring van de broedvogels afgenomen;
- Water vasthouden in het natuurgebied tijdens piekafvoer heeft een gunstig effect op het peilbeheer tijdens extreme regenbuien in de gehele Lage Vuchtpolder (door extensivering onderhoud in sloten in NNP gebied);
- Waterconservering draagt bij aan het verminderen of niet vergroten van de droogteproblematiek binnen de landbouwpercelen ten oosten van het NNP gebied;
- Vernattingeffecten in landbouwpercelen treden niet op of zijn voorkomen door technische maatregelen. De maatregelen zijn in staat om in natte periode het waterpeil afdoende te regelen. In een natte periode (november-maart) is het waterpeil lager dan in huidige situatie (zie paragraaf 1.7 en bijlage 3).

De wijze waarop en de mate waarin veranderingen worden doorgevoerd in grondwaterstand, kweldruk, waterkwaliteit, water boven maaiveld staat beschreven in bijlage 3. Technische achtergrondinformatie over de modelberekeningen en modelresultaten zijn vermeld in een rapport van Royal Haskoning, d.d. 2011.

Figuur 5 Kaart met doelrealisatie natuur na volledige realisatie van het NNP gebied (= in de situatie eindbeeld); bron Royal Haskoning 2011

1.6 Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

Werkzaamheden worden in 2016 uitgevoerd, start van de werkzaamheden is gepland na de zomervakantie 2016. In het najaar 2015 wordt een bestek opgesteld. De technische informatie van de kunstwerken die worden aangelegd staan beschreven in bijlage 2 en het technische achtergronddocument Witteveen en Bos gemaakt in 2015.

Wegen worden tijdelijk afgesloten t.b.v. aanleg duiker onder Zwarte Dijk, verbreding bermsloot-noord v/d Zwarte Dijk en aanleg duiker in Moerdijkje. Om verkeer naar percelen in de polder mogelijk te houden worden deze afsluitingen niet tegelijkertijd uitgevoerd.

Voorschriften van Brabant Water t.a.v. de dekking van leidingen worden opgenomen in het bestek.

Als eerste werkzaamheid wordt de nieuwe afwatering voor de landbouwpercelen aangelegd. Daarna de werkzaamheden rondom de Zwarte Dijk en NNP gebied. De werkzaamheden in het NNP gebied worden buiten het broedseizoen uitgevoerd.

1.7 Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van nadelige gevolgen

De maatregelen in de natte natuurparel, bestaan onder andere uit het verhogen van de grondwaterstand. Vernattingeffecten in landbouwpercelen treden niet op of zijn voorkomen door technische maatregelen.

De maatregelen zijn in staat om in natte periode het waterpeil afdoende te regelen. Een peilverhoging kan leiden tot een grotere afvoer tijdens extreme regenbuien. Hiervoor zijn maatregelen in het plan opgenomen.

Beperken nadelige gevolgen van het plan

Van de werkzaamheden is geen negatief effect voor de omgeving te verwachten, zie toelichtende tekst in bijlage 3. De peilverhoging in MV4 en MV5 heeft een beperkte

uitstraling naar omliggende percelen. Het waterpeil in de waterlopen langs landbouwpercelen bij Nieuwe Dijkje en Moerdijkje wordt lager in natte perioden (november-maart) dan in de huidige situatie.

De berekende effecten van de peilverhoging in 2016 en in de situatie "eindbeeld" staan in bijlage 3. De compenserende maatregelen zijn:

- aanpassen van de afwatering v/h landelijk gebied ten oosten en noorden van NNP Lage Vuchtpolder o.a. grotere duikers waardoor huidige stremming niet meer optreedt
- verruimen en opschonen enkele (deeltrajecten van) waterlopen
- in het NNP-gebied worden de dammen en stuwen geplaatst op 25 meter afstand van een perceel met landbouwkundig gebruik.

Om de afvoer van water uit het NNP gebied tijdens extreme regenbuien niet te laten toenemen is gekozen voor het vertragen van afwatering door het verminderen van de onderhoudsfrequentie in sloten in het NNP gebied, het betreft de sloten gelegen tussen de percelen met een natuurfunctie. De natuurbeheerder zal hiervoor zorg dragen.

Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Tijdens de werkzaamheden in waterlopen en t.b.v. kunstwerken zal er voor worden gezorgd dat de doorstromingscapaciteit niet wordt gereduceerd, hierdoor wordt de afvoer van de waterloop en de waterhuishoudkundige functie ten allen tijde gegarandeerd.

Als eerste werkzaamheid wordt de nieuwe afwatering voor de landbouwpercelen aangelegd. Daarna de werkzaamheden rondom de Zwarte Dijk en NNP gebied. De werkzaamheden in het NNP gebied worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. De gedragsregels bij werkzaamheden door water- en terreinbeheerders in verband met Flora- en Faunawet worden gehanteerd bij de uitvoering van werkzaamheden.

Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat.

1.8 Legger, beheer en onderhoud

Legger

In het inrichtingsplan Lage Vucht is opgenomen de profielverruiming van de waterlopen categorie A, zijnde de bermsloten langs Zwarte Dijk, Nieuwe Dijkje en Moerdijkje. De revisiekaart en -tekening na uitvoering van de werkzaamheden wordt gebruikt voor een aanpassing van de legger.

Na uitvoering van het inrichtingsplan Lage Vuchtpolder wordt de status van enkele waterlopen gewijzigd conform het voorstel zie deel II paragraaf 1.

Beheer en onderhoud

Het waterschap is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de waterlopen categorie A en de kunstwerken in deze waterlopen. Het peilbeheer van de peilvakken MV1b, MV2 a en b, MV4 en MV5a vindt plaats met behulp van de kunstwerken in de waterlopen categorie A. Het huidige onderhoud van de waterlopen met categorie A wordt gecontinueerd. De twee nieuwe deeltrajecten die van belang zijn voor de afwatering van landbouwpercelen krijgen een status van waterloop categorie A, zie paragraaf 2.1.

Verandering van status heeft consequenties voor het beheer en onderhoud van het Waterschap Brabantse Delta. De toename is:

- toekomstig waterloop categorie A: 580 meter, met 4 nieuwe duikers
- toekomstig waterloop categorie B: 700 meter, met 5 nieuwe duikers

Toename van de lengte categorie A vergt extra beheer en jaarlijks onderhoud.

Het peilbeheer van de kleine peilvakken MV5b en MV5c, nieuwe kunstwerken in waterlopen categorie B en C, beheer van de percelen en het onderhoud van de aanliggende sloten wordt uitgevoerd door de natuurbeheerder van het natuurgebied. In overleg met het waterschap wordt onderzocht of alle "interne sloten", gelegen tussen de percelen met een natuurfunctie, op termijn de status waterloop categorie C gegeven kan worden. Het onderhoud van de waterlopen in de natuurpercelen van het NNP wordt jaarlijks 1/3 deel: maaien met maaikorf van het gehele profiel van de waterloop, 1/3 deel: talud maaien, 1/3: niets doen. Dit resulteert er in dat een klein deel van deze sloten jaarlijks wordt gemaaid en een groot deel éénmaal per 3 à 5 jaar wordt gemaaid.

De overige waterlopen met categorie B en C en overige percelen in NNP gebied blijven in eigendom, beheer en onderhoud van de huidige eigenaren en/of grondgebruikers. Het reguliere onderhoud wordt gehandhaafd.

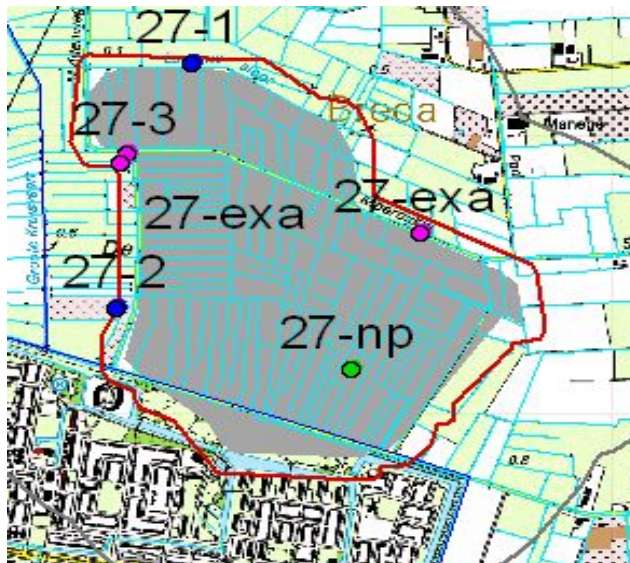
Voor de zogenaamde redoutes worden de specifieke afspraken:

- Eigendom blijft bij huidige eigenaar de natuurbeheerders;
- Beheer en onderhoud van de kantelstuw door Waterschap Brabantse Delta;
- Onderhoud taluds en perceel beide redoutes door Gemeente Breda;
- Onderhoud waterloop in de redoute "verdeelwerk water" door gemeente Breda, nieuwe waterloop krijgt status: categorie B, met jaarlijks onderhoud en schouw;
- Onderhoud waterloop rondom beide redoutes door aanliggende eigenaren (natuurbeheerders), nieuwe waterloop krijgt status: categorie B, met jaarlijks onderhoud en schouw

Het onderhoud van de redoutes almede het recreatief gebruik ligt bij de gemeente Breda. In de redoutes is overwegend handmatig maaien met de bosmaaier 2 à 3 maal per jaar. Het maaisel wordt verzameld en gedeponerd of verwerkt. De interne waterloop wordt het gehele jaar voldoende schoon gemaaid of geharkt (handmatig) om de doorstroming te waarborgen. Bij uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden wordt rekening gehouden met voorschriften van waterleidingmaatschappij Brabant Water.

Monitoring/onderzoek

Peilschalen worden bij de stuwen geplaatst zodat beheerder, waterschap en overige belanghebbenden kunnen waarnemen welke waterpeilen gerealiseerd worden. Monitoring van grondwaterstanden vindt plaats met behulp van de meetbuizen van het "referentiemeetnet vernatting natte Natuurparels" (deels in beheer bij het waterschap) en meetbuizen van waterleidingmaatschappij Brabant Water (zie www.Dinoloket.nl voor locaties).

Figuur 6 Kaart met meetnet "referentie vernatting natte natuurparels"

1.9

Samenwerking

De inrichting van de Lage Vuchtpolder, het hydrologisch herstel en de ontwikkeling van natuurdoelen, is een logisch gevolg van het beschikbaar komen van geldstromen.

Vanuit de provincie Noord-Brabant is geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de kern van de natte natuurparel. Staatsbosbeheer is trekker van het project. Met het beschikbare geld worden eigendommen van zowel Staatsbosbeheer als de natuurbeheerder ingericht. Het uiteindelijke beheer wordt gevoerd door diezelfde natuurbeheerder voor zowel de gronden van hem zelf zowel als die van SBB. Het waterschap voert samen met Staatsbosbeheer en de Provincie het hydrologisch herstel van de polder uit en draagt zorg voor een goede koppeling tussen de Waterkokers en de NNP. De gemeente Breda verzorgt het toeristisch recreatieve gedeelte en redoutes.

De uiteindelijke resultante van deze samenwerking tussen de vijf partijen is een ingericht natuurgebied waarbij de hydrologie is hersteld en de kwaliteit van het water enorm verbeterd is.

Deze partijen werken samen in een projectgroep met daarnaast een werkgroep voor de dagelijkse werkzaamheden benodigd voor het project. Ze hebben samen hun commitment uitgesproken voor de realisatie van dit plan.

Met Brabant Water is overlegd over de uit te voeren werkzaamheden op plaatsen waar deze in contact komen met de ondergrondse waterleiding, parallel aan de Zwarte Dijk. Uitvoering daarvan gebeurt pas na toestemming van Brabant Water.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden worden de voorschriften gehanteerd die voor de werkzaamheden nodig worden geacht, inclusief de ter inzage legging van stukken voor de verschillende vergunningen. Tevens is er de mogelijkheid om de concrete maatregelen te toetsen aan de voorschriften uit een keur.

Het vaststellen van dit projectplan en de bijbehorende inspraak op dit projectplan hebben enkel en alleen betrekking op de waterstaatkundige werkzaamheden vermeld in tabel 3 en die voor de inrichting van de Lage Vuchtpolder nodig zijn.

2 Deel II Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet-en regelgeving

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld. In het projectplan staat een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd.

Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen

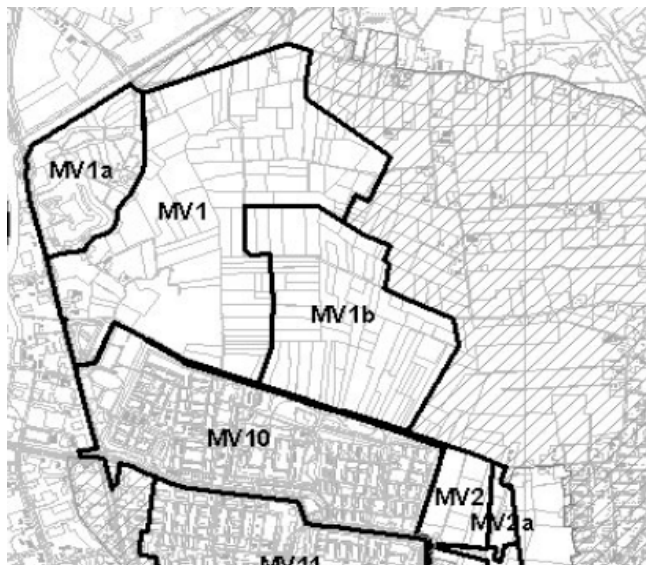
Het plan voor de inrichting van de Lage Vuchtpolder voldoet aan alle drie de doelstellingen. Door de inrichting van de Lage Vuchtpolder is het gebied beter ingericht om hogere afvoeren te bufferen en daarmee wateroverlast benedenstrooms te voorkomen. Door de wateraanvoer vanuit Waterakkers ontstaat een betere fysisch-chemische en ecologische waterkwaliteit in de waterlopen en sloten. Het inrichten van het NNP en de verhoging van het waterpeil, alsmede de recreatieve voorzieningen dragen bij aan het vervullen van de maatschappelijke functie van het watersysteem.

Voor de uitvoering van de Kaderrichtlijn water hebben overheden afspraken gemaakt om gezamenlijk maatregelen te nemen ter verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit, o.a. de aanleg en gebruik van water uit de Waterakkers. Dit projectplan levert een bijdrage aan deze afspraken.

Peilbesluit Lage Vuchtpolder

Het huidige peilbesluit is vastgesteld in juni 2010 door het Algemeen Bestuur van het waterschap Brabantse Delta. Het NNP gebied ligt in peilvak MV1b.

Het peilvak MV2 landbouw heeft in 2015 een stedelijke functie (wonen en stadspark). In het plan is opgenomen een stuw om het waterpeil in MV2 te verhogen, conform de plannen van Waterakkers. Het nieuwe waterpeil vermindert de kweldruk in de slootbodembodem van de zuidelijke bermsloot Zwarte Dijk en bevordert de kwel in de richting van het NNP gebied.

Figuur 7 Kaart met gebieden waarvoor een peilbesluit is vastgesteld. Gearceerd is vrij afwaterend gebied. NNP gebied ligt in vak MV1b.

Peilvak Naam	Huidig winterpeil	Huidig zomerpeil	Peilfluctuaties
MV1	-0.55	-0.35	+15/-15 cm
MV1a	-0.55	-0.35	+15/-15 cm
MV1b	-0.55	-0.35	+15/-15 cm
MV1c	vrij afwaterend	vrij afwaterend	
MV2 landbouw	-0.20	0.00	+10/-10 cm
MV2 Waterakkers	vrij afwaterend	vrij afwaterend	
MV10	-0.35	-0.35	+10/-10 cm

Tabel 4 waterpeilen en peilfluctuaties volgens vigerend peilbesluit

De voorstellen voor een nieuw waterpeil in peilvak MV1b zijn beschreven in deel 1 paragraaf 1.3. De ecologische en hydrologische effecten en effecten op omgeving, hydraulische effecten zijn beschreven in het onderzoek uitgevoerd door Royal Haskoning in 2011 en Witteveen en Bos 2015, een geactualiseerde beschrijving van de effecten is opgenomen in bijlage 3. Op basis van dit onderzoek kan het peilbesluit worden aangepast / geactualiseerd.

Het voorstel om peilvak MV1b te wijzigen in MV4 en MV5 maakt duidelijk dat er verschillende waterpeilen worden ingesteld t.b.v. verschillende natuurambities. Op termijn als de gehele NNP is gerealiseerd worden deze twee peilvakken gehanteerd (MV4 en MV5; zie figuur 2 in paragraaf 1.3). Tevens worden enkele kleine peilvakken met een specifiek waterpeil in de waterlopen langs de Zwarte Dijk voorgesteld (MV4a, MV2a en MV2b).

Na 2015 worden de peilvakken ingesteld voor de clusters percelen waar de natuurfunctie van toepassing is. Waar sprake is van peilbeheer door het waterschap wordt het nieuwe peilregime en het betreffende peilvak opgenomen in een geactualiseerd peilbesluit. Bij de kleine clusters van natuurpercelen, waar het peilbeheer wordt uitgevoerd door de natuurbeheerder wordt een ontheffing afgegeven voor het nieuwe peilregime. De houder van de ontheffing is Staatsbosbeheer.

Het nieuwe peilregime vanaf 2016 is beschreven in paragraaf 1.3.

Keur en Beleidsregel toepassing Waterwet en keur

Het projectgebied is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Het gehele projectgebied heeft tevens de status van natte natuurparel en ligt in de polder waarvoor een peilbesluit van toepassing is.

Zwarte Dijk is een kering met status "overige kering". Er is onderzoek uitgevoerd naar de effecten van planmaatregelen voor de kerende functie in 2013 en 2014. Op basis van deze onderzoeken wordt geconcludeerd dat de verandering van waterpeil geen risico oplevert voor piping en dat de stabiliteit van de kering niet zal verslechteren.

In het inrichtingsplan worden de taluds van de bermsloot ten noorden van de Zwarte Dijk aangelegd met een helling van 1:1, vanwege de ligging van een drinkwaterleiding nabij de Zwarte Dijk is een flauwer talud niet te combineren met de gewenste breedte op de waterlijn van 2,5 m. Het nieuwe talud is een (kleine) verflauwing ten opzichte van de huidige steile helling.

Voor de afwatering van landbouwgebieden is in overleg met de aanliggende belanghebbende gekozen voor een talud 1:1. Dit talud is vergelijkbaar met de huidige taluds van waterlopen en vergt minder landbouwgrond dan een talud 1:1,5

(verschil in oppervlakte "minder landbouwgrond" is veelal 1 m² per strekkende meter waterloop).

De duikers in de bermsloot ten noorden van de Zwarte Dijk worden met een diameter 700mm aangelegd. Zo worden in alle leggerwaterlopen de nieuwe duikers 700mm. In deze waterlopen is deze doorsnede ruim voldoende voor het debiet van het bovenstroomse gebied.

Een waterloop categorie A heeft volgens de Keur (art 4.1 en 4.1.2) een onderhoudstrook van 4 tot 5 meter vanuit de insteek. Op de onderhoudstrook is het verboden bouwwerken met een hoogte van meer dan 1,20 meter, rasters, beplanting, banken, etc aan te brengen. In het plan is opgenomen dat langs de waterlopen categorie A nieuwe toegangsdammen (deels met duikers) worden aangelegd waardoor machinaal onderhoud makkelijker wordt. De bermsloten worden vanaf de wegen onderhouden, in enkele bermsloten worden (veel) duikers verwijderd zodat het onderhoud makkelijker wordt.

Het uitvoeren van de werkzaamheden zal voldoen/voldoet aan de beleidsregels van het waterschap welke worden gebruikt om werkzaamheden aan het watersysteem te toetsen.

Leggerwijziging

In het NNP gebied zijn aanwezig: waterlopen categorie A, vele waterlopen categorie B en een deel categorie C. Na uitvoering van het inrichtingsplan Lage Vuchtpolder wordt de status van enkele waterlopen gewijzigd conform de beleidsregels keur waterschap Brabantse Delta. De ligging van de deeltrajecten van de waterlopen waarvoor een wijziging van de status in het projectplan is opgenomen staan vermeld op kaart 8, de maatregelnummers verwijzen naar tabel 3 in deel 1 en plankaart.

Deeltrajecten van huidige waterlopen met status categorie B of C en nieuwe waterlopen, die van belang zijn voor de afwatering van de landbouwpercelen buiten het NNP-gebied worden na de realisatie van het plan een waterloop categorie A (maatregelnr 1 en 34). Door deze waterlopen stroomt meer dan 30 l/s bij T1 en meerdere grondgebruikers zijn afhankelijk van de afwatering via deze waterlopen. Waterlopen die van belang zijn voor de doorstroom van aangevoerd water blijven een waterloop categorie A. De nieuwe waterloop, zijnde de binnengracht in de redoute (tevens verdeelwerk, maatregelnr 10), krijgt ook een status categorie A, het onderhoud van de binnengracht wordt handmatig door de gemeente uitgevoerd. Onderhoud van de binnengracht met een frequentie van 2 à 3 maal per jaar is nodig om de waterstroming op de gewenste capaciteit te houden.

Drie huidige (deeltrajecten van) waterlopen categorie C in het NNP gebied wijzigen van status, omdat deze waterloop een functie heeft voor de afwatering van percelen van meerdere grondgebruikers van percelen met een landbouwkundig grondgebruik en deze gelegen zijn in het NNP-gebied. Deze waterlopen krijgen een categorie B status, omdat er minder dan 30 l/s bij T1 door stroomt.

Een deeltraject nabij de Zwarte Dijk (maatregelnr 47) met nieuwe en huidige waterlopen met status categorie C, wordt een waterloop categorie B. De B-status is passend omdat er minder dan 30 l/s bij T1 doorstroomt en meerdere grondgebruikers afhankelijk zijn van de afwatering via deze waterloop.

De twee deeltrajecten van nieuwe waterlopen op de grens van peilvak MV4 en MV5 worden aangelegd in het gebied dat door één natuurbeheerder wordt gebruikt (maatregelnr 24 en 25). De bijpassende status is de categorie C.

De sloten die rondom de redoutes (maatregelnr 10 en 44) worden aangelegd zijn interne sloten in het peilvak MV4 met één natuurbeheerder. Jaarlijks onderhoud is nodig i.v.m. beleving historische redoute en zonering recreanten. De status categorie B is passend (te klein deeltraject om op de kaart te vermelden).

De sloten met status waterloop categorie B kunnen gewijzigd worden naar categorie C als de sloot een functie heeft voor één terreinbeheerder en onderhoudsfrequentie minder dan 1x per jaar mogelijk of wenselijk is voor het behoud en de ontwikkeling van natuurwaarden (b.v. modderkruiper, slootvegetaties).

In het inrichtingsplan Lage Vucht is opgenomen een profielverruiming van enkele waterlopen categorie A, zijnde deeltrajecten van de waterlopen langs: Zwarte Dijk en Nieuwe Dijkje (maatregelnr 2, 7 en 11). De revisiekaart en -tekening na uitvoering van de werkzaamheden wordt gebruikt voor een aanpassing van de gegevens in de legger.

Figuur 8 Kaart met voorstel voor categorie indeling van nieuwe waterlopen en aanpassing van bestaande waterlopen.

LEGENDA

- Donker dunne blauwe lijnen = huidige waterloop categorie A*
- Middel blauw dikke lijn = deeltraject wordt waterloop categorie A*
- Rode dikke lijn = nieuwe of te verruimen waterloop wordt categorie B (deels nu C)*
- Oranje dikke lijn = nieuwe waterloop wordt categorie C*
- Blauw en groen vlak = peilvakken MV4 en MV5a,b en c*
- Rode dunne lijn = projectgrens*

2.2 Verantwoording op basis van beleid

Toets beleid waterschap

Het Waterbeheerplan Brabantse Delta 2010 – 2015 heeft als één van de hoofdpijlers:

Beter watersysteem voor iedereen. Het waterschap werkt aan een beter watersysteem, voor mensen en voor flora en fauna. Het watersysteem moet robuuster worden: veiliger, minder kwetsbaar voor regenval en droogte, schoner, natuurlijker en beter toegankelijk voor recreanten. Deze thema's pakt het waterschap in samenhang aan, omdat een integrale aanpak meerwaarde oplevert voor het resultaat.

Het inrichtingsplan Lage Vuchtpolder draagt bij aan aan een robuuster watersysteem (zie bijlage 3 hydrologie met effecten). Daarmee is het een concrete invulling van de doelen die zijn gesteld in het Waterbeheerplan.

De maatregelen genoemd in dit projectplan zijn getoetst aan de keur, beleidsregel toepassing keur, beleidsregel hydraulische randvoorwaarden uit 2009 en de beleidsregel waterlopen op orde uit 2011. De voorschriften van de beleidsregels worden verwerkt in het “bestek v/d uitvoering” dat in 2015 wordt opgesteld.

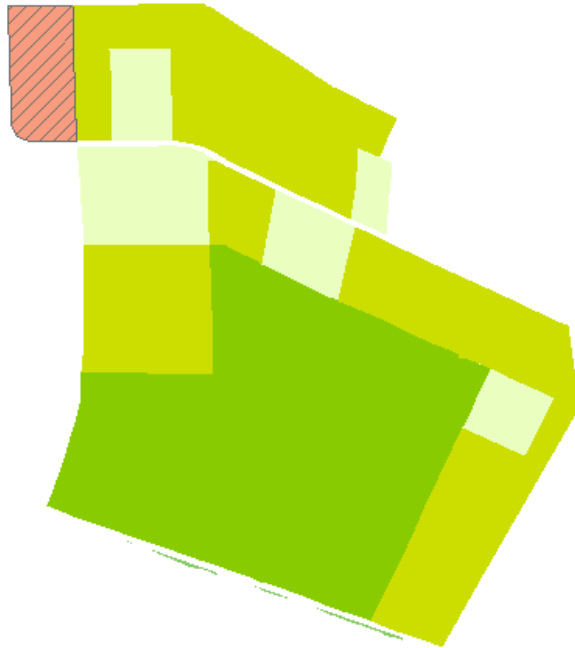
Toets overig beleid

Het projectgebied is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Het gehele projectgebied heeft tevens de status van de natte natuurparel. Het beleid van Gedeputeerde Staten is erop gericht op de ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur die van groot belang is voor mens en natuur. Binnen de Ecologische Hoofdstructuur is de natte natuurparel aangewezen waar de aandacht vooral gericht is op vochtige tot natte natuurwaarden. Het realiseren van de natte natuurparels heeft daarbij de hoogste prioriteit. Het treffen van (herstel)maatregelen is daarom noodzakelijk een zeer waardevol. Om de natuurdoelstellingen in natte natuurparels te verkrijgen, mag het peil worden verhoogd tot op de grens van de natte natuurparel. Eventuele uitstraling naar omliggende landbouwgebieden wordt met technische maatregelen of met een financiële vergoeding voorkomen of gecompenseerd.

De volgende doelstellingen voor het projectgebied Lage Vuchtpolder, naast behoud, zijn:

- Het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur en de natte natuurparel;
- Vermindering van verdroging voor natuur, inclusief volledig herstel van natte natuurparel;
- Verbeteren van de waterkwaliteit van grond- en oppervlakte water en benutten van kwelpotentialen;
- Behoud, herstel en ontwikkeling van vochtige en natte schraalgraslanden. Doelvegetaties zijn: Dotterbloemhooiland, Blauwgrasland en Kleine zeggenvegetaties;
- Behoud, herstel en ontwikkeling van weidevogelgraslanden. Doelsoorten zijn: Grutto, Kievit, Tureluur, libellen en dagvlinders;
- Behoud, herstel en ontwikkeling van kruiden- en faunarijke graslanden.
- Vergroten van de biodiversiteit van het gebied. Toename van het aantal inheemse planten- en diersoorten.

Ten aanzien van de voorgenomen maatregelen hebben de landbouwpercelen geen last van de vernatting in het gebied. De vernattingseffecten worden voorkomen door technische maatregelen.

Figuur 9 De provinciale ambitiekaart voor het NNP gebied Lage Vuchtpolder (besluit 23 september 2014)

Met de volgende legenda eenheden:

Oranje = N00.01 zoekgebied 2 algemeen hoge cultuurhistorische waarde

Licht groen = N10.01 nat Schraalland/N10.02 Vochtig Hooiland;

Middel groen = N12.02 Kruidenrijk- en Faunarijk Grasland en

Donker groen = N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland.

De inrichting van de natte natuurparel is mogelijk door een samenhangend pakket van maatregelen dat gericht is op het herstel van het (eco) hydrologisch systeem. Om de natuur- en waterdoelen te realiseren is het herstel van kwel in de wortelzone van groot belang, zie figuur 10. Bij het formuleren van de maatregelen is steeds nagestreefd om de natuurlijke processen in meer of minder mate te herstellen. Wetende dat het natuurgebied gelegen is in een polder waar diverse beheermaatregelen nodig zijn om dit halfnatuurlijke systeem te handhaven of te ontwikkelen.

Om de natte natuurparel de Lage Vuchtpolder te realiseren moeten de volgende maatregelen uitgevoerd zijn:

- Het stimuleren van de natuurlijke variatie van zeer lokale tot regionale watersystemen en benutten van bodemgradiënten;
- Verschralen van de bodem;
- Optimaal inzetten van "De Waterkokers" water voor de ontwikkeling van natuurwaarden;
- Beperken van inlaat van water uit het Markkanaal;
- Aanpassen van de waterlopen en het profiel van de waterlopen;
- Instellen van het peilregime gericht op de gewenste natuurwaarden;
- Voorkomen of compenseren van wateroverlast (grondwater en afvoerpieken)
- Aanleg van een waterverdeelpunt (in de vorm van redoute).

In de natte natuurparel Lage Vuchtpolder wordt een meer natuurlijk polderpeilbeheer en het handhaven van een historisch slotenpatroon nagestreefd. Dit bestaat uit kleine greppels in percelen, grote dichtheid van smalle sloten en enkele vaarten voor de belangrijkste waterstromen.

Het waterpeil is in de winter relatief hoog en in de nazomer het laagst. In de winter is water op de lage percelen zichtbaar boven het maaiveld, in de zomer zakt het waterpeil tot circa het huidige zomerpeil. In de natte natuurpleel worden "peilvakken" aangelegd, waarbij het waterpeil is gericht op respectievelijk weidevogelgraslanden en kwel afhankelijke schraallanden.

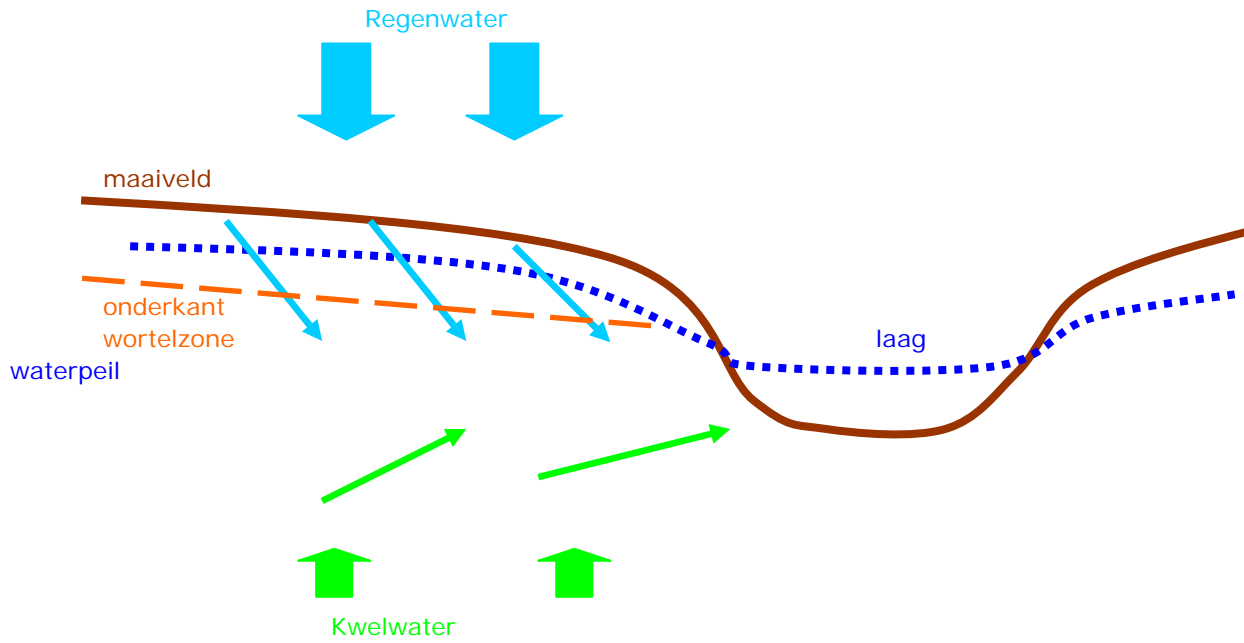
Ten behoeve van een doorstroming en verbetering van de waterkwaliteit in de sloten wordt water vanuit "De Waterakkers" aangevoerd in het natuurgebied. In "De waterakkers" is het water gezuiverd en zijn voedingsstoffen verwijderd voordat het water naar het natuurgebied stroomt. De kwaliteit van dit water is te omschrijven als kalkhoudend, (matig) voedselarm en zwak zuur. Het is "gebiedseigen water", want het water komt uit de Vuchtpolder en is een mix van regen- en kwelwater. Het water uit het oostelijk gelegen landbouwgebied wordt omgeleid, zodat het voedselrijke water niet meer door de natte natuurpleel stroomt. Water uit overstorten van Teteringen stroomt door de zuidelijke bermsloot van de Zwarte Dijk langs het natuurgebied.

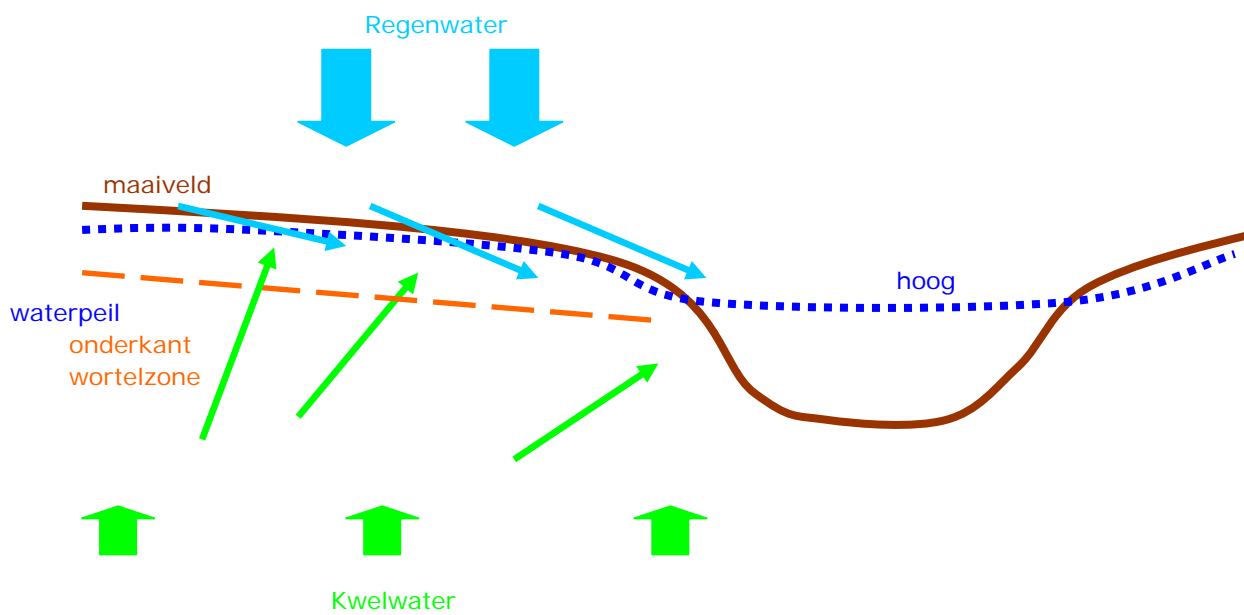
Figuur 10 Lage Vuchtpolder met weilanden en waterlopen

Figuur 11 Kwel in de wortelzone met huidig knelpunt en toekomstig streefbeeld

Huidige situatie: geen kwel in wortelzone

Streefbeeld kwel in wortelzone in toekomstige situatie als gevolg van: hogere waterpeil in waterloop

2.3 **Verantwoording van de keuzen in het project**

Nog niet op alle percelen in het NNP-gebied Lage Vuchtpolder zal een functieverandering plaatsvinden. Een groot deel van het weidevogelgrasland kan in 2015 gerealiseerd worden. Er is een beheerder beschikbaar die het beheer gericht op weidevogels kan realiseren. Tevens is het water uit de "Waterakkers" in 2016 beschikbaar om te stromen naar het natuurgebied. De voorgestelde maatregelen hebben een gunstige invloed op o.a. de weidevogels en watervegetaties.

Daarnaast wordt de afwatering van het landbouwgebied gescheiden van het NNP gebied. Door aanleg van grotere duikers en profielverruiming wordt de afwatering van landbouwpercelen beter in en rondom het NNP gebied.

2.4 **Benodigde vergunningen en meldingen**

Voor de werkzaamheden worden de benodigde procedures gevolgd zoals die zijn voorgeschreven bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Het bestemmingsplan is reeds aangepast voor dit gebied, waardoor de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd.

Niet benodigd zijn:

- Ontheffing Flora- en faunawet
- MER procedure

Wel nodig zijn:

- Projectplan voor de waterwet (Watervergunning niet-waterstaatkundige zaken binnen EVZ)
- Melding of vergunning voor de ontgroning
- Omgevingsvergunning
- Ontheffing peilbesluit of actualisatie peilbesluit
- Vergunning waterschap voor nieuwe hekwerken

Archeologisch onderzoek zal verlopen volgens de richtlijnen en regels van de gemeente Breda. Tijdens onderdelen zal een medewerker van de gemeente Breda aanwezig zijn om het werk archeologisch te begeleiden.

Explosievenonderzoek vindt niet plaats omdat er niet dieper dan de bouwvoor ontgraven wordt in het gebied zelf. Een wordt in overleg met het bevoegd gezag onderzocht, in dit geval de gemeente Breda.

Voor de aanleg van nieuwe hekwerken is een aparte vergunning nodig, hiervoor wordt een aparte procedure doorlopen bij het waterschap Brabantse Delta. De betreffende eigenaar van het aanliggende perceel/percelen wordt vergunninghouder.

Na afloop van de werkzaamheden wordt een zogenaamde "revisiekaart en tekeningen" gemaakt met de exacte locaties waar maatregelen zijn uitgevoerd en de dimensies van de betreffende maatregelen.

3 DEEL III Rechtsbescherming

Uitgebreide procedure conform afdeling 3.4 AWB.

3.1 Zienswijze

Het ontwerp projectplan wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap. Na vaststelling ligt het gedurende 6 weken ter inzage. Voordat het Algemeen Bestuur van het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp- projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet voor de afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. In beginsel kunnen uitsluitend degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend, tegen het definitief vastgesteld plan beroep in stellen.

3.2 Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekendgemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Gedurende zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Belanghebbenden kunnen beroep indienen. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

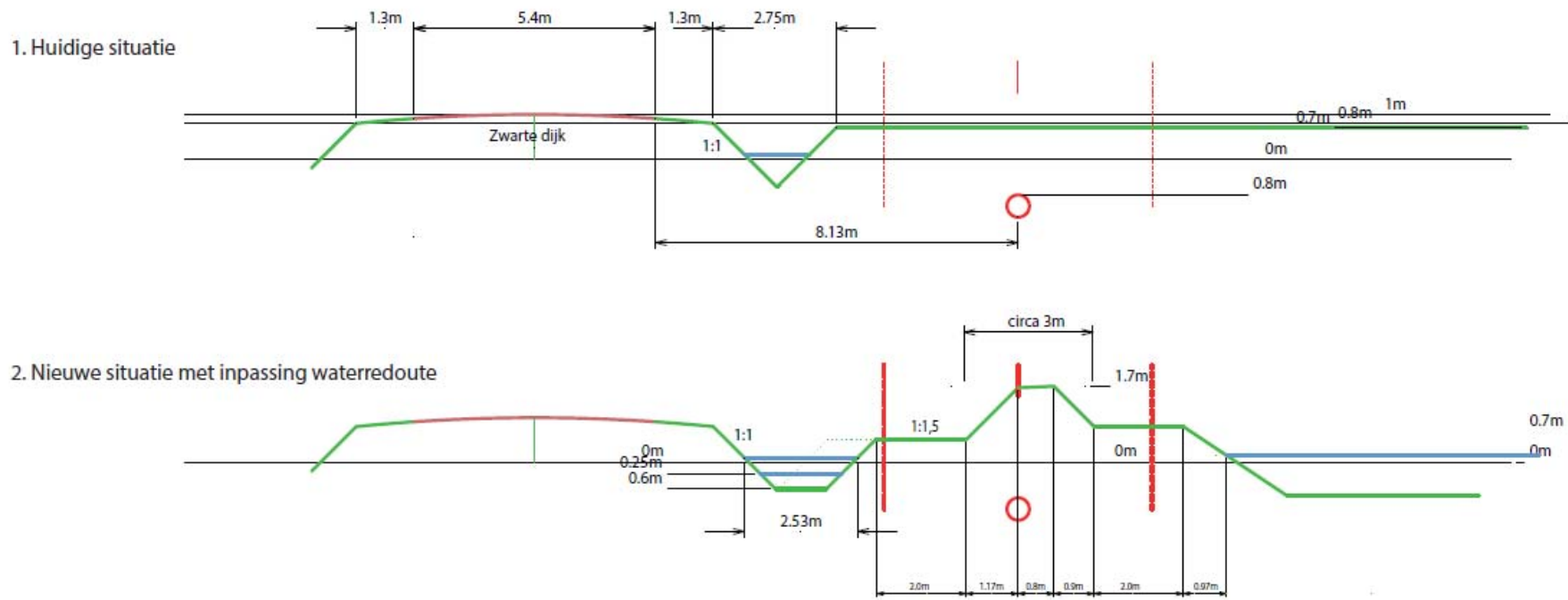
3.3 Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kunnen belanghebbenden gelijktijdig of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamd "verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening" vragen bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank. Ook in dat geval is griffierecht verschuldigd.

BIJLAGE 1

Plankaart en bijlagen met technische tekeningen los bijgevoegd.

BIJLAGE 2 Principe dwarsdoorsneden van de bermsloot noordzijde Zwarte Dijk, deeltraject ten westen van het verdeelwerk.

BIJLAGE 3a hydrologie: Beschrijving huidige situatie

Oppervlakte water

Het stelsel van sloten in de Lage Vuchtpolder is afgestemd op het agrarische grondgebruik. Daarnaast zijn sloten aangelegd om wegen voldoende droog te houden. Ten behoeve van de voormalige turfwinning zijn in het verleden turfvaarten gemaakt.

Het watersysteem van het projectgebied Lage Vuchtpolder maakt deel uit van het stroomgebied van de Mark. De Lage Vuchtpolder is een komvormige polder. In de polder liggen diverse hoofdwaterlopen, veelal oude turfvaarten. In het projectgebied liggen ook enkele vaarten, bijvoorbeeld de Kleine Kruisvaart.

Het waterpeil is in de huidige situatie in de winter NAP-0,55 meter en in de zomer NAP-0,35 meter. Dit peil is gericht op het huidige landbouwkundige grondgebruik.

In de poldersloten is veelal sprake van stilstaand tot traag stromend water. Het water stroomt richting het gemaal Galooyse gat, waar het water wordt uitgemalen op de Mark. In de zomer wordt vanuit de Mark water ingelaten in de polder, zodat het relatief hogere zomerpeil gerealiseerd kan worden. Het onderhoud van de hoofdwaterlopen bestaat uit, jaarlijks enkele malen, het maaien van de vegetatie in de waterloop en op het talud. Het maaisel wordt op de kant gedeponneerd.

In 2011 is berekend dat in de huidige situatie het verhang in de polder, in het peilvak MV1 buiten NNP gebied, circa 10-15 cm bedraagt (gerekend van ooststrand peilvak tot gemaal). Voor het NNP gebied en oostelijk gelegen landbouwgronden is een verhang van 20-30 cm berekend. Waarbij opgemerkt moet worden dat de berekening plaatsvindt op basis van "schone duikers", de feitelijke stremming bij duikers is veel hoger in de huidige situatie. Inschatting n.a.v. veldbezoek 12 januari 2015 is dat het verhang circa 20-30 cm bedraagt voor het NNP gebied en 40-50 cm bedraagt voor het gebied direct ten oosten van Nieuwe Dijkje. Dit betekent dat de huidige praktijkpeilen in een natte periode (hevige regenval en november-maart) hoger liggen dan het polderpeil nabij het gemaal. Het waterpeil bij het gemaal is NAP-0,60 à 0,55 in natte perioden in de winter. Een inschatting van de praktijk waterpeilen in een natte periode in de winter is:

- Peilvak MV1b, of NNP gebied: NAP-0,40 à -0,25
- Vrij afwaterend gebied ten oosten Nieuwe Dijkje: NAP-0,20 à -0,05
- Vrij afwaterend gebied ten zuiden Stidstraat: hoger dan NAP+0,00
- Vrij afwaterend gebied ten noorden Moerdijkje: NAP-0,40 tot -0,10

Grondwater

De grondwaterstanden in enkele natte delen van het gebied komen in de winter tijdelijk tot in het maaiveld. Overwegend komen in de natte natuurparel Lage Vuchtpolder matig diepe grondwaterstanden voor in winter en voorjaar (25-40 cm – maaiveld), in de zomer zakt de grondwaterstand plaatselijk gedurende korte of langere tijd diep weg (70-110 cm-maaiveld).

De kwel in het centrale deel van Lage Vuchtpolder is van regionale herkomst o.a. vanuit de (zuid-) oostelijk gelegen bossen, de kwel nabij Nieuwe Dijkje is overwegend van lokale herkomst. Het grondwater, op 15 tot 25 meter diepte, stroomt overwegend vanuit oost in westelijke richting.

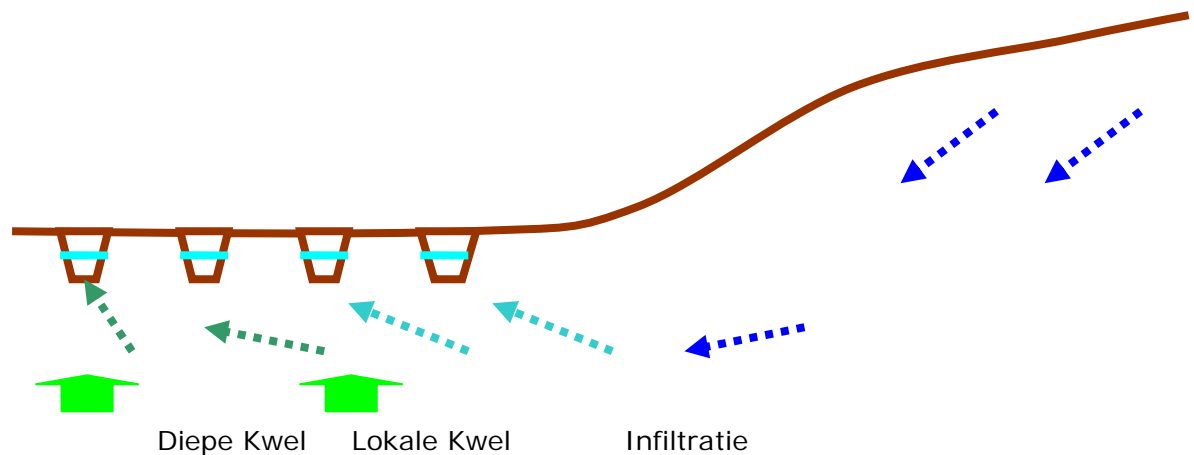
Het ondiepe grondwater stroomt vanuit de hogere gronden van oost-zuidzijde, naar de lager gelegen polder. Daar stroomt het grondwater deels naar de sloten en waterlopen en deels in de wortelzone van vegetaties. Kwel stroomt in de bodem van beneden geleidelijk naar boven, Kwel is soms zichtbaar als roestkleurig water.

Figuur 3.1 Kwel in sloot.

De kwelstroom is in de loop der jaren afgenomen als gevolg van de diverse water-winningen en beregingen. Door het relatief lage waterpeil in de hoofdwaterlopen komt er weinig kwel in de wortelzone van het grondwater afhankelijke vegetaties in het natuurgebied Lage Vuchtpolder. Gezamenlijk hebben deze ingrepen de verdroging van het natuurgebied veroorzaakt.

West Lage Vuchtpolder Flank Hoge zandgrond **Oost**

Figuur 3.2 Schematische weergave van de grondwaterstroming en kwel

Waterkwaliteit

In de natte natuurparel Lage Vuchtpolder is de kwaliteit van het grondwater te kenschetsen als kalkrijk, neutraal (pH), sulfaatrijk, en plaatselijk ijzerrijk met deels een natuurlijk karakter en deels verrijkt met voedingsstoffen van agrarisch grondgebruik. Het grondwater in het 1^e watervoerend pakket en in het centrale deel van de polder heeft een natuurlijk karakter. Het

grondwater in de zone rondom het Nieuwe Dijkje is relatief meest voedselrijk.

De waterlopen in de natte natuurparel Lage Vuchtpolder bevatten sulfaatrijk, kalkhoudend en pH-neutraal water. Het gehalte aan voedingsstoffen is in de meeste sloten laag, het zuurstof gehalte is ook laag. In de polder is het niveau van voedingsstoffen lager dan in het oppervlaktewater op de oostelijk gelegen zandgronden en ook lager dan het Markwater. In de natte natuurparel Lage Vuchtpolder is het water in de waterlopen een mix van regen- en grondwater, in de zomer een mix van grond- en aangevoerd Markwater.

Op basis van de metingen in de jaren 2000 tot 2004 is de waterkwaliteit beschreven voor de waterlopen in de Vuchtpolder (bron IGA Rooskensdonk en Vuchtpolder 2008). In de sloten in de natte natuurparel voldoet stikstof (N) wel en voldoen sulfaat en zuurstof (O₂) en fosfaat (P) niet op alle meetlocaties aan de toenmalige normen. De concentratie zink en nikkel voldoet niet aan deze waterkwaliteitsnormen. Koper voldoet (nagenoeg) wel aan dezelfde normen.

De aanvoer van water uit de Mark of uit het Markkanaal betekent een aanvoer van voedingsstoffen en van zware metalen, zoals kwik, nikkel en koper. De concentratie stikstof en fosfaat van het "Mark(kanaal)water" voldoet in periode 2012 wel aan de KRW normen. Het stikstof gehalte (van 4 mg/l) is nog wel relatief hoog ten opzichte van een ecologisch streefwaarde van 1 mg/l. Vermindering van de wateraanvoer uit Mark of Markkanaal en wateraanvoer uit Waterakkers zal naar verwachting de waterkwaliteit verbeteren.

Bodem

De bodems in het projectgebied zijn gevarieerd en bestaan uit verschillende combinaties van zand, veen en klei. De bovenkant van de bodem kan bestaan uit een dek van klei of zand, daaronder ligt veelal een klei- en/of veenlaag. Soms is de veenlaag dun of bijna verdwenen (= moerige laag). Het veen bestaat uit zeggeveen met rietresten. Het kleidek is ontstaan door overstroming of inundatie vanuit de Mark. Ten behoeve van het landbouwkundig grondgebruik is op veel percelen een zanddek aangebracht. De ondergrond bestaat uit fijn zand, plaatselijk uit grof zand en op grotere diepte liggen diverse leemlagen.

De bodems die langdurig in landbouwkundig gebruik zijn, zijn voedselrijk en bevatten o.a. veel fosfaat in de bovenste zandlaag. Veen is nabij het maaiveld vaak veraard en (matig) voedselrijk.

De polder wordt omringd door hoge zandgronden aan de oostzijde, hogere gelegen polder aan de zuidzijde en een zandrug aan de west en noordzijde. Het verschil in hoogte tussen het projectgebied en de oostelijke gelegen gronden is circa 5 meter. In de natte natuurparel Lage Vuchtpolder varieert de hoogte van het maaiveld circa 0,5 meter. Deze hoogteverschillen zijn "de motor" van de grondwaterstroming en de stroming in de waterlopen, zie figuur 3.2 en 3.4.

Figuur 3.3 Vereenvoudige bodemkaart (bron bodemkartering 1988)

LEGENDA

Bruin = zandgrond

Paars = veen-op-zandgrond (soms met een kleilaag)

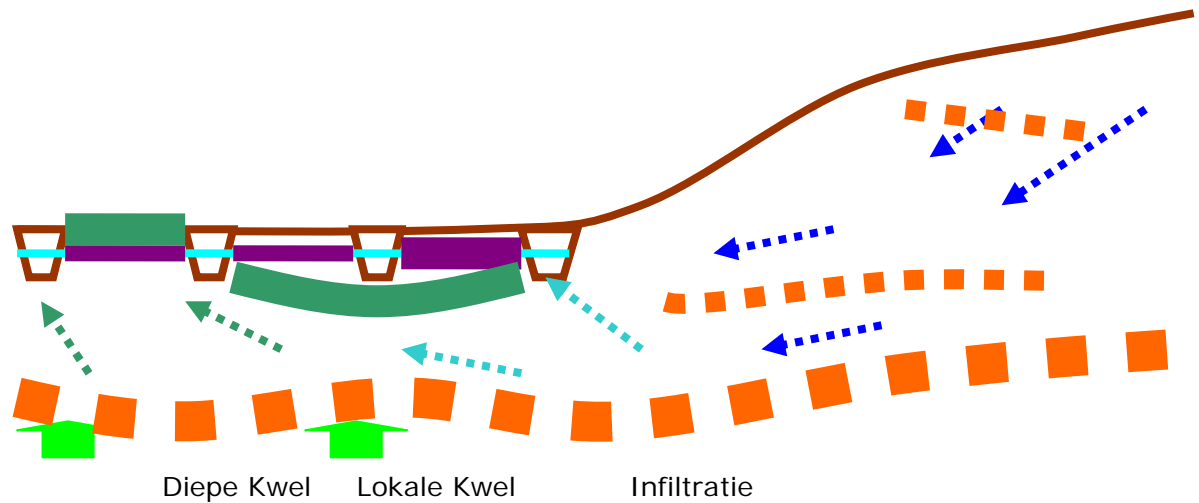
Groen = klei-op-zandgrond (soms ook met een veenlaag)

Gele streep arcering = zandlaag bovenop klei of veen

West Polder

Hogere zandgrond

Oost

Oranje laag= leem; Paarse laag = veen; Zeegroene laag = klei

Figuur 3.4 Schematische weergave van de grondwaterstroming en bodemlagen

Interactie tussen bodem en watersysteem

In de zandgronden (met podzolbodems) infiltreert regenwater (zie figuur 3.2 en 3.4). Vanwege de hogere ligging stroomt het geïnfilterde water naar lager gelegen (veen) bodems. Daar stroomt grondwater soms omhoog, en is dan als kwel zichtbaar. Deze grondwaterstromen en de overstromingen uit de Mark hebben de bodemvorming nogal bepaald.

Op gronden met een kleilaag en kleiige veenlagen blijft, van nature, vaak regenwater staan (plassen op maaiveld). Ook in de ondergrond komen klei, veen en leemlagen voor die de grondwaterstroming traag maken. Door het langdurige contact van het water met deze klei, leem en veenlagen verandert de samenstelling van het grondwater. Het water wordt rijker aan kalk, sulfaat en ijzer, alsmede armer aan zuurstof. Zo bepaalt de opbouw van de ondergrond de waterkwaliteit van het grondwater.

Knelpunten en kansen

De belangrijkste knelpunten op het gebied van water zijn de verdroging en de inlaat van gebiedsvreemd water uit de Mark. In het gebied is sprake van een drainerende werking van de waterlopen in combinatie met de lage peilen van het oppervlakte water waardoor kwel wordt afgevangen en afgevoerd. Daarnaast is er sprake van toestroom van voedselrijk ondiep water en is er onnatuurlijk peilbeheer. In de winter en het voorjaar is de grondwaterstand laag en 's zomers relatief hoog.

De verdroging van het gebied heeft gevolgen voor het leefgebied van weidevogels en de kansrijkdom voor flora. Er liggen momenteel agrarische kavels in de natte natuurparel. De gewenste grondwaterstand om de vochtige schraalgraslanden te realiseren gaat niet samen met het voeren van een economisch rendabele agrarische bedrijfsvoering op aangrenzende landbouwpercelen.

De kansen voor natuurontwikkeling richten zich met name op het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur door het verwerven en herinrichten van nog niet gerealiseerde percelen. Op deze wijze kan het gebied als een eenheid worden beheerd en kan een voor de natuur optimaal waterpeilregime worden ingesteld. De kwaliteit van het toestromende grondwater is overwegend geschikt voor het herstel van verschillende kwelsystemen. De herkomst van het diepe grondwater is overwegend uit de oostelijke gelegen natuur- en bosgebieden. Binnen de natte natuurparel Lage Vuchtpolder kan een zeer lokaal kwelsysteem worden ontwikkeld door het plaatselijk benutten van regenwater, infiltratie regenwater in zandkopjes en uittreden van lokale kwel in aangrenzende percelen en sloten.

De natuurdoeltypen die in de natte natuurparel te ontwikkelen zijn, zijn vochtige tot natte schraallanden, kruiden- en faunarijke graslanden en weidevogelgrasland. Deze typen zijn te ontwikkelen, mits er een aangepast natuurlijk waterpeilregime gevoerd gaat worden. Voor het realiseren van de optimale waterhuishouding voor natuur is scheiding van de verschillende afwateringsstelsel mogelijk in het projectgebied. De onderlinge beïnvloeding tussen landbouw- en natuurfunctie wordt hierdoor verminderd. Het aanpassen van de huidige knelpunten bij duikers in waterlopen zijn te combineren met maatregelen ten behoeve van de natte natuurparel.

Om de natte schraallanden te ontwikkelen is vershraling nodig van de fosfaat verrijkte bovenlaag. Dit kan in enkele percelen plaatsvinden door het afgraven van het zanddek, die is aangebracht bovenop de oorspronkelijke bodem.

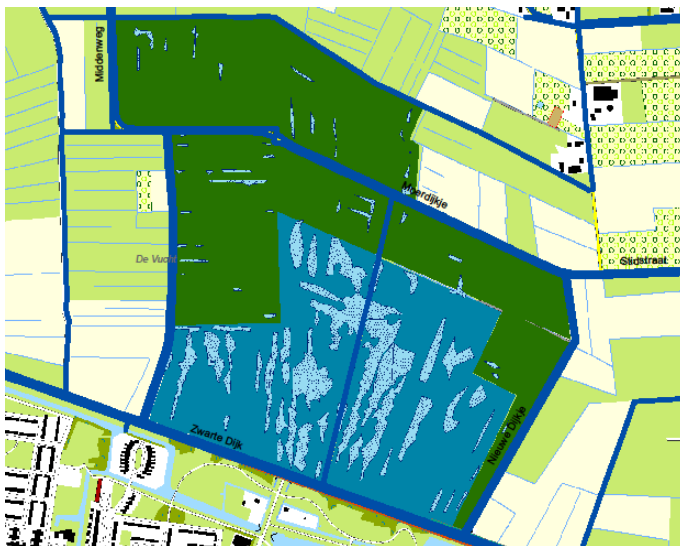
Nog niet op alle percelen in het NNP-gebied Lage Vuchtpolder zal een functieverandering plaatsvinden. Een groot deel van het weidevogelgrasland kan in 2015 wel gerealiseerd worden (ruim 40 ha). Er is een beheerder beschikbaar die het beheer gericht op weidevogels kan realiseren. Tevens is het water uit de "Waterakkers" in 2016 beschikbaar om te stromen naar het natuurgebied. De voorgestelde maatregelen hebben een gunstige invloed op o.a. de weidevogels en watervegetaties.

BIJLAGE 3b hydrologie: Effecten peilverhoging: water zichtbaar boven maaiveld

In de winter en voorjaar zal na verhoging van het waterpeil in de peilvakken MV4 en MV5 water op het maaiveld staan. De omvang varieert afhankelijk van het in te stellen streefpeil in de peilvakken MV4 en MV5.

Tabel 3.1 met voorgestelde streefwaterpeilen per seizoen

Eindbeeld (na 2020)	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	+0,10	+0,00	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,10	-0,25	-0,35

Figuur 3.5 Kaart met water boven het maaiveld na peilverhoging en functieverandering in het gehele NNP-gebied, dit is situatie: eindbeeld in de winter

Figuur 3.6 Kaart met water boven het maaiveld na peilverhoging en functieverandering in het gehele NNP-gebied, dit is situatie: eindbeeld in het voorjaar

BIJLAGE 3c hydrologie: Effecten peilverhoging in 2016 en eindbeeld

In de bijlage staat de informatie over de methode en uitgangspunten van de berekeningen voor veranderingen van grondwaterstanden en waterpeilen in de waterlopen. Voor de verandering van de grondwaterstanden in landbouwpercelen ("uitstraling") is een berekening gemaakt voor de peilverhoging in 2016 en voor de situatie conform eindbeeld. Deze berekeningen zijn gemaakt met een analytische formule. De berekeningen zijn vergeleken met de resultaten van het hydrologisch onderzoek in 2011. In 2011 is de uitstraling naar buiten NNP gebied berekend op basis van een scenario met een geohydrologisch model. De huidige plannen komen niet geheel overeen met dit scenario. In aanvulling op het onderzoek in 2011 zijn tevens berekeningen gemaakt voor de huidige (landbouw-) percelen in NNP gebied in de situatie na een peilverhoging in 2016.

Bij de recente berekeningen zijn ook gegevens van de huidige situatie gebruikt, de omstandigheden in het veld zijn gelijk aan de rekenresultaten van het model dat is gebruikt in 2011.

Vergelijking verschillende plannen

In 2016 kan na de uitvoering van de maatregelen voor een oppervlakte van circa 50 ha het waterpeil worden verhoogd. De streefpeilen die gehanteerd worden en de waterpeilen in het scenario d.d. 2011 zijn in onderstaande tabel vermeld.

De peilverhoging in 2016 is in de winter 10 à 30 cm geringer dan in de scenario's van de studie van Royal Haskoning in 2011 is opgenomen. In het voorjaar is dit verschil 5 à 20 cm, in de zomer is er geen verschil.

In 2015	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	-0,10	-0,15	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,20	-0,30	-0,35
MV1b Landbouw	-0,55	-0,55	-0,35
Eindbeeld (na 2020)	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	+0,10	+0,00	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,10	-0,25	-0,35
Scenario d.d. 2011	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	+0,20	+0,00	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,10	-0,25	-0,35
MV6 Natuur hoog	+0,10	+0,00	-0,25

Tabel 3.2 Toekomstige waterpeilen in NAP (meter)

In 2016	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	0,45	0,40	0,10
MV5 Natuur laag	0,35	0,25	0,00
Eindbeeld (na 2020)	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	0,65	0,55	0,10
MV5 Natuur laag	0,45	0,30	0,00

Tabel 3.3 Verhoging van het polderpeil (theoretisch) in percelen met natuurfunctie in meters

In 2015-2016 wordt het waterpeil nabij Nieuwe Dijkje gehandhaafd. In de scenario's was daarvoor het peilvakje MV6 voorgesteld. Dit kleine peilvakje is niet opgenomen in het actuele plan. Ook in de situatie van het eindbeeld wordt vakje MV6 niet meer opgenomen.

In het plan "eindbeeld" is het hoogste waterpeil in het actuele plan voor peilvak MV4 10 cm lager dan maximale peil in scenario 2011.

Berekeningen model RoyalHaskoning 2011

De waterpeilverhoging in de winter varieert van 45 tot 75 cm t.o.v. het vigerende polderpeil. De verandering van de grondwaterstand in de winter (GHG) is berekend met het model: GHG wordt ondieper/hoger van 10 tot 50 cm in MV4 en 10 tot 30 cm in MV5. Uitstraling aan de westzijde in peilvak MV1 is berekend op maximaal 50 meter afstand met verhoging GLG van 5 tot 10 cm. Uitstraling aan de oostzijde (beheergebied) is berekend op maximaal 150 meter afstand met verhoging GLG van 5 tot 20 cm. Op locaties waar drainage in het model is opgenomen (diepte 90cm-mv) is geen verhoging van de GHG berekend. Er is in deze percelen een verlaging van de GHG berekend van maximaal 20 cm.

De uitstraling van GHG is met name berekend ten noordoosten van het NNP gebied. Dit is de omgeving van Moerdijkje(oost), Nieuwe Dijkje(noord) en Stidstraat. Zie figuur 3.7 (=afbeelding B5.14 uit rapport Royal Haskoning).

De waterpeilverandering in de zomer is beperkt, de verhoging varieert van 0 tot 10 cm. De verandering van de grondwaterstand in de zomer is over het algemeen kleiner dan de verandering van het waterpeil. Aangezien in de Lage Vuchtpolder de wateraanvoer optimaal wordt gemaakt is in het model een relatief grote verhoging van 10-20 cm voor de GLG berekend in het NNP gebied. Uitstraling is berekend op 50 tot 75 meter afstand met verhoging GLG van 5 tot 10 cm.

De huidige GLG is volgens de Gt-kaart 50 tot 120 cm-maaiveld. Een stijging van de GLG is, over het algemeen een positief effect. Dit is ook bevestigd bij de berekeningen in 2011 (waterlood benadering). Daarom is geen herberekening gemaakt voor de zomerperiode.

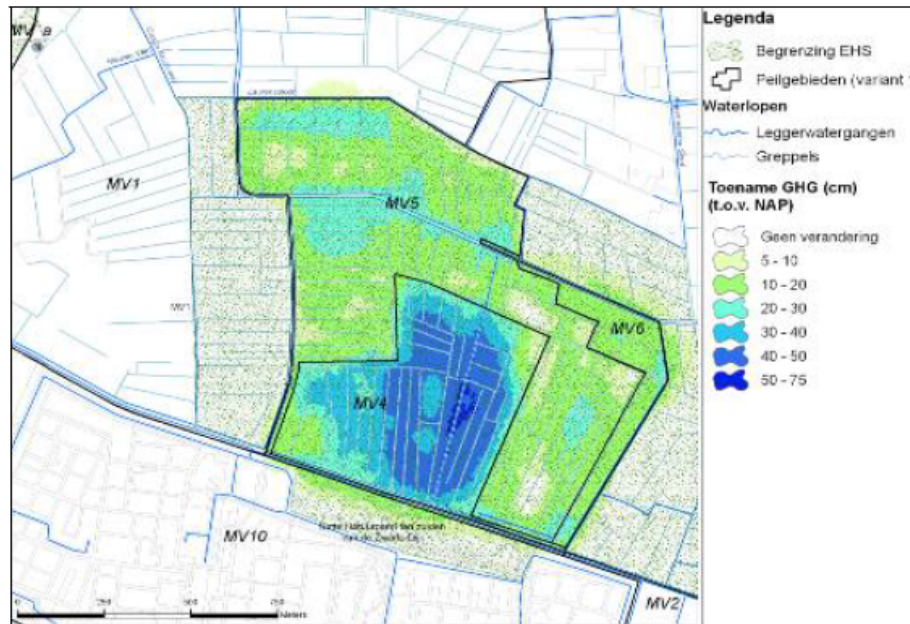
Ten zuiden van het NNP_lage Vuchtpolder ligt een park of groenstrook in de woonwijk Hoge Vucht. Deze groenstrook heeft de status van NNP. Voor deze strook is een verandering van de grondwaterstand van belang voor de gezondheid van de aanwezige bomen. In 2011 is geconcludeerd dat de berekende effecten geen nadelig effect hebben op de groenstrook in de Hoge Vuchtpolder.

Citaat uit het rapport van RoyalHaskoning 2011:

Effecten op Hoge Vucht

De hydrologische uitstraling van het inrichtingsplan heeft geen nadelig effect op bebouwing in de ten zuiden gelegen polder "Hoge Vucht (MV11). De GLG stijging is minder dan 20 cm in de Hoge Vucht en dat is voor de meeste bomen bij de huidige droge omstandigheden in het Park de Hoge Vucht geen risico voor de vitaliteit van de bomen (Alterra, 2002, Oltshoorn, e.a., Effecten van vernatting in bossen).

Het waterpeil in de waterloop ten zuiden van de Zwarte Dijk is in het actuele plan hetzelfde als in het scenario van 2011. Voor de zuidgrens is daarom geen herberekening in 2015 uitgevoerd.

Afbeelding B5.14: Uitstralingeffecten op ontwatering winterperiode

Figuur 3.7 Berekende uitstraling met een hydrologisch model in 2011 (bron RoyalHaskoning)

Verskil huidige situatie in de berekeningen

In het model van RoyalHaskoning is een vergelijking gemaakt tussen de huidige situatie op basis van metingen en op basis van een modelberekening. De geconstateerde verschillen in gemiddelde grondwaterstand in het voorjaar (GVG) variëren van 10 tot 50 cm. De actuele situatie is in het NNP gebied overwegend natter dan de berekende situatie. Op de flank, in het gebied ten oosten van het Nieuwe Dijkje, is de actuele grondwaterstand lager dan is berekend in 2011. In onderstaande kaarten staan de verschillende gegevens van berekeningen en metingen weergegeven.

In de winter staat op een deel van de percelen water in het maaiveld, soms staat het water in de sloten tot aan het maaiveld. Het maaiveld is nagenoeg in gehele NNP gebied hoger dan NAP+0,0 m (zie hoogtekaart). Water op maaiveld was zichtbaar op 12 januari 2015, zowel in als buiten het NNP-gebied. Lokaal functioneert de detailafwatering slecht of is de bodem slecht doorlatend (plasvorming a.g.v. dichte toplaag).

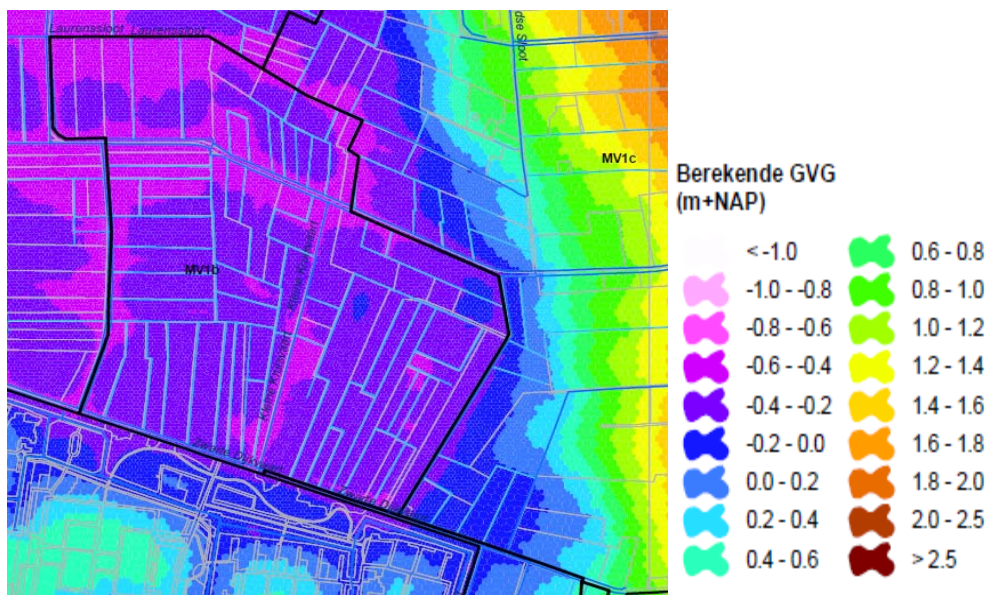
Een inschatting van de huidige praktijk waterpeilen in een natte periode (november-maart) is:

- Peilvak MV1b, of NNP gebied: NAP-0,40 à -0,25
- Vrij afwaterend gebied ten oosten Nieuwe Dijkje: NAP-0,20 à -0,05
- Vrij afwaterend gebied ten zuiden Stidstraat: hoger dan NAP+0,00
- Vrij afwaterend gebied ten noorden Moerdijkje: NAP-0,40 tot -0,10

Op basis van deze cijfers is de verhoging van het waterpeil ten opzichte van praktijkpeil berekend en vermeld in tabel 3.4. Het huidige waterpeil is hoger dan bij de berekeningen in 2011 is gehanteerd. De feitelijk peilverhoging is dan ook minder dan de theoretische verhoging van het polderpeil.

In 2015	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	0,15-0,30	0,20-0,25	0,10
MV5 Natuur laag	0,05-0,20	0,10-0,15	0,00
Eindbeeld (na 2020)	Winter	Voorjaar	Zomer
MV4 Natuur hoog	0,35-0,50	0,35-0,40	0,10
MV5 Natuur laag	0,15-0,30	0,15-0,20	0,00

Tabel 3.4 Verhoging van het waterpeil t.o.v. huidig praktijkpeil in percelen met natuurfunctie in meters.

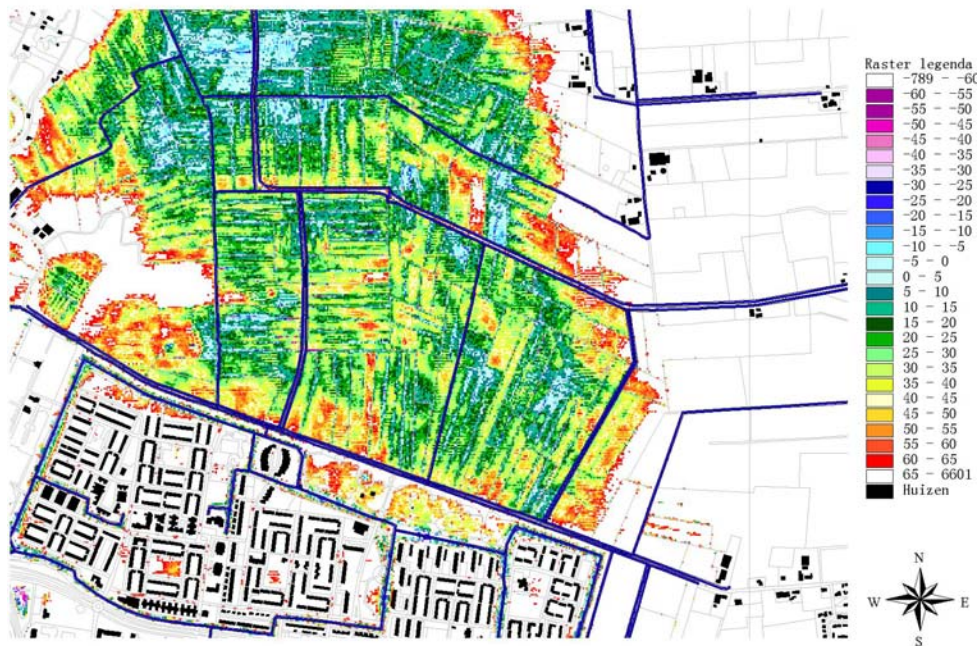
Figuur 3.8 Kaart met berekende GVG in huidige situatie in 2011 (bron RoyalHaskoning)

Figuur 3.9 Kaart met Gemiddelde Voorjaar Grondwaterstand (GVG) gemeten in de meetpunten (GVG in m+NAP) (bron Dinoloket)

Figuur 3.10 Kaart met Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) gemeten in de meetpunten veelal in de winter (GHG in m+NAP) (bron Dinoloket)

Figuur 3.11 Hoogtekaart van de lage gebiedsdelen van Lage Vuchtpolder (bron AHN= Actueel Hoogtebestand Nederland)

Berekeningen uitstraling in 2015 (analytisch)

Met behulp van een spreadsheet met een analytische formule Mazure is de verandering van de stijghoogte in het watervoerende pakket en de verandering van de gemiddelde grondwaterstand in winter en voorjaar in de landbouwpercelen berekend. Gebruikt is een formule van Mazure voor een polder met een slecht doorlatende toplaag.

De berekeningen zijn gemaakt voor het moment met de grootste wijziging in waterpeil en groot risico op schade via het grondwater: zijnde de GHG en GVG in de winter en het voorjaar. De waterpeilverandering in het vroege voorjaar (=GVG) is kleiner dan ten tijde van GHG. De berekende uitstraling ten tijde van GVG is dan ook kleiner dan bij GHG.

Het scenario uit 2011 is ook her berekend met de analytische formule, waaruit is gebleken dat de berekeningen overeenkomen met het de uitkomsten van het model.

Invoer gegevens analytische berekening 2015

De doorlatendheidsfactor van het 1e water voerend pakket en laagdikte is overgenomen uit de studie van RoyalHaskoning 2011.

Geohydrologische parameters in de berekening zijn:

Dikte watervoerende laag * k-waarde watervoerende laag: 100 à 120 m²/dag

De weerstand van de deklaag is bij aanwezigheid van een klei-op-veen of klei-op-moerige laag c=150 d; zand c= 100. Een zandprofiel komt alleen oostzijde Moerdijkje voor, overwegend is er een klei/veen/moerig laag aanwezig.

De drainageweerstand van de sloten is minder dan de weerstand in de deklaag, dit heeft te maken met het slotenpatroon, de relatief kleine slootafstand en de diepteligging van sloten waardoor de slootbodem in de zandondergrond ligt. Waarden variëren van 70-100 dagen.

De aanwezigheid van een drainerende hoofdwaterloop tussen een SBB/natuurperceel en de landbouwpercelen heeft ook een duidelijk effect, maar is met deze eenvoudige analytische formule niet eenvoudig te verwerken. Het effect van een drainerende hoofdwaterloop op de grens tussen SBB en landbouwpercelen kan een vergelijkbaar effect zijn als drains (= c= 50d).

In de berekeningen zijn grondwaterstanden ingevoerd. De huidige situatie zijn de grondwaterstanden gehanteerd die een interpolatie zijn van de gemeten waarden van de meetpunten in het gebied. Zie kaarten 3.9 en 3.10 met GHG en GVG

Resultaten berekening na peilverhoging "eindbeeld"

De resultaten van de berekende uitstraling, met waterpeilen en grondwaterstanden in de toekomstige situatie na volledige realisatie NNP gebied, dit is situatie "eindbeeld", zijn samen te vatten als:

- Effect groter dan of gelijk aan 5 cm is berekend in de zone 10 tot 25 meter afstand vanaf Moerdijkje in bij de percelen ten noorden van Moerdijkje; het berekende effect is een stijging van GHG met 4 à 6 cm en stijging GVG met 3 à 4 cm;
- In de overige randzones is een effect berekend dat lager is dan 5 cm; het berekende effect op afstand 10 en 25 meter is een stijging van GHG met 3 à 4 cm en stijging GVG met 2 à 3 cm;

Het berekende effect met het actuele plan is minder groot dan bij het scenario in 2011, dit komt door het lagere winterpeil dat in MV4 wordt ingesteld (10 cm lager) en het niet opnemen van vakje MV6 (20 cm lager peil). Tevens is in de actuele situatie de gemiddelde grondwaterstand in het NNP gebied, hoger dan in de

modellen is berekend (= de feitelijk stijging in NNP is minder en daarmee ook minder uitstraling).

Op dit moment worden gesprekken gevoerd met de eigenaren van de percelen ten noorden van Moerdijkje over aanpassing van de sloten / drains /vergoedingen. Aangezien deze percelen in een "beheergebied met agrarisch natuurbeheer" liggen kan een stijging van de grondwaterstand het realiseren van doelen verbeteren. Een aanpassing van de detailontwatering, bijvoorbeeld het opschonen van sloten en duikers, als compenserende maatregel is zinvol. De stijging van de grondwaterstanden zal dan minder dan 5 cm bedragen.

Resultaten berekening peilverhoging 2016

De resultaten van de berekende uitstraling, met waterpeilen en grondwaterstanden in de toekomstige situatie na uitvoering van de maatregelen in 2016, zijn samen te vatten als:

- Effecten zijn vanaf 25 m afstand van MV4 en MV5 kleiner dan 5 cm.
- Effect van de uitstraling in het NNP gebied op 10 meter afstand is berekend op 4 à 6 cm stijging GHG
- Effect van de uitstraling in het NNP gebied op 25 meter afstand is berekend op 4 à 5 cm stijging GHG
- Effect van de uitstraling in het NNP gebied op 50 meter afstand is berekend op 3 à 4 cm stijging GHG
- Berekende stijging ten noorden van Moerdijkje is 2 à 4 cm (op 10 en 25m)
- Berekende stijging ten noorden van Laurensloot is 2 à 3 cm (op 10 en 25m)
- Berekende stijging ten westen van Middenweg is 2 cm (op 10 en 25m)

Er is een geringe uitstraling te verwachten bij een verhoging van het waterpeil in de percelen met natuurfunctie. In het NNP gebied is de berekende uitstraling groter dan buiten het NNP gebied. In het NNP gebied zijn de effecten groter dan 5cm, de gangbare norm voor berekende grondwaterstandsverandering. Om een verhoging in landbouwpercelen te voorkomen wordt er een bufferstrook gemaakt tussen deze percelen en de te vernatten percelen. In het inrichtingsplan wordt bij het lokaliseren van dammen en stuwen rekening gehouden door deze voorzieningen op 25 meter van het dichtstbijzijnde landbouwperceel te plaatsen.

Buiten het NNP blijkt dat de uitstraling enkele centimeters is. Natschade heeft dit niet tot gevolg. Voor de geplande peilverhoging in 2016 zijn geen compenserende maatregelen nodig.

Effect verbetering afwatering

Door de planmaatregelen uit te voeren wordt de afwatering beter in de periode met regenbuien. In de huidige situatie treedt bijvoorbeeld langs de Zwarte Dijk en Moerdijkje enige stremming op vanwege de kleine duikers. Ook is zichtbaar dat enkele zijsloten gestremd zijn, het waterpeil stond in deze sloten op 12 januari 2015 net iets onder het maaiveld (zowel in als buiten NNP).

In 2011 is berekend dat het verhang in de polder, het peilvak MV1 buiten NNP gebied, circa 10-15 cm bedraagt (gerekend van ooststrand peilvak tot gemaal). Voor het NNP gebied en oostelijk gelegen landbouwgronden is een verhang van 20-30 cm berekend. Waarbij opgemerkt moet worden dat de berekening plaatsvindt op basis van "schone duiker", de feitelijke stremming bij duikers is veel hoger in de huidige situatie. Inschatting is n.a.v. veldbezoek 12 januari 2015 dat het verhang circa 20-30 cm bedraagt voor het NNP gebied en 40-50 cm bedraagt voor het gebied direct ten oosten van Nieuwe Dijkje.

Uitvoering van het plan betekent dat het waterpeil in de praktijk 5 tot 20 cm lager wordt, gedurende de regenperiodes, in het landbouwgebied ten oosten en noorden van het NNP. Dit is door RoyalHaskoning berekend voor de situatie van een regenbui

die 1x per 10, 25 en 100 jaar optreedt. Een daling van het waterpeil in de landbouwwaterlopen mag ook worden verwacht in de periode met normale regenbuien (T1 of maatgevend afvoer). Het waterpeil, buiten de natte natuurparel, zal na uitvoering van het plan in natte perioden gemiddeld ook 5 à 20 cm lager zijn. Hierdoor wordt de toekomstige uitstraling in de winterperiode enkele centimeters minder dan is berekend met de analytische formule. Daardoor zal nergens een grondwaterstandsstijging groter dan 5 cm te verwachten zijn.

Aanbevolen wordt om de detailontwatering te optimaliseren of op te schonen rondom de landbouwpercelen in het NNP gebied. Maatregelen in de waterlopen om dit mogelijk te maken zijn in het inrichtingsplan opgenomen. De waterlopen kunnen het water na uitvoering van het plan beter afvoeren (minder verval en geen stremming). In overleg met belanghebbende wordt bepaald welke maatregelen ter plekke zinvol zijn.

Literatuurlijst

1. Hydrologische onderbouwing natte natuurparel lage Vuchtpolder, toetsing inrichtingsplan Lage Vuchtpolder, Royal Haskoning, mei 2011.
2. Integrale gebiedsanalyse Rooskensdonk en Vuchtpolder, Royal Haskoning, juni 2008.
3. Peilenplan Rooskensdonk en Vuchtpolder, Royal Haskoning, 2010.
4. Website "grondwaterformules.nl"

BIJLAGE 3d hydrologie: Aanbeveling voor wateraanvoer Waterakkers

Om de omvang van de waterbassins in waterakkers te bepalen is de waterbehoefte van het natuurgebied bepaald. Hiervoor is een waterbalansberekening gemaakt. Uit deze berekeningen is geconstateerd dat gedurende het gehele jaar een toestroom van water uit de Waterakkers wenselijk is.

Hoeveelheden in m³ per maand

	<u>Gemiddeld jaar</u>	<u>10%droogjaar</u>
Januari	31000	28000
Februari	36000	31000
Maart	15000	46000
April	15000	54000
Mei	25000	54000
Juni	17000	52000
Juli	23000	35000
Augustus	26000	20000
September	10000	18000
Oktober	10000	10000
November	10000	10000
December	10000	10000

Hoeveelheden in liters per seconde als gemiddeld debiet in een maand

	<u>Gemiddeld jaar</u>	<u>10%droogjaar</u>
Januari	12	11
Februari	14	12
Maart	6	18
April	6	21
Mei	10	21
Juni	7	20
Juli	9	13
Augustus	10	8
September	4	7
Oktober	4	4
November	4	4
December	4	4

Continu minimaal 4 l/s
Gemiddeld jaar max 14 l/s
Droog jaar max 21 l/s

BIJLAGE 4 Huidige situatie natuur in de natte natuurparel Lage Vuchtpolder

Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Zwarte Dijkvaart. In het water van de Zwarte Dijkvaart groeien slechts enkele algemene plantensoorten. In het water leven naast algemene vissoorten ook de minder algemene Kleine modderkruiper, Zeelt en het vrij zeldzame Vetje. De oever en bermen langs de vaart zijn overwegend begroeid met ruigtevegetaties (vnl. riet). Ook is hier en daar de provinciaal vrij zeldzame Grote pimpernel waargenomen. In de oevers en bermen leven enkele zoogdiersoorten waaronder de Dwergmuis. Tevens kent het gebied tal van dagvlinder- en libellensoorten. Waaronder minder algemene soorten als Blauwe en Bruine glazenmaker, Heidelibel en Grote keizerlibel. Langs de Zwarte Dijkvaart broeden moerasvogels als Kleine karekiet, Rietgors en Bosrietzanger.

Ten westen van het plangebied ligt de Groote Kruisvaart en midden door het plangebied (in noord-zuid richting) ligt de Kleine Kruisvaart. Naast de vaak dominerende Smalle waterpest groeit in beide vaarten ook de tamelijk zeldzame Naalswaterbies. In de oevers groeien plaatselijk Blaaszegge, Scherpezegge, Grote pimpernel en Poelruit. In beide kruisvaarten leven naast algemene vissoorten ook de minder algemene Kleine modderkruiper, Zeelt en Vetje. Door de rijke visstand zijn de vaarten geen geschikt leefgebied voor amfibieën. De vaarten zijn wel voortplantingsplaatsen voor diverse libellensoorten.

De waarde van het plangebied ligt met name in de graslanden en in de kleinere greppels en slootjes. Hier komen ook minder algemene planten- en diersoorten voor. Naast tal van nesten van de Kievit en Scholekster treft men in veel percelen ook nesten aan van de Grutto. Plaatselijk broeden in de slootkanten soorten als Rietgors en Graspieper en de tamelijk zeldzame Roodborsttapuit. De slootjes zijn belangrijke voortplantingsplaatsen voor amfibieën als Gewone pad, Bruine kikker, Groene kikker en Poelkikker. Salamanders zijn in de sloten niet waargenomen. Boven en langs de sloten vliegen diverse libellen- en dagvlindersoorten.

In bepaalde delen zijn de sloten rijk aan allerlei water- en moerasplanten of treft men in de oevers nog tal van relictten aan van de vroeger aanwezige schrale hooilanden. Naast soorten uit het Dotterbloemhooiland (Veldrus, Tweerijige zegge, Kruiwend zenegroen en Echte koekoeksbloem) staan er ook soorten van het Blauwgrasland als Blauwe zegge en Geelgroene zegge. Waargenomen beschermde soorten zijn Zwanenbloem, Koningsvaren en Gewone dotterbloem. De plaatselijk in ruime mate aanwezigheid van Veldrus, Tweerijige zegge, Moeraszegge, Snavelzegge, Waterviolier, Gewone dotterbloem en Holpijp in of langs sloten en greppels duidt op toevoer van (ijzerrijk) kwelwater.

5 Overzicht van technische gegevens van waterlopen en kunstwerken

Om een relatie te kunnen leggen met de digitale gegevensbestanden van het Waterschap Brabantse Delta is een overzichtstabel gemaakt met coderingen van de huidige waterlopen, duikers en overige kunstwerken.

Alle duikers zijn van beton. Lengte of breedte dam is de bovenkant van de (toegangs-)dam. Vorm van de kunstwerken: zie technische tekeningen.

Tabel 5.1 Maatregelen inrichtingsplan Lage Vuchtpolder

Nummers van maatregelen zijn ook vermeld op de plankaart. Deeltraject nr is hetzelfde nummer als nummer van een maatregel.

Maatregelen (nummer)	Codering waterschap en onderhoudsplichtige	Dimensies van de (nieuwe) A waterlopen, etc
1) Aanpassing profiel waterlopen en aanleg nieuwe leggerwaterloop met bodemval in oostelijk landbouwgebied	Nieuw deeltraject waterloop categorie A Ligging vanaf OVK08770 tot aan OVK08742 Onderhoud: Waterschap	Bodembreedte 1,35 m; Bodemdiepte 0,9 à 1,2 m; Talud 1:1; Slootbodem bov: NAP-0,15 tot ben: NAP-0,45 à -0,50; verruimen waterloop lengte 285m, nieuwe waterloop lengte 15 m; Bovenbreedte wordt 3,35 m Bodemval op benedenstreams punt
2) Aanpassing profiel leggerwaterlopen in oostelijk landbouwgebied	verbreden leggerwaterloop OVK08742 Onderhoud: Waterschap	Bodembreedte 1,45 m; Bodemdiepte 1,4 m; Talud 1:1; Slootbodem bov: NAP-0,70 tot ben: NAP-0,80; verruimen waterloop lengte 190m, Bovenbreedte wordt 3,75 m
3) Aanpassen en aanleg van duikers en toegangsdammen in waterlopen en leggerwaterloop in oostelijk landbouwgebied	Duikers in waterloop OVK08742 en in nieuwe leggerwaterloop Onderhoud: Waterschap	Nieuwe duikers met b.o.d. op NAP-0,15 tot -0,45 in deeltraject 1, en NAP-0,80 in deeltraject 2 Duiker rond 700mm, lengte 9,6 m; dam 7 m
4) Aanleg duiker t.b.v. omleiding v/d afwatering oostelijk landbouwgebied en de kruisende aanvoerleiding van Waterakkers	Duiker in OVK08742, kruisende waterloop is OVK08723 Zwarte Dijk code DWK00507 Onderhoud: Waterschap	1 duiker vierkant 1750 bij 1000 mm, lengte 14 m; een kruisende stroomgoot over de duiker met oeverbescherming in "aanvoerleiding Waterakkers-NNP"; één afsluiter op de duiker (zoals huidige kunstwerken in de Zwarte Dijk)

Maatregelen (nummer)	Codering waterschap en onderhoudsplichtige	Dimensies van de (nieuwe) A waterlopen, etc
5) Aanleg stuw in leggerwaterloop ten zuiden Zwarte Dijk	In waterloop OVK09139 Zwarte Dijk code DWK00507 Onderhoud: Waterschap	1 kantelstuw t.b.v peilvak MV2a, kruin breedte 1m MV2a wordt constant peil NAP+0,50;
6) Aanleg stuw in leggerwaterloop ten zuiden Zwarte Dijk	In waterloop OVK09142 Zwarte Dijk code DWK00507 Onderhoud: Waterschap	1 kantelstuw t.b.v. peilvak MV2b en oostelijk landbouw gebied, kruinbreedte 3 m constant streefpeil NAP-0,35, peilfluctuaties 5 cm bij T1; scharnierpunt op NAP-0,50 i.v.m. voorkomen piping risico Zwarte Dijk
7) Herprofileren van leggerwaterloop Zwarte Dijk noordzijde en aanleg dammen in kavelsloten tot aan verdeelwerk/redoute Aanpassen duikers en toegangsdammen Verwijderen dammen met kleine duikers Ophogen maaiveld bij enkele lage plekken	Waterloop OVK08723 waterloop tussen Nieuwe Dijkje en redoute is OVK08768 4 stuks duiker verwijderen en vernieuwen in waterloop OVK08723 Onderhoud: Waterschap 7 Dammen met hekwerk in zijsloten Onderhoud: aanliggende eigenaar	Streefpeil constant NAP+0,15 en max NAP+0,30. Bodembreedte 0,40-0,50 m; Bodemdiepte 1,1 à 1,3 m; Talud 1:1; Slootbodembov: NAP-0,00 tot ben: NAP-0,50 slootbodembodem handhaven ten westen Nieuwe Dijkje (=NAP-0,75); verruimen waterloop lengte 475m, Bovenbreedte wordt 3,0-3,3 m 4 stuks verruimen duiker rond 500mm, lengte 9,6 m; toegangsdam breedte 7m; met b.o.d. op NAP-0,25 tot -0,45 (=huidige situatie);
8) Aanleg oeverbescherming bij de uitstroomopeningen van Waterakkers	In waterloop OVK08723 en OVK09139 Onderhoud: Waterschap	Grasbetontegels in slootbodembodem en oever 5 m breed tegenover de uitstroomopeningen om erosie v/d oever te voorkomen
9) Aanleg stuw in leggerwaterloop ten behoeve van wateraanvoer in de zomer	In OVK08770, water stroomt over uit OVK08723 Onderhoud: Waterschap	1 afsluitbare schotbalkstuw, kruinbreedte 0,5 m Max kruinstand NAP+0,50; vaste kruin NAP+0,10
10) Aanleg verdeelwerk "redoute" met kantelstuwen en nieuwe waterlopen: "binnengracht" in en (delen van) "buitengracht" om de redoute, die naast een leggerwaterloop ligt	Redoute ligt langs OVK08768 en waterloop categorie C Onderhoud stuwen: Waterschap Onderhoud grachten en redoute: Gemeente Breda	Waterpeil in redoute constant vanaf 2016 NAP+0,15 2 stuwen, kruinbreedte 1 m; Max kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,25; binnen- en buitengracht, bodem op NAP-0,60

Maatregelen (nummer)	Codering waterschap en onderhoudsplichtige	Dimensies van de (nieuwe) A waterlopen, etc
11) Herprofiëren van leggerwaterloop noordzijde Zwarte Dijk (in NNP gebied) Zie bijlage 2 slootbodem handhaven ten westen Nieuwe Dijk, deeltraject ten westen van Kleine Kruisvaart uitdiepen tot NAP-0,75;	deeltraject ten oosten van Kleine Kruisvaart OVK08768 deeltraject ten westen van Kleine Kruisvaart OVK08704 Onderhoud: Waterschap	Bodembreedte 1,0 m; Bodemdiepte 1,1 à 1,75 m; Talud 1:1; Slootbodem bov: NAP-0,75 tot ben: NAP-0,75 herprofiëren waterloop lengte 950 m Bovenbreedte wordt 3,75 m
12) Verwijderen bestaande en aanleg nieuwe toegangsdammen met duikers in leggerwaterloop langs Zwarte Dijk	deeltraject ten oosten van Kleine Kruisvaart OVK08768 deeltraject ten westen van Kleine Kruisvaart OVK08704 Onderhoud duikers: Waterschap	16 stuks verwijderen 4 stuks aanleggen, rond 700mm, breedte dam 7 m, lengte duiker 9,6 m; b.o.d. NAP-0,75
13) Aanleg toegangsdammen met duikers in sloten in NNP gebied en in leggerwaterloop (Kleine Kruisvaart) Verwijderen oude duikers en dammen in waterlopen categorie B en C	1 dam+duiker in OVK08707 Onderhoud: Waterschap 35 dammen + duikers in waterlopen categorie B en C Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	1 Toegangsdam 7 m, lengte duiker 9,6 m, rond 700mm 35 stuks toegangsdam 5 m, lengte duiker 7,2 m, rond 500mm (exclusief dammen gemaakt voorjaar 2016)
14) Afsluiten duiker in leggerwaterloop Kleine Kruisvaart onder Zwarte Dijk	KDU16777 Onderhoud: Waterschap	1 duiker afsluiten met behulp van zwelklei
15) Afsluiten duiker in leggerwaterloop onder Middenweg	KDU16789 en KDU17388 Onderhoud: Waterschap	2 stuks duiker afsluiten met behulp van zwelklei
16) Aanleg 1 kantelstuw in NNP en aanleg NAP-peilschaal in leggerwaterloop Kleine Kruisvaart	OVK08707 Onderhoud: Waterschap	Stuw voor peilbeheer vak MV4 met max peil NAP+0,10 en min peil NAP-0,25; vanaf 2016 streefpeil winter NAP-0,10 Kruin 0,5 m breed; Max kruinstand NAP+0,10; Vaste kruin NAP-0,40; damwand bovenzijde tussen NAP+0,15 en +0,20

Maatregelen (nummer)	Codering waterschap en onderhoudsplichtige	Dimensies van de (nieuwe) A waterlopen, etc
17) Aanleg stuw in NNP in kavelsloot 1 stuwput ten behoeve van wateraanvoer in zomer-halfjaar aanleg NAP-peilschaal	Waterloop categorie B Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	Stuw voor peilbeheer vak MV4 met max peil NAP+0,10 en min peil NAP-0,25 vanaf 2016 in de winter stuwkruin op NAP+0,25; in de zomer gelijk aan stuw nr 16 kruin 0,5 m breed; Max kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,25; damwand bovenzijde tussen NAP+0,35 en +0,40
18) Aanleg 1 kantelstuw tijdelijk locatie in NNP in leggerwaterloop Kleine Kruisvaart aanleg NAP-peilschaal	OVK08707 Onderhoud: Waterschap	Stuw voor peilbeheer vak MV5a met max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35; Kruin 0,5 m breed; Max kruinstand NAP+0,10; Vaste kruin NAP-0,40 damwand bovenzijde tussen NAP+0,10 en +0,15
19) Aanleg 1 stuwput tijdelijk locatie in kavelsloot in NNP aanleg NAP-peilschaal	Waterloop categorie B Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	Stuw voor peilbeheer vak MV5b max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35 kruin 0,5 m breed; Max kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,40
20) Aanleg dammen in NNP (scheiding peilvakken, permanent en tijdelijk) merendeel dammen ook toegangsdam v/d beheerder	Waterloop categorie B en C Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	31 stuks (aantal hangt af van de ontwikkelingen in functiewijziging percelen) dam bovenbreedte 7 m
21a) Aanleg duikers onder insteekweg in kavelsloot en leggerwaterloop	OVK08741 en waterloop categorie B Onderhoud duiker in OVK08741: Waterschap Onderhoud overig: SBB/Natuurbeheerder/aanliggende eigenaren	2 stuks rond 700mm, lengte 9,6 m, bod NAP-0,65
21b) Aanleg duikers en vervangen toegangsdam in leggerwaterloop	OVK08741 Onderhoud duikers: Waterschap	2 stuks rond 700mm, lengte 9,6 m, bod NAP-0,65; toegangsdam 7 m

22) Aanleg toegangs-dammen in NNP met duiker in waterloop categorie B	Waterloop categorie B Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	2 stuks rond 700mm, lengte 7,2 m, bod NAP-0,65; toegangsdam 5 m
Maatregelen (nummer)	Codering waterschap en onderhoudsplichtige	Dimensies van de (nieuwe) A waterlopen, etc
23) Opschonen waterlopen met huidige status categorie B en C (plan: C wordt B)	Waterlopen categorie B en C Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder/aanliggende eigenaren	Opschonen lengte 555 m, talud handhaven; bodemdiepte NAP-0,65; plaatselijk kavelsloot herprofilieren
24) Aanleg waterloop categorie C ten oosten van de Kleine Kruisvaart	n.v.t Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	Lengte 45 m, bodembreedte 0,5 m, talud 1:1,5, bodemdiepte NAP-0,45
25) Aanleg waterloop categorie C ten westen van de Kleine Kruisvaart	n.v.t Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	Lengte 47 m, bodembreedte 0,5 m, talud 1:1,5, bodemdiepte NAP-0,45
26) Verwijderen bestaande dammen en duikers in leggerwaterloop zuidzijde Moerdijkje Aanleg nieuwe toegangsdam met grotere duiker in leggerwaterloop	OVK08751 Onderhoud duikers: Waterschap	9 stuks verwijderen 4 stuks aanleggen, rond 700mm, bod NAP-0,60 breedte toegangsdam 7 m, lengte duiker 9,6 m
27) Aanleg nieuwe toegangsdammen met duikers en verwijderen bestaande dam en duiker in leggerwaterloop zuidzijde Moerdijkje	OVK08750 Onderhoud duikers: Waterschap	1 stuk duiker verwijderen 2 stuks duiker aanleggen rond 500mm, b.o.d. NAP-0,35, lengte duiker 7,2 m Toegangsdam breedte 5 m,
28) Verwijderen bestaande dammen en duikers en aanleg nieuwe toegangsdam met grotere duiker in leggerwaterloop oostzijde Middenweg	OVK08703 Onderhoud duikers: Waterschap	4 stuks verwijderen 1 stuk aanleggen, rond 700mm, breedte toegangsdam 7 m, lengte duiker 9,6 m
29) Verwijderen bestaande dammen met duiker en aanleg nieuwe toegangsdam in leggerwaterloop oostzijde Middenweg	Nieuwe dam ter plekke van KDU17385 Onderhoud: Waterschap	2 stuk verwijderen 1 toegangsdam aanleggen <u>zonder duiker</u> , toegangsdam 10 m breed
30) Aanleg 1 kantelstuw MV5 in NNP in leggerwaterloop ten zuiden van Moerdijkje	OVK08745 Locatie ten oosten van de Middenweg op 15 m vanaf huidige duiker onder de Middenweg	<u>vanaf 2015 nog geen peilbeheer</u> kruinbreedte 50cm; Max kruinstand NAP+0,05;

aanleg NAP-peilschaal Stuw wordt toekomstige grens peilvak MV5 en MV1	KDU16857 Onderhoud: Waterschap	Vaste kruin NAP-0,60; damwand bovenzijde tussen NAP+0,05 en +0,10
31) Aanleg afsluiter bij de duiker in leggerwaterloop onder Moerdijkje	KDU16856 Onderhoud: Waterschap	1 stuk afsluitend kunstwerk Huidige duiker is 700 mm
Maatregelen (nummer)	Codering waterschap en onderhoudsplichtige	Dimensies van de (nieuwe) A waterlopen, etc
32) Aanleg duiker onder de Stidstraat en afsluiten huidige duiker onder Nieuwe Dijkje.	KDU16814 afsluiten Nieuwe duiker tussen OVK08754 en OVK08748 Onderhoud duikers: Waterschap	1 duiker rond 500mm, lengte 14,4m, b.o.d. blijft NAP-0,30; 1 duiker onder zandweg afsluiten met zwelklei
33) Opschonen van de leggerwaterloop i.v.m. omleiding afwatering v/d bermsloot ten zuiden Stidstraat Nieuwe grotere duikers aanleggen in toegangsdammen en verwijderen bestaande dammen+duikers	OVK08748 Onderhoud: Waterschap	Lengte 450 m opschonen, evt verdiepen dwarsprofiel; huidig talud en bodembreedte handhaven 4 stuks verruimen duiker rond 700mm, lengte 9,6 m; b.o.d. op NAP-0,35 tot -0,65 toegangsdam breedte 7m 4 stuks dam+duiker verwijderen
34) Verruimen waterloop categorie B wordt categorie A, t.b.v. omleiding v/d afwatering landbouw-gebied ten noorden Moerdijkje en nabij de Stidstraat Verbreding waterloop is in het perceel van SBB	Waterloop tussen OVK08748 en OVK08816 Onderhoud: Waterschap	Lengte 280 m, bodembreedte 1 m, nieuw talud 1:1,5 slootbodembreedte NAP-0,70 tot -0,80 Dam met duiker t.b.v. onderhoudspad langs de leggerwaterloop Laurensloot natuurbeheerder
35) Verruimen duikers in bestaande dammen in leggerwaterloop noordzijde Moerdijkje	KDU17356 en KDU17355 Onderhoud duikers: Waterschap	2 stuks verruimen, rond 500mm, bod NAP-0,60 lengte duikers 7,2 en 14,4 m
36) Aanleg dam in NNP gebied ten noorden Moerdijkje	Langs OVK08817	lengte 10 m, dam <u>zonder duiker</u>
37) Aanleg stuwput in NNP ten noorden van Moerdijkje in leggerwaterloop	In OVK08733, bovenstroomse zijde van KDU17351	Stuw voor peilbeheer vak MV5c met max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35 kruin 0,5 m breed; Max

aanleg NAP-peilschaal		kruinstand NAP+0,25; Vaste kruin NAP-0,40
38) Aanleg of opschonen van (grote) greppels in percelen van SBB ten noorden Moerdijkje	Waterlopen categorie B en C	320 m aanleg greppel; 315 m aanleg grote greppel; 1060 m opschonen grote greppel; 310m taludherstel

Maatregelen (nummer)	Codering waterschap en onderhoudsplichtige	Dimensies van de (nieuwe) A waterlopen, etc
39) Aanleg knikstuwen in interne sloten percelen met natuurfunctie, zie technische tekening met dam+duiker t.b.v. onderhoudspad langs de leggerwaterloop Laurensstoot	Knikstuwen in waterlopen categorie C en greppels Langs OVK08816 en OVK08817 Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	Stuw voor peilbeheer interne sloten in natuurpercelen met max peil NAP-0,10 en min peil NAP-0,35 breedte dam 6m; lengte duiker 8,3 m; maaiveld 0,25 m ophogen boven duiker
40) Aanleg nieuwe sloot	Nvt wordt waterloop categorie B Onderhoud: SBB/Natuurbeheerder	13 m lengte, minimumprofiel volgens keur waterschap
41) Aanleg toegangsdam met duiker interne sloten met natuurfunctie	Nvt wordt waterloop categorie B Onderhoud: SBB/natuurbeheerder	1 stuk aanleggen, rond 500mm, lengte duiker 9,6 m breedte toegangsdam 7 m,
42) Verwijderen vast dam en aanleggen nieuwe dammen (peilscheiding) in leggerwaterlopen langs Nieuwe Dijkje en kavelsloot	nieuwe dam ten zuiden KDU30249, in OVK08741 en in waterloop categorie B Onderhoud: waterschap Huidige dam staat niet in bestand waterschap	1 stuk dam (5 à 6m) verwijderen 3 stuks dammen aanleggen (lengte 8m)
43) Verwijderen stuw MV2	KST00691	
44) Aanleg nieuwe sloot rondom de toekomstige redoute "vogelkijkhut" naast een leggerwaterloop Aanleg van de grondwal v/e redoute (= is geen maatregel van een waterstaatswerk)	Langs OVK08704 en waterloop categorie B Onderhoud: Gemeente Breda	Nieuwe buitengracht met bodem op NAP-0,60; breedte op waterlijn 2,5 m Redoute, omringt door een huidige waterloop en nieuwe sloot (categorie B en C)
45) Verwijderen vast dam in leggerwaterlopen langs Middenweg	In OVK08703, dam staat niet in bestand waterschap	1 stuk dam (5 à 6m)
46) Afgraven maaiveld# en herstel greppels	# is geen maatregel van een waterstaatswerk Waterlopen categorie C	10 ha, gemiddeld 30 cm afgraven; herstel greppels circa 150m
47) Aanpassing afwatering Groenstraat noordzijde v/d weg met aanleg bodemval	waterloop categorie B	Aanleg van een nieuwe waterloop 125 m en opschonen van een bestaande kavelsloot 235 m Nieuwe waterloop wordt smal profiel, talud 1:1 met slootbodem op

		NAP+0,1 tot NAP-0,20
48) In het veld zal gecontroleerd worden of er nabij maatregel 20 en 23 een duiker aanwezig is. Indien dit het geval is zullen er passende maatregelen worden genomen, zodat de verbinding wordt opgeheven. Het zuiden van Moerdijkje wordt gescheiden van de noordzijde.	waterloop categorie A	Maatregelen zullen worden genomen indien de duiker aanwezig is. Hij zal dan worden verwijderd.
49) Huidige duiker interne perceelsdam verleggen, hergebruiken dam achterin veld (ondiepe duiker mag verwijderd worden)	waterloop categorie C	Aanleg van een interne toegangsdam over een waterloop categorie C. hergebruik van bestaande duikers
50) Dempnen huidige sloot. Ten behoeve van nieuwe sloot.	waterloop categorie A en C	A watergang wordt rechtdoor getrokken, geen slingersloot meer. Alle grond die uit de nieuw te graven sloot komt, wordt hergebruikt in de nieuwe.
51) Dempnen huidige greppel. Ten behoeve van nieuwe sloot.	waterloop categorie C	A watergang wordt rechtdoor getrokken, geen slingersloot meer. Alle grond die uit de nieuw te graven sloot komt, wordt hergebruikt in de nieuwe.
52) Op bruin gearceerd gedeelte op kaart wordt grond aangebracht zodat voldoende drooglegging gegarandeerd is voor de bedrijfsvoering van de eigenaar	Vlakdekkend areaal	Drainage parallel aan de Zwarte Dijk
53) Aanbrengen drainage voor aanliggende eigenaren ten behoeve van de bedrijfsvoering	Vlakdekkend areaal	Drainage parallel aan de Zwarte Dijk

Plankaart Lage Vuchtpolder

Schaal 1 : 2.250 DEFINITIEF

Provincie Noord-Brabant

Legenda

Maatregelen

- Afsluiten duiker
- - - - Handhaven duiker
- Verwijderen dam en duiker in hoofdwatgang
- Drainbuis aanleggen
- - - Te dempen sloot
- - - - - Projectgrens

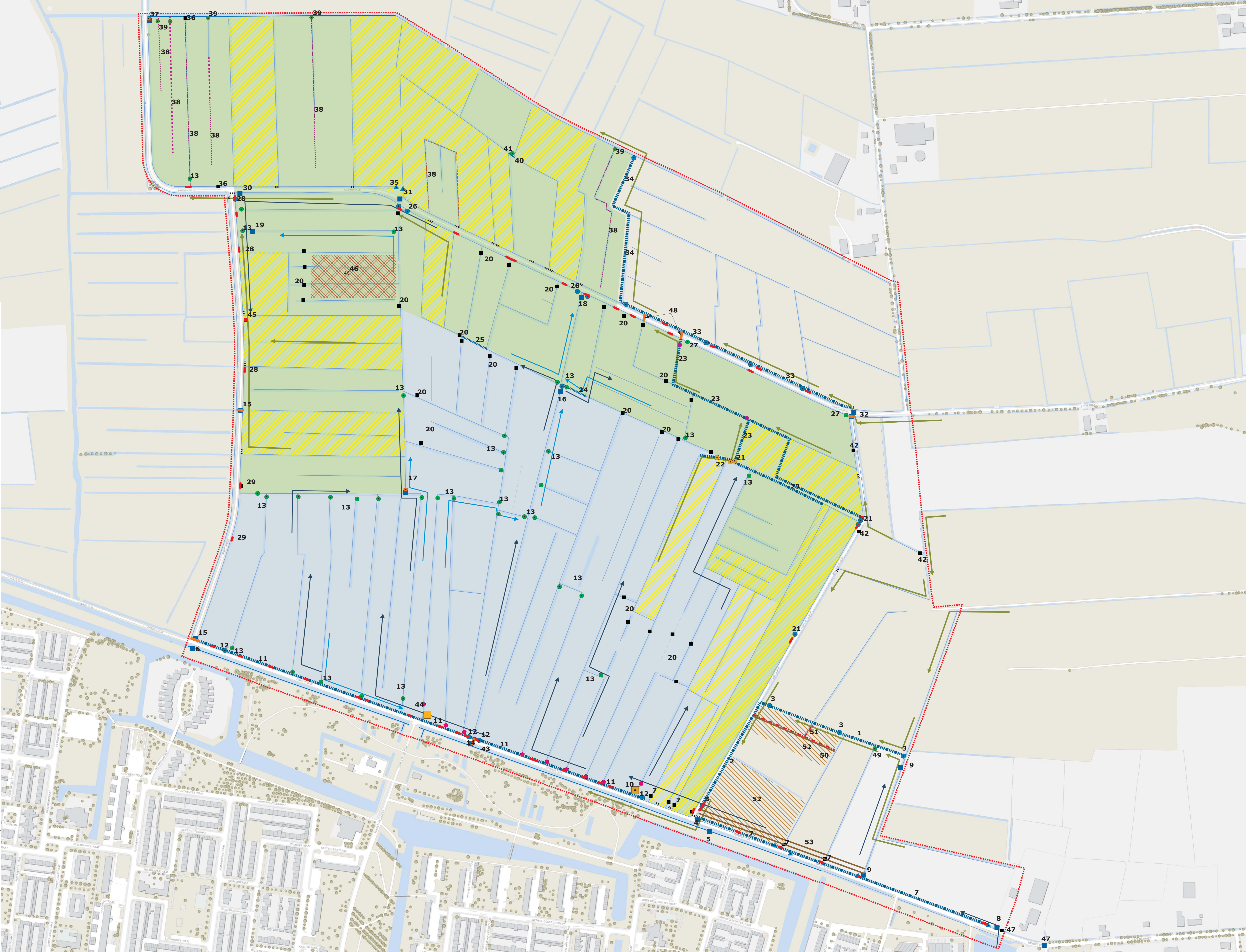
- 46 Nummer maatregel volgens projectplan
- Aanleg dam en duiker (nr. 49; hergebruik duiker)
- ▲ Verruimen duiker
- ◆ Handhaven dam en duiker (aangelegd in voorjaar 2015)
- Aanleg dam met duiker in hoofdwatgang
- Aanleg dam met duiker in hoofdwatgang
- Aanleg dam en duiker in B-watgang
- ◆ Handhaven dam en duiker 700mm waterloop cat.B (aangelegd in voorjaar 2015)
- Dam in combi met stuwput aanleg
- Aanleg knikstuw
- Aanleg dam
- Aanleg redoute
- Verwijderen dam
- Aanleg waterredoute
- Aanleg of verwijderen stuw / kunstwerk in hoofdwatgang

Waterstromen en beheer

- - - - - Greppel te graven of op te schonen
- - - - - Grote greppel te graven of op te schonen
- - - - - Waterloop te graven, op te schonen of aan te passen
- Aanvoer uit waterkokers
- Afvoer landbouw
- Afvoer natuur
- - - - - Waterloop te graven, op te schonen of aan te passen
- - - - - Opschonen grote greppel
- - - - - Opschonen grote greppel en talud herstel
- - - - - Ophogen maaiveld / bol leggen
- - - - - Afgraven bovengrond

Topografie

- > < Duiker
- Waterloop 0,5 - 3 meter
- Waterloop 3 - 6 meter
- Overig
- ▨ Landbouwpercelen
- ▨ Natuurgebied Lage Vucht hoog
- ▨ Natuurgebied Lage Vucht laag

Zaaknr. : 16.ZK02718

Kenmerk : 16IN004203

Barcode :

Het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta;

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur over het besluit Projectplan Lage Vuchtpolder van 1 maart 2016;

B E S L U I T :

Het projectplan "Lage Vuchtpolder " vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 23 maart 2016,

1^e Loco- dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

ir. H.T.C. van Stokkom

Zaaknr. : 15.zk07216

Kenmerk : 15IT023462

Barcode :

Het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta;

overwegende dat naar aanleiding van de realisatie van natte natuurplein Lage Vuchtpolder het noodzakelijk is over te gaan tot aanpassing van de peilen in het peilvakken MV1b (Natuurgebied De Vucht) en MV2 (Waterakkers) in het 'Peilbesluit Etten-Leur - Breda';

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van (1 maart 2016) kenmerk 16IN003611 waarin is besloten met vaststelling en inachtneming van de nota van zienswijzen 16IT006312, de betreffende peilwijzigingen ter vaststelling aan het algemeen bestuur voor te leggen;

in artikel 5.4 van de Verordening water Noord-Brabant is bepaald dat voor het bovengenoemde gebied(en) een peilbesluit dient te worden vastgesteld;

gelet op de Waterwet –in het bijzonder artikel 5.2-, de Waterschapswet, de Verordening water Noord-Brabant –in het bijzonder hoofdstuk 5, paragraaf 2 en de Algemene wet bestuursrecht;

B E S L U I T :

1. Het 'Peilbesluit Etten-Leur - Breda' zoals door het algemeen bestuur op 9 juni 2010' vastgesteld als volgt te wijzigen:

De tekst van artikel 2, de tabel 'Rooskensdonk - Vuchtpolder', de regels voor nieuwe peilvakken binnen de bestaande peilvakken MV1b (Natuurgebied De Vucht) en MV2 (Waterakkers) komt te luiden:

naam peilvak	code peilvak	Maximaal (meter t.o.v. NAP)	Minimaal (meter t.o.v. NAP)	marge (cm)
Zwarte Dijk zuidoost	MV2a	+0,50	+0,50	0
Zwarte Dijk zuidwest	MV2b	-0,35	-0,35	10
Zwarte Dijk noord	MV4a	+0,00	+0,30	0
Natuurgebied Lage Vucht hoog	MV4	+0,10	-0,25	0
Natuurgebied Lage Vucht laag	MV5	-0,10	-0,35	0

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking

2. Dit besluit kan worden aangehaald als: Partiële herziening Peilbesluit Etten-Leur - Breda, Waterakkers (MV2) en Natuurgebied De Vucht (MV1b).

De 1^e loco-dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

ir. H.T.C. van Stokkom

Beheer- en onderhoudsplan
LAGE VUCHTPOLDER

Versie 1.2

Datum	20 november 2015
Status	Definitief

Colofon

Projectnaam	Lage Vuchtpolder
Projectnummer	
Versienummer	
Projectleider	Peter Buster
Contactpersoon	Peter Buster
Bijlage(n)	
Auteurs	Tom de Beer, Toine Tünnissen

Inhoud

	Colofon—2
	Inhoud—3
1	Inleiding—4
1.1	Aanleiding en doelstelling—4
1.2	Leeswijzer—4
2	Gebiedsbeschrijving—5
2.1	Projectgebied—5
2.2	Doelen en beheer—6
2.3	Verantwoordelijke partijen—7
3	Waterschap Brabantse Delta—Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.1	Waterlopen—10
3.2	Kunstwerken—10
3.3	Onderhoudspad—10
3.4	Redoutes—11
4	De heer Ansems (particulier natuurbeheerder)—12
4.1	Waterlopen—12
4.2	Kunstwerken—12
4.3	Redoutes—12
4.4	Natuurtypen—13
4.4.1	Vochtig schraalland—13
4.4.2	Kruiden- en faunarijk grasland—13
4.4.3	Vochtig weidevogelgrasland—14
5	Gemeente Breda—15
5.1	Redoutes—15
5.2	Recreatieve voorzieningen—15
6	Overzicht beheer- en onderhoudskosten—16
6.1	Normkosten—16

Bijlagen

1. Tabel normkosten
2. Beheerkaarten

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De Lage Vuchtpolder is een gebied aan de noordzijde van Breda. Het gebied is een natte natuurparel (=NNP) en een belangrijke ecologische schakel tussen de 4e Bergboezem, Spinolaschans, Binnenvlakte van Terheijden en de Vrachelse heide. De natte natuurparels zijn de belangrijkste, meest waardevolle, natte natuurgebieden in Brabant, waarvan sommige delen zijn verdroogd en de waterkwaliteit onvoldoende is.

In Noord-Brabant heeft in 2012/2013 intensief overleg plaatsgevonden met de partners om te komen tot een conceptlijst voor ontwikkelopgaven vanuit het Lenteakkoord. Het betrof een extra financiële impuls voor de realisatie van projecten betreffende: N2000 en Kader Richtlijn Water gebieden, hydrologisch herstel (natte natuurparels).

Naar aanleiding hiervan heeft Dienst Landelijk Gebied de opdracht gekregen om de maatregelen, die zijn beschreven in het inrichtingsplan verder uit te werken tot een projectplan.

Om de in het projectplan beschreven doelen te realiseren, is een aanpassing van o.a. de waterpeilen en de waterstromen noodzakelijk.

Nadat de Lage Vuchtpolder is ingericht zal deze periodiek moeten worden onderhouden. De afspraken ten aanzien van het toekomstig beheer en onderhoud zijn in dit plan vastgelegd.

Het doel van het voorliggende plan is tweeledig:

1. Het eerste doel betreft het vastleggen van de afspraken en beheerskosten tussen de gemeenten, terreinbeheerders en het waterschap Brabantse Delta.
2. Het tweede doel is het vastleggen van de wijze waarop beheer en onderhoud van percelen met een natuurfunctie en de waterlopen binnen het plangebied wordt uitgevoerd.

Regulier beheer en onderhoud t.b.v. het landbouwkundig grondgebruik en het beheer en onderhoud van de wegen, leidingen is niet opgenomen in dit rapport.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plangebied gegeven. In hoofdstuk 3, 4, 5 en 6 wordt beheer en onderhoud beschreven voor de verschillende eigenaren in dit gebied. Voor elke eigenaar zijn per element, het tijdstip van onderhoud, de werkwijze, eventuele bijzonderheden en de voor het onderhoud verantwoordelijke instantie aangegeven. In de bijlagen is een kaart opgenomen met de te onderhouden objecten per afzonderlijke beheerder, en is een tabel opgenomen met de kosten van beheer en onderhoud.

2 Gebiedsbeschrijving

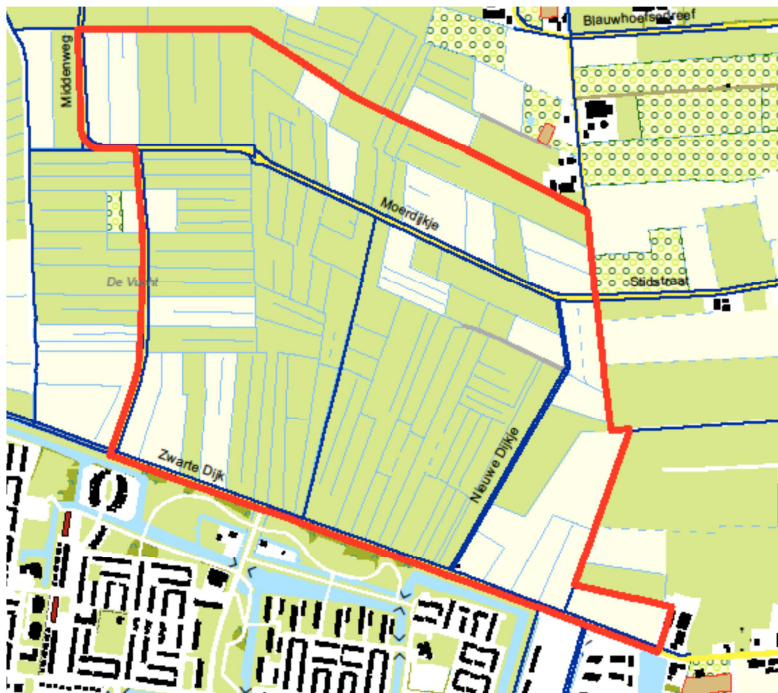
2.1 Projectgebied

De Lage Vuchtpolder ligt in de gemeente Breda ten westen van het dorp Teteringen (zie figuur 1) Het is aangeduid als 'natte natuurparel' (=NNP).

Het ligt in het stroomgebied van het Waterschap Brabantse Delta. De polder kenmerkt zich door een relatief grote openheid, een dicht slotenpatroon en een grondgebruik van overwegend grasland.

Het NNP/EHS gebied in de Lage Vuchtpolder is 105 ha groot. Deze natte natuurparel wordt aan de noordzijde direct begrensd door de Laurensslot en Moerdijkje, aan de westzijde door de Middenweg, aan de oostzijde door het Nieuwe dijkje en aan de zuidzijde door de Zwarte Dijk.

Het projectplangebied is groter dan het NNP gebied, omdat buiten het NNP/EHS gebied ook maatregelen worden getroffen, zoals het omleiden van de afwatering en van maatregelen ten behoeve van de verbinding van de waterkokers met het natuurgebied. Deze maatregelen zijn noodzakelijk om een peilverhoging in het EHS/NNP gebied mogelijk te maken.

Figuur 1. projectgrens Lage Vuchtpolder

De NNP is gedeeltelijk in eigendom van Staatsbosbeheer, een particuliere natuurbeheerder (de heer Ansems) en enkele agrariërs. De categorie A waterlopen zijn eigendom van Waterschap Brabantse Delta. Buiten het projectgebied, als wel de percelen van agrariërs binnen het gebied, worden landbouwkundig gebruikt. Dit agrarisch grondgebruik blijft gehandhaafd en de waterhuishouding blijft ter plekke gehandhaafd. Ook de hydrologische omstandigheden buiten het NNP gebied blijven gehandhaafd of worden, per saldo, verbeterd (geen negatieve uitstraling).

De Zwarte Dijk is een waterkering met de status "overige kering". Bij de aanleg van kunstwerken, het aanpassen van de waterloop en de veranderingen van het waterpeil, is rekening gehouden met de kering.

2.2 Doelen en beheer

In het projectplan Lage Vuchtpolder is beschreven welke doelen nagestreefd worden. Dit zijn onder meer:

- de EHS realisatie door omvormen van landbouwgronden naar natuur en vernatten van deze percelen t.b.v. de natuurfunctie, omvang ca. 70 ha Rijks-EHS (SBB en particulier);
- het hydrologisch herstel van circa 50 ha en op termijn van de totale 105 hectare, zowel voor waterkwaliteit en -kwantiteit van het water in NNP gebied. Betreft verhoging waterpeil en het mogelijk maken van wateraanvoer vanuit de "Waterakkers" (partners: Breda en Waterschap), waarbij per jaar 300.000 m³ schoon water uit de waterakkers wordt ingelaten in de natte natuurparel en in de overige waterlopen van de Lage Vuchtpolder;
- versterken weidevogelgebied (o.a. verbreden bermsloot) met daaromheen een recreatieve padenstructuur op huidige wegen;
- uitbreiden recreatieve voorzieningen zoals vogeluitkijk;
- verbeteren / zichtbaar maken cultuurhistorische aspecten, zoals het herstel van de historische redoutes (minimaal 2 locaties).
- een aanpassing in het peilbeheer afgestemd op de functie (NNP)

In de nieuwe situatie zijn de omstandigheden geschikt om vier typen natuurambities te ontwikkelen (provinciale ambitiekaart besluit 23 september 2014):

- N00.01 zoekgebied 2 algemeen hoge cultuurhistorische waarde
- N10.01 nat Schraalland/N10.02 Vochtig Hooiland;
- N12.02 Kruidenrijk- en Faunarijk Grasland en
- N13.01 Vochtig Weidevogelgrasland.

In de natte natuurparel Lage Vuchtpolder worden, uiteindelijk na volledige realisatie van het NNP-gebied, twee grote nieuwe peilvakken gemaakt, namelijk MV4 en MV5. Tevens worden enkele deeltrajecten van waterlopen een peilvak (MV4a, MV2a en MV2b) in verband met een afwijkend waterpeil in deze waterlopen.

Figuur 2 Voorstel voor nieuwe peilvakken: na realisatie volledige NNP (= eindbeeld).

LEGENDA

Licht blauw = peilvak MV4a (aanvoerleiding vanaf Waterakkers, strook)

Blauw = peilvak MV4

Groen = peilvak MV5

Bruin = peilvak MV2a (strook)

Oranje = peilvak MV2b (strook)

Lila = gebied waar het streefpeil zal veranderen in 2015

Als uitgangspunt geldt dat het beheer en onderhoud de ecologische ontwikkeling zo min mogelijk beïnvloedt; gedifferentieerd beheer is hiervoor een middel.

Differentiatie in beheer en onderhoud is mogelijk door:

- Onderhoudsmethode (bv. materiaalkeuze en bepaalde stukken wel of niet maaien).
- Tijdstip van onderhoud (laat in het seizoen, zodat planten en dieren hun levenscyclus kunnen voltooien, rekening houdend met Flora- en faunawet).
- Frequentie van onderhoud (frequentie afstemmen op functie).

2.3 Verantwoordelijke partijen

Waterschap Brabantse Delta, gemeente Breda en de heer Anssems (particulier natuurbeheerder) zijn verantwoordelijk voor het toekomstige beheer- en onderhoud van de percelen en waterlopen met een natuurfunctie in de Lage Vuchtpolder.

Waterschap Brabantse Delta is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de waterlopen categorie A en de kunstwerken in deze waterlopen. Het peilbeheer van de peilvakken MV1b, MV2 a en b, MV4a en MV4 en MV5a vindt plaats met behulp van de kunstwerken in de waterlopen categorie A.

De heer Anssems is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van zijn percelen én de percelen van Staatsbosbeheer. Het gaat hierbij om het peilbeheer van de kleine peilvakken MV5b en MV5c, kunstwerken in waterlopen categorie B en

C, beheer van de ingerichte natuurpercelen en het onderhoud van de aanliggende sloten.

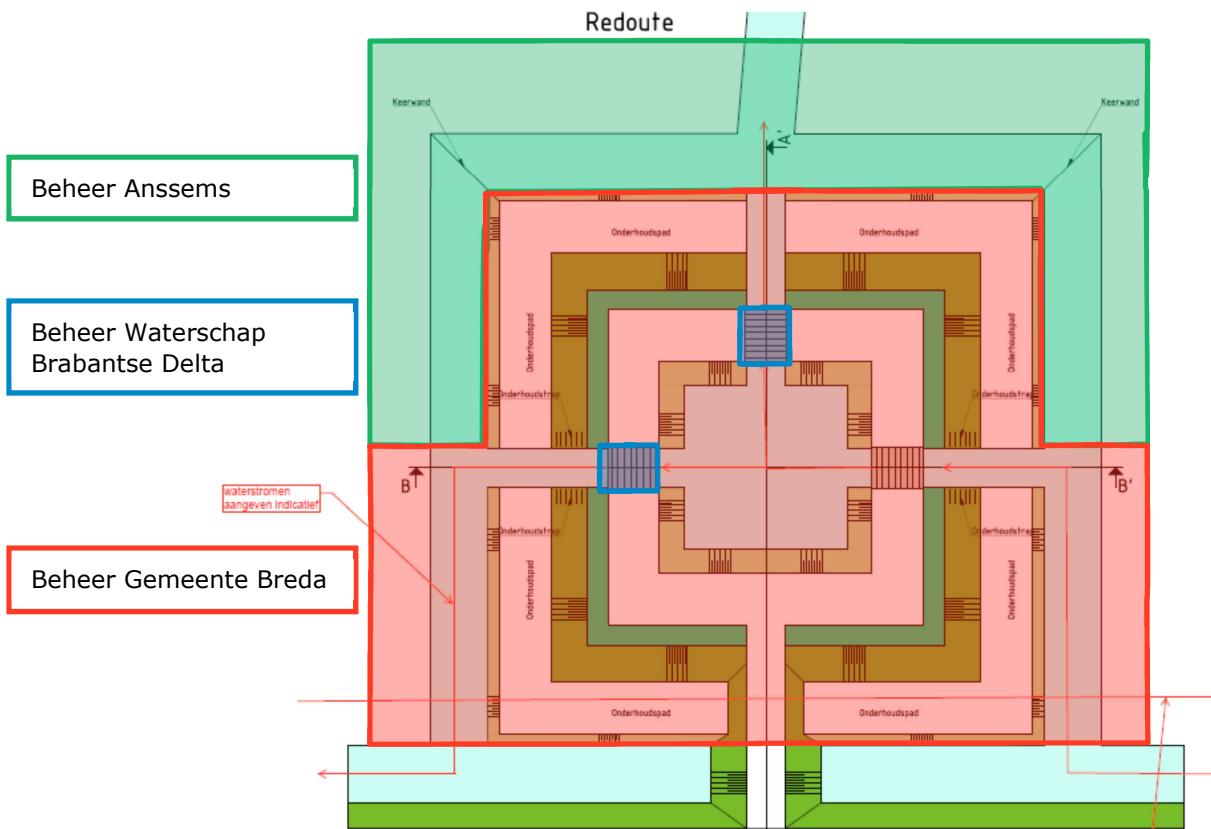
De overige waterlopen met categorie B en C en overige percelen in NNP gebied blijven in eigendom, beheer en onderhoud van de huidige eigenaren en/of grondgebruikers.

Gemeente Breda is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van alle recreatieve voorzieningen, wegen en kunstwerken gelegen op en aan deze wegen.

Waterredoute

Voor de zogenaamde Waterredoute (projectplanmaatregel 10) zijn de specifieke afspraken gemaakt:

- Eigendom blijft bij huidige eigenaar, zijnde SBB / dhr. Anssems;
- Beheer en onderhoud van de kantelstuwten door Waterschap Brabantse Delta;
- Onderhoud taluds en perceel redoute door Gemeente Breda;
- Onderhoud waterloop naar, van en in de waterredoute door gemeente Breda, nieuwe waterloop krijgt status: categorie A, met jaarlijks onderhoud en schouw;
- Onderhoud overige waterloop rondom redoute door aanliggende eigenaren (dhr. Anssems), nieuwe waterloop krijgt status: categorie B, met jaarlijks onderhoud en schouw.

Figuur 3 Detailtekening Waterredoute met verdeling beheer en onderhoud.

Monitoring/onderzoek

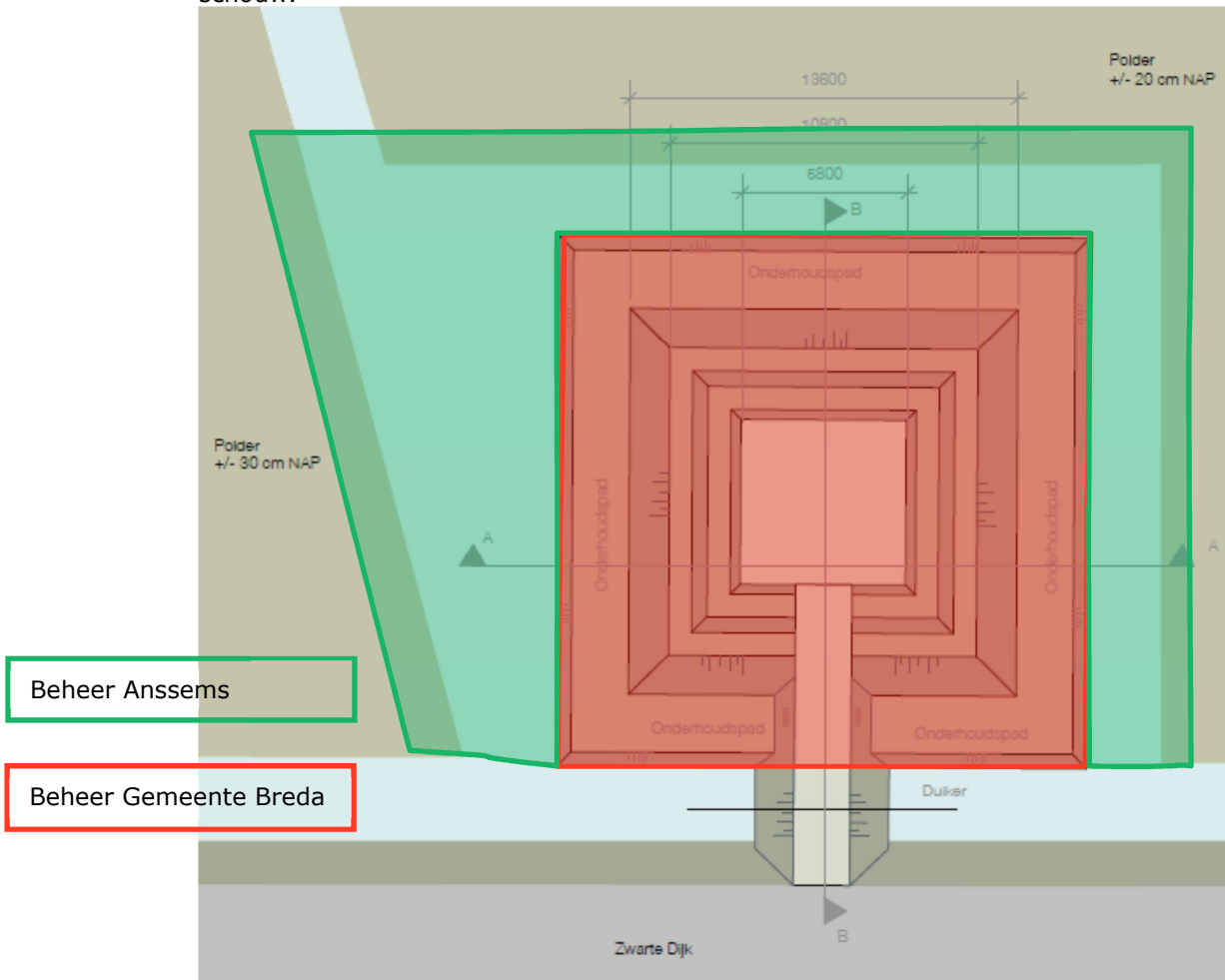
Peilschalen worden bij de stuwen geplaatst zodat beheerder, waterschap en overige belanghebbenden kunnen waarnemen welke waterpeilen gerealiseerd worden. Monitoring van grondwaterstanden vindt plaats met behulp van de meetbuizen van

het "referentiemeetnet vernetting natte Natuurparels" en met meetbuizen van waterleidingmaatschappij Brabant Water (zie www.Dinoloket.nl voor locaties).

Vogelredoute

Voor de zogenaamde Vogelredoute (projectplanmaatregel 44) zijn de specifieke afspraken gemaakt:

- Eigendom blijft bij huidige eigenaar, zijnde SBB / dhr. Anssems;
- Onderhoud taluds en perceel redoute door Gemeente Breda;
- Onderhoud overige waterloop rondom redoute door aanliggende eigenaren (dhr. Anssems), nieuwe waterloop krijgt status: categorie B, met jaarlijks onderhoud en schouw.

Figuur 4 Detailtekening Vogelredoute met verdeling beheer en onderhoud.

3 Waterschap Brabantse Delta

Het huidige onderhoud van de waterlopen met categorie A wordt gecontinueerd. De twee nieuwe deeltrajecten die van belang zijn voor de afwatering van landbouwpercelen krijgen een status van waterloop categorie A, zie inrichtingsplan. Het Waterschap verzorgt ook jaarlijks toezicht op het onderhoud van categorie B waterlopen.

3.1 Waterlopen

Waterschap handhaaft haar beheer en onderhoudsmethode in A-waterlopen en zal de nieuwe deeltrajecten op vergelijkbare wijze onderhouden. Het jaarlijks onderhoud vindt plaats in de periode 1 september – 15 november. Deze maaitijdstippen zijn afgestemd op de perioden zoals die zijn vastgesteld in de gedragscode flora- en faunawet voor waterschappen.

3.2 Kunstwerken

De aanwezige kunstwerken (o.a. sifon en duikers) worden 1 keer per jaar geïnspecteerd. Aanwezig drijfvuil wordt verwijderd. De duikers worden om de 5 jaar doorgespoten.

Het stuwbeheer vindt plaats, binnen de afwijkingsmarge van 10 cm, op zomer/winterpeil conform tabel 1. De ideale stuwklephoogte wordt bepaald aan de hand van gemiddeld waargenomen praktijkwaterpeilen (die overeenkomen met peilbesluitpeilen).

Beheer van de stuw houdt verder in, dat deze eens in de maand gecontroleerd worden op functioneren.

Tabel 1 Overzicht van de streefpeilen per seizoen bij een gefaseerde peilverhoging in de verschillende peilvakken

Vanaf 2015/2016	Winter	Voorjaar	Zomer
MV2a	+0,50	+0,50	+0,50
MV2b	-0,35	-0,35	-0,35
MV4a	+0,15	+0,15	+0,15
MV4 Natuur hoog	-0,10	-0,15	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,20	-0,30	-0,35 (geldt voor 5a, 5b)
MV1b Landbouw	-0,55	-0,55	-0,35
Eindbeeld (na 2020)	Winter	Voorjaar	Zomer
MV2a	+0,50	+0,50	+0,50
MV2b	-0,35	-0,35	-0,35
MV4a	+0,15	+0,15	+0,15
MV4 Natuur hoog	+0,10	+0,00	-0,25
MV5 Natuur laag	-0,10	-0,25	-0,35 (geldt voor 5a, 5b, etc)

3.3 Onderhoudspad

Er zijn geen specifieke onderhoudspaden in het plan opgenomen. De benodigde stroken ten behoeve van het onderhoud worden bij het reguliere agrarische gebruik meegenomen. De eigenaar van de grond (Anssems/SBB) is verantwoordelijk voor het onderhoud van de percelen waarin deze stroken liggen.

3.4

Redoutes

Voor de zogenaamde redoutes zijn specifieke afspraken gemaakt. Het beheer en onderhoud van de kantelstuwten in de redoutes wordt uitgevoerd door Waterschap Brabantse Delta (zie figuur 3 en 4).

4 De heer Anssems (particulier natuurbeheerder)

Tussen dhr. Anssems en Staatsbosbeheer zijn afspraken gemaakt. Er is afgesproken dat dhr. Anssems verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van zijn percelen én de percelen van Staatsbosbeheer.

4.1 Waterlopen

Vanuit oogpunt natuurontwikkeling is het gewenst om jaarlijks van 1/3 deel van de waterlopen binnen het natuurgebied het gehele profiel te maaien met de maaikorf, van 1/3 deel alleen het talud te maaien en op het resterende 1/3 deel niets te doen. Dit resulteert er in dat een klein deel van deze sloten jaarlijks wordt gemaaid en een groot deel één maal per 3 à 5 jaar wordt gemaaid.

Het jaarlijks onderhoud vindt plaats in de periode 1 september – 15 november. Deze maaitijdstippen zijn afgestemd op de perioden zoals die zijn vastgesteld in de gedragscode flora- en faunawet voor terreinbeheerders en/of waterschappen.

De huidige waterlopen in de toekomstige NNP dienen echter in het kader van de schouwplicht jaarlijks te worden gemaaid. Op dit moment is het dan ook nog niet mogelijk het toekomstig beheer zoals hierboven beschreven direct in te voeren. Eerst dient een verzoek te worden gedaan om de schouwplicht van een aantal waterlopen te verwijderen. Indien na beoordeling door het waterschap blijkt dat de waterlopen van de schouwkaart afgehaald kunnen worden, kan voorgesteld beheer worden doorgevoerd.

4.2 Kunstwerken

De aanwezige kunstwerken (o.a. duikers) worden 1 keer per jaar geïnspecteerd. Aanwezig drijfvuil wordt verwijderd. De duikers worden om de 5 jaar doorgespoten. Het stuwbeheer vindt plaats binnen de marges van min-max peil vermeld in het peilbesluit (zie tabel 3). Het streefpeil voor de verschillende seizoenen is vermeld in tabel 4.

Tabel 3 Voorstel nieuwe waterpeilen peilbesluit (eindbeeld)

MV4	min. -0,25, max. +0,10
MV5	min. -0,35, max. -0,10

Tabel 4 Overzicht van de streefpeilen per seizoen bij een gefaseerde peilverhoging in de verschillende peilvakken in beheer bij SBB en dhr. Anssems

In 2015	Winter	Voorjaar	Zomer	
MV5# Natuur laag	-0,20	-0,30	-0,35	m.b.v. knikstuwstukjes
MV5c (na afgraven)	-0,10	-0,25	-0,35	
Eindbeeld (na 2020)	Winter	Voorjaar	Zomer	
MV5 Natuur laag	-0,10	-0,25	-0,35	(geldt voor 5a, 5b, etc)

te vernatten percelen ten noorden van de weg Moerdijkje

4.3 Redoutes

Voor de zogenaamde redoutes zijn specifieke afspraken gemaakt. Eigendom blijft bij huidige eigenaar, zijnde SBB / dhr. Anssems. Het onderhoud van de overige (zijnde geen A-waterloop) waterlopen rondom beide redoutes wordt uitgevoerd door de

aanliggende eigenaren (SBB / dhr. Anssems). De nieuwe waterloop krijgt de status categorie B, met jaarlijks onderhoud en schouw.

4.4 Natuurtypen

4.4.1 Vochtig schraalland

Vochtig hooiland is ontstaan door de ontginning van moerassen of natte bossen en door langdurig gebruik als hooiland. Het gaat om bloemrijke graslanden en er komen overgangen naar grote zeggenvetaties en ruigten voor. Lokaal kan opslag plaatsvinden van wilgenstruwelen.

Deze graslanden worden jaarlijks gehooid, soms twee maal al dan niet met nabeweiding. De graslanden worden doorgaans niet bemest. Om verzuring tegen te gaan kan, bij uitzondering, ruige stalmest of bekalking toegepast worden.

Als afbakening van het natuurtype vochtig schraalland worden de volgende punten benoemd:

- Vochtig hooiland omvat hooilanden, al dan niet met nabeweiding.
- Vochtig hooiland wordt ofwel vrijwel jaarlijks overstroomd door oppervlaktewater (o.a. langs de rivieren); staat onder invloed van uittredend kwelwater (beekdalen) of is gelegen op een veenbodem met een gemiddeld waterpeil van 20-30 cm. onder maaiveld, waarbij het peil in de zomer alleen gedurende korte tijd dieper kan wegzakken.
- Het beheertype wordt jaarlijks gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd.
- Er wordt geen bemesting toegepast, met uitzondering van ruige stalmest (max. 20 ton per ha per jaar) of bekalking.

4.4.2 Kruiden- en faunarijk grasland

Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooid en niet of slechts licht bemest.

Het kruiden- en faunarijk grasland moet jaarlijks worden gemaaid, met afvoer van het maaisel. Het maaisel afvoeren komt de verschraling ten goede. Echter, als blijkt dat er problemen ontstaan met onkruid voor de aanliggende landbouw, zal men mogelijk in beginsel twee maal per jaar moeten maaien en afvoeren. In het kruiden- en faunarijk grasland moet zich ook op plaatsen struweel kunnen ontwikkelen. Het struweel kan hier zich spontaan ontwikkelen door op bepaalde delen in de NNP een periode van 4 jaar niet te maaien, waardoor zich hier spontaan struweel en laag struikgewas ontwikkelt. Het maaien zal altijd buiten het broedseizoen gebeuren. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van geschikt onderhoudsmateriaal dat geen spoorvorming veroorzaakt dieper dan 3 cm. Tevens is het van belang dat het maaisel tijdig en zorgvuldig opgeruimd / afgevoerd wordt.

Als afbakening van het natuurtype kruiden- en faunarijk grasland worden de volgende punten benoemd:

- Het betreft grasland, de grasachtigen (monocotylen) zijn dominant, maar kruiden (dicotylen) en mossen hebben een oppervlakteaandeel van tenminste 20%;
- Er wordt geen bemesting toegepast, met uitzondering van ruige stalmest (max. 20 ton per ha per jaar) of bekalking; De graslanden zijn niet tot andere beheertypen te rekenen (zie afbakening andere graslanden);
- Vrijwel jaarlijks in winter en voorjaar langdurig overstroomde weilanden worden niet tot dit beheertype maar tot Zilt- en overstromingsgrasland gerekend.

4.4.3

Vochtig weidevogelgrasland

Vochtig weidevogelgrasland omvat natte en vochtige graslanden met primair een weidevogeldoelstelling; beiden zijn belang voor een diversiteit in soorten. De zuurgraad dient matig zuur tot neutraal te zijn, de voedselrijkdom is minimaal licht voedselrijk. Het kan zowel kruidenrijke als door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden bevatten.

Een goede kwaliteit kenmerkt zich door een mozaïek van verschillende beheersvormen van grasland (diversiteit in maaidata, beweiding, plasdras etc.), een rijke en bereikbare bodemfauna, insectenrijkdom ('kuikengrasland'), een open landschap met weinig dekking voor predatoren en brede, rijkbegroeide slootkanten. Heel laat gemaaide delen (na 1 augustus) zijn van belang voor de kwartelkoning, andere vogelsoorten en insecten. Het maai- en graasbeheer wordt zodanig gevoerd dat zo min mogelijk jongen slachtoffer worden van beheeringrepen. De graslanden worden bemest met organische mest om het aanbod van voedsel te verzorgen voor weidevogels.

Als afbakening van het natuurype vochtig weidevogelgrasland worden de volgende punten benoemd:

- Het beheertype omvat grasland met per 100 ha minimaal 35 broedparen van Grutto, Tureluur, Watersnip, Kemphaan, Slobeend, Zomertaling, Veldleeuwerik, Wulp, Kluut, Krakeend, Kuifeend, Wintertaling, Graspieper en/of Gele kwikstaart;
- Het maai- en graasbeheer wordt zodanig gevoerd dat zo min mogelijk jongen slachtoffer worden van beheeringrepen (minder dan 10%).

Rasterpoort

Binnen het plangebied komen meerdere poorten voor.

Eenmaal per twee jaar visueel inspecteren en geconstateerde defecten herstellen.

Raster gladde- of puntdraad

Binnen het plangebied komen meerdere begrazing rasters. Aan de buitenzijde van het gebied komt een vast raster, binnen het gebied wordt gewerkt met flexibele rasters.

Afrastering eenmaal per twee jaar visueel inspecteren en geconstateerde defecten herstellen. Inspectie bij voorkeur uitvoeren voorafgaand aan beweiding.

5 Gemeente Breda

5.1 Redoutes

Voor de zogenaamde redoutes zijn specifieke afspraken gemaakt. Het onderhoud van de taluds en het perceel op beide redoutes wordt uitgevoerd door de gemeente Breda. Het onderhoud van de A-waterloop, naar, van en in de waterredoute wordt eveneens uitgevoerd door de gemeente Breda. De nieuwe waterloop krijgt de status categorie A, met jaarlijks onderhoud en schouw.

Het onderhoud in de redoutes is overwegend handmatig maaien met de bosmaaier 2 à 3 maal per jaar. Het maaisel wordt verzameld afgevoerd. De interne waterloop van de waterredoute wordt het gehele jaar voldoende schoon gemaaid of geharkt (handmatig) om de doorstroming te waarborgen. Bij het uitvoeren van deze onderhoudswerkzaamheden wordt rekening gehouden met de voorschriften van waterleidingmaatschappij Brabant Water.

Het onderhoud van de waterlopen in de redoutes vindt jaarlijks plaats in de periode 1 september – 15 november. Deze maaitijdstippen zijn afgestemd op de perioden zoals die zijn vastgesteld in de gedragscode flora- en faunawet voor terreinbeheerders of waterschappen.

5.2 Recreatieve voorziening

Alle recreatieve voorzieningen in het gebied worden onderhouden door de gemeente Breda.

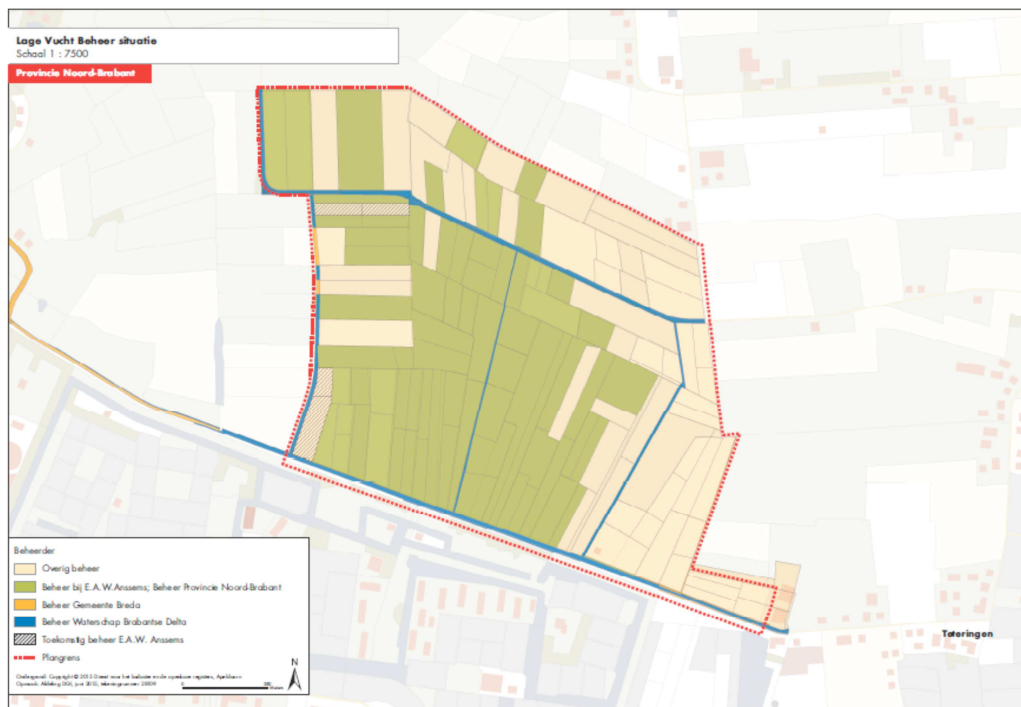
6 Overzicht beheer- en onderhoudskosten

6.1 Normkosten

De kosten zijn bepaald op basis van de normkosten voor maaien en afvoer van maaisel, grootonderhoud 1x per 7 jaar en jaarlijkse controle duikers (uit plan Hazeldonkse beek). De kosten van de natuurtypen komen uit de berekende tarieven van het subsidiestelsel natuur en landschap (SNL).

- Waterloop maaien + afvoeren maaisel; eenmaal per jaar: € 0,50 per meter
- Groot onderhoud; 1x 7 jaar: € 0,70 per meter
- Controle duikers; 1x per jaar: € 25,- per stuk
- Doorspuiten duikers; 1x per 5 jaar: 300,- per stuk
- Controle stuwten; 6x per jaar (incl. 3x per jaar aanpassen stuwhoogte): € 25,- per stuk
- Schouw v/d waterlopen 0,50 per stuk
- onderhoudspaden maaien + afvoeren maaisel; tweemaal per jaar: € 0,10 per m2

Bijlage 1 – kaart projectgebied met verdeling beheer over afzonderlijke beheerders

Bijlage 2 – tabel kosten beheer- en onderhoudsplan

Onderhoudsitem	Maatregel	Frequentie	Tijdperiode	Beheerder	Nieuw	vervallen	Netto nieuw				Totale kosten per jaar	Kostenverdeling		
					Hoeveelheid (ha, lengte, stuks etc)	Hoeveelheid (ha, lengte, stuks etc)	Hoeveelheid (ha, lengte, stuks etc)	Hoeveelheid per jaar	Eenheid	Pr./eenheid		Tlv WSBD	Tlv Breda	Tlv Anssems/SBB
Waterlopen A	Maaien en afvoeren	1 x per jaar	1 sept - 1 nov	Waterschap	2755	2475	280	280	m	€ 0,50	€ 140,00	€ 140,00		
Waterlopen A	Groot onderhoud (herprofilering)	1 x per 7 jaar	November	Waterschap	2755	2475	280	40,0	m	€ 0,70	€ 28,00	€ 28,00		
Waterlopen A	Maaien en afvoeren	1 x per jaar	1 sept - 1 nov	Breda	20	0	20	20	m	€ 0,50	€ 10,00		€ 10,00	
Waterlopen A	Groot onderhoud (herprofilering)	1 x per 7 jaar	November	Breda	20	0	20	2,9	m	€ 0,70	€ 2,00		€ 2,00	
Waterlopen B en C	Maaien en afvoeren	1 x per jaar	1 sept - 1 nov	SBB/Anssems	1172	1110	62	62	m	€ 0,50	€ 31,00			€ 31,00
Waterlopen B en C	Groot onderhoud (herprofilering)	1 x per 7 jaar	November	SBB/Anssems	1172	1110	62	8,9	m	€ 0,70	€ 6,20			€ 6,20
Greppels	Maaien en afvoeren	1 x per jaar	1 sept - 1 nov	SBB/Anssems	1705	1060	645	645	m	€ 0,20	€ 129,00			€ 129,00
Greppels	Groot onderhoud (herprofilering)	1 x per 7 jaar	November	SBB/Anssems	1705	1060	645	92,1	m	€ 0,40	€ 36,86			€ 36,86
Stuw (en bodemval) A	Aanpassen stuwhoogte en controleren	6 x per jaar	Jaarlijkse controle	Waterschap	11	1	10	60	stuks	€ 25,00	€ 1.500,00	€ 1.500,00		
Stuw (en bodemval) B en C	Aanpassen stuwhoogte en controleren	6 x per jaar	Jaarlijkse controle	SBB/Anssems	7	0	7	42	stuks	€ 25,00	€ 1.050,00			€ 1.050,00
binnenwater redoute	schoonharken en taluds maaien en afvoeren	12 x per jaar resp. 3x per jaar	Jaarrond	Breda	1	0	1	1	stuks	€ 420,00	€ 420,00		€ 420,00	
kunswerken overig (sifon)	Controleren	6 x per jaar	Jaarrond	Waterschap	1	0	1	6	stuks	€ 50,00	€ 300,00	€ 300,00		
Duikers (6m lang) A	Controleren	1 x per jaar	Jaarlijkse controle	Waterschap	37	64	-27	-27	stuks	€ 25,00	-€ 675,00	-€ 675,00		
Duikers (6m lang) A	doorspuiten	1 x per 5 jaar		Waterschap	37	64	-27	-5,4	stuks	€ 300,00	-€ 1.620,00	-€ 1.620,00		
Duikers (6m lang) B en C	Controleren	1 x per jaar	Jaarlijkse controle	SBB/Anssems	51	20	31	31	stuks	€ 25,00	€ 775,00			€ 775,00
Duikers (6m lang) B en C	doorspuiten	1 x per 5 jaar		SBB/Anssems	51	20	31	6,2	stuks	€ 300,00	€ 1.860,00			€ 1.860,00
sloten	uitvoeren schouw	1 x per jaar		Waterschap			0	0	stuks	€ 0,50	€ 0,00	€ 0,00		
Subtotaal											€ 3.993,06	-€ 327,00	€ 432,00	€ 3.888,06
20% winst en risico											€ 798,61	-€ 65,40	€ 86,40	€ 777,61
Subtotaal incl. winst en risico											€ 4.791,67	-€ 392,40	€ 518,40	€ 4.665,67
Onvoorzien en afronding											€ 208,33	-€ 7,60	€ 31,60	€ 184,33
Totaal excl. B.T.W.											€ 5.000,00	-€ 400,00	€ 550,00	€ 4.850,00

Zaaknr. : 16.ZK03215/16.B0057

Kenmerk : 16IT008470

Barcode :

Uitvoeringskrediet (UVK) voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over:
Het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet (UVK) voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2.

Samenvatting:

Agrarisch ondernemers rond de Cruislandse Kreken ervaren wateroverlast, het waterschap heeft in de streek een opgave voor de realisatie van EVZ en kreekherstel. De agrarisch ondernemers stellen voor om zowel de doelen van de ondernemers als van het waterschap integraal en gezamenlijk op te pakken om zo tot het beste resultaat te komen.

Dit initiatief en de samenwerking zijn samen met de gemeente Steenbergen uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst, waarvan de ondertekening voorzien is op 1 april 2016. Hierbij zijn ook nog andere partijen aangehaakt die binnen de samenwerking hun eigen doelen een stap dichterbij willen brengen. In de samenwerkingsovereenkomst wordt afgesproken dat, op voorwaarde van instemming van het algemeen bestuur, het waterschap de maatregelen tegen wateroverlast gaat voorbereiden.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met het beschikbaar stellen van een krediet van € 430.000.- voor de voorbereiding van de maatregelen tegen wateroverlast binnen project Cruislandse Kreken fase 2.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☒ Directieteam	1 maart 2016
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	15 maart 2016
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	23 maart 2016

☒ Bijlage(n) bij het besluit Investeringsbesluitbesluit Gebiedskaart	16IT010116 16IT010236
-- Achtergronddocument(en)	

Aanleiding

Achtergrond

Het gebied rond de Cruijlslandse kreken is een zeeleigebied dat zich na inpoldering heeft ontwikkeld als gebied met zeer goede mogelijkheden voor de landbouw. Het gebied is onderdeel van de agrarische hoofdstructuur en is dan ook grotendeels in (intensief) agrarisch gebruik. Landbouw vormt een belangrijke economische factor voor de streek.

In de lagere delen van het gebied bevindt zich het aardkundig waardevolle krekencolplex van de Cruijlslandse Kreken. De aanleg van een ecologische verbindingzone (EVZ) en het kreekherstel langs deze kreken is opgenomen in het waterbeheerplan van het waterschap.

Agrarisch ondernemers in de streek ervaren in natte tijden wateroverlast. De intensieve teelten ondervinden van tijd tot tijd schade en agrarisch ondernemers vragen het waterschap om maatregelen om deze schade zoveel mogelijk te voorkomen. Het waterschap heeft echter geen waterbergingsopgave in dit gebied, en maatregelen zijn niet voorzien in het waterbeheerplan.

De ondernemers ervaren de wateroverlast echter als dusdanig ernstig en ongewenst dat zij aan het waterschap hebben voorgesteld om zowel de doelen van de ondernemers als die van het waterschap gezamenlijk op te pakken.

Het dagelijks bestuur van het waterschap ziet dit als een interessant participatie-initiatief.

Samenwerking

Hiermee willen de agrarisch ondernemers in de streek, het waterschap en de gemeente Steenbergende handen ineen slaan om te komen tot vermindering van door ondernemers ervaren wateroverlast én de realisatie van de 6,5 km EVZ en kreekherstel.

Het voorstel is dat:

- de agrarisch ondernemers daarbij zelf op eigen gronden EVZ en kreekherstel realiseren en onderhouden binnen de kaders die de provincie als subsidieverstrekker daaraan stelt. Dit houdt in dat het waterschap deze werkzaamheden niet uitvoert: de ondernemers nemen deze taak op zich.
- In ruil hiervoor neemt het waterschap maatregelen in de streek om de wateroverlast te verminderen door de waterhuishouding te verbeteren. Concreet houdt deze maatregel vermoedelijk in de aanpassing of verplaatsing van gemaal Zegge, al dan niet in combinatie met watersysteemmaatregelen zoals verruiming van watergangen of waterberging. Dit is geen opgave van het waterschap, maar pakt het waterschap op omdat de ondernemers voor het waterschap de EVZ en het kreekherstel realiseren.

Partijen pakken met dit voorstel elkaars taken op: Het waterschap lost een probleem van de ondernemers op, en omgekeerd realiseren de ondernemers doelen voor het waterschap. Door deze ruil krijgen beide partijen wat zij graag willen, waar dat zonder deze ruil zeer waarschijnlijk niet mogelijk zou zijn geweest.

Op basis van deze voorgenomen samenwerking zijn nog enkele partijen aangehaakt die binnen deze samenwerking mogelijkheden zien hun eigen doelen op gebied van natuur of recreatie te realiseren. Deze partijen zijn de Gemeente Roosendaal, Provincie Noord Brabant, Brabants Landschap en Staatsbosbeheer.

De samenwerking tussen alle partijen wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Indien het algemeen bestuur akkoord gaat met het voorbereidingskrediet, wil het dagelijks bestuur met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst toezeggen de deelmaatregelen ter vermindering van de wateroverlast te gaan voorbereiden. De agrarisch ondernemers doen dit dan voor de EVZ en kreekherstelmaatregelen, en de gemeenten, Staatsbosbeheer en Brabants Landschap pakken de voorbereiding van de recreatie- en/of overige natuurdoelen op. Tevens spreken alle partijen de intentie uit de maatregelen ook gezamenlijk en integraal uit te gaan voeren.

Belang waterschap

Met het deelnemen aan de samenwerking worden drie belangrijke belangen van het waterschap gediend:

- Samen tot doelrealisatie komen, sluit aan bij het bestuursakkoord Waterschap Brabantse Delta 2015-2019 'Onze Koers'. Hierin wordt meer samenwerken met diverse gebiedspartners benadrukt.
- Doelrealisatie van 6,5 km EVZ en kreekherstel, waar dat anders vermoedelijk niet mogelijk zou zijn. De ondernemers ervaren namelijk geen belang bij de verkoop van gronden voor natuur, waardoor doelrealisatie van EVZ en kreekherstel buiten ons bereik komt te liggen.
- Het watersysteem wordt robuuster en meer klimaatbestendig, wat kan leiden tot vermindering van de ervaren wateroverlast.

Achtergrond doelrealisatie

Doelrealisatie langs de Cruijlslandse kreken is opgenomen in het Waterbeheerplan 2016-2021. Met de uitvoering van het project Cruijlslandse kreken fase 1 in 2015 is 6 km EVZ en 4,5 km kreekherstel gerealiseerd. Er is echter nog een restopgave van 10 km EVZ en 12,5 km kreekherstel. Voor een deel

overlappen deze doelstellingen elkaar. Dat betekent dat deels beide doelen op één en hetzelfde kreektraject rusten. Er dient feitelijk nog 15 km kreek te worden aangepakt.

Met het project Cruijlslandse Kreeken fase 2 wil het waterschap aanvullend 3,8 km ecologische verbindingzone en 3,1 km kreekherstel realiseren. Omdat er sprake is van enige overlap wordt 6,5 km kreek aangepakt.

In de onderstaande tabel in een overzicht van de doelen in km's en Ha's in project Cruijlslandse Kreeken fase 2 opgenomen.

Doel	Km	Ha
EVZ	3,8	9,5
Kreekherstel	3,1	19

Beoogd effect

Met de samenwerkingsovereenkomst zegt het waterschap toe de maatregelen ter vermindering van de wateroverlast te gaan voorbereiden. Om deze voorbereidingen op te kunnen pakken is krediet nodig voor het (laten) uitvoeren van onderzoek en uitwerken van projectplan voor de maatregelen voor het verbeteren van de waterhuishouding. Het projectplan dient te worden vastgesteld door het algemeen bestuur.

Argumenten

A: Samenwerken: 'Onze Koers'

Zoals eerder vermeld, sluit het samen tot doelrealisatie komen aan bij het bestuursakkoord Waterschap Brabantse Delta 2015-2019 'Onze Koers'. Zoeken naar mogelijkheden om de uitvoering van onze wettelijke taken te combineren met taken en wensen van anderen kan leiden tot het slim combineren van functies. Een randvoorwaarde is dat dit niet leidt tot hogere waterschapsbelastingen dan het geval zou zijn zonder combinatie met andere functies. Dit project geeft draagt bij aan de invulling van dit beleid.

B: Het project zorgt voor 6,5 km EVZ en kreekherstel

De agrarisch ondernemers hebben te kennen gegeven dat zij de genoemde 6,5 km kreekherstel en EVZ zelf willen realiseren en onderhouden, in ruil voor een oplossing voor de ervaren wateroverlast. De agrarisch ondernemers ervaren geen belang bij verkoop van gronden ten behoeve van aanleg en inrichting door het waterschap. De kans op doelrealisatie zonder samenwerking is vrijwel nihil. Mogelijk kan tevens binnen het project op eenvoudige wijze ook een vismigratieknelpunt worden opgelost, waar dat zonder dit project alleen tegen veel hogere kosten mogelijk zou zijn geweest. Deze kans wordt nader onderzocht.

C: Het project maakt toekomstige kosten, die het gevolg zullen zijn van de verouderde staat van gemaal Zegge, overbodig

Onafhankelijk van dit project zullen in de loop van de komende jaren kosten moeten worden gemaakt voor gemaal Zegge:

- groeiende exploitatiekosten om het gemaal in stand te houden omdat het gemaal relatief onzuinig omspringt om met energie,
- kosten voor een grote renovatie van het gemaal.

Omdat er daarmee onafhankelijk van dit project de komende jaren hoge (exploitatie en/of investerings)kosten moeten worden gemaakt, is dit het moment om te bezinnen of een andere invulling van de waterhuishouding, en hiermee de verplaatsing of aanpassing van gemaal Zegge wenselijk is. Met dit project wordt deze afweging geconcretiseerd.

D: Het project leidt daarnaast ook tot lagere exploitatiekosten omdat inefficiënties in de waterhuishouding worden opgelost

Met het project kunnen enkele huidige knelpunten in de waterhuishouding die nu worden ervaren, maar relatief kostbaar zijn om binnen de huidige situatie aan te pakken, mogelijk op relatief eenvoudige wijze worden opgelost:

- Gemaal Zegge loost via gemaal Brooijmans. Het water wordt derhalve tweemaal verpompt. In de nieuwe situatie kan gemaal Zegge vermoedelijk rechtstreeks lozen en worden energiekosten bespaard.
- Mogelijkheid tot doelmatiger en robuuster inlaten van water. Dit leidt tot minder beheerkosten en een kleinere faalkans bij nachtvorstberegening (vermindering schade).

Kanttelingen en risico's

Nog geen concrete afspraken over uitvoering

Met de huidige samenwerkingsovereenkomst maken partijen afspraken over de voorbereiding van de maatregelen en spreken de intentie uit om samen te gaan uitvoeren. Partijen besluiten echter pas na deze fase individueel over deelname aan de uitvoering en een ten behoeve daarvan op te stellen realisatieovereenkomst. Dit kan betekenen dat het project niet of in andere vorm doorgaat.

Belangrijkste oorzaken van het eventueel optreden van dit risico zouden zijn:

- Er kan geen 6,5 km EVZ en kreekherstel worden gerealiseerd
- De te nemen wateroverlastmaatregelen zijn omvangrijker (en dus duurder) dan nu ingeschat

Tussen partijen is afgesproken om aan het begin van de voorbereiding over deze zaken duidelijkheid te verkrijgen, vóórdat partijen het grootste deel van de voorbereidingskosten maken.

Onzekerheid in de raming

Er dient nog nader onderzoek te worden gedaan en de maatregelen om de wateroverlast te verminderen zijn nog niet in detail ontworpen. De raming van de bouwkosten en besparingen, en hiermee de terugverdientijden in de LCC analyse hebben daarom een bepaalde onzekerheid. Daarom wordt nu alleen een UVK voor de voorbereiding van de maatregelen aan het watersysteem aangevraagd. Het projectplan en de aanvraag voor de kosten voor de uitvoering wordt in een later stadium (gepland tweede kwartaal 2017) aan het algemeen bestuur voorgelegd (zie paragraaf 'Aanpak').

Subsidie

Een deel van de kosten waarvoor nu een krediet wordt aangevraagd, dienen te worden opgenomen in de nog af te sluiten bestuursovereenkomst met de provincie. De verwachting is dat dit lukt.

Financiën

Prognose en krediet

In het Investeringsprogramma is voor de resterende 10 km EVZ en 12,5 km kreekherstel € 3.000.000,- gereserveerd. Uitgaande van de bij deze doelen vastgestelde normbedragen is deze prognose echter te laag, en past de realisatie van de daadwerkelijke opgave niet binnen dit bedrag. Gelet hierop wordt de prognose aangepast aan de normbedragen.

Bij de aanpassing wordt rekening gehouden met de ervaring dat bij overlappende doelstellingen (zie paragraaf 'achtergrond doelrealisatie') de kosten in de praktijk lager zijn. Gelet op het voorgaande wordt de prognose bijgesteld naar € 6.000.000,-.

Met deze aanvraag wordt een UVK van € 430.000,- aangevraagd voor de voorbereiding van het project. Voor het project is reeds eerder een VBK verstrekt van € 100.000,- euro. Het UVK voor de uitvoering van dit project wordt in 2017 aangevraagd (naar verwachting 2^e kwartaal).

De kosten voor de restopgave (10-3,8=6,2 km EVZ en 12,5-3,1=9,4 km kreekherstel) vallen buiten de huidige voorziene scope van fase 2 van het project Cruislandse Kreeken. Het UVK hiervoor zal in een latere fase 3 worden aangevraagd.

Kosten project

Uitgangspunt bij deze samenwerking, waarbij de waterschapsdoelen (EVZ en kreekherstel) worden uitgeruild tegen doelen van de ondernemers (verminderen wateroverlast), is dat de totale life cycle kosten niet hoger worden dan zonder deze samenwerking.

Er is een Life Cycle Costs (LCC) analyse uitgevoerd om de bouwkosten, besparingen en terugverdientijden van het project te vergelijken met de kosten in de situatie waarbij er geen sprake is van dit project.

De terugverdientijd van de investering van dit project komt volgens de analyse op 20 jaar en is daarmee op termijn sluitend. Mogelijk is de initiële investering wel 5 tot 10 procent duurder.

Hierbij wordt opgemerkt dat de lagere exploitatiekosten zoals hierboven genoemd bij argument *D*. (zie paragraaf 'Argumenten') nog niet meegenomen omdat die in dit stadium moeilijk te ramen zijn. De daadwerkelijke terugverdientijd zal hiermee in werkelijkheid iets korter zijn.

De kostenraming voor de uitvoering van de maatregelen wordt gedurende de voorbereiding nader uitgewerkt, en opgenomen in de eerdergenoemde aanvraag voor het UVK voor de uitvoering,

Subsidie

Een deel van de voorbereidingskosten, het eerder verleende VBK van € 100.000,-, is reeds subsidiabel gesteld door de provincie Noord-Brabant. Het subsidiabele bedrag betreft ca. € 60.000,- wat voor 50% wordt gesubsidieerd.

De overige kosten waarvoor nu een krediet wordt aangevraagd, dienen te worden opgenomen in de nog af te sluiten bestuursovereenkomst met de provincie. De verwachting is dat dit lukt. Wanneer dit het geval is, komt de subsidie bij het nu aangevraagde krediet op een bedrag van € 110.000,-.

Financiële dekking

Oplevering	Verwachting bij kredietaanvraag	Verwachting bij Begroting 2016
Verwacht tijdstip oplevering	1-2-2019	1-2-2018

Investing	Raming bij kredietaanvraag		Raming bij begroting 2016	
	Investering	Waarvan bijdrage derden	Investering	Waarvan bijdrage derden
Totaal benodigd krediet instandhoudings- of ontwikkelingsinvestering	€ 430.000,-	€ 110.000,-	€ 3.000.000,-*	€ 1.200.000,-*

* De investeringsprognose wordt aangepast naar € 6.000.000. De bijbehorende bijdrage van derden wordt € 2.500.000,-. Bij het opstellen van de komende kadernota zal dit worden verwerkt, mede gelet op de benodigde integrale afweging in relatie tot het investeringsplafond.

Kapitaallast	Raming bij kredietaanvraag	Raming bij IP 2016
Watersysteembeheer eerste (volle) jaar	€ 18.000	€ 106.000

Reguliere exploitatie	Actuele raming	Raming begroting 2016
Effect op de exploitatiekosten en/of effect op de exploitatieopbrengsten	Nvt	nvt

Uitvoering

Samenwerking en strategie burgerparticipatie

Samenwerking en burgerparticipatie, zoals opgenomen in het bestuursakkoord Waterschap Brabantse Delta 2015-2019 'Onze Koers', is nader uitgewerkt in de bestuursnota 'Participatie a la Brabantse Delta' die op 2 februari 2016 door het dagelijks bestuur is vastgesteld. In de nota wordt ingezet op een, in relatie tot uitvoering van de kerntaken verantwoord, maximaal niveau van participatie van burgers, ondernemers en organisaties. Met andere woorden: zo hoog mogelijk de participatieladder opklimmen.

Uitgaande van de samenwerking zoals die met de samenwerkingsovereenkomst is vastgesteld, is het voorgestelde participatieniveau van dit project 'zelfrealisatie': de agrarisch ondernemers nemen in dezen zelf het initiatief voor dit project en organiseren en realiseren zelf de doelrealisatie EVZ en kreekherstel. Het waterschap stimuleert en faciliteert en kiest er in ruil voor om aan te haken met maatregelen die betrekking hebben op de waterhuishouding.

Planning en besluitvorming

Na het beschikbaar stellen van het krediet waarop deze nota betrekking heeft, wordt de voorbereiding van de maatregelen gestart. Het projectplan wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2017, samen met een aanvraag voor UVK voor de uitvoering, aan het algemeen bestuur voorgelegd. Na besluitvorming worden tussen de partijen afspraken gemaakt over de uitvoering. Deze worden vastgelegd in een te zijner tijd af te sluiten realisatieovereenkomst.

Communicatie

In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat de projectbrede communicatie gezamenlijk vanuit alle partijen wordt gevoerd onder de noemer van het samenwerkingsverband. Als de communicatie specifiek betrekking heeft op de voorbereiding van de verbetering van de waterhuishouding (bijvoorbeeld gemalen), neemt het waterschap het initiatief.

Met een actorenanalyse worden overige partijen en belanghebbenden in beeld gebracht. De wijze waarop zij worden benaderd, wordt uitgewerkt in een communicatieplan.

Relatie met beleidsvelden

- **Winnend Samenwerken in Brabant**

Geen

- **Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**

Met het samenwerken met partijen, het zoeken naar het slim combineren van functies, willen we zo mogelijk bijdragen aan het maximaliseren van het maatschappelijke rendement.

Zaaknr. : 16.ZK03215

Kenmerk : 16IT010116

Barcode :

INVESTERINGSBESLUIT

Activiteitsnr.: 800332

Naam activiteit: Cruislandse kreken fase 2

Beheerproduct: 3210 Aanleg en verwerving waterlopen

BESLUITNUMMER: 2016-07

Het algemeen bestuur van het waterschap Brabantse Delta;

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur van 15 maart 2016 (16IT008470);

gelet op de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Brabantse Delta (08I0003208);

B E S L U I T :

te voteren een uitvoeringskrediet van € 430.000,- voor de voorbereiding van het project Cruislandse kreken fase 2.

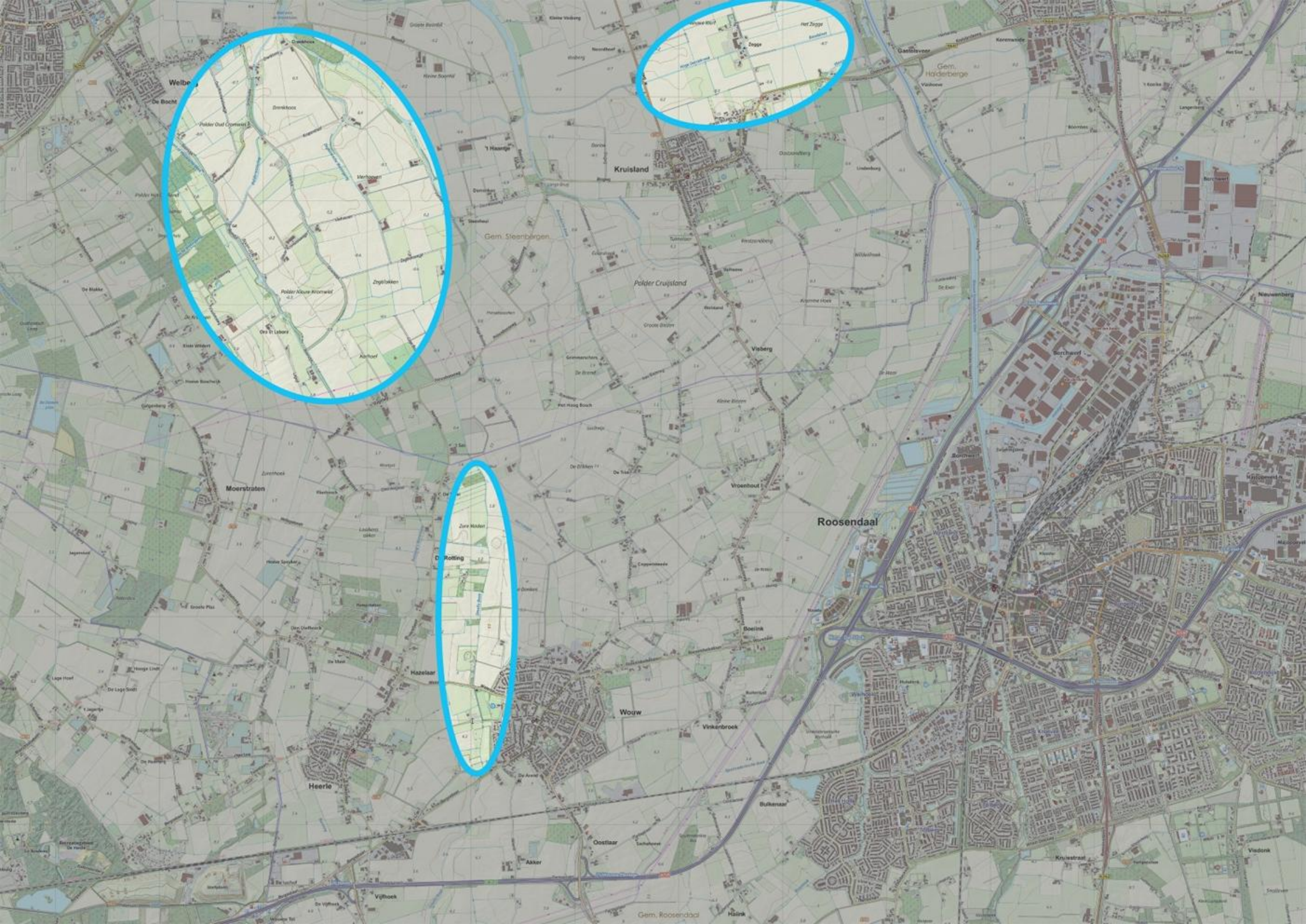
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 23 maart 2016.

De 1^e loco dijkgraaf

De secretaris-directeur

C.A.A. Coppens

ir. H.T.C. van Stokkom

Welbe

De Bocht
Droefhoek
Polder Oud Convent
Polder Nieuw Convent
Zyphakken
Oude St. Lambert
Akerhoek

Het Zippe

Het Zippe
Zippe
Kruisland

D. Rotting

Zure Molen
D. Rotting

Moerstraten

Kruisland

Rosendaal

Woow

Heerle

Oostlaar

Vinkbroek

Gem. Rosendaal

Bukenaar

Kruisstraat

Vadonk

Soelven

Zaaknr. : 16.ZK01111/16.B0016

Kenmerk : 16IT004394

Barcode :

Omgevingswet

Mededeling voor het algemeen bestuur van 23 maart 2016 (via het directieteam van 26 januari en het dagelijks bestuur van 16 februari 2016)

Portefeuillehouder: C. Coppens

Aanleiding mededeling

In de media verschijnen steeds meer berichten over de Omgevingswet. Ook waterschapsbestuurders geven steeds vaker blijk van hun belangstelling voor deze ontwikkeling.

In deze mededeling staat kort het hoe en waarom van de Omgevingswet, de stand van zaken, en de manier waarop Brabantse Delta deze ontwikkeling volgt, en oppakt.

De Omgevingswet

Op 1 juli jl. heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Omgevingswet aangenomen. De Omgevingswet beoogt een herziening van het omgevingsrecht. De bedoeling is dat overheden, bedrijven en organisaties sneller en makkelijker activiteiten kunnen ontplooiën. Met de herziening wordt een aantal sectorale wetten over de leefomgeving gebundeld in één Omgevingswet. Het gaat dan onder andere om de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, de bouwregelgeving en de Waterwet.

Omdat ook de Waterwet opgenomen wordt in de Omgevingswet, en het hele stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving daarin een plaats krijgt, heeft dit consequenties voor waterschappen. Zo moet het waterschap onder de Omgevingswet zijn waterbeheerprogramma (het huidige waterbeheerplan) nadrukkelijk afstemmen met de integrale omgevingsvisies (vergelijk de huidige structuurvisie) en omgevingsplannen (de huidige bestemmingsplannen), die gemeente en provincie straks moeten gaan vaststellen.

De Omgevingswet vraagt om een bepaalde werk- en denkwijze van overheden, burgers en bedrijven - open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief zijn daarbij de kernwoorden. Er komen minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en het geven en vragen van vertrouwen. Daarbij moet het doel van een initiatief centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'.

Nu wordt hard gewerkt aan de uitvoeringsregelgeving, aanvullingswetten en invoeringsregelgeving. De planning is dat de Omgevingswet daarmee in 2018 in werking treedt. Omdat de Omgevingswet net als de Waterwet een raamwet is, zijn vooral deze nadere regelingen voor de waterschappen van belang, omdat daarin de feitelijke nieuwe regels uitgewerkt worden. Doordat de Omgevingswet zelf weinig inhoudelijk is en de uitvoeringsregelingen nog opgesteld worden, is het nu nog niet mogelijk concreter aan te geven wat er daadwerkelijk gaat veranderen, en wat de consequenties exact zijn. De consultatie start 1 juli as. Voor ons waterschap zal een interne oordeelsvorming worden georganiseerd. Verder plant de Unie van Waterschappen voorafgaande en tijdens de consultatie een aantal bestuurlijke en ambtelijke bijeenkomsten, waar wij tevens onze inbreng kunnen leveren.

Parallel aan de Omgevingswet worden vijf aanvullingswetten opgesteld als onderdeel van het stelsel omgevingsrecht. Het gaat om onderwerpen zoals bodem, natuur, natuureigendom en grondbeleid.

Het succes van de nieuwe omgevingswetgeving wet staat of valt met een goede implementatie. Rijk, Interprovinciaal Overleg, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Unie van Waterschappen hechten aan een gezamenlijk implementatieprogramma, waarin het gaat om invoeringsbegeleiding, digitalisering, financiën, planning en governance. Over de kosten en baten van een succesvolle implementatie voeren deze partijen momenteel gesprekken.

De Omgevingswet en waterschap Brabantse Delta

Binnen waterschap Brabantse Delta is de Regiegroep Omgevingswet actief. Hierin houden collega's van de afdelingen handhaving, vergunningen, beleid en planadvies en juridische zaken en vastgoed, de vinger aan de pols. Op het moment dat de teksten van de uitvoeringsregelgeving verschijnen – naar verwachting medio 2016 - gaat de Regiegroep Omgevingswet bestuur en organisatie actief informeren over het waarom, hoe en wat van de nieuwe Omgevingswetgeving, en de gevolgen voor het waterschap.

Datum: 20 januari 2016

Naam schrijver: R.H.M. Klerks

Zaaknr. : 15.ZK09371/16.B0058

Kenmerk : 16IT009730

Barcode :

Voortgang uitwerking voorkeursalternatief regionale keringen "Deeltraject Midden"

Mededeling voor het algemeen bestuur van 23 maart 2016.

Portefeuillehouder: H. Hieltjes

Datum: 22 februari 2016
Naam schrijver: L.M.H. van Rijthoven

De verbetering van de regionale keringen wordt opgepakt conform het plan van aanpak, zoals gedeeld met het algemeen bestuur in juli 2015 (14IT024555). In de vergadering van 15 juli 2015 heeft het algemeen bestuur een uitvoeringskrediet van € 8 mln. toegekend voor het uitwerken van voorkeursalternatieven (fase 2A van het project).

Conform het plan van aanpak is het totale projectgebied opgedeeld in 4 deelgebieden waarbij we per deelgebied nu eerst alternatieven gaan ontwikkelen. Het algemeen bestuur wordt per deelgebied gevraagd te komen tot een voorkeursalternatief. Voor de deelgebieden Oost en West wordt het voorkeursalternatief aan u voorgelegd in 2017. Voor de boezemkades wordt eind dit jaar een voorkeursalternatief gepresenteerd.

Het dagelijks bestuur wil u met deze mededeling graag specifiek informeren over de voortgang van de ontwikkeling van alternatieven voor deeltraject Midden (Leursche Haven, Laaksche Vaart en Kibbelvaart). In de oorspronkelijke planning was opgenomen dat het voorkeursalternatief in het eerste kwartaal van 2016 aan u zou worden voorgelegd. Dat wordt nu het tweede kwartaal van 2016.

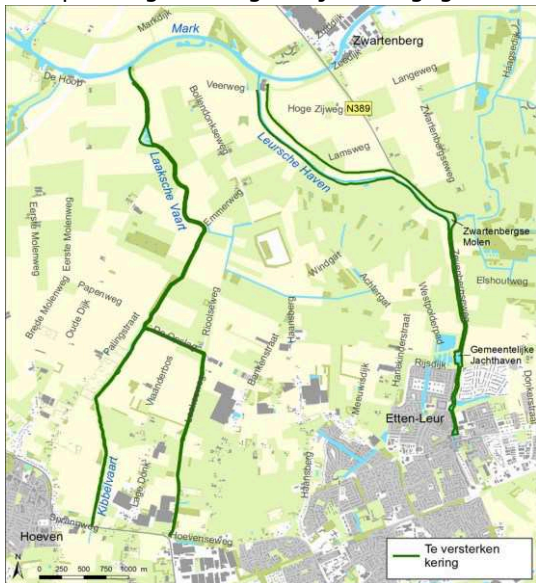
Stand van zaken

Om te voldoen aan de waterveiligheidsopgave langs de Leursche Haven, de Laaksche Vaart en de Kibbelvaart zijn vijf alternatieven in beeld:

1. volledige dijkverbetering langs de genoemde vaarten;
2. het plaatsen van keermiddelen met pompen of gemalen bij de monding van de vaarten in de Mark, waardoor dijkverbetering langs de vaarten niet meer nodig is;
3. het plaatsen van een keermiddel met gemaal bij de monding van de Laaksche vaart en dijkverbetering langs de Leursche Haven;
4. een tussenvariant waarbij het gemaal geplaatst zou worden op het punt waar de Kibbelvaart en de Laaksche vaart samenkomen en dijkverbetering wordt toegepast langs de Leursche Haven en het noordelijk deel van de Laaksche Vaart;
5. het plaatsen van keermiddelen bij de monding van de vaarten in de Mark, in combinatie met waterberging achter de keermiddelen om overtollig water vanuit de Leursche Haven en Laaksche Vaart op te vangen.

De varianten zijn uitgewerkt op schetsniveau en de voor- en nadelen van de varianten zijn samen met het dijkinspiratieteam verkend en nu globaal in beeld. Daarnaast zijn de kosten van de varianten zodanig bepaald dat een vergelijking mogelijk is. Zowel de investeringskosten als de levensduurkosten van de verschillende varianten liggen dicht bij elkaar. De investeringskosten variëren tussen ca. 15 en 25 mln. euro, met een onzekerheidsmarge van 30 procent.

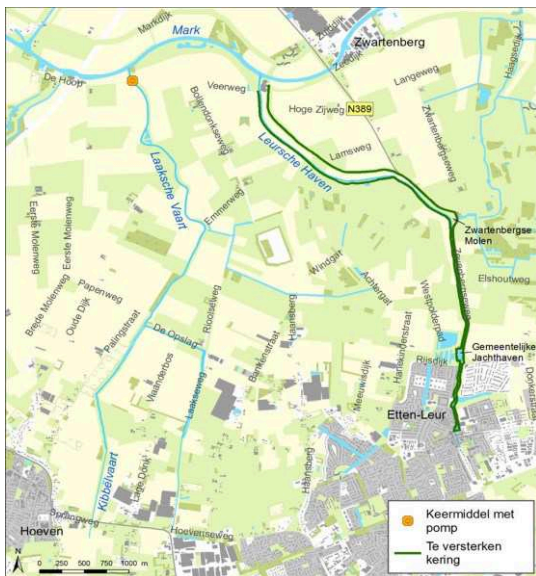
De oplossingsrichtingen zijn weergegeven in onderstaande figuren.

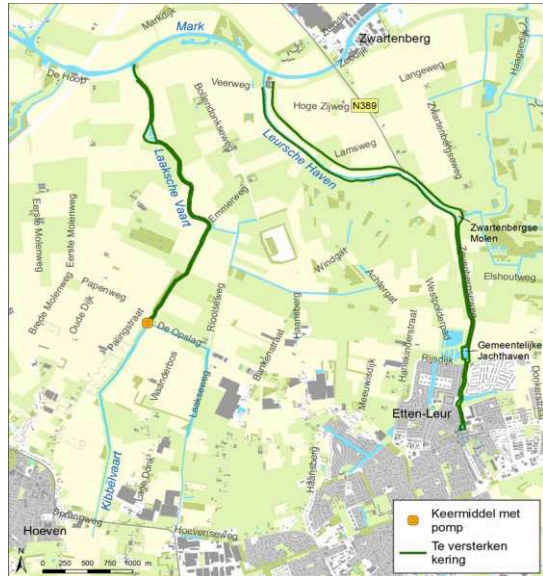
Variante 1

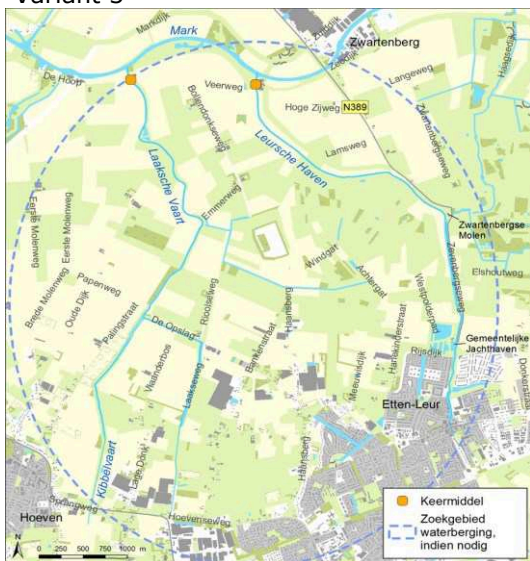
Variante 2

Variante 3

Variante 4

Variante 5

Juist omdat de investeringskosten en de levensduurkosten van de varianten relatief dicht bij elkaar liggen is het nog meer van belang de voor- en nadelen van de varianten zorgvuldig met elkaar af te wegen. Dit kost iets meer tijd dan was voorzien in het eerder vastgestelde plan van aanpak.

Planning

Naast kosten voor investering, beheer en onderhoud en eigen overwegingen willen we onderzoeken voor welke variant het meeste draagvlak is. In maart worden de voorlopige resultaten gedeeld met de stakeholders. Daartoe is op 15 maart een informatiebijeenkomst gehouden, waarvoor u ook bent uitgenodigd. De informatiebijeenkomst leidt tot input voor de variantenafweging.

Het streven is u de afweging in het tweede kwartaal van 2016 voor te leggen met de vraag te komen tot een voorkeursalternatief. Afhankelijk van de uiteindelijk gekozen oplossingsvariant kan de ontstane vertraging later in het project worden ingehaald. In het plan van aanpak voor de volgende projectfase worden hier voorstellen voor gedaan.

Zaaknr. : 15.ZK14351/16.B0060

Kenmerk : 16IT011303

Barcode :

Nadere onderbouwing aanvullend uitvoeringskrediet Project Noordpolder Ossendrecht (deelplannen 3+4)

Mededeling voor het algemeen bestuur van 23 maart 2016.

Portefeuillehouder: H. Hieltjes

Datum: 1 maart 2016

Naam schrijver: L.M.H. van Rijthoven

Op 17 februari 2016 heeft het algemeen bestuur een aanvullend uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld van € 200.000,- voor het project Noordpolder van Ossendrecht (besluit 16IT004611). In de adviesnota is gemeld dat het aanvullend benodigde bedrag volledig wordt gedekt door een subsidie aan een particuliere grondeigenaar.

Uit de definitieve beschikking die is verstrekt aan de particuliere grondeigenaar blijkt echter dat de betreffende grondeigenaar wel een subsidie van ca. € 200.000,- ontvangt vanuit het Groenontwikkelfonds Brabant (GOB), maar dat deze subsidie grotendeels (ca. € 180.000,-) is bedoeld voor functieverandering. Slechts € 20.000,- is bedoeld voor daadwerkelijke inrichtingskosten.

Het overig benodigde aanvullende krediet wordt wel volledig gedekt door subsidie voor hydrologische maatregelen (TILG-subsidie die rechtstreeks aan het waterschap is verstrekt) en subsidie voor ecologische maatregelen (SKNL-subsidie die is verstrekt aan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten). Voor de geprognostiseerde bruto-netto kosten voor het waterschap heeft deze wijziging van herkomst subsidiegelden dus geen gevolgen. Het dagelijks bestuur hecht er aan u hierover te informeren. De bedragen blijven als genoemd in de adviesnota en onderstaande tabel.

	investeringsbedrag	subsidieprognose	netto bijdrage WS
Bij kredietaanvraag juni 2013	€ 2.409.000,=	€ 1.846.000,=	€ 563.000,=
Aanvullend krediet	€ 200.000,=	€ 200.000,=	€ 0,=
totaal	€ 2.609.000,=	€ 2.046.000,=	€ 563.000,=

Zaaknr. : 15.ZK10733/16.B0049

Kenmerk : 16IT009788

Barcode :

Pilot Nieuwe Sanitatie Zundert

Mededeling voor het algemeen bestuur van 23 maart 2016

Portefeuillehouder: Th. Schots

Behandelend ambtenaar: Michel Moens

Inleiding

Vrijwel alle percelen in het buitengebied van de gemeenten in het werkgebied van waterschap Brabantse Delta zijn aangesloten op de riolering of hebben een eigen voorziening die het vrijkomende afvalwater verwerkt (IBA). Binnen nu en een aantal jaren is een groot deel van de riolering in het buitengebied van meerdere gemeenten aan vervanging toe. Samen met de relatief hoge (onderhouds)kosten van conventionele systemen en een grotere storingsgevoeligheid dan aanvankelijk werd voorzien, komt er een natuurlijk moment voor de gemeenten om de systeemkeuze te heroverwegen. De gemeenten moeten dan, in samenspraak met de betrokkenen, zoals waterschap Brabantse Delta, opnieuw beslissen welke oplossing voor het buitengebied de meest doelmatige is. Daarnaast biedt de Omgevingswet (vanaf 2018) juridische ruimte voor gemeenten om zelf de afweging te maken of het inzamelen van stedelijk afvalwater buiten de bebouwde kom doelmatig is of niet. Verder zijn in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer afspraken gemaakt over een actievere rol van de landbouw in het toekomstig waterbeheer, hergebruik van afvalwater past bij deze rol.

Nieuwe of alternatieve sanitatie

Met de toepassing van nieuwe of alternatieve sanitatie (=anders omgaan met afvalwater) kan de aanleg van energieverbruikende en storingsgevoelige pompjes en kostbare infrastructuur mogelijk worden beperkt. Met gebruikmaking van moderne zuiveringstechnieken biedt nieuwe of alternatieve sanitatie mogelijkheden om water binnen het gebied te houden en te benutten. Zeker in samenwerking met het bedrijfsleven, de agrarische sector en recreatiehouders ontstaan zo nieuwe kansen. Dit is een voorbeeld waar de ambitie tot meer participatie en externe gerichtheid, zoals genoemd in 'Onze koers' kan worden verwezenlijkt. Ook in het Waterbeheerplan 2016-2020 (WBP) is opgenomen deze kansen te verkennen en deze eventueel een impuls te geven.

Nieuwe of alternatieve sanitatie brengt ook nieuwe uitdagingen met zich mee. Zo zijn er o.a. wettelijke bepalingen, heeft waterschap Brabantse Delta de primaire verantwoordelijkheid voor een goede waterkwaliteit en spelen in het verleden gemaakte keuzes en investeringsbeslissingen in m.n. zuiveringsinstallaties een belangrijke rol. In de afweging tussen drukriolering / centrale zuivering, IBA en nieuwe sanitatie spelen naast kwaliteits- / milieuoverwegingen ook kosten een belangrijke rol., Daarom wordt in de komende periode - in afstemming met gemeenten -, een nieuw *Beleid afvalwater buitengebied* ontwikkeld. In dit brede kader wordt dan logischerwijze ook het nieuwe IBA-beleid geïncorporeerd. Het werkplan voor de ontwikkeling van dit beleid is als bijlage bijgevoegd.

Pilot Gemeente Zundert

Gemeente Zundert is één van de eerste gemeenten binnen het werkgebied van waterschap Brabantse Delta die een grote vervangingsopgave op zich af ziet komen. De gemeente heeft een relatief groot buitengebied waarbij elke aansluiting is aangesloten op drukriool (met meer dan 1.000 drukrioolgemaaltjes) waardoor de vervangingsinvesteringen fors op de rioolheffing drukken. Met het naderen van de vervangingstermijn, neemt het risico op storingen door toenemende slijtage als gevolg van beperkte middelen toe. Vanuit kostenbesparing gedreven is de gemeente op zoek naar alternatieven voor sanitatie. De gemeente is daarom voornemens een pilot nieuwe sanitatie uit te voeren.

De pilot in Zundert beoogt de toepassing van nieuwe of alternatieve sanitatie in een drietal kleine gebieden. In de pilot wordt een actieve samenwerking gezocht tussen landbouw, waterbeheer en de gemeente. Het is een gezamenlijke zoektocht naar mogelijke alternatieve sanitatievormen waarbij het streven is gericht op het wederzijds benutten van kansen. Door slimme samenwerkingsverbanden kan bijvoorbeeld effluent worden hergebruikt in boomkwekerijen.

In de pilot ligt het accent op een experimentele toepassing van vrijverval riolering, bestaande uit kleine buisdiameters in combinatie met een minder steile ligging. Op deze wijze wordt voor het transport gebruik gemaakt van de zwaartekracht en zijn veel minder pompjes nodig, dit bespaart kosten.

Tevens wordt onderzocht of met de inzet van alternatieve systemen, zoals bijvoorbeeld verticaal doorstroomde helofytenfilters en CBA's (centrale behandelingssystemen voor afvalwater), het afvalwater lokaal of decentraal kan worden verwerkt, zonder dat dit koste gaat van de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. In de pilot wordt gekeken of kostenbesparingen mogelijk zijn door:

- het beperken van de hoeveelheid riool-infrastructuur (reductie drukrioolgemalen en of transportlengte);
- toepassing van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van vrij verval riolering;
- hergebruik van grondstoffen als water, nutriënten en organische stof (circulaire economie).

De pilot is zeer positief ontvangen door de gemeenteraad van Zundert en als onderdeel van het nieuwe uitgebreid gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) in december 2015 vastgesteld. De pilot wordt door de koepelgroep ONNS, waar ook het waterschap deel van uitmaakt, gezien als een positieve ontwikkeling. ONNS staat voor Ontwikkeling Nieuwe Sanitatie Systemen. Het is een coördinerend platform met betrekking tot nieuwe sanitatie waar informatie wordt uitgewisseld en waar activiteiten op elkaar worden afgestemd. Ook vanuit STOWA en Stichting RIONED is interesse getoond in de pilot.

Participatie waterschap pilot Zundert

Waterschap Brabantse Delta is een gelijkwaardige partner in de pilot nieuwe sanitatie en bepaalt mede de kaders. Het is een experiment op kleine schaal en biedt de mogelijkheid om (praktijk)kennis op te doen en een visie te vormen over duurzame alternatieven voor de verwerking van afvalwater in het buitengebied. De pilot past tevens in het nieuw te ontwikkelen beleid afvalwater buitengebied en vormt een concreet handvat voor het bepalen van eventuele kostenverschuivingen binnen de afvalwaterketen. Om de prestaties van de alternatieven, de effecten op de KRW-doelstellingen en de eventuele financiële/maatschappelijke voordelen en andere resultaten op de juiste manier te wegen worden beoordelingscriteria opgesteld. Mogelijke beoordelingscriteria zijn:

- Ecologische kwaliteit ontvangend oppervlaktewater (geen achteruitgang op KRW-klasse)
- Zuiveringsrendement (tbv inschatting effecten)
- Maatschappelijke kosten (investeringsuitgaven, beheerkosten en de verschuiving daarin)
- Beheeraspecten (o.a. verstoppingsgevoeligheid kleine leidingdiameters, robuustheid systeemonderdelen, verwerkingsmogelijkheden biomassa)
- Onderhoudsaspecten (o.a. onderhoudsfrequentie mechanische onderdelen/toplaag helofytenfilter)
- Herbruikbaarheid van grondstoffen (o.a. fosfaat, stikstof, water)
- Seizoensgebonden gevoeligheden (o.a. langdurige vorst, langdurige droogte)
- Gebruik (o.a. geen gebruik chemische middelen, hoe gaan bewoners ermee om)

De pilot is een kans om binnen het beheersgebied ervaring op te doen met nieuwe sanitatieconcepten. De pilot vereist wel een zorgvuldige werkwijze, omdat de KRW-klasse in het buitengebied van Zundert minimaal gelijk moet blijven en zo mogelijk moet worden verbeterd. Ten behoeve van de pilot wordt een projectplan uitgewerkt en een monitoringsplan opgesteld (meten prestaties en bepalen effecten). Om eventueel nadelige milieu-effecten tijdens de pilot te beperken worden passende maatregelen genomen.

Perspectief 2020

De pilot is voor waterschap Brabantse Delta geslaagd als het praktijkonderzoek resulteert in een betrouwbare en gezamenlijk gedragen basis, die mede de beslissing van gemeenten ondersteunt om nieuwe sanitatieconcepten wel of niet (onder bepaalde randvoorwaarden) verder uit te rollen in het buitengebied. Het is een stap op weg naar een maatschappelijk optimum voor de verwerking van afvalwater afkomstig van verspreide bebouwing.

Benodigde middelen

Vanuit waterschap Brabantse Delta wordt capaciteit beschikbaar gesteld voor advisering/kennisdeling en wordt zorggedragen voor de uitvoering en financiering van de praktijkmetingen. De kosten kunnen worden gedekt uit de exploitatiebegroting, waarbij het zwaartepunt van de advieskosten door het cluster Zuiveringsbeheer en de monitoringskosten door afdeling Kennis en Advies in 2017 komen te liggen.

Bijdrage aan doelen voor MVO, innovatie en klimaatadaptatie

Kostenbesparing, verduurzaming van de waterketen, versterking van de lokale economie (groenblauwe diensten) en het bijdragen aan de ecologische waarden in het gebied passen goed bij maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het zoeken naar duurzame alternatieven is een vorm van innovatie en biedt uitstekende combinatiemogelijkheden voor andere klimaatadaptatieve maatregelen in het buitengebied.

Communicatie

Op basis van ontwikkelingen tijdens de pilot wordt in onderling overleg tussen gemeente en waterschap bepaald of het uit laten gaan van een persbericht wenselijk is. Na voltooiing van de pilot volgt een persbericht waarin de implicaties voor de te volgen koers worden belicht.

Bijlage:

Werkplan beleid afvalwater buitengebied

In het streven naar een meer doelmatige afvalwaterketen, waarin een gebalanceerde situatie wordt gezocht tussen financiële prestaties, operationele prestaties en risico's, heeft waterschap Brabantse Delta te maken met nieuwe verdelingsvraagstukken en nieuw te ontwikkelen afwegingskaders. Om hier op zorgvuldige wijze invulling aan te kunnen geven is bijgevoegd werkplan "beleid afvalwater buitengebied" opgesteld¹. Het werkplan steekt in op een integrale benadering van het vraagstuk en gaat uit van een met input van gemeenten vorm te geven waterschapsbeleid voor het afvalwater afkomstig van huishoudens en bedrijven in het buitengebied. De beleidsnotitie is gericht op drie hoofdthema's:

- Drukriolering
- IBA's
- Nieuwe/alternatieve sanitatieconcepten.

Het werkplan gaat uit van een beleidstraject waarbij waterschap Brabantse Delta de input van gemeenten uit de SWWB (Samenwerking Water Midden- en West Brabant) regio benut. De ambitie is erop gericht om het beleid voor de zomer 2016 op ambtelijk niveau gereed te hebben en eind 2016 te benutten voor het bestuurlijke traject. Verder wordt voorzien in een evaluatie van het nieuwe beleid begin 2018.

Stap 0. Interessepeiling

Het beleidstraject wordt opgestart onder gemeenten binnen de regio SWWB. Vanuit de SWWB werkgroep beleid worden de gemeentelijke waterpartners benaderd en de interesse gepeild om mee te doen aan het traject. Samen met de geïnteresseerde waterpartners worden de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Gelijk vertrekpunt

Onlangs is het rapport "Keuzeprocess afvalwater buitengebied" van STOWA en Stichting RIONED verschenen. Het rapport is opgesteld om het proces van heroverweging buitengebied te ondersteunen en vormt daarom een goed vertrekpunt. Als eerste wordt de situatie binnen het werkgebied van waterschap Brabantse Delta beschreven. Op deze wijze is sprake van een eenduidig vertrekpunt en zijn de deelnemende waterpartners op de hoogte. Dit wordt vastgelegd in een gespreksnotitie. Stappen 2 en 3 zijn in overeenstemming met het rapport "keuzeprocess afvalwater buitengebied".

Stap 2. Definitie eigen vraag en omgeving kennen

Via de SWWB-werkgroep beleid wordt in een kort tijdsbestek een beeld opgehaald bij de gemeentelijke waterpartners (grove schifting en kansen zien) om grip te krijgen op de meest relevante zaken. Om ervoor te zorgen dat het beleid aansluit bij de behoeften die leven binnen het werkgebied van waterschap Brabantse Delta worden de vragen, problemen en ontwikkelingen die er spelen bij de deelnemende gemeenten geïnventariseerd en geanalyseerd en op basis daarvan ook eventuele andere stakeholders. Hiervoor wordt de SWWB-bijeenkomst van 17 maart 2016 benut.

Stap 3. Kaders en ontwikkelingen

In deze stap worden de kaders en ontwikkelingen nader in beeld gebracht. Het gaat daarbij om de vragen: Wat willen we (beleid en ambities)

Wat mogen we (regelgeving)

Wat kunnen we (techniek, eerdere besluitvorming)

Hierbij komen aan de orde zaken als KRW-doelstellingen, bestaande contracteisen, gemaakte investeringen, vervangingsopgaven, te verzilveren kansen, ontzorgingsconcepten, etc.

Doel is om voor waterschap Brabantse Delta en de gemeenten binnen het werkgebied duidelijk omliggende kaders in beeld te brengen waarin de waterpartners zich goed kunnen herkennen. Dit kan in een later stadium eventueel worden uitgebreid voor overige stakeholders (zoals bijvoorbeeld land- en tuinbouw, natuur).

Na stap 3 volgt een afstemmoment met de portefeuillehouder.

¹ Tijdens de AB vergadering van 27 mei 2015 zijn op basis van het jaarverslag Zuiveringsbeheer vragen gesteld over de doelmatigheid van IBA's als "best beschikbare techniek" voor ongerioleerde lozingen en zijn zorgen geuit over het zuiveringsrendement van IBA's. Naar aanleiding hiervan is een start gemaakt met een actualisatie van het IBA-beleid. Dat dit nog niet heeft geleid tot een geactualiseerd beleidsplan heeft een aantal redenen.

Bij het IBA-beleid speelt een aantal relevante ontwikkelingen, zo is de wet- en regelgeving gewijzigd en dient de Omgevingswet zich aan. Ook neemt landelijk de belangstelling voor alternatieve sanitatieconcepten toe en vinden op kleine schaal experimenten plaats. Vanuit doelmatigheid gedreven intensiveert de samenwerking met gemeenten. Op deze punten is geoordeeld dat het IBA beleid niet langer een op zichzelf staand beleidsonderwerp is maar onderdeel uitmaakt van een groter geheel. De actualisatie van IBA-beleid wordt daarom integraal opgepakt in het beleid afvalwater buitengebied.

Stap 4. Opstellen concept beleidsnotitie

Op basis van voorgaande stappen wordt een concept beleidsnotitie opgesteld waarin de vragen, ontwikkelingen en kaders bijeen zijn gebracht. De beleidsnotitie geeft aan waar waterschap en gemeenten staan en wat de beleidsruimte is op basis van een eerste verkenning. De concept-beleidsnotitie wordt voorgelegd aan de werkeenheden van de SWWB met als doel de eerste ambtelijke reacties op het stuk op te halen en het draagvlak te verkennen.

Stap 5. Workshop

Aan de hand van de concept-beleidsnotitie wordt een tweede bijeenkomst georganiseerd met de deelnemende partijen, eventueel aangevuld met andere gemeenten/stakeholders. Voorafgaand aan de workshop wordt de concept beleidsnotitie toegestuurd met het verzoek om alvast na te denken/intern terug te koppelen over een beperkt aantal vragen. Doel van de workshop is om te kijken of de beleidskaders zodanig op elkaar kunnen worden afgestemd dat sprake is van een gezamenlijk gedragen beleidsspoor.

Stap 6. Bijstellen concept beleidsnotitie en terugkoppeling

De resultaten van de workshop worden verwerkt in de concept-beleidsnotitie. De bijgestelde concept-beleidsnotitie wordt rondgestuurd aan de waterpartners met het verzoek deze intern terug te koppelen, reacties te verzamelen en deze op hoofdlijnen terug te koppelen. De reacties worden gebundeld, geanalyseerd en verwerkt tot een bestuurlijk advies. Na stap 6 volgt, indien gewenst, een afstemmoment met de portefeuillehouder.

Stap 7. Bestuurlijk traject/vaststellen beleid

Na het doorlopen van een bestuurlijk traject wordt gestreefd naar vaststelling van het beleid door waterschap Brabantse Delta eind 2016.

Stap 8. Evaluatiemoment

Het buitengebied beleid vormt een nieuw onderwerp in de beleidsagenda van waterschap Brabantse Delta. Het ontwikkelingstraject stopt niet bij de bestuurlijk vaststelling van het beleid. Voorgesteld wordt om na twee jaar een beleidsevaluatiemoment te plannen. De pilot nieuwe sanitatie in Zundert en eventuele andere kleinere initiatieven kunnen (binnen een gecontroleerde situatie) als pilot dienen om ervaring op te doen en ruimte te bieden aan eventuele doorontwikkeling van beleid. Het beleid afvalwater buitengebied wordt in 2018 geëvalueerd.

Planning/proces

Met inachtneming van vakantieperioden is het haalbaar om de concept-beleidsnotitie voor de zomervakantie 2016 gereed te hebben. Gelet op het interactieve karakter van het proces en de gewenste koppeling met de SWWB werkgroep beleid en SWWB-bijeenkomsten bestaat risico op uitlopen van de planning. Dit risico wordt beperkt door tijdig te plannen, af te stemmen, gebruik te maken van reeds geplande SWWB-bijeenkomsten en proces en inhoud te scheiden (focus aan kunnen brengen en elkaars werkzaamheden kunnen opvangen). Het bestuurlijk traject wordt najaar 2016 doorlopen met een beoogde vaststelling van de beleidsnotitie eind 2016. De periode 2017-2018 wordt beschouwd als een ontwikkeltraject, waarna begin 2018 een evaluatie plaatsvindt.

Organisatie

De trekker van het beleidsproces is waterschap Brabantse Delta (afdeling Beleid en Planadvies) waarbij intensief wordt afgestemd met de SWWB werkgroep beleid.

Communicatie

Gelet op het gezamenlijke karakter van de beleidsnotitie wordt voorgesteld om de intentie uit te spreken hierin in breder verband over te communiceren. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de nieuwsbrief SWWB en tekstvoorstellen die de waterpartners kunnen gebruiken voor interne communicatie.

Zaaknr. : 16.ZK00355/16.B0064

Kenmerk : 16IT011642

Barcode :

Informereren van het AB aangaande handhaven eigen organisatie, overstort rioolgemeal tijdens droogweerstandigheid

Mededeling voor het algemeen bestuur van 23 maart 2016.

Portefeuillehouder: C. Coppens

Op grond van de Waterschapswet is de handhavingstaak een bevoegdheid van het dagelijks bestuur. Het 'handhaven eigen organisatie' is middels artikel 9, tweede lid, Primaire mandaat- en volmachtregeling Waterschap Brabantse Delta' door het dagelijks bestuur gemandateerd aan de dijkgraaf. De 1^e loco-dijkgraaf meldt vanuit deze hoedanigheid en in het kader horizontaal toezicht dat hij op 25 februari 2016 een last onder dwangsom heeft opgelegd aan Waterschap Brabantse Delta. Derhalve aan de eigen organisatie.

Aanleiding voor de dwangsombeschikking

Op 18 november 2015 ontving het waterschap een melding van een bewoner lang de Laakse Vaart te Etten-Leur, dat dit oppervlaktewater blauw gekleurd was en een chemische lucht verspreidde. Uit onderzoek ter plaatse bleek ook vissterfte en dat de verontreiniging werd veroorzaakt door een overstort van rioolgemeal Etten-Industrie, dat in beheer is bij het waterschap.

Ten tijde van het voorval was er sprake van droogweerstandigheden en een voorzien/geplande afschakeling van de Afvalwaterpersleiding.

Het betreffende voorval was niet de eerste maal.

Bij waarschuwingsbrief, d.d. 29 augustus 2013 door de dijkgraaf aan waterschap Brabantse Delta verzonden, is het waterschap n.a.v. een eerder vergelijkbaar voorval ook al gewezen op zijn zorgplicht, dat het om waterkwaliteitsredenen niet aanvaardbaar is dat er vanuit rioolgemalen onder DWA-omstandigheden (DWA = droogweerafvoer) via een nooduitlaat (tijdens voorzien/geplande werkzaamheden) lozing van stedelijk en industrieel afvalwater in enig oppervlaktewater plaatsvindt.

Het waterschap heeft destijds wel direct maatregelen/acties genomen, maar deze maatregelen/acties zijn blijkbaar onvoldoende geweest om de overstort van 18 november 2015 te voorkomen.

De impact van deze overtreding op het watersysteem en de eerdere waarschuwing, naast de omstandigheid dat deze overtreding door o.a. een betere monitoring en een vroegtijdige inzet van meer zuigwagens had kunnen worden voorkomen, maakt dat er artikelen van de Waterwet zijn overtreden. Op basis van o.a. uitgangspunten van het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015-2019, heeft de 1^e loco-dijkgraaf besloten een last onder dwangsom op te leggen aan de eigen organisatie om te voorkomen dat een herhaling van deze overtreding zich zou voordoen. Er wordt dan een dwangsom verbeurd van € 5.000,= per overtreding (maximaal 1 per dag) tot een maximumbedrag van € 50.000,=. Mocht blijken dat binnen één jaar na het verzenden van deze last onder dwangsom geen overtreding plaatsvindt en ook geen dwangsom dus wordt verbeurd, dan kan het waterschap verzoeken om deze last op te heffen. De organisatie heeft inmiddels aanvullende maatregelen genomen om herhalingen te voorkomen.

Datum: 11 maart 2016

Naam schrijver: A.M.W.J.H. Merks